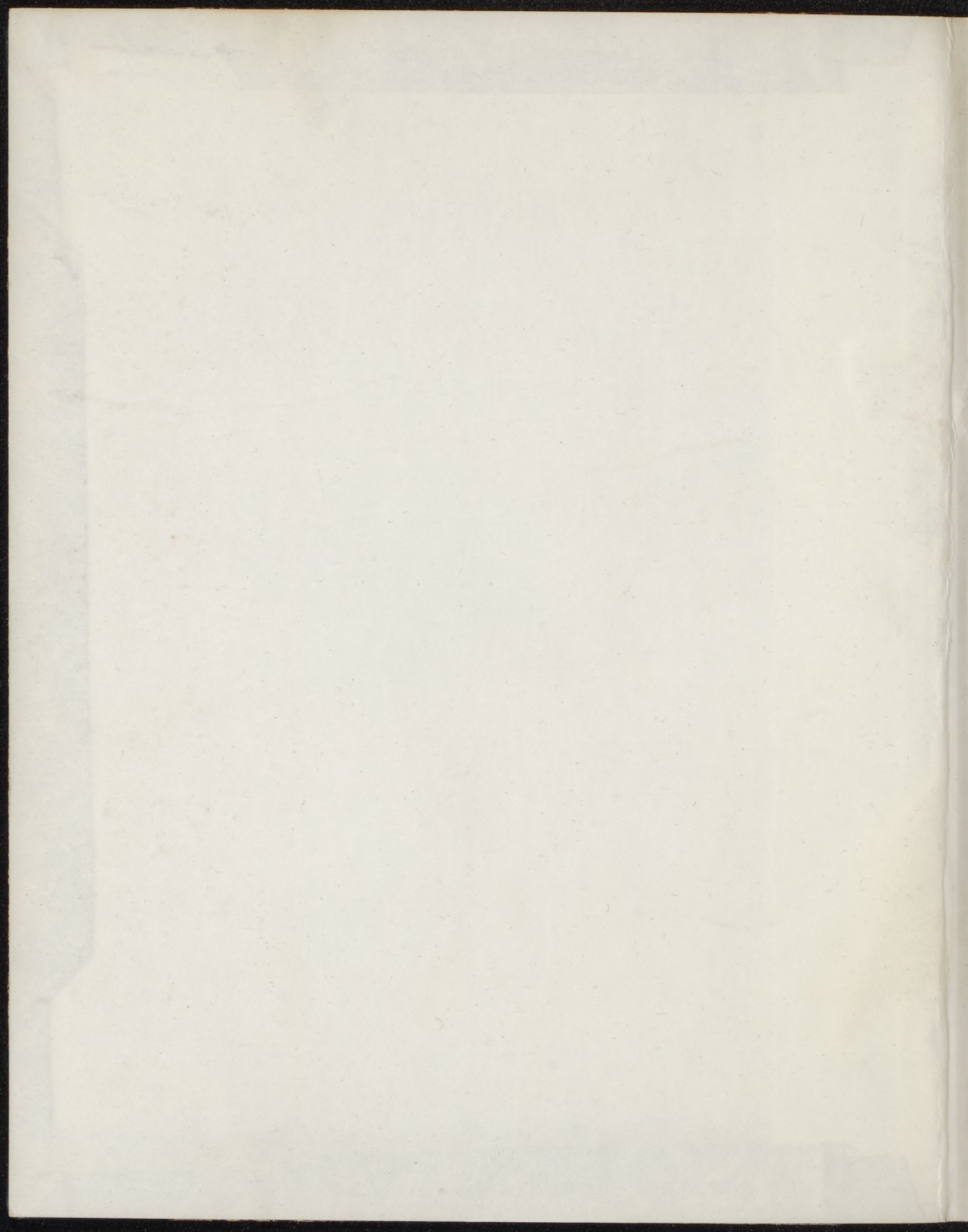
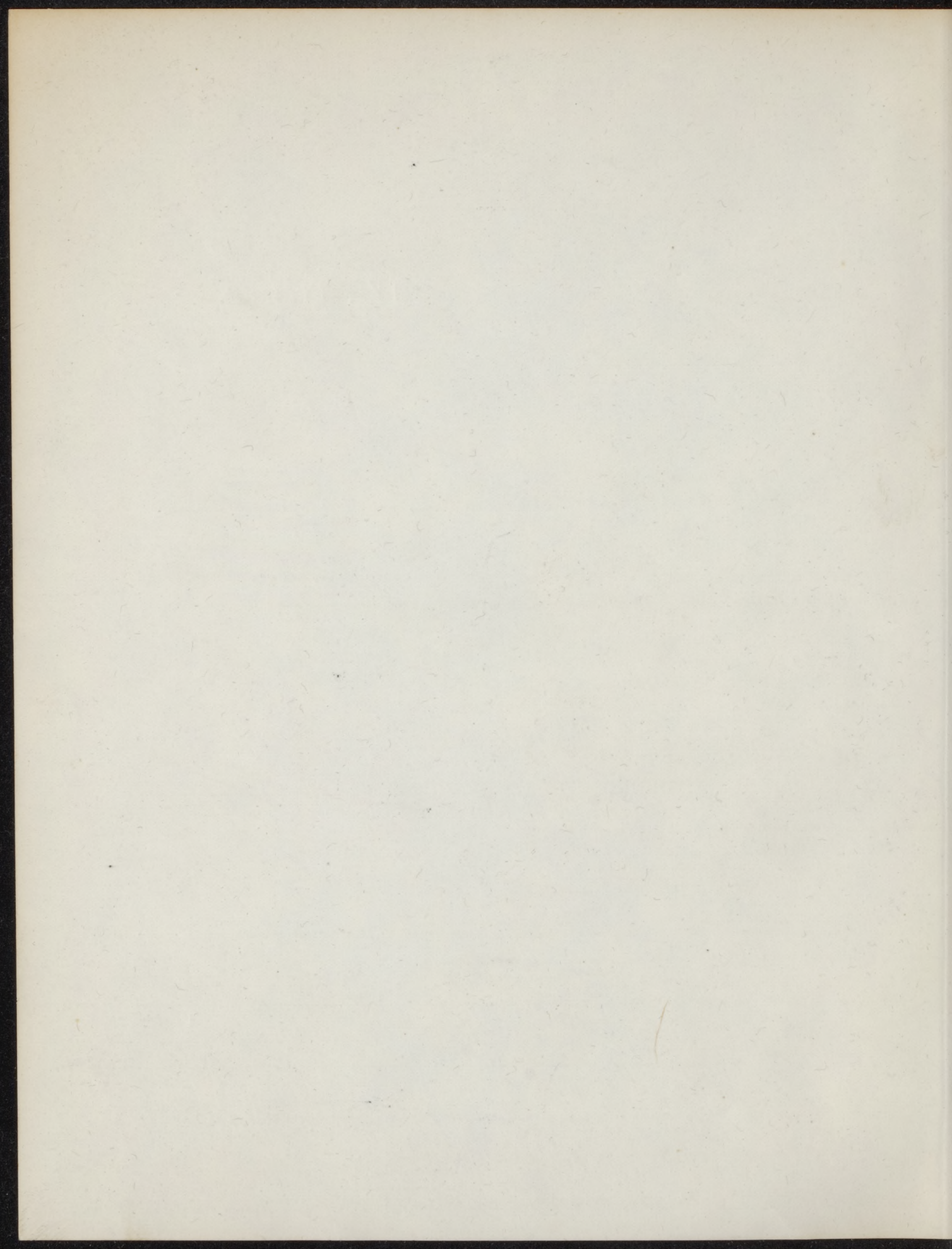

C 1 8 6 8

CULTURA

IV 87.5 .

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

APRIL 1954

Nr. 1

TEN GELEIDE

Voor U ligt het eerste nummer van het maandblad "Cultura", een periodiek, dat gewijd zal worden aan het culturele leven op Aruba en dat, naar wij ten zeerste hopen, vele belangrijke aankondigingen zal bevatten.

Een volk zonder cultuur is een volk zonder toekomst. Op Aruba, een eiland, dat zovele verschillende bevolkingsgroepen kent, zijn ook vele cultuurstromingen. Iedere groep mensen, afkomstig uit een bepaald land, brengt zijn eigen culturele uitingen mee. Op de diverse "bonte avonden" hebben wij allen wel eens zo'n verscheidenheid op het toneel kunnen aanschouwen. Het maakt de samenleving interessant, men leert elkaar beter kennen en waarderen, hetgeen uiteindelijk de verdraagzaamheid jegens elkaar stimuleert.

Het Cultureel Centrum Aruba brengt in de eerste plaats de Westerse cultuur en in het bijzonder de Nederlandse cultuur op dit eiland. Door een intensieve samenwerking met haar grote zusterstichting, de "Sticusa" te Amsterdam, bereiken films, tijdschriften, boeken en tentoonstellingen Aruba. Ook bestaat er contact met het Cultureel Centrum Curaçao en het Cultureel Centrum Suriname, wat onder meer van belang is voor het uitzenden van kunstenaars, die door de Sticusa gecontracteerd worden voor uitvoeringen in Paramaribo, Willemstad en Oranjestad.

De verschillende afdelingen, die in de loop der laatste twee jaren door het C.C.A. zijn opgericht, bestrijken een groot cultureel gebied. Elke maand zullen zoveel mogelijk berichten verschijnen van elk dezer afdelingen, terwijl een aantal nieuwtjes van algemeen belang onder het hoofd "Van het Bestuur" geplaatst zullen worden.

Wij hopen, dat in volgende nummers ook ander nieuws dan alleen van het C.C.A. aan de redacteur wordt toegezonden. Dit maandblad staat open over iedere bevolkingsgroep. Kritiek, mits opbouwend en getuigend van een behoorlijke kijk op het onderwerp, wordt gaarne aanvaard.

Het Bestuur van het C.C.A. en de uitgever hopen, dat de uitgifte van dit maandblad in een behoefte zal voorzien. Het is in zekere zin een experiment, dat kan slagen, wanneer begrip en medewerking worden getoond door iedereen met belangstelling voor cultuur in het algemeen.

F. Steenmeyer.

Wordt Lid van de Filmliga Aruba

ledere maand een prominente Europese speelfilm met
Nederlands onderschrift, en interessante voorprogramma's

NU in

DE VEER'S THEATER

op normale tijden

Eerste voorstelling:

Woensdag, 7 April as. half negen in De Veer Theater

- PROGRAMMA:
1. Nederlands Nieuws
 2. Het open venster (in kleuren)
 3. SEUL DANS PARIS (Als m'n man dat wist.)
— Nederlands Onderschrift —

Nieuwe leden kunnen zich aan de zaal opgeven.

Contributie f. 10, per persoon of f. 15.- per echtpaar.

Rechtstreeks van

de Fabrik

Importeren wij

Hollandse Meubelen

Komt u eerst kijken bij

Texas Furniture Store

Emmastraat 5

Oranjestad

Tel. 1082

BAVARIA

BAVARIA

BAVARIA

BAVARIA

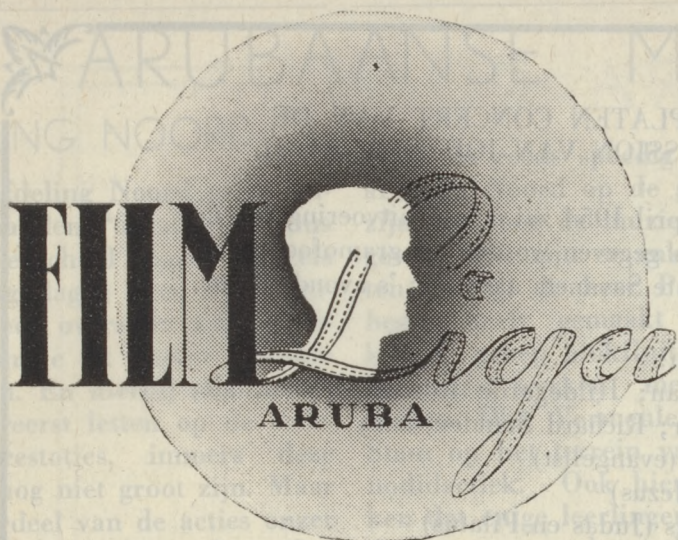
BAVARIA

BAVARIA

BAVARIA

BAVARIA

BIER!!!

Waarschijnlijk zijn er onder de lezers van *Cultura* weinigen, die niet van het werk van de Filmliga op de hoogte zijn. Toch is het waarschijnlijk nuttig om bij het uitkomen van het eerste nummer, de lezers gelegenheid te geven zich te oriënteren, en in het kort doel en bestaansreden aan te geven.

De vereniging stelt zich ten doel, waardering voor kunstzinnige films te wekken en te bevorderen. In de ruimste zin komt dit dus neer op de vorming van een filmsmaak, die op artistieke gronden verantwoord is. Hierbij vraagt de aanduiding "kunstzinnige films" een nadere definiëring. Wat verstaan we onder kunstzinnige films? Het woord houdt in, dat het een film moet zijn, die door een kunstenaar gemaakt wordt, en waarbij deze kunstenaar dus zijn individuele gevoelens vrij moet kunnen uitwerken tot een gaaf filmwerk, dat voldoet aan de wetten van filmvorm, die in de filmhistorie als zodanig geaccepteerd zijn.

Het punt waar het meestal om draait, is dat de filmkunstenaar (regisseur! niet de spelers, die slechts middel zijn in de hand van de regisseur) vrij moet zijn in zijn uitwerking van het gegeven, en dus niet gebonden aan de smaak van het grote publiek. Nu brengt het

maken van een film een geweldige kapitaalsinvestering met zich mee, waardoor altijd rekening gehouden dient te worden met de smaak van het publiek, om dit kapitaal met de vertoningen te kunnen opbrengen. Het publiek verwacht van een bioscoop een volkomen passieve ontspanning, met het gevolg dat de producenten hun regisseurs strenge wetten opleggen, waarin een aantal schietpartijen, liefdes-scenes en verleidelijkheden steeds vooraan staan.

Men kan van de producenten niet eisen, dat zij hier verandering in brengen, als de publieke smaak niet verandert. Uiteraard wint het koopmanschap het bij deze heren, van alle andere gevoelens.

We moeten het dus zoeken aan de kant van het publiek, en door vorming van filmsmaak, de betere films commercieel rendabel maken. Dit hopen wij te bevorderen door films te vertonen, die zonder de steun van Sticusa, en de voor-

lichting via de pers en filmtijdschriften, onmogelijk hier vertoond zouden kunnen worden omdat zij voor een commerciële instelling niet rendabel zouden zijn, in deze kleine gemeenschap, wegens het niet veelvuldig genoeg voorkomen van bovengenoemde standaard-scenes.

In de loop van 1953 is het ledental steeds gegroeid, en dat ondanks de late voorstellingen in Rialto. Op dit punt is nu echter ook een zeer bevredigende oplossing gevonden. De eerstvolgende film zal door De Veer's Theater op de normale tijd vertoond worden. Hierbij zijn ook niet leden welkom, (tegen betaling van de normale entreprijzen).

Deze voorstelling zal plaatsvinden op Woensdag 7 April a.s. in De Veer Theater, om half negen.

Programma:

1. Nederlands Nieuws journaal (Polygoon)
2. Het Open Venster (van Henri Storck, België)
Een documentaire film in kleuren over "Het landschap in de schilderkunst van Europa gedurende 5 eeuwen".
3. SEUL DANS PARIS (Als m'n man dat wist...) van Hervé Bromberger, Frankrijk.
Een geestige Franse comédie, in de trant van de oude films van René Clair.

Wij raden tenslotte een ieder aan: Wordt lid, of komt in ieder geval de films eens zien: U zult er geen spijt van hebben.

Komende programma's:

Der Apfel ist ab (Duitsland)
Louisiana Story (Amerika)

H. Timmer.

TOT STRAKS IN TROCADERO

GRAMOFOONPLATEN CONCERT VAN DE
MATTHEUS PASSION VAN JOH. SEB. BACH.

Op Woensdag 14 April 1954 zal er een uitvoering van de
Mattheus Passion gegeven worden op gramfoonplaten
in het Militair Tehuis te Savaneta aanvang: 's avonds 8 uur.
(toegang vrij.)

De uitvoerenden zijn:

- Magda Laszlo, sopraan; Hildegarde Roessel-Majdan, alt;
- Peter Munteanu, tenor; Richard Standen, bas;
- Huges Cuenod, tenor (evangelist)
- Heinz Reh fuss, bas, (Jezus)
- Eberhard Wachter, bas (Judas en Pilatus)

Het Weens Symphonie Orkest en Koor onder leiding van
Herman Scherchen (Westminster platen)

Zowel burgers als militairen zijn hierbij van harte wel-
kom. Degenen die tekstboekjes bezitten worden verzocht
deze mede te brengen, voor de anderen zijn voldoende tekst-
boekjes aanwezig.

for wedding portrait and
children's pictures, with
that special touch.....

jan bonke
art photography

Tel. 1260

also for cameras, photo supply
and printing, where you will get
a 100% professional service.

WHITFIELDS

DRESS

SHOPPE

Nassastraat

Oranjestad

TELEFOON 1066

APARTE

MODELLEN

AVONDJAPONNEN

★ UW ADRES VOOR

BETERE

DAMESKLEDING

DE ARUBAANSE MUZIEKSCHOOL

AFDELING NOORD

Nu de afdeling Noord reeds enkele maanden "draait", en dus de muziekschool haar vleugels heeft uitgeslagen over de Kunuku, kan een overzicht worden gegeven van de tot dusver bereikte resultaten. En hierbij moeten we niet allereerst letten op de artistieke prestaties, immers deze kunnen nog niet groot zijn. Maar als onderdeel van de acties onzer school kan geconstateerd worden dat de bescheiden oogmerken omtrent het muziekonderwijs in Noord gekoesterd ten volle realiteit zijn geworden en zelfs meer dan dat.

Gebrek aan lokaliteit is één van de redenen, waardoor niet verder gegaan kan worden. Het leslokaal in de Don Boscoschool en de leskamer bij Dr. de la Fuente stellen tenslotte grenzen. Daarnaast is er de financiële kant van de zaak. Te grote activiteit op nog ruimer schaal, zou voor de muziekschool tot een "bankroet" leiden.

Maar er wordt gewerkt en hard. Onder leiding van dhr. Stam en zijn staf van medewerkers (sters) wordt gedaan wat mogelijk is om de schone muze gemeengoed te maken van de Kunuku bevolking.

Aanvankelijk was de opzet reeds direct met een kinderkoor te beginnen. Maar in de praktijk bleek dit niet dadelijk uitvoerbaar. Daarom is hiermede nog even gewacht en zal dit onderdeel vermoedelijk omtrent Pasen zijn beslag krijgen.

De grote belangstelling gaat - we zouden haast zeggen vanzelfsprekend - uit naar de gitaar. De hr. Cohen doet daar uitstekend werk. De animo onder de jeugd is

groot en reeds spoedig hoopt de afdeling Noord op de gitaar van zijn zin voor de muziek blijk te geven. Ook zijn er enkele violisten, terwijl de heer Peyster een begin heeft gemaakt met een kleine groep blokfluitlerlingen. Daarnaast werken mevr. Steenhuizen, Dhr. Vermeulen en Dhr. Stam op het terrein van de pianodidactiek. Ook hier is gebleken dat enige leerlingen met goede tot zeer goede aanleg aanwezig zijn en er vooral onder de oudere jeugd belangstelling is voor dit instrument.

Het totaal aantal leerlingen op Noord belooft zo ongeveer 50, een zeer goed resultaat als we bedenken dat voordien op Noord nog maar weinig aan geregeld muziekonderricht werd gedaan. De belangstelling zou inderdaad nog groter zijn als niet voor verschillende gezinnen de les gelden, reeds aanzienlijk verlaagd, een bezwaar vormden. De sociale omstandigheden in Noord brengen vaak met zich mede dat o zo weinig beschikbaar is voor de muzikale opvoeding. Helaas laat de "schatkist" van de Arubaanse Muziekschool niet toe dat nog verder wordt gegaan. Dit zou alleen mogelijk zijn als door extra subsidies van de overheid of donaties van particuliere instellingen meer gelden binnenvloeden. Het ideaal van de muziekschool blijft, les aan elk kunukukind, dat zulks wenst en kan.

Veel is reeds bereikt en gezien de animo bij de bevolking en leraren kan nog veel van de afdeling Noord verwacht worden. Moge de toekomst in deze bewijzen dat de afdeling Noord een goede zet geweest is van de Arubaanse Muziekschool.

AFDELING

ORANJESTAD

De Arubaanse Muziekschool draait, zoals men weet, op volle toeren. Na de leerlingen-uitvoeringen — een pluim voor alle leerlingen en voor alle leraren! — wachten reeds weer nieuwe plannen op uitvoering. De eerstvolgende mijpaal is wel: Het komende examen in Mei. Men zal in de komende weken op Aruba wel wat meer toonladders horen spelen dan gewoonlijk, en menig kind zal men gebogen vinden over gewichtige verhalen van grote componisten. Maar achter al deze inspanning wacht een mooi rapport, wellicht reeds een getuigschrift, en... een fijne feestavond voor de geslaagden!

In het volgend nummer zullen wij wat meer mededelen. Nu eindigen we met een goed bericht: De lang verwachte piano zal binnenkort uit Nederland arriveren. Dat betekent: Een spoedige aanvang der lessen in San Nicolas.

Hartelijk bedankt, Sticusa!

**OUDERS,
LAAT UW
KINDEREN
PROFITEREN
VAN DE
MUZIEK-
SCHOOL**

TAMARA KOMT!

Het verheugt het bestuur van de Kunstkring te kunnen mededelen dat het bestuur besloten heeft de wereldberoemde balletdanseres TAMARA TOUMANOVA met de bekende danser ROMAN JASINSKI te engageren, indien zij het door ons voorgestelde honorarium willen accepteren. Zij zou kunnen optreden op ongeveer 22 April a.s.

Tamara Toumanova is U wel bekend uit de film "Tonight we sing", welke onlangs in het De Veer theater werd vertoond. Roman Jasinski was de Premier Danseur uit het beroemde "Ballet Russe de Monte Carlo". Nader berichten zullen U eerdaags

bereiken via de lokale pers.

In Kingston was de zaal uitverkocht op de eerste dag van de verkoop. De entreprijzen voor deze avond zullen zijn Fls. 5.00 per persoon en Fls. 3.50 voor leden, indien deze reductie voor de eigenaars van het De Veer Theater, die ons reeds de zaal gratis afstonden, geen bezwaar zullen opleveren.

Van het duo Feinland nog geen nader bezicht over hun eventueel optreden in samenwerking met de pianist Hans Jonawitz.

Hopend U de volgende maand met nog meer opwekkend nieuws van dienst te kunnen zijn, wensen wij U een prettige Aprilmaand.

Populaire platen

Klassieke platen

Antilliaanse platen

ALLE

gramfoonplaten

zijn op Aruba

verkrijgbaar

bij

A. B. C. STORE

Nassastraat

Tel. 1814

Oranjestad

ZEVENDE JAARVERSLAG (1953) VAN DE ARUBAANSE KUNSTKRING

Dit is het eerste jaarverslag dat precies loopt van 1 Januari tot 31 December van hetzelfde jaar.

Dank zij het economische beleid aan het eind van 1952 en de eerste helft van 1953, konden medio dit jaar de eerste concerten gegeven worden.

In Januari werd geassisteerd bij het optreden van het Maranathakwartet uit Suriname.

In de Algemene Ledenvergadering van 30 Januari, waarbij de Heer Steenmeyer voor de laatste maal de voorzittershamer hanteerde, en behalve het bestuur nog drie leden aanwezig waren, werd duidelijk naar voren gebracht, dat het omogelijk was om zonder de achterstallige subsidie van de Landsloterij, enig concert te organiseren.

Aangezien er sedert Juni 1952 geen uitvoeringen waren geweest, was het tevens onmogelijk om contributies voor 1953 bij de leden te gaan innen. Staande de vergadering werd besloten het C.C.A. om subsidie te vragen en het lidmaatschap aantrekkelijker te maken, hetgeen inhield dat de Kunstkring een onderdeel zou worden van het C.C.A., hetgeen later in het jaar goed werd bevonden.

Ook de Heer Kroon was bij deze vergadering voor het laatst als bestuurslid aanwezig, hetgeen betekende dat twee belangrijke figuren tegelijk hun bezielende kracht hebben teruggetrokken. Een en ander is ook wel degelijk te merken geweest in 1953.

Als nieuw bestuurslid in de functie van Commissaris werd voorgesteld de Heer C. v.d. Laar, die dit later accepteerde. In de functie van voorzitter zou op de eerstvolgende bestuursvergadering wor-

den beslist.

In de Bestuursvergadering van 1 Mei 1953 werd het nieuwe bestuur als volgt samengesteld:

J.J. Stam — Voorzitter.

A.L. Born — Vive-Voorzitter.

H.M.T. Steenhuisen — Secretaris.

C. v.d. Laar — Penningmeester.

H.A. Kemmink — Commissaris.

Op deze vergadering bedankte Mevrouw Magnus voor haar functie als secretaresse, terwijl zij enige dagen later bedankte als bestuurslid.

Gelukkig kon op deze vergadering weer over een concert gesproken worden, n.l. de voorbereiding van een pianorecital met dhr. A. Louis Born op 22 Mei, hetwelk op die dag een zeer geslaagde avond werd.

Inmiddels waren de heren Wim Statius Muller en Wim Stenz op Curaçao gearriveerd, en alles werd gedaan om hen alhier te laten optreden. Het geld van de Lands-

loterij was nog niet binnen, maar door samenwerking financieel zowel als moreel, zijn we erin geslaagd. (De Esso Club aanvaardde hen voor de volgende avond).

Op 10 Juni gaven deze twee jonge artisten voor een volle zaal (de enige van het jaar) een zeer geslaagd en gevarieerd programma voor piano en viool. Het is een van de concerten van dit jaar geworden waarbij men kon voelen dat het publiek voldaan huiswaarts ging.

Ook het piano-duo-concert van de heren J.J. Stam en A.L. Born op Maandag 10 Augustus, was zeer geslaagd te noemen en een premiere in de cultuurgeschiedenis van Aruba.

Helaas kon het Haags Blaas-Quintet niet naar Aruba komen.

Uitgezonden door de Sticusa concerteerde Erna Spoorenberg met begeleiding van Arnold Juda, op 21 September 1953.

Met het concert van Bodil Frohlund (viool-piano) en Louis Born (piano) kwam een waardig slot aan de korte concertenreeks van 1953.

De grote zangeres Marian Anderson heeft enige tijd op het programma gestaan en alle mogelijke moeite is gedaan om haar ook in het De Veer Theater op te laten treden. De risico's hieraan verbonden waren echter te groot voor de zwakke kas der Kunstkring, ondanks alle toezeggingen voor medewerking.

Hopenlijk zal spoedig aan deze situatie een einde komen, opdat onze vereniging zich wederom ten volle kan ontplooiën.

Het Bestuur,

Secretaris

H.M.T. Steenhuisen.

Voorzitter

J.J. Stam.

IS
U
AL
LID
VAN
DE
KUNSTKRING

?

WIE WEET HET ANTWOORD?

1. Uit welk land komt de doedelzak?
 2. In welke maatsoort is een Mazurka geschreven?
 3. Wat betekend D.C. aan het einde van een muziekstuk?
 4. Palestrina's naam is de naam van een stad waar hij woonde; lag die stad in Nederland, Frankrijk, Italië of Oostenrijk?
 5. Wie is de componist van het beroemde muziekwerk "Rhapsodie in Blue"?
 6. De opera "Carmen" werd gecomponeerd door Johannes Strauss, Verdi, Massenet of Bizet?
 7. Hoe oud was Mozart toen hij stierf? 25 jaar, 35 jaar of 55 jaar?
 8. Wie heeft de Mattheus-Passion gecomponeerd, Brahms, Beethoven, Bach of Bruckner?
 9. Wat doet een verstandige jongen of een verstandige meisje, die (dat) muzikles wil hebben?
 10. In welke maatsoort is een menuet geschreven en uit welke land is het menuet afkomstig?
- Voor elk goed antwoord krijg je een punt, het totaal is dus honderd punten. Probeer eens bij de ouders of vrienden (innen) hoeveel punten zij behalen. Tussen de 80 en 100 punten: goed. Tussen 40 en 60 punten: matig. Onder de 40 punten: onvoldoende. Een troost is er voor de onvoldoenden, dat zij het over enkele maanden zeker beter zullen doen. Want in Cultura kun je veel lezen en... leren!
- O ja, de antwoorden vindt je ergens anders in dit blad.

RAADSELS

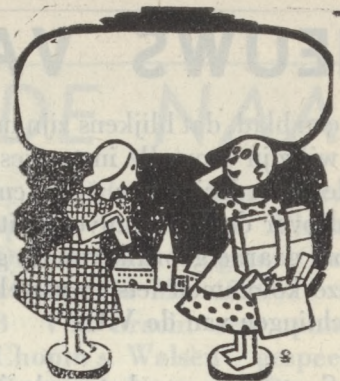
1

Een Arabische Sheik lag op sterven. Hij liet zijn beide zoons roepen, om hun zijn laatste wil mede te delen. Hij zei: Jongens, mijn bezittingen zijn te gering om te verdelen. Daarom is het mijn wil, dat een van jullie beiden alles krijgt en de ander niets. Ik wil zelf niet beslissen, wie de gelukkige is. Maar als ik dood ben, dan stap je op je kameel en rijdt naar de bron. Degene wiens kameel het laatste bij de bron is krijgt de hele erfenis. De sheik stierf, en de broers deden zoals hun gezegd was. Ze reden natuurlijk zo langzaam mogelijk, en als ze in de buurt van de bron kwamen dan keerden ze hun kameel, om toch maar niet de eerste te zijn.

Toen ze zo drie dagen door de woestijn hadden gesukkeld begrepen ze, dat er op deze manier nooit een eind aan hun reis zou komen. Ze besloten om aan een oude kluisenaar, die daar in de buurt woonde, om raad te vragen. Ze gingen de hut binnen, kwamen na twee minuten weer naar buiten gestormd, sprongen op de kamelen en draafden zo hard mogelijk naar de bron.... Wat had die kluisenaar hun gezegd?

2

Eine treue familie bei Lima feuerte nie. Dit is een zin in de Duitse taal. De betekenis ervan is: Een trouwe familie bij Lima vuurde nooit. Er was vroeger eens een opstand

in Peru, waarvan Lima de hoofdstad is. Een familie, die aan de regering trouw bleef, maakte nooit gebruik van vuurwapenen. Maar daar gaat het hier niet om. De zin, waar dit raadsel mee begint heeft iets heel bijzonders. En je hoeft helemaal geen Duits te kennen, om dat te vinden. Het is zo bijzonder, dat het misschien wel de enigste zin op de wereld is, die deze merkwaardige eigenschap heeft. Kijk eens goed. Maar ik geef toe het is moeilijk.

3

In een klein vierpersoons-autootje zaten eens twaalf personen. En ze zaten helemaal niet krap. Hoe kan dat?

4

Eens zag een wandelaar een herder wandelen met zijn schapen. Hij was benieuwd hoeveel schapen er waren, en vroeg dit aan de herder. Deze herder hield van raadseltjes en zei tegen de wandelaar:

"Als ik er nog eens zo veel had, nog eens half zo veel, nog eens een kwart er bij, en dan nog een, dan had ik er juist honderd." Hoeveel schapen had die herder?

Oplossingen in het volgende nummer.

NIEUWS VAN DE VOLKSUNIVERSITEIT

In een blad, dat blijkens zijn naam en doelstelling een overkoepelend orgaan wil zijn voor alle instanties, die zich op enigerlei wijze bezig houden met de bevordering van welke cultuurmanifestatie dan ook, mag een enkel woord over de Volksuniversiteit op Aruba niet ontbreken, en wij maken daarom gaarne gebruik van de gelegenheid, welke ons geboden wordt om in deze kolommen iets te vertellen omtrent het ontstaan, het doel en de verrichtingen van de V.U.

In September van het vorig jaar werd op initiatief van het C. C. A. besloten tot de oprichting van een V.U. op Aruba, welke als een afzonderlijke organisatie zich zou bezig houden met het organiseren van lezingen, voordrachten en cursussen. De gunstige ligging n.l. van Curaçao en Aruba ten opzichte van het wereldverkeer schept herhaaldelijk de mogelijkheid om deskundigen op velerlei gebied uit te nodigen hier een lezing of voordracht te komen houden, terwijl ook specialisten uit onze eigen samenleving desgevraagd gaarne bereid bleken te zijn op deze manier van hun kennis mede te delen. Door het ontbreken echter van een instelling, welke zich in het bijzonder belastte met de organisatie van een en ander, werden er vele kansen gemist. In deze tot voor kort bestaande leemte tracht de V.U. thans te voorzien, o.a. door een nauwe samenwerking met overeenkomstige instanties op Curaçao, en door het leggen van contacten met zusterinstellingen in Nederland.

Bij de oprichting werd een zeer beperkt en voorlopig bestuur samengesteld, bestaande uit zes leden, welke allen bij het onderwijs werkzaam zijn. Ongetwijfeld bestaat hierdoor het gevaar voor een zekere eenzijdigheid; om deze echter zoveel als doenlijk is te voorkomen is het dan ook de bedoeling mettertijd te komen tot de vorming van een definitief en uitgebreider bestuur, het welk in zijn samenstelling de verscheidenheid van onze

samenleving zo goed mogelijk zal weerspiegelen.

In de zes maanden, dat de V.U. nu bestaat, heeft het aantal contribuerende leden de honderd ver overschreden. Hiervan bestaat het grootste gedeelte uit niet-Arubanen. Onnodig te zeggen, dat de V.U. in haar taak schromelijk te kort zou schieten wanneer ze niet naar uitbreiding zou streven. Middelen zullen gezocht moeten worden om het werk en het streven van de V.U. in bredere laget van de bevolking bekend te maken; de pas geopende radio Kelkboom, welke bereids volgaarne haar medewerking toezegde, zou hierbij een machtige steun kunnen blijken te zijn.

In keuze en behandeling der onderwerpen zal in de toekomst meer aandacht geschonken dienen te worden aan de nodige differentiatie voor wat betreft vorm en inhoud van de onderscheiden cursussen en voordrachten ten einde te komen tot een in de goede zin van het woord "populair" instituut. Een belangrijke factor in deze in de belangstelling van diegenen, die in de loop der jaren de Muloscholen bezochten. Vooral zij, die het diploma verwierven, hebben een basiskennis opgedaan, welke hen in staat stelt van meerdere geboden gelegenheden gebruik te maken om deze kennis te verrijken. Vooral op hen doen wij een beroep om zich aan te melden als lid van de V.U. en om hun wensen en suggesties kenbaar te maken.

Wanneer wij tenslotte willen na-

gaan wat tot dusverre verricht werd, dan zien wij vanaf October 1953 een totaal van dertien lezingen, n.l.

twee lezingen door de Heer J. Bonke over de beginselen der fotografie;

twee lezingen door Prof. Dr. Jonxis van de Universiteit van Groningen over de voeding van het gezonde en zieke kind, gevolgd door een voordracht van dezelfde spreker over de nieuwste medische snuffjes;

twee lezingen van de Heer J. van de Berg, waaraan verbonden een excursie, over het dierenleven in de zee;

twee lezingen met muziek voorbeelden van de Heer J. Stam, waarvan één handelde over muziekinstrumenten in het moderne symphonie-orkest, de ander een globaal overzicht gaf van de ontwikkeling van de muzikale vorm;

twee lezingen van Miss Marion Palvi, georganiseerd in samenwerking met de Lago Camera Club en gehouden in een lokaliteit in de Lago Colony. Speciaal deze beide lezingen waren uiterst slecht bezocht, terwijl ook de keuze van de spreekster niet bijster gelukkig bleek;

een zeer boeiende voordracht van Prof. van der Plank van de Veeartsenijschool te Utrecht over zijn reis door Israël, waarbij hij tal van aspecten van dit jonge en toch zo oude land belichtte; en tenslotte een voordracht aan de hand van lichtbeelden van Prof. Dr. Ozinga van de Universiteit van Utrecht, over de werkwijze en de betekenis van de Nederlandse Monumentenzorg, waar zonder twijfel zij, die Nederland kennen zéér van genoten zullen hebben.

Het aantal bezoekers bedroeg in

HEET VAN DE NAALD

totaal ongeveer 475, zodat de verschillende lezingen en voordrachten gemiddeld door 36 personen bezocht zijn.

In October van het vorig jaar werd begonnen met een regelmatige toezending aan de leden van de Syllabus, het orgaan van de Nederlandse Radio-Volks-Universiteit. Van vele kanten mocht het bestuur vernemen, dat deze toezending zeer geapprecieerd wordt. Ter vermindering van eventuele misverstanden en om een vlotte bestelling (ook van de schriftelijke aankondigingen van lezingen, enz.) mogelijk te maken, zouden wij de leden wel willen verzoeken, wanneer nodig, hun juiste naam (evt. titel) en adres aan het bestuur te willen doen toekomen.

Voor de naaste toekomst staat op het programma een lezing van de Heer Strooi, leraar Engels M. O., A. en B over Shakespeare, met een nadere behandeling van een zijner werken. Indien mogelijk zal dan een film van het besproken werk gedraaid worden. In samenwerking met de Arubaanse Kunstkring zal een avond georganiseerd worden waarop de Heer Paul Storm zal voordragen. Van Dr. Waszink uit Curaçao kwam de toezegging, dat hij een lezing zal houden over de verhouding tussen ouders en kinderen, waarmee hij zonder twijfel tal van ouders onder onze leden aan zich verplichten zal. Omtrent een lezing over prae-cortesiaanse cultuur in Mexico door een vooraanstaand deskundige uit dat land, wordt nog overleg gepleegd, terwijl de mogelijkheden van een gelijktijdige kleine expositie van schilderijen uit de moderne Mexicaanse schilderschool nog onderzocht worden. Tenslotte zal — vermoedelijk in September — een cursus gegeven worden voor auto-bezitters, waarin de geheimen van de motor op voor de leek be-

Er gaat inderdaad niets boven muziek in natura, het persoonlijk beluisteren van concerten. Helaas is dat voor ons op Aruba praktisch onmogelijk. Gelukkig komt de gramfoonplaat ons in deze te hulp en is er voor de rechtgeaarde muzikliefhebber een grote keuze van zeer goede opnamen. Cultura wil het U nog gemakkelijker maken en stelt zich voor U maandelijks op de hoogte te houden van de allernieuwste opnamen, die in elk opzicht de toets der critiek kunnen weerstaan en die voor U een bezit van grote muzikale waarde zijn.

Hier gaan we dan.

1 Bij RCA Victor kwamen, heet van de naald, 3 platen L.P. waarop Arthur Rubinstein - als vertolker van Chopin ongeëvenaard de 51 Mazurka's van Chopin vertolkt. (RCA Victor LM. 6109)

2 Columbia kwam met een prachtige opname van Tsjaikowsky's: Nutcracker Suite en het bekende ballet: The Sleeping Beau-

grijpelijke wijze ontsluit worden.

In het bovenstaande hebben wij getracht een kleine indruk te geven van het werk van de V.U. maar het is niet onze bedoeling te suggereren dat al het mogelijke reeds bereikt zou zijn. Integendeel, er is nu pas een begin gemaakt, de fundamenten voor het gebouw zijn gelegd; aan U en ons de schone taak door ons gezamenlijk werk, door onze daadwerkelijke belangstelling, door ons enthousiasme dit gebouw verder op te trekken en mettertijd op bevredigende wijze te voltooien.

ty. Beide werken worden gespeeld door het Philadelphia Orkest o.l.v. Eugene Ormandy. (Columbia ML 4729)

3 Vox bracht een opname van Chopin's Walsen gespeeld door Guiomar Novaes. Deze pianiste toont zich een uitstekende Chopin vertolkster door haar subtiel en delicaat pianospel. (Vox PL 8170)

4 Columbia maakte ook een opname van pianowerken van Scarlatti (Sonaten), Handel (Suite No. 5) en Bach (Parlita No.6) gespeeld door de vermaarde pianist Walter Gieseking. Zeer aanbevolen. (Columbia K L 4646)

5 De Symphonie No. 3 in F op. 90 van Joh. Brahms werd opgenomen door "Bondon" in een uitvoering door het Weens Philharmonisch orkest onder leiding van Karl Böhm. Het is een zeer goede opname geworden, waarin Böhm veel begrip toont voor de contrasten en de spanning van dit mooie werk. (London LL 857).

Koopt Ook
Platen
Van
Arubaans
Fabrikaat

!

LIGA - KINDERVOEDING

Omdat je met klaverjassen misschien wel oud wordt, maar toch je leven niet kunt vullen, kan ik goed begrijpen, dat er de laatste jaren zoveel filmkringen bij gekomen zijn in ons land. Wanneer de plaatselijke bioscoop andere voorkeur heeft of wanneer er ergens helemaal niets aan „cultuur” wordt gedaan, valt het te prijzen als er een groepje mensen is, dat een filmkring op poten zet. Toch is het jammer, meen ik, dat niet alle nieuwe kringen bewust partij kiezen voor de alleen-maar-goede of waardevolle film. Te dikwijls is de keus nog te populair en te lichtvaardig, al zal men van verre roepen, dat Keulen en Aken niet op één dag zijn gebouwd, dat alle begin moeilijk is, dat men meer vliegen vangt met honing dan met azijn, dat men de boog niet altijd kan spannen; dat men kalm aan wil doen opdat het lijntje niet zal breken en dat haastige spoed zelden goed is.

Dat is allemaal waar, maar men mag toch niet uitsluitend oog (dat wil zeggen interesse) hebben voor de goede bioscoopfilm. Men zal ook een „tweede mijl” moeten afleggen; als de basis eenmaal is gelegd, is het zaak verder te gaan.

Een deel van de culturele filmactiviteit buiten de bioscopen om, heeft totaal geen binding (meer) met de oorspronkelijke Nederlandse ligabeweging en de naoorlogse nabloei in de grootste en grotere steden, waar de besturen een repertoire opbouwen, waarin oud en nieuw als verwanten naast elkaar te vinden zijn.

Dit zou ik dan ook het zuivere ligawerk willen noemen, zonder het beperkt te willen zien tot het terugbrengen enkel en alleen van de klassieke standaardfilms.

In het wezen van de hedendaagse filmkring-beweging zie ik naast een belangrijk winstpunt van film-cultuur-spreiding, een gevaar: afdwalen van de waardevolle geschiedenis van de filmkunst of, wat nog kwalijker is, een bewuste of onbewuste non interesse voor het verleden van de cultuurstroming, die wij allen zo'n goed hart toedragen.

Wil men van de „Filmgenger von Heute Filmfreunde von Morgen” maken, dan zal men méer moeten doen dan de weg banen voor films, die door geografische of commerciële redenen niet overal in vertoning komen, al zijn zij de moeite waard.

Uit gesprekken met bestuursleden van sommige filmkringen en uit menige convocatie is op te maken, dat het verleden van de filmkunst vaak een gesloten boek is. „De leden” hebben er geen oog voor en niet alle bestuurders zijn volhardend genoeg om de dolenden en de aanbidders van goede publiekfilms de weg te wijzen naar dat andere rijk van de filmwereld, dat de meesten van ons zó hoog zit, dat wij ons dagelijks (misschien wekelijks) verbazen over de machinale prullaria.

Doordat er te weinig interesse bestaat bij „de massa der leden” en doordat bestuursleden soms te weinig bij hun leden aandringen op een diepere belangstelling voor het wezen van de Film, ook te weinig initiatief ontplooiën om zichzelf en anderen de essentiële vergelijkende kennis te verschaffen, zullen deze „massa's der leden” nooit rijp worden

voor werken als „Citizen Kane” of „Wonder van Milaan”, om het bij deze exponen te laten. Nooit zullen zij een gesprek kunnen voeren, bij de potkachel of aan de borreltafel, over het verschil in levensgevoel in de films van, nou ja van bijvoorbeeld Thea von Harbou en Clouzot. Nooit zullen zij - veelal doordat het bestuur de weg van de minste weerstand kiest - ontdekken, dat de geschiedenis van de cinematografie nóg niet onoverzichtelijk is, al kan men tot op zekere hoogte dagelijks van gedachten veranderen.

Een typisch voorbeeld van deze „moderne” opvattingen hier en daar, vindt men in het karakter van de Leidschendamse Filmliga, die in tegenstelling tot het laatste deel van haar naam, niet de minste verwantschap vertoont met wat wij in het algemeen verstaan onder een „liga”.

Leidschendam was vroeger een tuindersdorpje, maar sinds de bevrijding zijn er veel forensen, gepensioneerden en gerepatrieerden komen wonen. Deze hebben een kring gevormd om - naar zij zelf verklaren - „zuiver culturele films” te kunnen draaien in eigen dorp, een minuut of tien van huis af, hooguit.

Men kwam, om de uitersten te verenigen, tot een bestuur van elf personen, een groepering waarin mensen uit de KVP, de KNP en de CHU elkaar vonden. Dat bracht dus met zich mee, dat men films moet kiezen, die voldoen aan de geestelijke en zedelijke maatstaven, aan te leggen door katholieken en orthodox-protestanten. De „brede basis” wordt daardoor dus wel versmald, maar niettemin zou het

mogelijk zijn tot een selectie van films te komen, die geen bezwaar opleveren en niettemin tot de goede of betere categorie behoren.

Toch is men daar in Leidschendam niet in geslaagd. Tot nu toe zijn vertoond: 'A song to remember', 'Boefje', 'IJscoman, kijk uit!', 'Traderhorn' en 'Het leven gaat verder' - uitgesproken publiekfilms zonder enige culturele verdiensten en zonder enig liga-aura.

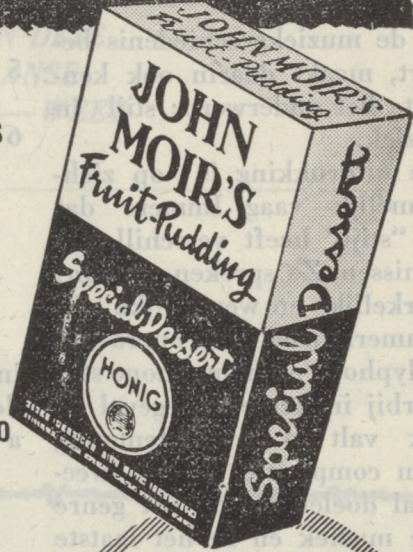
De titels vertellen genoeg. Dit kan in Leidschendam, ondanks serieuze bedoelingen, nooit een liga zijn, omdat wij daarmee sinds jaar en dag nu eenmaal heel iets anders bedoelen. Een echte Filmliga zou de „Leidschendamse” films bij voorkeur juist niet draaien....

Leidschendamse Filmliga ? Tot nu toe proef ik teveel liga-kindervoeding.

W.K. VAN LOON
(Filmforum)

A delicious dessert!

- VANILLEKOEKJES
- BITTERKOEKJES
- FRUIT PUDDING
- BUTTERSCOTCH
- AMANDELTJES
- CREME DE CACAO

★
JOHN MOIR'S

Special Dessert

*Obtainable
at
all grocers*

VOORUIT!!

GEEFT IN DE

„KANKERWEEK” VEEL

VOOR DE KANKERBESTRIJDING

IETS OVER ANTILLIAANSE MUZIEK

DOOR JAN STAM

Wie de muziekgeschiedenis bestudeert, maakt daarin ook kennis met het onderwerp: stijl in de muziek.

Deze uitdrukking is op zichzelf tamelijk vaag. Immers dat woord "stijl" heeft verschillende betekenissen. Zo spreken we van:

- a kerkelijke en wereldlijke stijl
- b kamermuziek- en opera-stijl
- c polyphone en homophone stijl

Waarbij in het eerste geval de nadruk valt op de bestemming van een compositie, in het tweede geval doelen we op het genre van de muziek en in het laatste geval zien we de compositie zelf als technisch werk.

Wij moeten onder stijl verstaan: het speciale karakter van het klankbeeld, een bijzondere muzikale kleur eigen aan een bepaalde componist of aan een tijdvak in de geschiedenis van de muziek of aan een bepaald volk.

In dit licht gezien kunnen we spreken van eigen stijl in de Antilliaanse muziek.

Deze Antilliaanse muziek moet zijn voortgekomen uit de muziek van de Indianen, maar heeft daarnaast sterk de invloed ondergaan van de muziekcultuur der slaven -de negers- die uit Afrika zijn binnengebracht.

Deze muziek heeft zich verder ontwikkeld onder invloed van allerlei factoren. niet alleen op de Antillen, maar ook in Zuid Amerika, met name Venezuela.

Welke zijn de kenmerken van de Antilliaanse Muziek?

- 1 een 2/4 of 3/4 maat
- 2 vlugge tot snelle tempo's

3 een doorgaans eenvoudige melodie.

4 een kenmerkende rhythmiek, volkomen anders dan de Europese.

5 sterke accentuatie's in de rhythmiek.

6 een zeer eigen karakter. vaak weemoedig en sentimenteel, maar soms ook opbeurend, denken we maar eens aan het tweede deel van de Antilliaanse Wals.

De voornaamste vormen waarin deze muziek wordt aangeboden (als compositie) zijn:

a De Wals

De Antilliaanse Wals (let wel, niet Curacaose of Arubaanse wals) is vanuit Venezuela naar hier gekomen. Het tempo is vlugger dan de Europese, en er kan ook bij gezongen worden dit laatste hangt af van de gecompliceerdheid van de melodie. Is deze eenvoudig, dan wordt er vaak bij gezongen, terwijl daarentegen ingewikkelder, moeilijker te treffen melodiegangen alleen instrumentaal worden uitgevoerd.

b De Tumba

Deze vorm is te vergelijken met de Merengue in Venezuela. Ze zijn ongeveer hetzelfde. In de Antillen is de trom (tumba) de basis van het werk geworden. terwijl in Venezuela de wiri of maracas wordt gebruikt. Verder ligt er een wezenlijk verschil in de interpretatie en het tempo van de compositie.

De tumba is geschreven in de 2/4 maat, wordt in een vlug tempo uitgevoerd en er wordt bij gezongen. Als muzikale vorm is de tumba weer

afkomstig uit Venezuela.

Als wij de geschiedenis van de Antilliaanse Muziek nader bezien, blijkt, dat men ook zuiver geïmporteerde muziek in de loop der jaren als Antilliaans is gaan beschouwen. Zo zijn ongeveer 75 jaar geleden vanuit Frankrijk de quadrille en de mazurka op de Antillen ingebracht. Men kon digde deze dansen eertijds zelfs in het Frans aan. Maar de tand des tijds heeft hiervan niets overgelaten. Deze muziek is zo volkomen opgegaan in de muzikale cultuur van de Antillen, dat men ze is gaan beschouwen als eigen muzikale uitingen. Hierbij moeten we niet uit het oog verliezen dat de uitvoering van deze oorspronkelijk Franse muziek volkomen Antilliaans is geworden. Dus rhythmisch, melodisch en wat dies meer zij. Antilliaans van vorm.

De uitvoering van de Antilliaans muziek in de praktijk.

De conjunto's die we nu zien of horen spelen zijn heel wat rijker 'geïnstrumenteerd' dan vroeger. Toen waren het de trekharmonica, de trom (tumba), de wiri en de triangel, of in plaats van de trekharmonica was er de viool. Tegenwoordig ontbreken niet diverse blaasinstrumenten. de quarto, de stringbas, de gitaar en zelfs de piano.

In de koenoekoe kan men echter de oude samenstelling nog aantreffen. Ook zijn er platen in de handel met opnamen van "vroegere" conjunto's.

Een ander instrument dat bestaansrecht heeft verworven is draaiorgel. Dit moet zo rond het jaar 1850 vanuit Italië op de Antillen zijn binnengekomen. De

←
WIE ZIJN DEZE
MEXICAANSE
MUSICI — WEET
U HET?
←

cylinders werden al spoedig ver-
anderd en de eigen muziek werd
daarin gezet. Deze orgels zijn er
nog, en de heer Rufo Wever op
Aruba plaatst nog steeds cylin-
ders met eigen muziek in dit in-
strument.

Tenslotte wil ik nog noemen
de "tocapiña". Dit instrument.
een kam met daaroverheen dun
vloeipapier werd vroeger ook be-
speeld in de koenoekoe. Er werd
tegen aan gezongen, dus tegelij-
kertijd tegenaan geblazen. Het
papier vibreerde onder invloed
van het geluid, dat er tegen aan
trilde en maakte dan een eigen-
aardig geluid. Met zijn tocapiña
trok de muzikant naar de dans-
dansi feesten tot meerdere eer en
glorie van het feest en de muziek-
minnende gasten....

(R.K. Onderwijsblad)

ORANJESTAD BAZAR

Waterweg 3 -- Tel. 1997

*Heeft steeds in voorraad alle platen
die in de eigen Arubaanse studio
vervaardigd werden.*

Komt U gerust eens luisteren.

ORANJESTAD BAZAR

Ook zij leest

Arubiana!

WEEKBLAD
VOOR ARUBA

Prijs slechts een gulden per kwartaal

BEL OP: 1058

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

MEI 1954

Nr. 2

VAN DE REDACTIE

—oOo—

NU HET tweede nummer van "Cultura" verschenen is, zult U hopen wij met ons kunnen constateren, dat de grootste zorg besteed is aan het zetten van de copy. Er waren inderdaad nog veel storende fouten in de eerste aflevering, maar ter verontschuldiging zouden wij willen aanvoeren, dat No. 1 overhaast van de pers moest komen. Met de drukkerij beloven wij de uiterste zorg aan de copy te besteden.

Gaarne ook willen wij de lezers(essen) van ons maandblad mededelen, dat de Heer A. van de Reyt bereid is gevonden in de redactie zitting te nemen. Wij kennen de heer van de Reyt als redactie-secretaris van het R. K. Onderwijsblad, afdeling Aruba, en heten hem hartelijk welkom in onze kring.

U zult bij het doorlezen van Uw eerste nummer bemerkt hebben, dat er toch inderdaad op cultureel terrein wel wat werk verzet wordt. En dan is er nog niet geschreven over het werk van zovele jeugdverenigingen, de Radio, de Avondscholen, enz.

Wij hopen, dat de verslagen van de afdelingen Uw belangstelling voor het werk van het C. C. A. hebben opgewekt, maar wij verwachten daarbij ook, dat U actief zult willen medewerken aan de inhoud van dit tijdschrift. Bijdragen op elk terrein van het werk van het C. C. A. en over de cultuur in het algemeen zijn van harte welkom. Lezers(essen), mogen wij op U rekenen??

April heeft ons menige mooie avond geschonken. Wij denken hierbij aan de uitvoering van de Mattheus-Passion in het Militair Tehuis te Savaneta, de Filmliga-voorstelling in Theater de Veer.

Uit het nieuws van dit nummer zult U lezen, dat er nog meer te verwachten valt de komende maanden.

Voorlopig vragen wij Uw onmisbare steun en medewerking en danken U bij voorbaat.

VAN HET BESTUUR

Het bestuur van het Cultureel Centrum Aruba bestaat momenteel uit de volgende personen:

F. Steenmeyer Voorzitter

J.H. Beaujon Ondervoorzitter

C.D. Irausquin 2e Secretaris

P.T. Sütthoff 1e Penningmeester

R.M. Robles 2e Penningmeester

en de leden:

mej. Els Athmer (namens de afd.

Rhythmische dansschool)

A.L. Born (namens de Arubaanse Muziekschool)

J.F. du Maine (namens de Volksuniversiteit Aruba)

J.J. Stam (namens de Arubaanse Kunstkring)

H. Timmer (namens de Filmliga Aruba)

P. Würtz namens de Amateurtoneelgroep Aruba)

E. Bartels

F.A. van Drimmelen

Dr. Joh. Hartog

H.A. Kemmink

W. A. Statius Muller

Het lid R.C. de palm heeft kort geleden voor zijn functie bedankt, in een volgende vergadering zal een andere candidaat worden voorgesteld.

Welke persoon met wat vrije tijd en met belangstelling voor culturele aangelegenheden stelt zich beschikbaar voor de functie van 1e Secretaris? De werkzaamheden omvatten de correspondentie met de Sticusa te Amsterdam en het houden van contact met de secretarissen van de verschillende onder afdelingen. Gaarne aanmelding bij de Voozitter.

Als accountant van het Cultureel Centrum Aruba treedt op de Heer C.H.F. van Dam.

Gedurende de afgelopen maanden heeft de Sticusa een groot aantal jongens- en meisjesboeken gezonden op aanvraag van de Hoofden van verschillende Scholen op Aruba. Zowel openbare als bijzondere scholen hebben van deze zendingen geprofiteerd, het C.C.A. verleende hulp bij het doorzenden van de lijsten en het verdelen van de ontvangen pakketten.

De echtgenote van de Directeur van de Arubaanse Muziekschool is medio April op Aruba teruggekeerd. Het bestuur van het C.C.A. heet mevrouw Born welkom op dit eiland en spreekt de hoop uit, dat zij met nieuwe moed naast haar echtgenoot haar krachten aan de Muziekschool zal kunnen wijden.

DE NIEUWE

ELNA

SUPERMATIC

Is thans weder VOORRADIG.
Bezoekt onze showroom en vraagt eens, zonder enige verplichting,
een DEMONSTRATIE.
U zult verbaasd staan, wat U met deze machine kunt bereiken !

WESTBEST

Kruisweg Steenweg
ORANJESTAD.

for wedding portrait and
children's pictures, with
that special touch

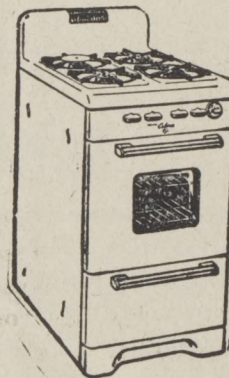
jan bonke
art photography

Tel. 1260

also for cameras, photo supply
and printing, where you will get
a 100% professional service.

KIJK OVERAL !!

Uiteindelijk koopt U toch een
CALORIC

DE MEEST GEVRAAGDE IN
AMERIKA EN NU OOK OP DE
ANTILLEN !

- * Van binnen en buiten zwaar geëmailleerd.
- * Naadloze oven voorkomt het roesten van de hoeken.
- * Ovenraampje en licht.
- * De uiterst eenvoudige manier van schoonhouden voorkomt ongedierte en onaangename luchtjes !
- * Vier verstelbare branders, die U in staat stellen op de meest economische wijze te koken.

Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden !

PALAIS ROYAL ARUBA N.V.

DE ARUBAANSE KUNSTKRING

Ditmaal zullen wij ons niet in het bijzonder richten tot onze leden, maar tevens tot onze ex-leden, en overige lezers van dit blad, dat naar wij hopen een lang leven beschoren zal zijn ten bate van alle onderafdelingen van het C.C.A. en haar leden.

Uit het jaarverslag van de secretaris heeft u kunnen lezen, dat het de Kunstkring gelukt is, weer van zich te doen horen, en zelfs zonder dat het laat binnengekomen geld van de Landsloterij weer geheel verteerd is.

Desalniettemin zijn de inkomsten over 1953 ver beneden de verwachting gebleven, met het resultaat, dat wij ons nog steeds niet volledig kunnen ontplooiën. U herinnert zich wel, dat wij begin 1953 een onderafdeling van het C.C.A. werden met de bedoeling, door een lagere contributie meer leden te kunnen aantrekken. (Fls 1.00 per jaar) en het C.C.A. om een subsidie te verzoeken. Over 1953 kon het C.C.A. ons die subsidie niet meer verlenen, en het aantal leden dat wij verwacht hadden zich aan te melden, bleef uit. De meesten schreven zich in op de concerten van dhr. A. Louis Born en van het viool-piano-duo Wim Statius Muller en Wim Stenz. Het doet ons genoegen U te kunnen melden dat deze laatste twee jonge artisten zeer goede vorderingen maken bij hun verdere studie. Kort geleden werd hun direct na een van hun concerten verzocht dit te herhalen.

Op de algemene ledenvergadering van 25 Februari 1954, waarbij wij helaas slechts konden stemmen op de bemerkingsen en voorstellen van slechts drie leden, werd gevraagd, waarom er

niet meer actie was gevoerd om meer leden te krijgen. U zult begrijpen dat voor Fls. 1.00 per lid weinig kosten gemaakt kunnen worden, waar die ene gulden nog niet eens voldoende is om de druk- en verzendingskosten te dekken van de concertprogramma's. Wij hebben ons dus moeten beperken tot het verkopen van de lidmaatschapskaarten op de concertavonden aan de zaal.

Als gevolg van de luttele resultaten over 1953 heeft het Bestuur naar een gulden middenweg gezocht tussen het oude systeem van contributies en dat van 1953, en besloot om over 1954 voor het lidmaatschap Fls. 5.00 per persoon voor te stellen, terwijl de leden daarvoor wederom een reductie van minimum Fls. 1.00 per concert zullen genieten op de entreprijzen.

ONS NIEUWS VAN DE MAAND

Dit voorstel werd na enige discussie op de algemene ledenvergadering bekrachtigd. Er zal wederom meer actie gevoerd worden tot het werven van nieuwe leden, hetgeen het werk van de Kunstkring weer dankbaarder zal maken. Hiervoor verzoeken wij de medewerking van U allen. Uw steun zal het mogelijk maken om weer artisten van het kaliber van Isaac Stern, Lili Krauss, balletgroepen etc. naar Aruba te brengen.

Op voorstel van het bestuur besloot de algemene ledenvergadering de Gezaghebber van Aruba te verzoeken het Ere-Voorzitterschap van onze vereniging te aanvaarden, aan welk verzoek

de huidige Gezaghebber, de Heer Mr. L.C. Kwartz gaarne voldoed.

Wij hopen met de Heer Kwartz als onze Beschermheer een nieuwe glorieuze periode te kunnen ingaan. Tevens aanvaardden, op verzoek, de Heren F. Steenmeyer en E.D. Kroon het Ere-Lidmaatschap van onze vereniging.

Hiermede heeft de Kunstkring haar erkentelijkheid willen uitdrukken voor de bijzondere activiteit en steun die deze mede-oprichters aan de dag hebben gelegd voor het welzijn van onze vereniging.

Ter Uwer oriëntatie vermelden wij thans de samenstelling van het huidige bestuur: Ere Voorzitter: Mr. L.C. Kwartz (Gezaghebber)

Voorzitter: J.J. Stam

Vice Voorzitter: A.L. Born

Secretaris: H.M.T. Steenhuisen

Penningmeester: C.v.d. Laar

Commissaris: H.A. Kemmink

Commissaris: J.O. Arends

Commissaris: P.N. Treytel

Tijdens de vacantie van onze penningmeester zal dhr J.O. Arends de kas behartigen.

Koopt Ook
Platen
Van
Arubaans
Fabrikaat

Pleasure ahoy

With
Golden

REY DE COPAS

“Pleasure’s best friend”

REY DE COPAS

The best for your
RUM - COLA

Agent: A. M. LACLE

Phone 1090

Paula

ALTIJD TE VERKIEZEN

HEERLIJK

PAULA - BISCUITS

VOOR DE FRAAIE SIERBORD-
JES HEBT U VOORTAAN MAAR
ACHT INPLAATS VAN TIEN
PUNTEN NODIG !

FOTO IDEAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde
camera's zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEI-
FLEX, ROLLEICORD, REVERE.

ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

In de afgelopen maand heeft de Heer Sjoerd van Hasselt voor belangstellenden van de V.U. en van de Aruba Boating Club een voordracht gehouden, getiteld: "Zeilen en Oceaanvaren". De hr Van Hasselt is geen "stuurman aan de wal", doch kwam met een klein zeilscheepje van Europa naar deze kant van de aardbol gedobberd, is thans na een betrekkelijk klein oponthoud op Curacao en Aruba weer op weg naar Canada, en stelt zich voor mettertijd ook een gedeelte van de Stille Zuidzee te verkennen.

In onze tijd van supersonische vliegtuigen en rakettenvaart, waarin het begrip "afstand" een te verwaarlozen factor is geworden, is het een verwikking iemand te horen vertellen, voor wie het reizen niet bestaat uit het bestuderen van dienstregelingen en spoorboekjes, het zich laten voortkruien langs de weg van de minste weerstand van het ene "pied à terre" naar het andere, doch voor wie een reis nog de betekenis heeft van een mannelijke strijd tegen de elementen, een persoonlijk zich meten met de krachten der natuur, een zwerftocht welke voert naar lokkende kusten en onbekende streken, het gevaar niet tellende, wat dreigt op zo menige plaats en in zovele omstandigheden, wat verborgen kan zijn achter de ronding van iedere kaap, wat loert in de donkere nachten, wanneer het schip moeizaam zijn weg zoekt tussen de hoge waterbergen, welke het dreigen te verpletteren.

Geboeid hebben de aanwezigen dan ook zitten luisteren naar de belevenissen van de spreker, die hiervan op zeer onderhou-

dende wijze vertelde.

Wij hopen de Heer Van Hasselt nog eens op Aruba te mogen beluisteren.

Op 10 Mei a.s. zal de Heer Paul Storm voor de leden van de V.U. en de Kunstkring het toneelstuk van Bernard Shaw: "Androcles en de leeuw" voordragen. Voor nadere mededelingen daaromtrent mogen wij U verwijzen naar de kolommen van de Arubaanse Kunstkring in dit tijdschrift.

Tot slot willen wij U ter vergelijking nog enig cijfermateriaal voorleggen omtrent het aantal volksuniversiteiten in Nederland en de werkzaamheden daarvan, welk materiaal wij ontleen aan een artikel in de "Vacature" van 5 Maart 1954, hetwelk zijn cijfers en gegevens weer dankt aan een verslag in het orgaan van het Centraal Bureau voor de Statistiek in Den Haag.

Uit dit verslag blijkt dat in het cursusjaar 1952-1953 het aantal volksuniversiteiten in Nederland 62 bedroeg. Het aantal cursussen voor de volksuniversiteiten gegeven steeg van 679 in het seizoen 1951-1952 tot 700 in het daaropvolgende jaar, terwijl het aantal deelnemers gestegen was van 45.283 tot 53.205. Het aantal deelnemers per cursus nam dus toe van 67 tot 76. Het aantal op zich zelf staande bijeenkomsten (het artikel noemt hier film- en toneelvoorstellingen, concerten, lezingen, voordrachten, enz., manifestaties dus die op Aruba voor een deel door andere instanties verzorgd worden) daalde van 1027 tot 761, terwijl het aantal deelnemers verminderde van 259.806 tot 185.022. Door de vermindering van het aantal bijeenkomsten steeg het aantal

bezoekers per bijeenkomst echter van 214 tot 243. De belangstelling was het grootst voor lezingen (352), filmvoorstelling (121), toneelvoorstellingen (115) en muziekavonden (59). De belangstelling voor "dans en ballet" was minimaal.

Het is opvallend, zo zegt het verslag, dat in het algemeen de deelname van vrouwen aan deze bijeenkomsten hoger is dan die van de mannen, n.l. gemiddeld 65%. Dit gemiddelde wisselt echter naar de behandelde onderwerpen. Er blijkt bij de vrouwen een grote belangstelling te bestaan voor de talencursussen (Nederlands, Frans, Duits, Engels, enz.) en de letterkunde.

Veel minder interesse bestaat er echter onder de vrouwen voor de exacte vakken als scheikunde, wis- en natuurkunde, techniek, warenkennis, cosmografie, sterrenkunde en geologie.

L. V.

HEET VAN DE NAALD.

1) Richard Strauss schreef in 1897 de "Fantastische variationen über ein Thema ritterlichen Characters", waarin hij de avonturen van de utopist, Don Quichotte, schilderde. London bracht van het werk een zeer goede opname door het Weens Philharmonisch Orkest onder leiding van Clemens Krauss. Zeer aanbevolen.

London LL 855.

2) Willem van Otterloo dirigeerde het Weens Symphonie Orkest voor een opname van Beethoven's 6de Symphonie. Deze plaat is zeer goed opgenomen, terwijl de vertolking voortreffelijk is.

Epic LC 3011

3) Het is nu bijna vijftig jaar
(Slot: pag. 14)

Doelstellingen van de Filmkringen

De afgelopen twee jaren heeft het filmkringwerk een grote groei doorgemaakt. Daardoor is een geheel nieuw aspect van het filmkringwerk naar voren gekomen. In het algemeen kan men het filmligawerk omschrijven als een propageren, een beoefenen, een verdiepen van de studie van de filmkunsthistorie. Dit veronderstelt echter reeds het vermogen om films kritisch te zien en tevens een enigzins gevormde smaak.

In grotere steden waar de bioscopen vrij regelmatig de gelegenheid bieden om kunstzinnig verantwoorde en interessante films te zien, zal dus zonder al te veel moeite een ligapubliek gevonden kunnen worden. Men moet zich echter niet te gauw illusies maken. Een belangstelling, zoals er voor de andere kunsten bestaat, is er ten aanzien van de filmkunst zeer zeker niet. Hoe is het anders te verklaren dat in een stad van 800.000 inwoners zoals Amsterdam de voorstellingen van Filmmuseum en Filmliga, die vooral historische en experimentele filmavonden bieden, toch eigenlijk maar een handjevol mensen trekken. Het aantal dergenen die bewust (kritisch) films bekijken, is ook in grote steden nog vrij gering. Veel groter is het aantal dergenen tot wie is door gedrongen dat film ook kunst kan zijn, maar die nog moeten leren filmzien. Men vindt hen b.v. onder die intellectuelen in de grote steden, die zich tot nu toe bewust afzijdig hebben gehouden van de film en verder onder die inwoners van de „provincie” die wat muziek en toneel betreft behoorlijk bediend worden, maar wat filmkunst betreft slecht bedeed zijn. Deze tweede categorie staat vrij afkerig tegenover de filmkunst door onbekendheid. Het feit dat tegenwoordig veel plaats wordt ingeruimd in tijdschrift

en krant aan serieuze filmrecensies heeft echter ook bij deze groepen belangstelling gewekt. Het is onze stellige overtuiging dat beide bovengenoemde categorieën van filmbelangstellenden door hun exclusiviteit eerder afstotend werken. Van zuiver historisch ingestelde programma's gaat wel een verdiepende maar geen wervende actie uit. De prille jaren van de liga's brachten de ontdekkingen van de Russen, de Fransen en de Duitsers. De nadruk lag op het experiment van de avant-garde en dus was de wervende kracht groot. We mogen de eerste stormachtige jaren van de liga's als wel bekend veronderstellen. Maar de avant-garde van 30 is nu „historie” en die historie is hoogst leerzaam, blijft zeer waardevol ja onmisbaar (we denken aan: Ruttmann, Richter, Autant Lara, Cavalcanti en zovele anderen) maar is niet dienstig om op dit ogenblik aanhangers voor de filmkunst te winnen. Wij zeggen nog eens: aanhangers te winnen en ontkennen daarmee geenszins de noodzakelijkheid van vertoning van de juiste plaats.

Wat op het ogenblik voor avant-garde doorgaat (b.v. de films van MacLaren, Broughton, Maya Deren, Hagberg en sommige films van Richter) is niet zo zeer een avant-garde-productie als wel een nakomertje van de avant-garde en als zodanig kleven

er dezelfde bezwaren aan als aan „historisch” ingestelde programma's. Het eigenaardige is dat het experiment van het heden nog het meest is te vinden in een aantal speelfilms zoals b.v. die van Bresson („Journal d'un curé”), de Sica („Miracolo di Milano”), Sjöbergh („Fröken Julie”), Renoir („The river”), Tati („Hulot”) en (soms) Welles („Citizen Kane”). Dit zijn dus „speelfilms”, bestemd voor een groter publiek en voldoende aan bepaalde commerciële voorwaarden, maar men zal van geen van deze cineasten durven beweren dat zij bewust concessies doen aan het publiek en aan hun kunst verzaaken om wille van het gewin. Deze films spreken aan door de tijdsverbondenheid van hun makers. Deze kunstenaars worden geïnspireerd door problemen die iedereen bezig houden. Hun stof is weer net als die van de Russen in 25-30. actueel. De boeiende inhoud maakt het gemakkelijk de boeiende vorm te waarderen. Een vorm trouwens die in de beste voorbeelden geheel door de inhoud wordt bepaald en daardoor voor kritische toeschouwers, die werkelijk iets meer van de filmkunst willen weten, een zeer geëigend studiemateriaal vormt.

Men kan zeer vaak in de films van deze cineasten experiment en vernieuwing ontdekken. Dat er van het bewust beleven van dit eigentijdse experiment weinig terecht komt, ondanks alle voorlichting in de pers, ligt aan de instelling van het grootste gedeelte van het publiek dat nu eenmaal passief vermaak in de bioscoop zoekt.

Maar, goed, voor iedereen in de grotere steden bestaat de mogelijkheid de filmsmaak te vormen en naarmate die filmsmaak is gegroeid, moet er ook gelegenheid zijn voor historische uitdieping. Het een en het ander kan en moet samengaan in de liga's van de grote steden, waarbij het gewicht mag doorslaan naar de historische kant. Want al beschikken deze liga's over een vast en trouw publiek, zij mogen het beginwerk ten behoeve van b.v. de vele studenten in de universiteitssteden niet verwaarlozen. Zij zorgen daardoor tevens voor een behoorlijke aanwas van belangstellenden. Er zijn genoeg waar-schuwendende voorbeelden van eertijds bloeiende liga's die eenvoudig verschrompeld zijn omdat de oude kern van getrouwen steeds kleiner werd en geen aanvoer van nieuwe belangstellenden tijdig naar die liga's werd geleid. Studie van de historie en film-opvoeding moeten samengaan in de Kleinere plaatsen met de nadruk op het eigentijdse. Hier staat de vorming van de filmsmaak als punt één. Omdat dikwijls de beste films om commerciële redenen niet in kleine plaatsen komen en omdat deze „hoogtepunten” juist het best als beginpunt kunnen dienen voor het leren filmzien bij de „nieuwelingen” is het een gebiedende eis geworden, dat filmkringen aldaar alle aandacht besteden aan de eigentijdse speelfilm van artistiek gehalte. Als de tijd er rijp voor is, zal men kunnen overschakelen op meer „historisch” ingestelde programma's. Doet men dit niet, dan zal men steeds meer mensen van de filmkunst vervreemden, en dat nog wel op een moment dat de tijd rijp is als nooit te voren om aanhangers voor de goede film te winnen. De filmkringen moeten hun leden kritisch leren zien

zonder ze af te stoten. Dit is geen concessie aan het publiek, dit is geen bioscoopje-spelen, maar dit is het enige juiste gebruik van de mogelijkheden van het ogenblik. Ik spreek nog niet eens over de voordelen, die verbonden zijn aan het „consumeren” van filmkunst in een verband van gelijkgezinden. Iedereen die zijn genoegen aan een film bedorven zag door onhebbelijke reacties van een deel van het publiek dat zich zijn passief genot ontnomen ziet door het intelligente werk van een echte cineast, weet hiervan mee te praten. Want ook dit is een factor van belang in kleinere plaatsen.

In ieder geval heeft de N.F.F. tijdig haar taak begrepen in dit opzicht. De gang van zaken in vele landen van Europa is leerzaam in dit opzicht. Als voorbeeld kunnen wij aanhalen de toestand in Denemarken, waar de cinematheek (met behoorlijke steun overigens) slechts een zestal filialen bedient en een bloedarmoedig bestaan leidt, omdat deze cinematheek haar taak te beperkt heeft gezien of liever omdat een krachtige federatie van filmkringen ontbreekt, die wegbereidend kan werken voor het verwezenlijken van doelstellingen van een cinematheek of filmmuseum.

Een filmmuseum kan niet bestaan zonder een krachtige organisatie van filmkringen, die haar taak ziet in werkzaamheden als hierboven geschetst. Immers zo wordt het terrein voorbereid voor „Historische” belangstelling in de filmkunst. Zo zal dus een beginnende filmkring in de provincie nooit meteen maar een „filmmuseum - programma” moeten vertonen, maar het programma, verantwoord en aangepast, aan de plaatselijke omstandigheden, langzamerhand moeten opvoeren tot een allround film-

kringprogramma. In de dosering toont zich de meester.

Uit het bovenstaande blijkt dat een krachtige organisatie van filmkringen een levensnoodzakelijkheid is voor een filmmuseum om een voldoende afzetgebied te vinden (om het maar eens prozaïsch te zeggen) en van de andere kant biedt een filmmuseum de mogelijkheid aan de filmkringen om naar behoeven materiaal te leveren. Samenwerking tussen deze twee lichamen is dus uitermate wenselijk en wederzijdse beïnvloeding zeer noodzakelijk. In geen geval mag het gebeuren dat de mogelijkheden die de filmkunst biedt, verkrummen tot een genoegen van de „happy few”.

De Ned. Federatie van Filmkringen zal niet rusten voor zich een netwerk van 200 filmkringen over heel Nederland uitstrekt. Thans een organisatie van 15.000 leden, zal zij binnen afzienbare tijd een groep van 60.000 leden omvatten en aldus haar stem doen gelden. Op dit ogenblik zijn ongeveer 50 verenigingen aangesloten, maar een groot aantal filmkringen is in oprichting of in voorbereiding. Zijn wij te optimistisch als wij geloven dat een minstens even belangrijke periode is aangebroken als die roemruchte tijd van de eerste filmliga's ?

A.G. NIEUWENDIJK
(Filmforum)

Onze Prijsvraag

De volgende aflevering zullen we een prijsvraag plaatsen, waar je iets aardigs mee kunt verdienen. Het zou geen verrassing meer zijn, als ik er nu al over ging vertellen. Maar let maar goed op, dat je het Juni-nummer in handen krijgt.

Wie weet het antwoord?

- 1) Wat betekent een dubbele maatstreep?
- 2) Is Marion Anderson een componiste, pianiste of zangeres?
- 3) Wat is een diatonische toonladder?
- 4) Wat betekent: Crescendo. ?
- 5) Hoe oud is Joseph Haydn geworden?
- 6) Door wie is de Mattheus Passion gecomponeerd?
- 7) Hoeveel zestiende noten zijn gelijk aan een halve noot met 2 punten?
- 8) Welke muziek kent geen maatstrepen?
- 9) Hoeveel snaren heeft een viool?
- 10) Wie is Padu del Caribe?

Maak er een wedstrijd van en geef elkaar voor elk goed antwoord 10 punten. Wie haalt de honderd???

De goede antwoorden vinden jullie in de volgende Cultura.

Franz Joseph Haydn 1732 - 1809

Franz Joseph Haydn, ons beter bekend als Joseph Haydn, werd 31 Maart 1732 geboren in Rohrau, een dorp niet ver van de Donau. Zijn vader was wagenmaker en moest hard werken om de kost te verdienen voor zijn gezin, bestaande uit man, vrouw en 15 kinderen. Vader Haydn kon mooi zingen en speelde daarbij op de harp. Natuurlijk zongen zijn kinderen al heel gauw mee en zo hoorde hij hoe mooi en muzikaal z'n zoon Joseph kon zingen. Joseph kreeg muziekles van de dorpsonderwijzer en na twee jaar werd hij koorknaap van de Stephans Dom te Wenen. Hier werkte hij hard, om het schrijven van muziek goed te leren. Toen hij de baard in de keel kreeg, moest hij weg. Hij kreeg het toen erg moeilijk en het viel hem niet mee om rond te komen. Toen Haydn 27 jaar oud was, werd hij kapelmeester bij een graaf. Later verloor hij deze betrekking werd maar toen trad hij in dienst van vorst Esterhazy. Daar is hij vele jaren gebleven en langzamerhand werd hij een beroemd man, die veel geld kreeg voor zijn muziek, die werd uitgegeven.

Haydn was al bijna 60 jaar, toen hij een aanbod kreeg om naar Engeland te komen. Hij nam de uitnodiging aan, reisde naar Engeland, werd zelfs door de koning ontvangen en tot eredoctor van de universiteit van Oxford benoemd. Op zijn terugreis naar Oostenrijk ontmoette hij Beethoven, die daarna bij hem om les kwam. Enkele jaren

later maakte Haydn opnieuw een reis naar Engeland. Daar kreeg hij toen de teksten (de woorden) van zijn beide later beroemd geworden oratoria Die Schöpfung en Die Jahreszeiten. In het Nederlands: De Schepping en De Jaargetijden. Een oratorium is een muziekstuk voor solo-stemmen, koor en orkest.

Haydn maakte in 1805 de intocht van de Fransen in Wenen nog mee, maar hij voelde zich toch steeds zwakker worden. Lopen kon hij tenslotte haast niet meer. In 1808 ging hij voor het laatst uit naar een opvoering van Die Schöpfung. Toen bleek nog weer eens opnieuw, hoe bescheiden de grote Haydn ondanks alle eer en roem was gebleven. Na afloop van het uitgevoerde werk klaptten de mensen erg luid voor zijn mooie muziek. Haydn wees naar boven en zei: "Het komt allemaal daar vandaan". Daar mee wilde hij zeggen, dat hij aan God zijn grote gaven te danken had.

Tot het einde van zijn leven bleef Haydn helder van geest en hij stierf heel rustig. Veel zou er nog over zijn leven en zijn gewoonten te vertellen zijn, maar dit komt nog wel eens een andere keer. Tot besluit van mijn verhaal wil ik nog enkele beroemde composities noemen van "papa" Haydn, zoals Mozart hem heel vertrouwelijk noemde.

Die Schöpfung (zangstuk)

Die Jahreszeiten. (zangstuk)

Veel pianosonates, Strijkkwartetten (voor 2 violen, altviool en cello) en Symphonien, o.a. Oxfordsymphonie, Klokkensymphonie, Militaire Symphonie en de Symphonie met de Paukenslag

Nederlandse Schilderkunst en Schilders.

REMBRANDT.

HET IS de bedoeling, om op deze plaats een serie artikeltjes te plaatsen over schilderkunst, en dan natuurlijk vooral over de Nederlandse schilderkunst. De naam, die iedereen te binnen schiet als er over Nederlandse schilderkunst wordt gesproken, is natuurlijk Rembrandt. En daarom zullen wij hier ook maar mee beginnen.

Zijn hele naam luidt: Rembrandt Harmenzoon van Rijn. Je zult zeggen: Waarom spreekt men dan niet van Van Rijn? We hebben het toch ook niet over "Jan" als we Jan Steen, of over "Frans" als we Frans Hals bedoelen? De oorzaak hiervan is, dat de naam Rembrandt zo zeldzaam is, dat die waarschijnlijk alleen gedragen is door Rembrandt zelf. En er zijn zoveel mensen, die Van Rijn heten.

Hij werd geboren in Leiden in 1606. Zijn vader Harmen had daar een molen, en verdiende met het maalbedrijf flink geld. Zodoende mocht de jonge Rembrandt toen hij veertien jaar was naar de universiteit in Leiden. Maar dat ging slecht. Rembrandt wilde iets anders.

Nu woonde er in die tijd in elke plaats of stad van enige betekenis een portretschilder, zoals wij overal een fotograaf hebben. Een rijk burger in die dagen had zijn huis eerst dan compleet gemeubileerd, als er in de pronkkamer een portret van hemzelf en van zijn vrouw hing. Zo'n portretschilder was dan iemand, waar de mensen eerbied voor hadden, en die werd aangesproken met "meester". Het was voor Rembrandt dan ook een hele eer, toen vader Harmen er in slaagde hem als leerjongen geplaatst te krijgen bij meester Jacob

van Swanenburgh, de Leidse portretschilder.

Nu moet je niet denken, dat Rembrandt meteen een doek, een kwast, en een pot verf kreeg, om onder het toezien van de meester aan het schilderen te slaan. Hij kreeg wel kwasten, maar om schoon te maken, hij kreeg wel verfstof, maar die moest hij fijn malen, en zorgen dat er een uiterst glad verfje uit ontstond, zonder een enkel klontje. En dat duurde maanden lang, totdat er eens een oudere leerling vertrok, en toen brak voor Rembrandt de tijd aan, dat hij mocht gaan tekenen, en later ook schilderen.

Hij is er niet lang geweest. Rembrandt had veel meer aanleg dan zijn leermeester. En zo vinden we hem in 1623 in Amsterdam als gezelschap in de werkplaats van Pieter Lastman. Maar ook hier hield hij het niet uit, en in 1625 woont hij als zelfstandig schilder in Leiden, waar hij samen met zijn stadsgenoot Lievens een atelier (schilderswerkplaats) heeft. Hier heeft hij de eerste schilderijen gemaakt, die bewaard zijn gebleven.

In deze eerste werken schildert Rembrandt nog, zoals men dat in die tijd gewend was. Men trachtte op een schilderij zoveel mogelijk af te beelden, bijvoorbeeld een feest, met veel mensen, of een ijsbaan

met glijdende, schaatsende, vallende en lachende mensen. En door het gebruik van vele en lichte kleuren werd zo'n schilderij dan toch mooi, en soms zelf kunst, die men bewaard heeft om de grote waarde. Maar Rembrandt vond dit niet juist. Al spoedig zien we, dat hij in plaats van met vele kleuren zijn schilderijen mooi maakt met licht en donker, iets wat voor die tijd nog nooit was vertoond. Dat betekent, dat hij voor een groot stuk van het schilderij maar een of twee kleuren gebruikte, maar die telkens iets lichter of donkerder maakte. Hij is daar later ook wereldberoemd om geworden.

Wordt vervolgd.

Oplossingen van de vorige keer

- 1 De sheik gaf de raad: Neem de kameel van je broer.
- 2 Van voor naar achter gelezen staat er precies hetzelfde. Als je ook zo'n zin weet, dan mag je hem opsturen. We zullen hem dan plaatsen.
- 3 De inzittenden waren: meneer A,B,C, en D. A was de vader van B, de grootvader van C, en de overgrootvader van D.

(Slot op pag. 18)

RHYTHMISCHE DANSGROEP

organiseert uitvoeringen

Op Vrijdag 14 en Zaterdag 15 Mei a.s. zal de dansgroep onder leiding van Mejuffrouw E. Athmer uitvoeringen geven in Theater de Veer. Een groot aantal kinderen werkt hieraan mee, variërend in leeftijden van 5 tot 15 jaar. De dansklassen komen met een geheel nieuw programma. Gezien het grote succes van de uitvoeringen in October 1952, toen men in uitstekend bezette zalen met veel genoeg kennis nam van de vorderingen van onze jeugd op het moeilijke pad der danskunst, worden ook nu weer vele bezoekers verwacht. Om aan de wensen van oud en jong tegemoet te komen, zijn er ook nu weer 2 voorstellingen. Vrijdags speciaal voor volwassenen en 's Zaterdags om 5 uur

voor de jeugd. Het is natuurlijk toegestaan Uw kinderen ook op Vrijdag met te nemen, maar om de rust in de zaal verdient het aanbeveling, de kinderen zoveel mogelijk naar de tweede voorstelling te laten kijken. Naar de leidster van de dansgroepen ons meedeelde zijn de prestaties van de kinderen nog met grote sprongen vooruit gegaan. Een reden te meer, onze belasting te tonen voor het onvermoeide werken van Mej. E. Athmer.

In de naaste toekomst zullen nog uitvoeringen volgen in San Nicolaas met een zo goed als geheel nieuw programma. Daarover zult U in de volgende *Cultura's* wel meer kunnen lezen.

draait de clown op en ziet tot zijn verbazing, dat er iets niet in orde is.

Dan komen de klanten: Een strenge gouvernante met haar leerlingen, gevolgd door een boerin met haar twee kinderen, die voor haar dochtertje een mamma-pop wil kopen.

De winkelier toont de poppen. Eerst het herdertje met het ganzeliesje. De gouvernante wil iets beters zien en de boerin heeft nu eenmaal haar zinnen gezet op de mamma-pop. Als zij deze heeft zien dansen koopt, ze de pop en verlaat de winkel.

De gouvernante, van mening dat er niets van haar gading bij is, wil reeds weggaan, doch de winkelier overreedt haar om te blijven en toont haar zijn mooiste pop: De Poppenfee. Deze wil zij dadelijk kopen, maar op dat moment heeft de tovenaer er reeds spijt van, de pop te hebben getoond en besluit deze voor zich zelf te houden, waarop de gouvernante met de kinderen boos de winkel verlaat.

De leerjongens ruimen de winkel op en deze wordt gesloten.

De winkelier gaat weg, verliest zijn toverstokje en merkt niet eens dat de jongens zich in de winkel verscholen hebben.

Dan komen zij te voorschijn. Bang betrapt te zullen worden, maar toch met de blijde gedachten: "wat de baas kan, kunnen wij ook", laten ze de Spaanse pop dansen. Daarna de Chinese pop. Ze vinden haar zó leuk, dat beiden met haar willen dansen, doch het Chineesje is daar niet van gediend. De Pierrot en Pierrette krijgen hierna een beurt.

Zelfs de mooie poppenfee durven de jongens uit haar kast te halen.

Programma der dansuitvoeringen in Theater de Veer

1)	WALS, opus 2, No. 34									Fr. Chopin
2)	PAS DE DEUX									Joh. Brahms
3)	DE TOL (Minutenwals)									Fr. Chopin
4)	POPPENMOEDERTJE.									
5)	HONGAARSE DANS									Joh. Brahms
6)	SNEEUWUITJE EN DE KABOUTERS.									
7)	PAMELA									Leo Delibes
8)	POLKA									Joh. Strauss

P A U Z E

9)	DE POPPENFEE									Bayer
	Een pantomime in één bedrijf.									

De inhoud van deze pantomime volgt hier:

De eigenaar van de poppenwinkel heeft twee leerjongens in dienst. Eer der jongens, die meer van spelen dan van werken houdt, wordt door zijn vriendje tot de

orde geroepen. Er volgt een kleine ruzie. Per ongeluk wordt de clown-pop hierdoor omgestoten en raakt defect. Plotseling horen ze dat de baas komt. Ze zetten de clown recht en werken door alsof er niets gebeurd is. De tovenaer

AMATEUR - TONEELGROEP ARUBA HOOPT STIMULEREND TE WERKEN

De Amateurtoneelgroep Aruba, die verleden jaar op initiatief van de Heer en Mevrouw P. Wurtsz gevormd werd, is zich terdege bewust, dat haar bijdrage tot de culturele rijkdom van ons eiland, zeer beperkt zal zijn.

Op Aruba kennen wij het instituut van het beroepstoneel niet, en zelfs hebben we hier geen enkele beroepsregisseur. Het zal daarom zeer moeilijk zijn op directe wijze de kunst van het toneelspele aan breder lagen onzer bevolking bij te brengen.

Het enige wat de amateur toneelgroep kan doen is, zo mogelijk twee maal per jaar een min of meer eenvoudig toneelspel ten tonele te voeren en daarmee te bewijzen, dat, indien een groepje personen bereid is zijn best te doen, het zeer wel mogelijk is het amateur toneelspel ook op Aruba te beoefenen.

De groep wil ook voortdurend

Ze worden zo overmoedig dat ze de sierpoppen opdraaien, gevolgd door de Tinnen Soldaatjes. Dan kunnen ze de verleiding niet weerstaan om nogmaals de Poppenfee met de Pierrot en Pierrette te laten dansen. De hele voorraad danspopjes wordt te voorschijn gehaald.

Juist als het feest zijn hoogtepunt bereikt heeft, komt de winkelier binnen, begrijpt alles en geeft de leerjongens een welverdiende straf.

PERSONEN:— Tovenaar-winkelier, leerjongens, gouvernante met leerlingen, boerin met haar kinderen, Poppenfee, Clown, Herdersjongen en Ganzeliesje, Mamma-pop, Spaanse, Chinese, Pierrot, Pierrotte, Sierpoppen, Tinnen Soldaatjes, Danspopjes.

zoeken naar wegen om de kosten van een toneeluitvoering zo laag mogelijk te houden. Tot dusver laten velen, die in principe wel iets voor de beoefening van de toneelkunst voelen zich afschrikken door de hoge kosten en de, in verband met het beperkte publiek kleine te verwachten inkomsten.

Intussen werd de eerste stap door de Amateurtoneelgroep gezet en over het algemeen kan men over de resultaten wel tevreden zijn.

Niet alleen had de opvoering van "Tien kleine Kleutertjes", een spel naar een "thriller" van Agatha Christie, succes, de groep zag ook kans dit spel ten tonele te voeren, zonder dat grote steun van het C.C.A. nodig was. Vanzelfsprekend werd dit succes slechts mogelijk door een bijzonder royale geste van de directie van het De Veer theater, maar in het algemeen werd er voor gezorgd, dat de leden zoveel mogelijk voor eigen kleding en attributen zorgden, zodat de "verenigings" kosten tot een minimum beperkt bleven.

Aan dit eerste toneelstuk, waarbij P. Wurtz de regie voerde, werkten mede Mevrouw L. de Cock, Mevrouw L. Wurtz en Mevrouw B. Schagen en de Heren dr. G. Volmer, mr. C.J.J. Heufke, L. Bijl, C. van den Brink, O. Henriquez J. de Cock en G. Schagen. De Heer H. Timmer was inspecient, en H. Muller soufleur. Voor de coulissen en de toneelaankleding verdienen de firma's Mesker en Bouwmaatschappij een bijzonder woord van lof, terwijl de Heer Bosse de verlichting voor zijn rekening nam. Ve-

le handen maakten ook hier licht werk en maakten het mogelijk met een minimum aan kosten op verantwoorde wijze een toneelspel ten tonele te voeren.

Witte Schaaap nu in Studie

Inmiddels is een nieuw stuk in studie genomen, en wel het Engelse blijspel "Het Witte Schaaap van de Familie", een komisch verhaal over een "aristocratische" boevenfamilie.

Aanvankelijk zou mr. Heufke de regie op zich nemen, doch daar deze wegens familieomstandigheden enige tijd in Nederland vertoeft en het de bedoeling is het stuk begin Juni op te voeren, heeft de heer H. Muller voorlopig deze taak op zich genomen. Dit keer speelt de Heer P. Wurtz, die het vorige stuk regisseerde een der hoofdrollen. Met opzet wordt gewisseld van regisseur met de bedoeling van tijd tot tijd verschillende leden een kans te geven dat belangrijke werk te doen. In Het Witte Schaaap spelen verder mee de dames Mevrouw L. Wurtz, Mevrouw J. van Nidek, Mevrouw M. Engelkes, mej. V. Lampe en de Heren J. de Cock, L. Bijl, C. van den Brink en G. Schagen.

Het Amateur toneelgezelschap hoopt van harte voor de komende opvoering weer eventueel medewerking te krijgen van de zaaleigenaars en verschillende firma's. Slechts met de voortdurende steun van allen kan het amateurtoneel op Aruba blijven groeien. Dat is tenslotte het voornaamste doel van de Amateurtoneelgroep....

Onze eerste voorstelling in samenwerking met De Veer Theater bleek een succes. Bijna 400 personen, waarvan ongeveer de helft lid was van de Liga, hebben de voorstelling bezocht. De kosten van deze avond werden hierdoor dermate gedrukt, dat we in staat waren twee voorstellingen van films van het Eerste Internationale Filmfestival van Curacao te organiseren.

Het in De Veer vertoonde programma werd over het algemeen zeer gunstig ontvangen. De film "Het Open Venster" ontlokte zelfs een spontaan applaus. De humoristische hoofdfilm "Seul dans Paris" viel ook zeer in de smaak. Slechts enkele konden zich niet met deze film verenigen. Als reden zouden we een zekere mate van onwennigheid ten opzichte van dit filmtipe kunnen aanvoeren. Velen zijn teveel gewend, om niet te zeggen verslaafd, aan een filmstijl die alleen gericht is op spanningen climax, en minder op de intrinsieke waarde van het geheel en de samenstellende scènes. In deze film draaide het om de min of meer melancholieke humor van de zoekende simpele boerenzoon,

de prachtige tekening van types en milieu's van het platteland, en de Franse sfeer in het algemeen. Ook werd door sommigen teveel verwacht van de (als meestal) misleidende Nederlandse vertaling van de titel "Als m'n man dat wist". Wat deze man niet mocht weten, (en andere mannen in andere films), kunnen we toch iedere avond in de meeste Hollywood producten "genieten"? Dat hoeft de Filmliga niet te brengen!!

Het programma van Mei, belooft weer iets speciaals: "DER APFEL IST AB" van Helmut Kautner (Duitsland) is de hoofdfilm.

Als voorprogramma weer Nederlands Nieuws, en een Nederlandse film over het herstel: „TEGEN TIJD EN GETIJ"

"Der Apfel ist ab" is een product van de vrij bijzondere verbeelding van de heren Helmut Kautner en Bobby Todd, naar de gelijknamige muzikale comédie van Kurd E. Heine, H. Kautner en B. Todd.

Muziek: Bernard Eihhorn
Spelers: Bobby Todd - Bettina Moissi - Joana Maria Gorvin - Arno Assmann - Helmut Kautner.

Adam Schmidt, fabrikant van appelsap, zoekt een oplossing voor het probleem: keuze tussen vrouw en vriendin. Hij vindt inderdaad de oplossing maar moet daarvoor in een droom het leven op aarde sinds Adam en Eva meemaken. In dit droomspel drijft hij genoeglijk de spot met alle begrippen van moraal en fatsoen, waarin een element van kritiek op de decadentie van deze tijd een rol speelt.

Helmut Kautner blijkt over veel fantasie, en begrip voor de filmische middelen om deze uit te werken, te bezitten, waardoor het een muzikale comédie van de eerste rang geworden is.

De voorstelling zal gegeven worden in de Veer Theater op 12 Mei a.s. s'avonds om half 9. Ook toegang voor niet leden, tegen de normale entreprijzen.

Daar alle leden Cultura toegelaten worden zal deze voorstelling niet meer afzonderlijk aan de leden aangekondigd worden.

HEET VAN DE NAALD

geleden, dat Franz Léhar zijn Merry Widow componeerde. Voorlopig zullen er nog wel eens vijftig bijkomen wat de populariteit van deze operette betreft. Op 2 platen is dit werk ongenomen, uitgevoerd door de Wiener Philharmoniker. Koor en bekende solisten als Elisabeth Schwarzkopf, Erich Kunz en anderen. De dirigent is Otto Ackerman.

Angel 3501 B.

4) Liefhebbers van Moderne Muziek kunnen hun hart ophalen aan de uitvoeringen door Felix Slatkin en een Strijkorkest van Hindemith's: The Four Temperaments en Shostakovich zijn: Concert in C minor for Piano. Capitol maakte er een zeer mooie opname van.

Capitol P 8230.

Populaire platen

Klassieke platen

Antilliaanse platen

ALLE

gramfoonplaten

zijn op Aruba

verkrijgbaar

bij

A. B. C. STORE

Nassastraat

Tel. 1814

Oranjestad

Every Day More and More People
DRINK

Malta Corona

Delicious and Healthy for Men, Women and Children

Do Not Accept Imitations

See that the genuine MALTA CORONA is sold to you

For your orders call:

S. E. L. MADURO & SONS

(Auba) Inc.

Tel. 1735 - 1737

HET LAATSTE NIEUWS

VAN DE
KUNSTKRING

Uit de locale pers heeft U reeds kunnen lezen, dat door onvoorziene omstandigheden Tamara Toumanova niet naar Aruba kon komen. Alle mogelijke moeite wordt nu gedaan om haar volgende maand in Aruba te laten optreden.

Intussen is ons aangeboden de bekende Amerikaanse pianiste HAZEL SCOTT en werd de Heer PAUL STORM, die zoveel succesvol werk verzette in Curaçao, bereid gevonden een voordracht te houden. Paul Storm zal thans definitief op 10 Mei a.s. optreden in Hotel Strand en koos als onderwerp: "Androcles en de Leeuw", een geestige satyre van George Bernard Shaw.

Deze voordracht wordt U aangeboden in samenwerking met de Volksuniversiteit. Leden van de Volksuniversiteit hebben vrije toegang, doch het zal zeer nuttig zijn en op prijs gesteld worden, indien zij zich op deze avond tezamen met de Kunstkringleden voor 1954 laten inschrijven als lid van de Arubaanse Kunstkring voor vijf gulden per persoon per jaar. Hiermede verschaffen zij zichzelf het recht van reducties op de entreprijzen tot alle concerten, die in 1954 worden georganiseerd. Deze reducties zullen steeds ongeveer een gulden bedragen. Waar het het eventueel optreden van Tamara Toumanova in het De Veer-Theater betreft, zal het bestuur op een andere wijze zorgdragen dat de leden van zulk een voordeel kunnen genieten. Neemt dus allen Uw vijf gulden per persoon mee naar Hotel

Strand op 10 Mei a.s. alwaar Uw lidmaatschapskaart kunt verkrijgen en daarop vrije toegang tot de zeer interessante voordracht van Paul Storm.

Voor hen die Bernard Shaw enigszins kennen zal het 'n vreugde zijn zijn geestige satire in de originele tekst te horen. Alhoewel het stuk in 1913 werd geschreven, is het even fris en levend geblevend, aangezien het probleem daarin behandeld een vraagstuk van alle tijden is.

De Christenvervolging ten tijde van keizer Nero verschillen niet veel van de methoden die de Engelsen in India, Hitler in Europa of Stalin in Rusland aanwendden. Steeds wordt het individu, dat voor zijn persoonlijke geestelijke vrijheid strijdt op dezelfde wijze door de autoritaire staat geknecht.

Show ziet derhalve de Christenvervolgingen niet als een religieus, doch als een sociaal probleem. Ofschoon de grondtoon van het stuk ernstig is, is de uitwerking van het gegeven bijna clownesk te noemen, de tekst licht en sprankelend. Shaw zou geen Shaw zijn als hij zich niet het masker van Punch voorhield, om zijn lachende toehoorders ongestraft enkele waarheden in het gezicht te kunnen werpen. Wij wensen alle toehoorders een prettige avond toe en hopen dat ook het Arubaanse deel van de bevolking zal komen genieten van deze boeiende voordracht.

Tot 10 Mei om half negen 's avonds in HOTEL STRAND.

Namens het bestuur
H. Steenhuizen

Aanvang der Muziekschool- lessen in San Nicolaas

Per 1 Mei a.s. is de aanmelding van leerlingen in San Nicolaas opengesteld, aan het voorlopig adres: Dahliastraat 1. Op Zaterdag 1 en 8 Mei zal de directeur van 5 tot 6 uur aan dit adres aanwezig zijn voor het verstrekken van inlichtingen. Tevens kan men zich melden bij alle leraren voor San Nicolaas, te weten:

Mrs. B. Frolund, piano en viool. (Lago colony)

J. Cohen, viool en gitaar. (Dahliastraat 1)

E.L. Peijster, piano en blokfluit. (Savaneta 328 c)

P. Janssen, klarinet, hobo, dwarsfluit. (Savaneta 347 b)

J.J. Stam, piano, theorie. (Venezuelastraat 15)

Het minimum - lesgeld bedraagt voor prive - onderricht F. 12.50, voor klassen F. 1.— per maand. Violen, gitaren en blokfluiten kunnen op beperkte schaal worden verhuurd, of in huurkoop worden verstrekt.

Het ligt in de bedoeling, van de afdeling San Nicolaas een volledige muziekschool te maken, dus zullen in de toekomst nog meerdere zang en theoriegroepen gevormd worden, benevens een leerlingenorkest. Nadere aankondigingen zullen in pers en pamfletten volgen.

Uit afdeling De Noord komt het verheugende nieuws, dat daar de eerste leerlingenuitvoering zal worden georganiseerd op 30 Mei a.s.

PSALM LXXXVII

GABRIEL SMIT, de bekende Nederlandse dichter en schrijver, heeft een nieuwe psalmberijming geschreven. Een dezer psalmen werd als rijmprent door Het Spectrum te Utrecht uitgegeven ten bate van de slachtoffers van de verschrikkelijke waterramp. Op de nationale gedenkdag, vorig jaar, werd de tekst voor de radio voorgelezen om de gevoelens van het gehele Nederlandse volk te vertolken. Wij willen onze lezers deze Psalm LXXXVII niet onthouden:

Mijn God, ik schreeuw om U
de ganse dag
en alle nachten reikt mijn scheurend klagten
tot uw gezicht, —
geef mij één teken, dat ik hopen mag
en laat mijn smeken tot uw woning dragen
voordat ik zwicht.

Want mijn ellende heeft mij overmand:
het is zoveel, dat ik mij niet kan weren.
Ik ben gelijk
aan hen die liggen onder steen en zand,
die, weggeteerd, de stille rust begeren
van 't dodenrijk.

Gij hebt mij reeds doen dalen in het graf,
in bitter duister, in het nachtelijk woeden
van storm en nood;
uw gramschap zendt zijn bliksems op mij af
en weerloos sleuren mij de barre vloedden,
die Gij mij ontboodt.

Als water heeft mij uw verbolgenheid
omringd, aan alle zijden ingesloten;
één onheilsnacht
werd mij het leven door uw grimmigheid;
vrienden en makers hebt Gij weggestoten,
ver van het duister hield Gij mijn genoten —
En nòg: ik weet, dat Gij mijn redder zijt,
ik bid, — ik wacht.

AGENDA

10 Mei

Strand Hotel: (Androcles en de leeuw) door P. Storm.

12 Mei

Voorstelling Filmliga in Theater de Veer (8.30 uur).

14 en 15 Mei

Uitvoering Ballet groep o.l.v. E. Athmer in theater De Veer

30 Mei

Uitvoering Muziekschool in Clubgebouw Don Bosco te Noord (aanvang 4.00 uur).

Abonneert U op ARUBIANA

Vervolg
JEUGDRUBRIEK....

B was de zoon van A, de vader van C, en de grootvader van D. C was de kleinzoon van A, de zoon van B, en de vader van D. D was de achterkleinzoon van A, de kleinzoon van B, de zoon van C.

Zodoende vinden we in dat kleine autootje: 1 Overgrootvader, 2 grootvaders, 3 vaders, 3 zoons, 2 kleinzoons, en 1 achterkleinzoon. 4

Eens zo veel, dat is 2 keer, half zo veel, dat is $2\frac{1}{2}$ keer, nog een kwart zoveel, dat maakt $2\frac{3}{4}$ keer. Samen is dat 99 (100 min 1). $2\frac{3}{4}$ is $11\frac{1}{4}$ is 99. Dan is $\frac{1}{4} : 99$ gedeeld door 11, is 9. Dus die herder had dan vier keer $\frac{1}{4}$ ofwel vier keer 9, dat is 36 schapen.

Nieuw raadsel:

Op zekere morgen kwam een fabrieksdirecteur, voor dat hij op

WAAROM OP ARUBA EEN MUSEUM?

ARGUMENTEN TEN AANZIEN VAN DE WENSELIJKHEID

Van de hand van de heer E. Bartels ontvingen wij het volgende artikel. Gezien het grote belang van een Museum op ons eiland, de belangstelling voor dit plan zowel van officiële zijde op Aruba als van organen daarbuiten, wil Cultura gaarne zijn ruimte beschikbaar stellen voor dit in-

gezonden stuk, hopende daarmee een steentje bij te dragen tot de spoedige, herhaald spoedige oplossing van dit vraagstuk. Dat verwezenlijking van Museum-plannen zeer wel mogelijk is, daarvoor verwijzen wij onze belangstellende lezers naar het artikel van de Heer Bartels.

De Redactie.

Over het belang van een museum als middel tot verrijking van kennis en tot het stimuleren van de belangstelling voor de collectie die daarin wordt tentoongesteld, heeft in algemene zin nauwelijks te worden gewezen. Dit belang mag voldoende bekend worden geacht.

Voor een gemeenschap, zoals die

reis zou gaan, nog even op zijn fabriek. En daar kwam de nachtwaker op hem toe (dat is de man, die 's nachts op moet letten, dat er niet gestolen wordt in de fabriek) en riep: "Mijnheer de directeur, U moet vandaag niet met de trein van half negen mee gaan, want ik heb vannacht gedroomd dat die trein zou verongelukken". De directeur lachte de man uit, want hij geloofde niet aan dromen. Maar hij bleef toch thuis die dag. En werkelijk hoorde hij 's middags voor de de radio, dat die trein was verongelukt, en dat alle mensen dood waren. s' Avonds liet hij de nachtwaker bij zich komen en gaf hem een hoge beloning en zijn ontslag. Dat die man een beloning kreeg begrijpen we allemaal. Maar waarom dat ontslag ?

op Aruba leeft echter is de betekenis nog groter dan voor de meeste andere, omdat men hier verstoppen is van elke en van alle vormen van een openbare verzameling van wat dan ook. Slechts zeer weinig gemeenten van 50.000 zielen hebben een eigen museum, doch de meeste van, dergelijke gemeenschappen liggen niet zover van een museum af, dat het voor de ingezetenen een onoverkomelijk bezwaar zou zijn dit te bezoeken. Dit inconvenient bestaat echter voor Aruba wel. Op Aruba is noch iets gedaan voor de conservering van zijn oudheden, voorwerpen van Historische waarde (documenten, wapens, gebruiksvoorwerpen, enz.) noch van zijn vele interessante dieren en planten.

Het is echter bekend, dat oude oorkonden b.v. nog in het bezit zijn van oude families. Op Aruba was tot voor kort geen stenen begrafenisruimte meer te zien, noch de stenen bijlen, boren, enz. van de oorspronkelijke Indianenstammen. Wat in dat opzicht gevonden is werd tot voor kort weggestuurd of is geleidelijk aan stuk gegaan en/of verloren geraakt.

Wordt vervolgd

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

JUNI 1954

No. 3

VAN DE REDACTIE

De derde aflevering van *Cultura* heeft naar onze bescheiden mening belangrijk aan waarde gewonnen door het opnemen van enige foto's.

Dit is mogelijk geworden door de grote medewerking van de STICUSA in Amsterdam en van particulieren op Aruba.

Het feit, dat zowel van dagbladen in de West als van de zijde van de Sticusa woorden van waardering ons bereikten versterkt ons in de mening dat *Cultura* voorziet in een leemte.

Het kan niet worden ontkend, dat de maand Mei uit cultureel oogpunt bekeken een drukke maand is geweest. Een bespreking van het optreden van artisten als Paul Storm en Hazel Scott laten wij gaarne over aan de afdelingen, waarvoor deze artisten zijn opgetreden.

Doch wij waren ook getuige van een feestelijke bijeenkomst in Sta. Cruz bij gelegenheid van een Zusterfeest. En het heeft ons getroffen, hoe de leerkrachten van de neisjesschool, zowel Zusters als leken, zo'n programma hebben kunnen brengen. Dat is cultureel werk geweest van de bovenste plank. Gaarne wil *Cultura* een woord van hulde brengen aan deze stille werkers. Wij vernamen, nog, dat over enkele maanden een nieuw programma gebracht zal worden in Santa Cruz en in dit verband moet zeker genoemd worden het werk van de Zeereerwaarde Heer Pastoor aldaar.

Juni brengt ons 'n nieuw optreden van de Trupialen. Wat de Freres Alexius en Adrianus met en voor deze jongens doen, verdient waardering en medeleven van ons allemaal. Wij willen U deze uitvoeringen in het De Veer theater graag aanbevelen, omdat wij allen daarmee de goede zaak dienen. De eiding van de Trupialen streeft er naar de opgroeiende jongens te vormen op allerlei terrein. Ook op cultureel terrein. En de resultaten van dit werk zijn een vorige maal reeds overduidelijk gebleken.

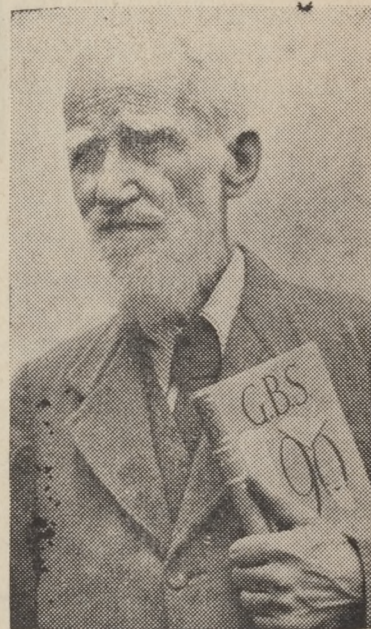
Nogmaals willen wij bij de afdelingen aandringen op inzending van de copy tot uiterlijk de 20ste van elke maand. Copy na die datum binnengekomen zal waarschijnlijk niet meer kunnen worden geplaatst.

De tekenaars en ontwerpers onder U lezers en lezaressen willen wij opmerkzaam maken op de door de Kunstkring uitgeschreven prijsvraag voor een Afdelingshoofd.

De heer Bartels vervolgt en besluit zijn artikel betreffende museum mogelijkheden.

Tot slot van onze redactionele ontboezeming zouden wij U nogmaals attent willen maken op de gelegenheid, die U in ons tijdschrift heeft actief mede te werken aan de culturele verheffing van ons Aruba door het zenden van copy, die "de seak dienende" is.

S.

BERNHARD SHAW'S werk werd op uitmuntende wijze vertolkt door Paul Storm. Hierboven: niet Storm, maar Shaw.

AGENDA

2 Juni

Voorstelling Filmliga in Theater de Veer (8.30 uur)

4 en 5 Juni

Uitvoering Trupialen o.l.v. Frere Alexius in Theater de Veer.

11 Juni

Julianaschool: Jan de Hartog en zijn werken door Drs. B. van Grevenbroek aanvang 8.15 uur

25 Juni

Toneelvoorstelling: Het witte schaap van de Familie. door Amateur-toneelgroep Aruba in Theater de Veer.

DE NIEUWE

ELNA

SUPERMATIC

Is thans weder VOORRADIG.
Bezoekt onze showroom en vraagt eens, zonder enige verplichting,
een DEMONSTRATIE.
U zult verbaasd staan, wat U met deze machine kunt bereiken !

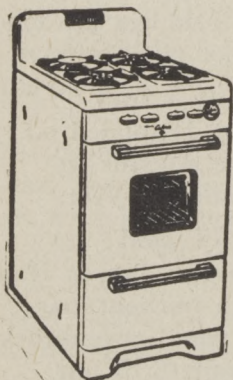
WESTBEST

Kruisweg Steenweg

ORANJESTAD.

KIJK OVERAL !!

Uiteindelijk koopt U toch een
CALORIC

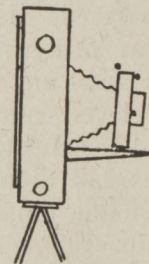

DE MEEST GEVRAAGDE IN
AMERIKA EN NU OOK OP DE
ANTILLEN !

- * Van binnen en buiten zwaar geëmailleerd.
- * Naadloze oven voorkomt het roesten van de hoeken.
- * Ovenraampje en licht.
- * De uiterst eenvoudige manier van schoonhouden voorkomt ongedierte en onaangename luchtjes !
- * Vier verstelbare branders, die U in staat stellen op de meest economische wijze te koken.

Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden !

PALAIS ROYAL ARUBA N.V.

B ONKE
IS
B ETER

WAAROM OP ARUBA EEN MUSEUM?

ARGUMENTEN TEN AANZIEN VAN DE WENSELIJKHEID

Slechts door middel van een stedelijk museum, dat publiek eigendom is, lijkt het mogelijk deze en dergelijke voorwerpen, voor zover aanwezig, nog te behoeden voor totale verdwijning.

Ook met het oog op de te ontwikkelen toeristenindustrie is het oprichten en outilleren van een museum van groot belang te achten. Immers zij zoeken zoals overal elders in het museum in compacte vorm een tastbaar bewijs van al hetgeen een voor hen nieuw gebied aan eigendommen heeft op velerlei terrein.

Het Gebouw.

Er valt voorlopig niet aan te denken, dat er een speciaal gebouw voor zal kunnen worden bekostigd. Daarvoor ontbreken de fondsen geheel. Het geschiktste gebouw, dat met niet al te grote kosten daarvoor in orde zou kunnen worden gebracht is de oude Protestante Kerk te Oranjestad. Dit gebouw behoeft wat restauratie hier en daar. Het is zelf haast een museumstuk. Het heeft de verdienste van een historische groei en aan de waardigheid van dit gebouw zou een museum een zekere luister geven. Tenslotte zal het noch te moeilijk, noch te kostbaar kunnen zijn om dit gebouw in te richten tot een klein museum, dat echter verzamelingen van diverse dingen heeft. Hieronder som ik enkele groepen op.

- a) Historische documenten.
- b) Archaeologische documenten.
- c) Oude gebruiksvoorwerpen: porcelein, meubels.
- d) Gesteenten, met naam en vindplaats en enkele bijzonderheden.
- e) Vogels, zoogdieren en insecten.

- f) Schelpen, korallen en sponzen.
- g) Botanisch materiaal.

Het is hierbij de bedoeling in verband met de kosten en beschikbare ruimte de verzameling strikt te beperken tot stukken van Arubaanse oorsprong. Teneinde de opvoedkundige waarde zo groot mogelijk te maken, moet er echter wel naar gestreefd worden, zij het kleine, collecties aan te leggen van voorwerpen uit alle bovenstaande categorieën. Dat het belang van zo'n instituut ook buiten Aruba wordt gezien, blijkt wel uit het feit, dat de STICUSA gelden heeft toegewezen voor dit doel, hoewel dit jaar nog in beperkte mate.

Organisatie.

Een klein comité zal moeten worden gevormd van personen, die voor deze zaak voelen, die er tijd voor over hebben en die tijd ook ter beschikking hebben. Zo'n comité bestaat voor de meeste musea en wordt in Amerika aangeduid met de naam Trustees. Het is in feite niets anders dan een raad van Bestuurders of Curatoren, die in de regel niet gesalarieerd zijn.

Wat is er reeds?

In diverse kantoren liggen thans artefacten, zoals secundaire begrafenisurnen, een primaire begrafenisurn, diverse kommen van Arowak-aardewerk, stenen bijlen, kralen, potscherven, beitels, maalstenen, polijststenen en foto's van indianen tekens. Dit is al ruim voldoende om mee te beginnen. Maar, en dit is belangrijk, er zijn op het eiland vele antieke zaken in het bezit van particulieren, zoals de oude oorkonden, nuggets, brokken

In een vorige aflevering van *Cultura* plaatsten wij het eerste deel van een ingezonden artikel van de heer Bartels. Daarin bespreekt schrijver de argumenten ten aanzien van de wenselijkheid van een museum op Aruba, omdat hier tot heden niets gedaan is voor de conservering van oudheden, dieren en planten. Hierbij gaat het tweede en tevens laatste deel van dit ingezonden artikel. De redactie stelt gaarne ruimte beschikbaar voor reacties op dit schrijven, die naar zij hoopt, zullen bijdragen tot een spoedige oplossing van het Museumvraagstuk.

De Redactie.

kwarts met goudaders, enz, die wellicht door de rechtmatige eigenaars zullen worden afgestaan, zodra er een museum is. Dat is in alle landen gebeurd, meestal als legaat en er is geen reden, aan te nemen dat het hier niet zal gebeuren. Meestal hebben de eigenaars er zelf niets of weinig aan.

Dat de verwerkelijking van het museum nu binnen de perken van het mogelijke ligt is zeker. Schrijver is dan ook van mening dat met de hulp van ons Bestuurscollege, dat het belang van dit instituut inziet en de medewerking van het Protestants Kerkbestuur en natuurlijk van een handvol enthousiastelingen het stellig mogelijk is, dat Aruba binnen afzienbare tijd een museum rijk zal kunnen zijn, waarop deze gemeenschap met recht trots kan zijn.

E. Bartels

Arubaanse Muziekschool

AFDELING SAN NICOLAS

(Dahliastraat 1)

Leraren voor

ALLE

instrumenten.

Blokfluitklas.

Kinderkoor 7-9 jaar en 10-14 jaar
onder leiding van P.N.J. Treijtel.

Privé-les vanaf fl 12.50 —

Klassen vanaf fl 1.—

Paula

ALTIJD TE VERKIEZEN

HEERLIJK

PAULA - BISCUITS

VOOR DE FRAAIE SIERBORD-
JES HEBT U VOORTAAN MAAR
ACHT INPLAATS VAN TIEN
PUNTEN NODIG !

FOTO IDEEAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde
camera's zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEI-
FLEX, ROLLEICORD, REVERE.

ROBOT, AGFA,
en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

De actie-week van het kankerbestrijdingsfonds was voor het bestuur aanleiding om enkele radiolezingen (in het Nederlands en in het Papiament) te doen houden en op 29 April werden er in Sociedad Bolivariana een tweetal lezingen gehouden. Dr. J.B. van Nidek sprak over :Wat is kanker In zijn inleiding citeerde hij het gebed van een Amerikaanse geleerde: O, Lord keep my mouth shut, until I know. Maar hij wilde toch een overzicht geven van het phenomenon kanker. De prikkelingstheorie en de ontdekking van Roux, dat kanker onder bijzondere omstandigheden een ultra-viruskarakter zou vertonen, alsmede een moderne poging om tot een synthese te komen werden op voor leken zeer goed te volgen wijze behandeld. Dr. A. A. Schlachter gaf 'n recent voorbeeld van verkeerde voorlichting, besprak enkele vormen. Tenslotte maakte hij duidelijk dat het onderkennen van kanker een duur instrumentarium eist en ook de eventuele bestraling en verpleging veel geld vragen. De zaal was, de ongunstige omstandigheden in aanmerking genomen, niet slecht bezet te noemen. Mede door de welwillendheid van allen, die meegewerkt hebben, ook financieel een succes voor het Wilhelminafonds.

Paul Storm las voor: Androcles en de Leeuw, van Shaw. Shaw heeft zich zelf zeer hoog aangeslagen. Bij testament had hij zijn huis aangewezen als museum, een erflating waarmee men in Engeland lelijk in z'n maag zit. De komende jaren zullen moeten schiften, in welke werken probleemstelling en stijl het publiek

blijven boeien. Androcles maakt een goede kans: Shaw zoekt oprechtheid en zijn stijl biedt een bekwame vertolker alle kansen om te excelleren. De weinig talrijke aanwezigen waren opgetogen.

De aangekondigde lezingen over Shakespeare zijn uitgesteld. Wel hoopt het bestuur in Juni nog een avond te organiseren, mogelijk Drs. Grevenbroek over Jan de Hartog. Ieder kent de auteur van Gods Geuzen bij naam, en Drs. Grevenbroek, een brillant causeur, heeft op Curacao met dit onderwerp veel successen geboekt. Men zie de agenda.

Voorts zal waarschijnlijk Paul Storm uitgenodigd worden om begin Juli te spreken over dramatische kunst.

Heet van de naald

Hier zijn dan weer onze "aanbevolen" platen voor de liefhebbers van uitstekende opnamen van klassieke werken.

Wij beginnen deze keer met: Twee cantates van J.S. Bach en wel No. 170 (Vergniigte Ruh') en No. 105 (Herr, Gehe nicht ins Gericht.)

In deze werken kan de aandachtige luisteraar genieten van uitstekend gezongen soli, prachtig orkestspel en een zeer goede directie. Dit laatste is Fritz Lehmann overigens wel toevertrouwd. Decca DL 9682.

Nathan Milstein speelde met het

Pittsburgh Symphony Orchestra onder leiding van William Stern twee heel beroemde en veel gespeelde vioolconcerten, n.l. Het Concert in G mineur van MAX BRUCH en het vioolconcert in E mineur van FELIX MENDELSSOHN. Milstein deed dit werkelijk schitterend, zeer romantisch en werd in zijn vertolking uitstekend bijgestaan door het orkest. Een juweeltje voor Uw platencollectie. Capitol P 8243.

Bruckner was, zoals men weet, een vurig Wagner-vereerder en in zijn derde Symphonie in D mineur zijn daarvan de bewijzen duidelijk hoorbaar.

Voor al de finale is sterk Wagneriaans van karakter. Het Nederlands Philharmonisch Orkest gaf van deze compositie onder leiding van Walter Goehr een zeer boeiende vertolking. De opname is uitstekend en het is alleen maar jammer dat tijdens het tweede deel de plaat omgedraaid moet worden.

Concert Hall CHS 1195.

Wij besluiten dan onze serie met aanbevelingen voor Debussy's LA MER en Ravel's MA MERE L'OYE uitgevoerd door het orkest Suisse Romande onder leiding van Ernest Ansermet en op de markt gebracht door London LL 388. en voor Vaughan Williams' PASTORAL SYMPHONY gespeeld door de London Philharmonie onder leiding van Sir Adrian Boult. Williams gebruikt volksmelodieën voor zijn werk, maar hij bepaalt zich niet tot het louter neerschrijven van deze liederen, integendeel hij gaat er ver boven uit en zo werd zijn Pastoral Symphony een zeer persoonlijk werk. London LL 721.

TEBA.

? WAAROM CINEMASCOOP ?

DE CINEMASCOOP heeft thans "DE MANTEL" gespreid op een filmdoek van 12 $\frac{1}{2}$ bij 5 meter en van nog grotere afmetingen, in de Amerikaanse theaters, in Londen, Parijs, Frankfort, Amsterdam en Den Haag. Niet de perspectief- of dieptefilm heeft hiermede haar entree gemaakt in de historie van de film, maar de panorama-film. Niet meer het bescheiden linnen venster, maar de reuzenprent van muur tot muur. Is het een vooruitgang in de stormachtige evolutie der filmtechniek, een nieuw element bij de mogelijkheden van de film tot kunst of slechts een spectaculaire kreet van Hollywood om de televisie te overschreeuwen? Wanneer we de berichten uit de Verenigde Staten mogen geloven, laten voor het eerst sinds lange tijd de mensen daar hun televisietoestellen in de steek om weer naar de bioscoop te gaan, dié bioscoop waar de Cinemascoop te zien is. Het heeft er dus de schijn van dat de Amerikaanse filmmagnaten dank zij de Cinemascoop reden hebben om te herademen.

Het gigantische tweegevecht tussen film en televisie zal nog wel meer zetten en tegenzetten opleveren, maar op de Cinemascoop heeft thans heel Hollywood z'n hoop gebouwd. Of deze hoop ijdel of gerechtvaardigd zal blijken op de lange duur is een vraag, waarin

ik mij niet wil verdiepen. Omdat een andere vraag van veel meer belang is: beleeft de film in de Cinemascoop haar derde keerpunt, nadat zij met de komst achtereenvolgens van het geluid en de kleur, reeds tweemaal een ontwikkeling heeft doorgemaakt, die haar in

eerste instantie meer in groei heeft belemmerd dan vooruitgebracht? Zat de film zoals wij die kennen in zekere zin te wachten op het panoramabeeld, dat thans op de reuzenschermen verschijnt? Zeer beslist niet. Men had dit panoramabeeld twintig jaar geleden al kunnen vertonen wanneer men had gewild, zij het dan niet in kleuren. Want de Franse professor Chrétien had toen z'n thans plotseling befaamde hypergonar-lens al uitgevonden. Geen filmmagnaat echter die er toen wat in zag. Met deze lens was het mogelijk een versmald en vertekend beeld op het celluloid te krijgen, dat echter bij de projectie tot abnormale afmetingen kon worden uitgespreid. Spyros Skouras van de Fox-film maatschappij heeft aan deze lens weer terugge-

dacht, toen hij naar middelen zocht om de steeds meer opdringende televisie in Amerika het hoofd te bieden. Waar de film op zit te wachten is op het beeld met diepte, een verwachting waarin de filmtechniek tot op heden nog is te kort geschoten, ondanks alle experimenten met zogenaamde drie-dimensionale films, al of niet met gebruik van gekleurde brillen. Een waarlijk stereoscopische film met stereofonisch geluid zou waarschijnlijk een rake klap voor de televisie betekenen. De tijd is er echter nog niet rijp voor. Aan alle kanten heeft men in Amerika getracht het rijpingsproces te verhaasten. Oude systemen, vroeger verworpen, kregen weer een kans. Zo ook het dure Cinerama-systeem, met drie projectie-apparaten, waarover verleden jaar New York eventjes op z'n kop heeft gestaan. Cinemascoop is een vereenvoudigd Cinerama en Fox heeft het thans gelanceerd met alle kracht van haar publiciteit over heel de wereld. Het resultaat is nu de panoramafilm, met slechts een enkele keer bij toeval een suggestie van diepte, met stereofonisch geluid, dat zich met de geluidsbron kan verplaatsen. Waar het geluid wél diepte heeft gekregen in de Cinemascoop — het kan uit alle hoeken van de zaal voor U, achter U en van opzij op U afkomen — mist het reusachtige panoramabeeld alle diepte. Zodat de homogeniteit tussen beeld en geluid in de Cinemascoop evenzeer zoek blijft als bij de normale film. Bij de normale film was men er echter zo gewend geraakt, dat men het nauwelijks meer opmerkte. Men was vergeten, dat schaduwen, al leven zij nog zo op het filmdoek, niet spreken kunnen. In de Cinemascoop wordt men er weer aan herinnerd, omdat het geluid in z'n stereofonische werking is gaan rondzwerven, dus eigenlijk nadrukkelijk wordt losgemaakt van de

enorme levende schaduw die de bron heet te zijn. Vooral in dialogen is het opvallend hoe in de Cinemascoop schaduwen op het doek hun stemmen ergens uit de ruimte krijgen toegeworpen. Maar nu de film "DE MANTEL", het eerste Cinemascoop-product, dat de wereld zou moeten verbijstern. Natuurlijk. Men zit er geboeid naar te kijken, omdat het nieuw is wat men te zien krijgt. Een levend panorama van Mesdag, vol kleur, vol geluid en vol spectaculair gebeuren. Meer dan levensgrote tafelen uit het keizerlijke Rome uit de dagen van Tiberius (zoals de Amerikanen zich dat thans voorstellen), uit Jerusalem, waar Christus de kruisdood sterft, uit de catacomben, waar de eerste christenen zich schuil houden, trekken Uw oog voorbij. Het hele verhaal zoals de Amerikaanse dominee Lloyd C. Douglas het heeft opgeschreven in een best-seller. Gelegenheid genoeg om een fors zwaardgevecht erin te verwerken en zelfs een achtervolging te paard. Gelukkig dat de Romeinen gewend waren met vier-spennen uit rijden te gaan, zodat de dravende rossen thans met z'n vieren naast elkaar gemakkelijker het brede Cinemascoopdoek kunnen vullen dan een tweespan of een enkele rossinant. Maar goed: de film "DE MANTEL" is vóór alles een spectaculair schouwspel. En het is thans reeds duidelijk dat de Cinemascoop het hoofdzakelijk van dergelijke schouwspelen moet hebben. Kleurige historische tafelen, veldslagen van ridders, gevechten tussen Indianen, daarvan zal de Cinemascoop moeten leven. De camera wijd open voor de grootse en imponerende natuuroopname en het optreden van de massa in het landschap. Het is haar kracht en haar beperktheid. Want waar zij ook maar wil trachten de close-up te benaderen op het reusachtige projectiedoek, wordt de Cinema-

scoop wanstaltig; het schoonheids-element van de Cinemascoop kan nimmer te vinden zijn — zo men er ooit naar zal zoeken — in de intimiteit van enkele mensen. Cinemascoop is massaal panorama en wat betreft "DE MANTEL" is zij vooral spektakel, in elk opzicht en ook naar de geest. Het boek van Lloyd C. Douglas verfilmd in een normale film, op de manier zoals de Amerikanen met Bijbelse onderwerpen plegen om te springen, zou zeker de wrevel hebben gewekt van menig weldenkend toeschouwer. In de Cinemascoop neemt met het vergrote beeld ook die wrevel grotere afmetingen aan. Wat er fout is in een normale film, is veel erger fout in Cinemascoop. Het zij toegegeven dat regisseur Henry Koster de Christus-figuur bijvoorbeeld ingetogen en bescheiden heeft behandeld en dat hij in een enkel fragment de aandacht ongemeen wist te boeien, zoals daar waar hij een Joods meisje de herrijzenis van Christus laat vertellen in een soort ballade. Dit is echter geen Cinemascoop-verdienste, ook in een gewone film zou dit fragment hebben geboeid. De film hoort tot het genre, dat altijd enorm succes heeft bij het publiek al zou zij als smallfilm worden gepresenteerd. Het succes, dat "DE MANTEL"-vertoningen overal blijken te hebben, vindt dus maar voor een gedeelte z'n oorzaak in de Cinemascoop. Dit succes geldt de bijbelfilm, die zoals altijd rijen voor de bioscoopkassa's veroorzaakt. Waarmee niet gezegd wil zijn dat het nieuwtje van de panorama-film de nieuwsgierigheid niet opwekt. Zij is die nieuwsgierigheid zelfs waard, zeker de eerste keer. Maar vraagt U mij of de Cinemascoop wederom een keerpunt betekent in de geschiedenis der cinematografie, dan meen ik dit ten stelligste te mogen betwijfelen.

B. J. Bertina

Wolfgang A. Mozart 1756 - 1791

Wolfgang Amadeus Mozart werd geboren de 27ste Januari 1756. Zijn vader was violist en kapelmeester van het orkest van de Aartsbisshop van Salzburg. Wolfgang heeft aan zijn vader veel te danken gehad, want bij alles wat zijn vader Leopold deed, wilde hij dat Wolfgang het beter zou krijgen dan hij zelf. De kleine Mozart had een zus, de vijf jaar ouder was dan hij en als jongen van drie jaar luisterde hij naar de pianolésen, die zijn zusje Nannerl kreeg. Daarna probeerde hij zelf, welke tonen op het klavier goed bij elkaar pasten. Spoedig daarop leerde zijn vader zijn vader hem korte stukjes spelen, die hij weldra van buiten kende.

Toen hij ongeveer zes jaar oud was, begon hij muziek te componeren en een jaar later maakte hij zijn eerste reis als wonderkind. Dat heeft Wolfgang ongeveer tien jaar gedaan. Hij trok kriskras door Europa en speelde in Wenen, Parijs, London, België, Holland, Italië, enz. Overal werd hij hoog geëerd en kreeg hij opdrachten om muziek te schrijven.

Dat Wolfgang een geweldig muzikaal geheugen had bleek wel toen hij in Rome een vier- en af en toe zesstemmig koorwerk na één keer luisteren zonder een enkele fout opschreef.

Hij schreef ook veel muziek en een bekend zangspel: Bastien en Bastienne, dat hij als jongen van 12 jaar componeerde, wordt ook nu nog uitgevoerd en de mensen vinden het heel mooi.

Toen Mozart 13 jaar was, werd

hij benoemd tot concertmeester van 't orkest van de Aartsbisshop van Salzburg, hetzelfde dus waaraan zijn vader heeft gewerkt. Dat is hij vele jaren gebleven, tot hij in 1781 ontslag vroeg. Mozart was nu een vrij man. Maar dat was lang niet zo prettig als hij gedacht had. Hij had veel moeite om zijn kist te verdienen. Natuurlijk bleef hij componeren en schreef ook opera's, die veel waardering kregen.

Toen Mozart 28 jaar was, maakte hij kennis met Joseph Haydn en zijn leven lang is hij dikke vrienden met "Papa" Haydn gebleven.

De laatste jaren van zijn leven werd het steeds moeilijker om rond te kimen. Door de slechte voeding die hij kreeg, door overspanning en zware zorgen werd hij tenslotte erg ziek en terwijl hij met koortsachtige ijver werkte aan zijn "Requiem", dodemis, werden zijn krachten dagelijks minder tot de dood hem eindelijk rust bracht.

Zijn vrouw lag ziek in bed, de vrienden die hem naar het kerkhof zouden begeleiden, keerden bij de deur terug omdat het zo regende.

Mozart werd begraven in een massagraf en niemand van de vrienden was op het kerkhof aanwezig. Toen zijn vrouw na haar ziekte het graf van haar overleden man wilde bezoeken, kon niemand haar precies zeggen, waar Mozart rustte.

Van de vele composities van Mozart wil ik hier noemen: Opera's, pianosonates, liederen, sym-

CULTURA VOOR DE JEUGD

Nederlandse Schilderkunst en Schilders

REMBRANDT (Vervolg)

Naast de schilderijen ontstonden ook etsen. Bij etsen neemt de schilder of etser een metalen plaat en bedekt die met was of hars. Hij maakt dan met een naald een tekening in de was, zodat je door die tekenlijntjes het metaal kunt zien. Vervolgens brengt hij een scherp zuur op de plaat, dat in de tekenlijntjes het metaal raakt, en daar een klein beetje van het metaal wegbijt. Als dan de was er later afgehaald wordt staat de tekening in het koper.

In 1631 vertrok Rembrandt naar Amsterdam, waar hij zich met grote ijver begon te oefenen in het portretschilderen. Dat hij naar Amsterdam ging laat zich gemakkelijk

phoniëen en andere concertstukken. Velen van de pianisten en violisten onder jullie zullen wel eens iets van Mozart gespeeld hebben. Wolfgang Amadeus Mozart is één van de allergrootste musici geweest, die ooit heeft geleefd.

J.S.

OPSTELWEDSTRIJD

De lezers van de jeugdcultuur kunnen deelnemen aan deze wedstrijd. Maak een opstel over een vrij onderwerp. Vermeld daarop je naam, adres en leeftijd. Inzending vóór 15 Juni aan de hoofdredactie (Adres op de voorpagina). Het beste opstel zal worden gedrukt in de volgende Cultura. Voor de winnaars zijn waardige prijzen beschikbaar. Er zijn twee groepen: Tot en onder. Doe je best.

compagnie schutters van Frans Banning Cocq te schilderen (1642). In dit schilderij, dat beroemd is geworden onder de naam "Nachtwacht" werkt hij hoofdzakelijk met licht en donker. Het is moeilijk, dit te beschrijven. Maar de naam "Nachtwacht", die volkomen onjuist door het volk aan dit schilderij werd gegeven, laat duidelijk blijken, hoezeer men onder de indruk kwam van het levende duister, dat de achtergrond vormt. Sommige op de voorgrond lichten krachtig op, andere verdwijnen ten dele in de schaduw. Nu is "Nachtwacht" over de hele wereld bekend, maar toen de heren schutters naar hun schilderij kwamen kijken vonden ze het maar zeer matig, want zij stonden er lang niet duidelijk genoeg op. . . .!

In dezelfde maand, dat de "Nachtwacht" gereed kwam stierf Saskia. Het een met het ander betekende het einde van een periode in het leven van Rembrandt.

De mislukking (zoals de "Nachtwacht" beschouwd werd) deed de portretopdrachten wegblijven. En het verdriet om zijn vrouw was oorzaak, dat Rembrandt zich meer en meer uit de wereld terugtrok om zich geheel aan de kunst te geven. Zijn werk wordt zwaarmoediger. In zijn religieuze voorstellingen (die men in die tijd van Godsdienststrijd en Godsdienstoorlogen veel maakte) schildert hij graag onderwerpen, die bij zijn eigen stemming passen. Verschillende malen herhaalt hij "De Heilige Familie".

Omstreeks 1652 beginnen de financiële moeilijkheden drukkend te worden. Bij het leven van Saskia had hij, enerzijds door zijn succes als portretschilder, anderzijds door het vermogen van zijn vrouw royaal kunnen leven. De afnemende belangstelling voor zijn steeds die-

per en rijker wordende kunst bracht hem langzamerhand tot armoede. Dit is in zijn werk goed te zien. Het wordt grootser en indrukwekkender, maar ook somberder. Toch is deze tijd zeer rijk aan werk.

In 1656 werden zijn huis, inboedel en kunstverzameling verkocht door zijn schuldeisers. Dit was een uiterst zware beproeving voor de kunstenaar. Zijn zelfportretten uit deze tijd tonen ons, hoezeer hij geleden heeft. Zijn tweede vrouw Hendrickje Stoffels en zijn zoon Titus begonnen een kunsthandelje, waar onze grootste Nederlandse schilder tegen kost en inwoning voor werkte. Want elk bezit, en iedere cent werden hem dadelijk door de schuldeisers ontnomen.

Hoewel Rembrandt door al deze ellende een oud man was geworden, ontstond eerst in deze laatste jaren van zijn leven zijn hoogste kunst. De onrust en somberheid verdwijnt. Zijn schilderijen ademen rust en mildheid. We noemen hier "De Staalmeesters", een portret van een groep mannen uit het handelsleven, en "Het Joodse Bruidje".

Voor zijn dood moest hij zijn vrouw en zoon nog betreuen, die enkele jaren na elkaar stierven. In grote armoede heeft hij zijn laatste jaren eenzaam doorgebracht met zijn dochter Cornelia. Hij stierf in de herfst van 1669. Op 8 October werd hij begraven in de Westerkerk te Amsterdam.

Van Rembrandt zijn bewaard gebleven bijna 700 schilderijen, ongeveer 270 etsen en een 2000 tekeningen. Het overgrote deel hiervan bevindt zich in particuliere verzamelingen of buitenlandse musea. Een bewijs, hoe weinig men deze kunst, zo rijk door het diepmenselijke, dat er uit spreekt, in vroegere tijd op prijs wist te stellen. Eerst later heeft men ingezien, dat Nederland trots kan zijn op zo'n groot zoon, onze grootste schilder Rembrandt.

Genotvolle avond van rhythmische en balletdansen in De Veer

(C)-Toen Els Athmer indertijd haar eerste uitvoering op ons eiland voorbereidde, gaf zij de persvertegenwoordigers een overzicht van de ontelbare werkzaamheden welke aan zo'n presentatie vooraf gaan en als men met die massa arbeid, getuigend van goed organisatievermogen, rekening houdt bij het beschouwen van het werk van haar leerlingen op de planken, dan heeft men nog meer bewondering voor de resultaten. Want het mag volstrekt geen senicure heten om met enige tientallen meisjes, die uiteraard nimmer schijnwerper en volle zaal zagen, een uitvoering te verzorgen die voor jong en oud aantrekkelijk is. Els Athmer is ten volle geslaagd, ook tijdens het optreden van haar groep op 14 en 15 Mei in het theater De Veer, dat voor de beide uitvoeringen welwillend door de directie was afgestaan.

De heer Folkert Steenmijer, voorzitter van het C. C. A., leidde de uitvoeringen in met een kort woord waarin hij nadrukkelijk wees op de culturele waarde van het werk van mej. Athmer. Deze keer kwamen er maar liefst twee en tachtig leerlingen op het door de heer H. Hemmink van een goed decor voorzien toneel. De allerkleinsten bleken niet alle even onbevreesd, maar Els Athmer had ze geheel "in de hand" en daarvoor kreeg ze terecht een flink applaus van het hoogst dankbare publiek.

Men kan nu niet dadelijk beweren, dat de leidster het zich gemakkelijk heeft gemaakt bij de keuze van het programma; vooral de klassieke dansen moeten wel het uiterste hebben gevegd. Chopin, Bratton, Becucci, Brahms, Delibes, Strausz — alle strelingen voor oog en oor en voortreffelijk afgewerkt!

Na de pauze was er de pantomime, waarover Els Athmer in de vorige *Cultura* reeds schreef. Ook de uitvoering daarvan was van uitstekend gehalte en in het bijzonder aan de kleding was de grootste zorg steed.

Mevrouw L. Wurtz-Knape dankte na de eerst uitvoering namens alle ouders en zij bood daarbij bloemen aan aan Els Athmer en de beide vleugeldienaressen, die zich

eveneens uitnemend van haar taak hebben gekweten: mevr. Rhoda Steenhuizen-Frigerio (al geruime tijd in het gezelschap van mej. Athmer) en mevr. Nannie van Alphen-Giesel.

Graag zouden we willen, dat de actieve leidster van de rhythmische

dansschool vaker met haar leerlingen voor het voetlicht kwam. Maar dan zal haar het voorbereidend werk wat eenvoudiger moeten worden gemaakt. Ze heeft nu steeds te veel zaken moeten behartigen waardoor de aandacht even van de kinderen werd afgeleid en dat is natuurlijk nooit goed. Het is een nobel streven om alles alleen te presteren, maar beter lijkt het ons indien enige van de "sterke mannen" van het C. C. A. de volgende keer een handje helpen. Wij zullen graag daarbij zijn — dan kan mej. Athmer zich uitsluitend aan de kinderen wijden.

Intussen wensen wij haar nogmaals van harte geluk met het welslagen van de beide laatste uitvoeringen, die midden in de culturele belangstelling van ons eiland hebben gestaan!

Trupialen uitvoering in De Veer Theater

Op Vrijdag, 4 Juni, om 7 uur n.m., treden de Trupialen o.l.v. frère Alexius voor de derde maal in hun anderhalf-jarig bestaan, voor het voetlicht.

Ze brengen een gevarieerd, vrolijk programma van koorzang, solo-zang, voordrachten, schetsen en een fantasie-spel van drie bedrijven: "Prins Aldemiro".

Ter tegenmoetkoming zijn er verschillende Nederlandse, Papiamentse en Engelse nummers op het programma geplaatst.

De opbrengst van deze avond is voor het jeugdwerk, dat onder leiding staat van de Eerw. Frères.

Veel lezers zullen de Trupialen al wel eens gehoord of gezien hebben. Deze jongensclub werd opgericht in Januari 1953. De leden zijn jongens van acht jaar en ouder en allen leerlingen van het St. Dominicus College en De la Salle school.

Het doel van de club is, de jongens te vormen in zang en voordracht en deze verworven kennis zoveel mogelijk voor een praktisch doel te gebruiken.

Daarom staat het jongeskoor ook in dienst van de parochiekerk in Oranjestad. Talrijke keren werd er tijdens de kerkelijke plechtigheden gezongen door het jongeskoor afzonderlijk of samen met het koor van de Eerw. Freres. Op het hoogfeest van Pasen b.v. werd de "Missa Pontificalis" voor gemengd koor van Don L. Perosi uitgevoerd.

Ook buiten de kerk treedt de club op. Zo werd het vorig jaar in Mei een Bonte Avond gehou-

den, welke op het eiland negen maal is herhaald.

Op 29 December l.l. werd een Kerstouderavond gehouden in de Parochieclub. Het was een uitstekend geslaagde avond. Ook via Radio Kelkboom hebben De Troepialen hun stem laten horen.

En zo merkt U, lezers, dat in dit jonge jeugdwerk hard gewerkt wordt. De leiders geven spontaan en zonder enige vergoeding er voor te ontvangen, hun krachten aan deze jongens.

Steunt hen daarom met Uw sympathie. Houdt U deze avond vrij. U kunt dan genieten van 'n fris zingend Arubaans jongenskoor en eens hartelijk lachen met de vlotte schetsen en het leuke, moderne fantasiespel "Prins Aldemiro". Voorwaar, U zult er geen spijt van hebben.

In verband met het lange programma begint de avond om 7 uur. Kaarten zijn verkrijgbaar bij: Aruba Boekhandel

O. Boekhout, Havenstr. 16.
Huize "de la Salle".

Zaterdag, 5 Juni, is er een speciale Kinderuitvoering door "De Trupialen" ook in de Veer Theater om 4 uur. Deze kaarten zijn verkrijgbaar via de scholen.

De Veer brengt goede Engelse films

Op initiatief van, de Veer Theater zijn binnenkort in Aruba te verwachten de volgende Engelse films: "Outcast of the Islands", "Tales of Hoffman" (kleuren) „Odette" en „The Sound Barrier"

van David Lean (geluidsbarriere), de filmer van 'Blithe Spirit' en "Brief Encounter". The Outcast of the Island (de banneling van de eilanden) is één van de werken van Joseph Conrad, waarop Carol Reed, de maker van de "Third Man" en "Odd Man Out" zijn keuze heeft laten vallen.

Dit is in alle opzichten een uitstekend film waarin Reed ons de ondergang van de mens laat zien, de zwakkeling (Trevor Howard) die in de geordende maatschappij parasiteert en wanneer hij alleen staat, het leven niet meer aan kan.

Ook de laatste kans die hem gegeven is op een handelpost in de rimboe, weet hij niet te benutten waarna hij opgaat in de massa der inhoorlingen waaruit hij ten slotte nog verstoten wordt.

Wij hopen dat onze lezers die initiatief van de Directie van de Veer Theater zullen weten te waarderen door in grote getale deze films te gaan zien! Als blijkt dat voor deze categorie films voldoende belangstelling bestaat, zullen er in de toekomst zeker meer op het programma geplaatst worden.

De voorstellingen zijn niet in samenwerking met de Filmliga, zodat een ieder dus de normale entreprijs moet betalen, maar de films zijn het waard. Al deze films, uitgezonderd „Odette", werden in Filmforum besproken en gunstig beoordeeld. De datum van vertoning zijn nog niet bekend.

In „The Tales of Hoffman" spelen de beroemde balletdanseresen Moira Shearer en Pamela Brown. De muziek wordt uitgevoerd door het Royal Philharmonic Orchestra, o.l.v. Sir Thomas Beecham.

Bij het ter perse gaan van dit Cultuurnummer zullen onze leden reeds genoten hebben van het smal-filmprogramma van 28 Mei in Bolivariana, waar de unieke film van Flaherty: "Louisiana Story", vertoond werd, alsmede als voorprogramma 2 K. L. M. filmpjes: "Special Flight to Amsterdam" en Skyways to Holidays, en een zeer speciaal Canadees filmpje "Begone Dull Care" van Norman McLaren,

die de muziek van de jazz pianist Oscar Heterson, als een modern kleurschilderij van punten, lijnen en strepen uitbeeldt.

We hopen dat de lezers van *Cultura* dit nummer vroeg genoeg krijgen, om van de aankondiging van ons eerstvolgende programma in de Veer Theater gebruik te maken, waar ook niet leden weer toegang hebben.

De voorstelling heeft plaats:

Woensdag 2 Juni a.s. half negen s'avonds in De Veer Theater.

PROGRAMMA

- 1.— Nederlands Nieuws
- 2.— "Het Olieveld", van Bert Haanstra (Nederland 1954)
- 3.— "Vieren maar", van Herman van der Horst (Nederland 1954)
- 4.— "Ademai Bandit d'honneur", van Gilles Grangier (Frankrijk 1951)
(Franse tekst — Nederlands onderschrift)

"Het Olieveld" van Bert Haanstra, is een van de prachtige olie-filmen, vervaardigd in opdracht van de B. P. M.

"Vieren Maar" van Herman van der Horst, is een ruig stuk filmschoonheid, van deze grootmeester van de documentaire film. (zie het artikel in *Filmforum* Maart).

"Ademai Bandit d'honneur" is een genoeglijke comédie over temperamentvolle Corsicanen en hun

vendetta's, met een geestige dialoog en een kostelijke typering van Noël-Noël.

Ingezonden

LIGA VOOR AMATEUR-SMAL-FILMERS

Geachte redactie,

In de eerste plaats wil ik u complimenteren met de keurige verzorging van het tijdschrift

"Cultura", dat zeker in een behoefte voorziet. Eindelijk is er een samenbundeling van het cultureel nieuws van Aruba en als men het geheel zo bekijkt, dan moet men toch wel tot de slotsom komen, dat er hier heel wat meer te doen valt dan de buitenstaander wel denkt. Dat het zo blijve!

Op het buitenomslag van "Cultura" zag ik de namen vermeld der afdelingen, die bij het Cultureel Centrum Aruba zijn aangesloten en daarbij heb ik gemist een liga voor amateur-smalfilmers. Ik heb gehoord, dat er eerder een organisatie van smalfilmers op dit eiland geweest is, maar door een al te commerciële inslag van de organisatoren een vroegtijdige dood stierf.

Het zal u bekend zijn, geachte redactie, dat er op Aruba door amateurs heel wat wordt gefilmd. De prestaties vallen over het algemeen wel mee, maar de filmers kunnen van elkaar nog heel wat leren. Wat zou er nu beter zijn indien er een liga voor hen werd opgericht, ook onder auspiciën van het C.C.A. ? Men zou ideeën kunnen uitwisselen, wedstrijden kunnen houden en materiaal kunnen laten komen van andere filmers, bv. op Curacao.

Ik zal graag de mening van de redactie over het bovenstaande vernemen en wil me graag nu al als lid opgeven van de eventueel op te richten liga van amateur-filmers.

Hoogachtend,
B.

Aantekening van de redactie :
Gaarne namen en adressen van degenen, die ook voor oprichting van de door de geachte inzender bedoelde Liga zijn.

RITMEESTER

The **KING** of
Dutch Cigars

E. & G Martijn
(Aruba) Ltd.

Victoria

Met Pinksteren

(en ELKE feestdag)

is

VICTORIENTJE

de meest welkome gast.

Zij brengt de heerlijke

VICTORIA BISCUITS

Veel fijner... veel voordeliger

Probeer een blik en wees
overtuigd!

V I A N A

Importeert op Aruba alle wagens
van de beroemde Chrysler-fabrieken:

PLYMOUTH

DODGE

DE SOTO

CHRYSLER

TELEFOON

5320 (Onderdelen en service)

5121 (Kantoor)

5120 (Showroom)

HET LAATSTE NIEUWS VAN DE KUNSTKRING

Hoewel pas op het laatste moment beslist werd, dat Hazel Scott op zou treden in het De Veer Theater, is het bestuur van de Arubaanse Kunstkring zeer blij dat zij haar leden en nog niet-leden een avond van groot genot heeft kunnen bieden. Allereerst wensen wij onze dank uit te spreken aan de Directie van het De Veer Theater, die bereid was om op een dergelijke manier in deze samen te werken, dat het optreden van deze alom geprezen ster mogelijk was. Hopelijk kan op deze weg voortgegaan worden, want eenheid maakt macht. Een samengaan van het De Veer Theater en de Arubaanse Kunstkring op een wijze die beide partijen kan bevredigen zal uiteindelijk volledig ten goede komen aan alle inwoners van Aruba, die een behoefte hebben aan goede recreatie.

Een krachtige positie van de Kunstkring zal haar ook in staat stellen zich meer in de buitendistricten te bewegen, waar dankzij het werk van de Muziekschool de interesse in goede muziek spoedig een grote vlucht zal nemen. Wat betreft in het optreden van Hazel Scott, blijkt het eerst gedeelte van haar programma de nodige critiek te hebben ontlokt. Wij menen echter dat de Arubaanse Pers zich rechtvaardiger uitdrukte dan bijvoorbeeld de Curacaose recensist in de Beurs- & Nieuwsberichten. Het tweede deel bracht Hazel Scott in geheel andere vorm. Hier voelde men als het ware haar bloed bruisen, en wist zij op geestige wijze de meest conservatieve luisteraar uit zijn of haar schulp te lokken. Haar techniek bracht zij op overtuigende wijze naar voren in

“Tea For Two“, gespeeld door de linkerhand, terwijl de rechterhand op kundige wijze een heel repertoire van andere moderne wijsjes speelde. Het meest bijzondere hiervan was, dat de meeste mensen er nooit aan gedacht hebben dat al deze liedjes begeleid kunnen worden door het thema van “Tea For Two“. Na afloop verliet een vrij talrijk publiek voldaan de zaal van het De Veer Theater. Ondanks het aantal mensen, spijt het het Bestuur dat er zo weinig trouwe Kunstkring-leden aanwezig waren, die zeer waarschijnlijk door de Beurs-recensie afgeschrikt waren. Het concert kostte onze kas ondanks de medewerking van het De Veer Theater ruim Fls. 500.- Wij brengen dit even onder Uw gewaardeerde aandacht om U te laten zien dat deze concerten zeer kostbaar zijn, zelfs zonder kosten voor zaalhuur, entreekaarten etc., en dat Uw aller steun noodzakelijk is.

Verder wijzen wij op de zeer lage prijzen die wij trachten aan te houden om zoveel mogelijk mensen de gelegenheid te geven mee te genieten van goede ontspanning.

Dat deze prijs inderdaad laag is, kunt U zichzelf bewijzen, door na te rekenen wat het U zou kosten om waar elders ter wereld van deze gelegenheid gebruik te maken, zittend op een redelijke plaats in een representabel theater. Wist U dat jaren geleden er mensen op Aruba woonden, die om iets goeds te horen (t.t.t. Jehudi Menuhin) met een bootje of later per vliegtuig naar Curacao gingen. Zij betaalden transportkosten, verblijfkosten en entree. In New York zou U vergeefs naar het loket gaan, want drie maanden tevoren zijn de kaartjes reeds uitverkocht. (\$5.— of meer).

Door het werk van de Kunstkring sedert 1947, worden artiesten van Broadway, Metropolitan Opera House, Carnegie Hall etc., naar U toegebracht en kunt U Uw kaartje tegen een veel lagere prijs bemachtigen (Fls.5.— of minder). Wist U dat U kunt helpen bij deze kostbare pogingen, door 1930 op Uw telefoon te draaien en U op te geven als lid voor Fls. 5.— per jaar?

Wist U dat de Kunstkring met die Fls. 5.— in staat zal zijn om een complete balletgroep uit te

TEKENAARS AANGETREDEN!

De Arubaanse Kunstkring wilde boven haar artikelen in *Cultura* een aardige kop. De afmetingen moeten ongeveer overeenkomen met de kop van de Film-Liga-artikelen. Het moet een samenvatting zijn van de doelstellingen van de Arubaanse Kunstkring (Lees hiervoor *Cultura* 1 en 2).

Voor de beste inzending stelt de Kunstkring F. 25.— beschikbaar. Inzendingen aan H. M. T. Steenhuisen, Oranjestad.

laten komen, die U dermate zal boeien, dat U vergeet in het De Veer Theater te zitten, maar droomt in Tuschinski of op Broadway te vertoeven. Ja, indien Tamara Toumanova door omstandigheden Aruba moet overslaan op haar Zuid-Amerikaanse tour, brengen wij U in September a.s. de balletgroep van Alexandra Denilova met nog een vrouwelijke en twee mannelijke medespelers. Dit ballet doet niet onder voor Tamara Toumanova, en moet niet gezien worden als een remplacant. Alexandra Denilova was reeds Prima-Ballerine bij het Ballet Russe de Monte Carlo, toen Toumanova aldaar haar début maakte.

Voor de maand Juli staat John Roberston op het programma, het Wonderkind aan de piano. John is 10 jaar oud, en gaat nog naar school. Hij zal ook een matinee voor de kinderen kunnen spelen. In ons volgende nummer zullen wij nadere inlichtingen over deze kleine ster van het muzikale heelal verstrekken.

Voor November staat een zeer bijzondere bariton op het programma. Zijn naam houden wij voorlopig geheim, en op later datum mag U daarnaar raden. Begint U maar vast te denken, wie dat kan zijn. Tevens wordt onderhandeld om het Budapest-trio met George van Renesse als pianist, in Aruba te laten optreden. George van Re-

nesse is een zeer bekend Nederlandse pianist, en verwierf alhier bekendheid als begeleider van Jehudi Menuhin.

Lezers, belt vandaag nog telefoon No 1930, en geeft U op als lid

van de Arubaanse Kunstkring, of wilt U ons liever steunen met donaties?

Namens het bestuur.

H.M.T. Steenhuisen.

Secretaris.

WEET U NOG de naam van de beroemde balletdanseres, die enige jaren geleden voor onze Kunstkring optrad ?

TOT STRAKS IN TROCADERO

De Blokfluit

Wat weet u van dit instrument?

Er zijn nog heel wat mensen, die de blokfluit niet kennen, terwijl er anderen zijn, die er een totaal verkeerd idee van hebben en het min of meer als een stukje speelgoed beschouwen.

We onderscheiden de blokfluit naar de hoogte in sopraan, alt, tenor en basfluiten. Een en ander geheel overeenkomend met het gemengde koor. Vandaar dat er ook wel gesproken wordt van blokfluitkoor. Dat grote componisten dit instrument op waarde wisten te schatten, blijkt uit het feit dat bv. Bach, Haendel, Purcell, Mozart en vele anderen voor alle soorten en combinaties van blokfluiten hebben geschreven. Bach schrijft zelfs in zijn tweede en vierde Brandenburgse concert uitdrukkelijk de blokfluit voor. Wij bevinden ons dus wat onze interesse voor dit instrument betreft in goed gezelschap. Een tijd is de blokfluit op de achtergrond geraakt, door de

voorkeur van het solistendom voor een instrument van groter volume nl. de dwarsfluit.

Het zijn echter twee totaal verschillende instrumenten, de een is niet de voorloper van de ander, zoals wel eens gedacht wordt. Dit blijkt al dadelijk uit een oppervlakkige vergelijking. De toon van de dwarsfluit is geheel afhankelijk van de mondstand van de speler en wordt daarom wel eens een subjectief instrument genoemd, terwijl de blokfluit slechts aangeblazen behoeft te worden, om een toon te krijgen, vandaar de naam objectief instrument.

De normale omvang van de blokfluit is twee octaven, bij solisteninstrumenten ongeveer twee en een half. De klank hangt af van de boring, deze kan zijn nauw of wijd, en van het gebruikte materiaal. Vroeger werden de fluiten meestal gemaakt van ivoor of van een soort palmbout, het zog. buksboomhout. Tegenwoordig worden de goede fluiten gemaakt van vruchtbomenhout, vooral van de perenboom. Voor sopraanfluiten is een zachte houtsoort. Het kunsthars of eboniet klinken daarom meestal hard en karakterloos. Voor de lagere fluiten kan een hardere houtsoort worden gebruikt.

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk, dat we bij het kopen van een blokfluit erg voorzichtig moeten zijn. Het lijkt haast wel, of iedere fabriek die een stukje hout of ander materiaal over heeft zich geroepen voelt om blokfluiten te gaan maken. Het funeste gevolg hiervan is, dat sommigen vals klinken.

Dit kan dus op de eerste plaats

het gevolg zijn van verkeerd materiaal of slechte bewerking. Ten tweede kan die onzuiverheid het gevolg zijn van verkeerde grepen. Zelfs bij twee goede instrumenten van hetzelfde merk kan het nodig zijn verschillende grepen te gebruiken. Deze grepen moeten volgens het gehoor worden gevonden. Dat er, voor er wordt samengespeeld goed gestemd moet worden, spreekt voor zich, hoewel hier dikwijls tegen gezondigd wordt. Tenslotte dienen we te bedenken, dat een goede fluit al na korte tijd

Koopt Ook
Platen
Van
Arubaans
Fabrikaat

!

bespelen bedorven kan zijn door ruw gebruik, bv. door te wild aanblazen. Daarom wordt er bij iedere goede fluit een handleiding gegeven, die letterlijk moet worden gevolgd.

De blokfluit is een uiterst geschikt instrument voor kinderen, omdat de bespeling niet te moeilijk is en de aanschaffingskosten niet te hoog zijn. De serieuze beoefening van het blokfluitspel vormt een uitstekende basis voor verder muzikonderwijs.

Nico Treijtel.

IS
U
AL
LID
VAN
DE
KUNSTKRING
?

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

JULI 1954

No. 4

VAN DE KUNSTKRING

Marionetten komen ook naar Aruba !

Op 10 Juni vertrokken met de Oranjestad uit Nederland Don en Ly Vermeire met hun Marionettentheater. Dit gezelschap werd door de STICUSA uitgezonden en komt op Aruba, Curacao, Suriname en zeer waarschijnlijk ook in Venezuela voorstellingen geven.

Deze keer echter heeft het Kunstkringbestuur gestreefd naar voorstellingen in de grotere plaatsen en in de Buitendistricten. Dank zij de spontane medewerking van de Eerwaarde Freres, die onmiddellijk bereid waren de organisatie van de voorstellingen op zich te nemen in de verschillende districten is het thans mogelijk het duo Vermeire te laten optreden in alle plaatsen van ons eiland. In een

op 15 Juni gehouden contactavond tussen het bestuur en de Hoofden van scholen in de verschillende Districten is een schema opgesteld, volgens welk het gezelschap Vermeire gebracht kan worden in alle plaatsen. Speciaal is hierbij gedacht aan kindermatiné's, maar ook voor volwassenen zijn de nodige avonden uitgetrokken.

De organisatoren rekenen op stampvolle zalen, vooral nu reeds bekend is dat een gedeelte van het programma ook in het Papiaments gebracht zal worden. Door middel van een uitgebreide en effectieve reclame zal heel Aruba attent gemaakt worden op het tournee van het Marionettentheater Vermeire. De juiste data zijn

nog niet bekend, maar aangenomen mag worden dat omstreeks 15 Juli met de voorstellingen begonnen zal worden.

Het programma vermeldt:

1, De baard van Dagobert, 2 De schrandere dief, 3 Capriolola, 4 Vlinder, Violet, 5 Diepzee, 6 Harlekijn's tussenkomst, 7 De Varkenshoeder, 8 De Kleine Zeemeermin, 9 Een Spin-vertelling.

Naargelang de omstandigheden dit nodig maken kan van de verschillende nummers zowel een Nederlandse, Engelse als Papiamentse versie gegeven worden.

Wij mogen de STICUSA dankbaar zijn voor de uitzending van dit theater en spreken reeds nu de hoop uit, dat velen deze voorstellingen zullen bijwonen.

In antwoord op de oproep van de Arubaanse Kunstkring om een aardige kop te ontwerpen waarin de doelstellingen van de Kunstkring zijn verwerkt, deelt het Bestuur mede, dat reeds enkele inzendingen zijn binnengekomen, waaronder zeer geslaagde. Om het tekenars alsnog mogelijk te maken een ontwerp voor de Kunstkring in te zenden, deelt het bestuur mede, dat nog tot 1 Augustus a.s. ontwerpen voor haar Afdelingskop kunnen worden ingezonden aan het adres van de Heer H.M.T. Steenhuisen, Oranjestad.

DE NIEUWE

ELNA

SUPERMATIC

Is thans weder VOORRADIG.
Bezoekt onze showroom en vraagt eens, zonder enige verplichting,
een DEMONSTRATIE.
U zult verbaasd staan, wat U met deze machine kunt bereiken !

WESTBEST

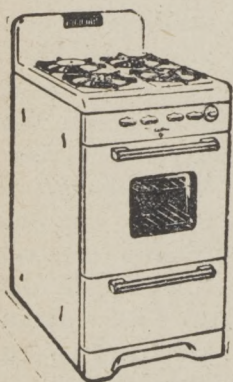
Kruisweg Steenweg

ORANJESTAD.

KIJK OVERAL !!

Uiteindelijk koopt U toch een

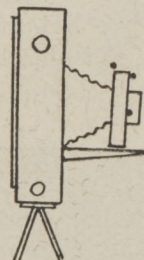
CALORIC

gasfornuis, model 9207 X
4 verstelbare branders
veiligheidsbrander
Temperatuurregeling van 160 tot
220 graden
Automatische overhitte-regelaar
Zuurwerende porcelein emaille
Alle standaardvoordelen van de
duurste modellen
Diversen modellen en prijzen

Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden !

PALAIS ROYAL ARUBA N.V.

BONKE
IS
ETER

De Trupialen Veroverden Aruba

JUNI is voor de Trupialen een zeer drukke maand geweest. Opnieuw trad het jongenskoor voor het voetlicht om groot en klein te vergasten op zang, kleine voordrachten, en een echt toneelstuk in drie bedrijven. Het is al eens eerder gezegd: het jeugdwerk van de frères Alexius en Adrianus — of kunnen we misschien beter zeggen: van alle frères? — verdient de warmste belangstelling van elk weldenkend mens die het goed meent met de jeugd en dus met de toekomst van Aruba.

De vorming, die op de "planken" niet naar buiten treedt, de voorbereiding op het volle leven, die is van een alles overheersend belang. Tegelijk met de zangles, de toneelrepetities, de vrije-tijdsbesteding onder leiding van de frères wordt de jongens iets zeer belangrijks meegegeven: de vorming van het karakter, het aankweken van maatschappelijke deugden, die de jongens in hun later leven in staat zullen stellen voorbeelden te zijn in en voor de Arubaanse samenleving. Zo bezien is het jeugdwerk een zeer belangrijk aandeel, van wat door de frères aan Aruba wordt geschonken.

Als dan bovendien nog blijkt, hoe er op zang en toneelgebied wordt gewerkt zijn we volkomen overtuigd van de waarde van deze jeugdvorming.

De gala-avond in theater De Veer, en een voorstelling voor ongeveer 800 kinderen zijn het startsein geweest voor een tocht over ons eiland. In Santa Cruz waren het bijna 300 volwassenen en meer dan 500 kinderen, die oog en oor kwamen verlustigen aan de Trupialen. In Noord volgden eveneens twee voorstellingen voor uitverkochte zalen. En terwijl we dit schrijven zal het einde van deze tournee nog wel niet in zicht zijn.

Het vocale gedeelte toont een flinke vooruitgang op zangtechnisch terrein. Dit jongenskoor heeft zich een ereplaats veroverd naast de andere kinderkoren op Aruba. De afwisseling van Nederlandse, Engelse en Papiamentse teksten was voor elke luisteraar een prettige verrassing. Het geheel klonk fris en ongedwongen, juist dat wat

we van een stel gezonde jongens zo graag horen.

Geen kunstmatig gedrilde voordracht bedierf hier de spontaniteit van het levensechte lied. Het was een genot deze jongens te horen en te zien zingen...

Wat zij daarnaast op toneelgebied brachten doet het vertrouwen wettigen dat Aruba in de toekomst naast de bestaande toneelgezelschappen een groep jongelui rijk zal zijn, zuiver van eigen bodem, die in staat geacht moet worden de districten en de grote plaatsen gezonde toneelkunst te bieden. Daar aan mankeert nog wel wat tegenwoordig.

Trupialen, we zijn jullie dankbaar voor de mooie avonden. Gaat voort, en helpt mee Aruba rijker te maken, niet met aardse goederen, maar met die onbetaalbare rijkdom, om anderen gelukkig te maken met jullie lied en voordracht.

Aruba zal jullie daar eenmaal zeer dankbaar voor zijn.

Arubaanse Muziekschool

AFDELING SAN NICOLAS

(Dahliastraat 1)

Leraren voor

ALLE

instrumenten.

Blokfluitklas.

Kinderkoor 7-9 jaar en 10-14 jaar
onder leiding van P.N.J. Treijtel.

Privé-les vanaf fl 12.50 —

Klassen vanaf fl 1.—

Paula

ALTIJD TE VERKIEZEN

HEERLIJK

PAULA - BISCUITS

VOOR DE FRAAIE SIERBORD-
JES HEBT U VOORTAAN MAAR
ACHT INPLAATS VAN TIEN
PUNTEN NODIG !

FOTO IDEAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde
camera's zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEI-
FLEX, ROLLEICORD, REVERE.

ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

FOTO AMATEURS !

Studio-Bonke schreef tweede jaarlijkse wedstrijd uit.

Iedereen kan meedoen. De belangrijkste voorwaarde is, dat men ZELF de foto heeft genomen. Merk film of fototoestel doet niets terzake.

De deelnemers zijn te verdelen in drie klassen:

- A. beginnelingen
- B. gevorderden
- C. gevorderden, die zelf ont-

wikkelen, afdrukken en vergroten. Voor klasse A zijn twee waardebonnen beschikbaar van tien en vijf gulden, voor klasse B bonnen van vijf en twintig en tien gulden, voor klasse C waardebonnen van vijftig en vijftien gulden. De bonnen kunnen in de zaak worden besteed.

De overige voorwaarden zijn:

1. Uitsluitend amateur-fotografen kunnen aan deze wedstrijd deelnemen.
2. Men kan uitsluitend Arubaanse objecten inzenden; deze behoeven niet actueel te zijn, zodat men foto's uit verzamelingen kan opsturen, mits ze maar zelf gemaakt (en ten aanzien van klasse C zelf vergroot) zijn.
3. De inzendingen dienen in gesloten enveloppe te worden aangeboden op het kantoor van het weekblad "Arubiana" aan de Wilhelminastraat of bij General Printing Co. aan de Zuidstraat (naast Elmar).
4. In de enveloppe sluit men het strookje van het deelnemersformulier (verkrijgbaar aan de

zaak) volledig ingevuld in.

5. In iedere groep kan maar een persoon een prijs krijgen
6. De inzendingen dienen 12 Augustus te 14.00 uur binnen te zijn. Na dat tijdstip begint een onafhankelijke jury haar taak.
7. Een week na de sluiting van de prijsvraag kunnen de inzendingen in de zaak worden gehaald tegen inlevering van het genummerde deelnemersformulier.
8. Correspondentie over de prijsvraag kan niet worden gevoerd. De uitslag zal worden bekend gemaakt in Trocadero op Zondag 15 Augustus. Aldaar zullen de ingezonden foto's voor enige dagen tentoongesteld worden.

Heet van de naald

Konden we enkele maanden geleden Uw aandacht vragen voor Franz Léhar's 'Die Lustig Witwe', nu zijn het de zelfde solisten, koor en orkest, die U een opname brengen van Léhar's 'Das Land des Lächelns'. De laatste is in afwijking van de eerste wat romantischer van uitvoering.

Maar dat mag voor U geen bezwaar zijn, te genieten van excellente stemmen als Nicolai Gedda en Elizabeth Schwarzkopf. Otto Ackermann dirigeert het Philharmonia Orchestra en het Koor. De opname is van:

ANGEL 3507B - 2 platen.

Voor de liefhebbers van muziek van Bach is er een zeer mooie op-

name van Zes Franse Suites, gespeeld door Alexander Borovsky. De muziek klinkt zeer helder, wordt accuraat gespeeld en de manier waarop Borovsky deze Suites speelt op de piano, doet ons het feit dat Bach deze muziek voor Clavicymbel componeerde geheel vergeten.

VOX PL 8192.

De opname van het Pianoconcert No. 1 in D kleine terts van Johannes Brahms is misschien wel de beste die tot heden van dit prachtige werk gemaakt is. Clifford Curzon is de solist, die met het Concertgebouworkest onder leiding van Eduard van Beinum deze meesterlijke vertolking van het werk gaf. De weergave doet zeker niet onder voor de vertolkers.

LONDON 850

Walter Giesecking toont zich opnieuw de meester-pianist in een opname van Schumann's 'Carnaval', opus 9 en de Sonates No. 14 en No. 15 van Wolfgang Amadeus Mozart. Vooral beide laatste sonates tonen opnieuw, welk een ideaal Mozart-vertolker Giesecking wel is. Daar zou elke pianist van kunnen dromen.

COLOMBIA ML 4772.

Een jaar voor zijn dood schreef Richard Strauss zijn laatste liederen. Zij zijn het vaarwel aan de wereld. Tere, rustige liederen, voor velen onzer nog onbekend. Lisa della Casa zingt deze vier laatste liederen begeleid door het Weens Philharmonisch Orkest onder leiding van Karl Böhm. Haar toonkleur is mooi, het orkest niet minder.

Voor geïnteresseerden: Richard Strauss: For Last Songs.

LONDON 9072.

TEBA.

De menselijke stem is goedkoop en duur

Docr LEX VAN DELDEN

We leven in een jachtige tijd, een tijd die om snel tot stand komende prestaties vraagt, die meer op het effect dan op werkelijke ontroering gericht is, een tijd ook die de mens meer wil opdringen dan in hem wil dringen. Ook de kunst draagt daar de sporen van, en misschien is dit nergens zo duidelijk te constateren als in de zangkunst, in opera vooral, maar evenzeer zij het in minder opvallende mate, in de kunst van het lied of van het oratorium. Voor een analyse van deze situatie kan de muziekdramatische kunst welke men opera pleegt te noemen bijzonder goed dienst doen. Dat kan ook daarom zo goed, omdat de laatste jaren steeds meer Italiaanse opera's verfilmd worden en zodoende voor een uitzonderlijk groot publiek toegankelijk worden gemaakt. In die films treden dan meestal zangers en zangeressen op die da oogenblik een zekere mate van beroemdheid bezitten, en niet zelden gebeurt het dat deze sterren binnen enkele jaren geheel uit de de herinnering verdwenen zijn. Hoe komt dat, zal men zich afvragen. Want de werkelijk grote vocalisten hebben vroeger toch altijd lange tijd in de belangstelling gestaan, zij konden het grootste deel van hun leven een carrière van belang opbouwen en handhaven. Is dat dan thans niet meer zo?

Insiders weten U te vertellen dat er in Italië en ook elders wel degelijk goede zangpaedagogen zijn, en zij leveren natuurlijk op gezette tijden leerlingen af, leerlingen van formaat evengoed als zangers van geringer allure. Vaker echter gebeurt het dat lieden met van nature uitmuntende vocale aanleg menen dat zij in bliksemtempo de hoogste trede van de ladder die naar de roem voert, moeten bereiken. Ee dat mag dan wel bijzonder goed passen bij het ijlt tempo dat onze jachtige, top-prestaties vragende tijd kenmerkt, vast staat dat hier de grote fout van al deze in potentie talentvolle aankomende kunstenaars schuilt. Want de menselijke stem is wel is waar het goedkoopste instrument- het kost immers niets -, maar tegelijkertijd

is zij het kostbaarste instrument, wijl zij sneller dan welk ander ook vernield kan worden en derhalve de uiterste zorg vereist. Dat wordt door vele toekomstige vocalisten niet beseft, en het erge is dat vele zangpaedagogen al evenmin van deze waarheid doordrongen zijn. Want talloze zijn de zangleraren die aanbieden een jong talent in de korte tijd van slechts enkele jaren klaar te stomen voor het opera podium. De praktijk leert dat de op die manier gevormde zangers een ontoereikende scholing krijgen die later funeste gevolgen kan hebben en een stem die eerst beloofde een grote toekomst tegemoet te gaan, grondig vernietigd achterlaten. Ik herinner mij dat enige jaren geleden een Amerikaanse filmmaatschappij met

veel vertoon een Italiaanse zanger als de grote ster van de opera aankondigde, en hem in een aantal films van overigens goedkope makely liet optreden. Zijn stem leek inderdaad formidabel, vooral van geluidsterkte, maar wie kon beoordelen in hoeverre de moderne geluidswaergave - techniek de klank van deze stem had beïnvloed? Wat mij in ieder geval trof was, dat een meer dan normale mate van onnatuurlijkheid deze stem kenmerkte, een onnatuurlijkheid die heel goed langs mechanisch - acoustische weg bereikt kon zijn. Hoe het ook zij, kort geleden werd aangekondigd dat deze zanger zich voorlopig moest terugtrekken, wegens vermoeidheid. De conclusie dringt zich op dat de betreffende tenor zijn stem op zo ondoeltreffende manier had gebruikt, zo geforceerd en met zo weinig kennis van zaken en behoedzaamheid, dat in enkele jaren tijds zijn vocale kwaliteiten reeds waren versleten en verbruikt. Een hypothese zult U zeggen. Dat kan wel zo zijn, maar de praktijk van ettelijke andere gevallen is er om dit vermoeden kracht bij te zetten. 'N duidelijk voorbeeld van wat sommige zangpaedagogen, kunnen misdoen, stamt uit de laatste tijd. Ik had namelijk de gelegenheid op het Amsterdamse Conservatorium een reeks audities bij te wonen van aankomende zangers die zich hadden aangemeld om in aanmer-

king te komen voor de beurzen voor een volledige opera-opleiding die de directeur ter beschikking had gesteld. Niet minder dan ruim 150 kandidaten dienden zich aan, en zij hebben allemaal de kans gehad om hun capaciteiten te demonstreren. De afdities, die 'n maand duurden, waren bepaald onthullend. Er bleken slechts enkelen te zijn die over een min of meer redelijke techniek beschikten; niet meer dan op de vingers van één hand te tellen zijn. De overigen bezaten weinig of in 't geheel geen technische beheersing en er waren kandidaten bij die een jaar of tien bij een en dezelfde paedagoog hadden gestudeerd en in de illusie verkeerden dat zij nu toch wel een behoorlijke noot konden zingen, ofschoon zij in werkelijkheid geen enkele goed voorgebrachte klank te voorschijn konden brengen. Het ergerlijke daarbij is dan dat dergelijke paedagogen, die jarenlang dit bedrijf konden voortzetten, deze jonge mensen in de waan lieten verkeren dat zij een grote carrière tegenmoet gingen. Ik heb zelfs meegemaakt dat een jongeman mij kwam vertellen dat hij ruim zes maanden bij een zangleraar studeerde, dat hij daarvoor zijn stem zonder moeite kon gebruiken en sinds enige maanden een pijnlijke keel had waardoor het zingen hem eigenlijk onmogelijk was. Het is duidelijk wat hier aan de hand was. De jongeman had van meet af aan op een volslagen verkeerde manier bij zijn nieuwe leraar gezongen, en dat was zo lang doorgestaan dat hij naar alle waarschijnlijkheid een keelaandoening, of beter: een aandoe-ning aan de stembanden had die medische behandeling noodzakelijk maakte. Wellicht was zijn

stem reeds onherstelbaar verminkt, misschien was een lange rustperiode in staat hem van zijn aandoening af te helpen. Het geval is instructief genoeg, dunkt mij, en het staat waarlijk niet alleen. Ik weet bijvoorbeeld dat ook in Italië, het operaland bij uitstek toch, vele paedagogen zich lenen om een stem snel en krachtadig op te kweken, en het resultaat is dat de bezitter van dat mooie vocale materiaal korte tijd op de podia verschijnt en spoedig daarna, even snel als hij gekomen is, weer verdwijnt. Hierbij wordt dan vergeten dat de scholing van een stem jarenlange zorg en oplettendheid vereist niet alleen, maar bovendien een voortdurende, ook later nog in acht te nemen, controle. Een Richard Tauber, die toch waarlijk wel kon zingen, heeft - dit ter illustratie - vrijwel tot de laatste dag van zijn leven steeds zanglessen genomen, steeds zijn stem behoed voor verkeerde gewoonten, die makkelijker geleerd dan verleerd worden. Wie dit van een zo perfect zanger weet, zou zich wel meer dan twee keer moeten bedenken voor hij het besluit nam zijn stem in twee of drie jaren te laten vormen. Die zou dan moeten weten dat van vorming geen sprake kan zijn, maar veeleer van misvorming. Men zal, dit wetende, kunnen begrijpen waaraan het is toe te schrijven dat zovele zangsterren zo korte tijd aan het firmament stralen en zo schielings en volledig uit de gezichtskring verdwijnen. Zij zijn het slachtoffer van deze tijd die om snelle carrières vraagt, om prestaties die doortastend en kordaat bereikt worden, maar nimmer duurzame gevolgen kunnen hebben. Inderdaad, de menselijke stem is een goedkoop instrument, zo goed-

koop dat men er geen gat in ziet haar kwaliteiten op te offeren aan de sensatiezucht van een publiek dat zich graag kortstondig bevredigd ziet door epaterende effecten. Dat de menselijke stem tevens het duurste instrument is, een medium dat de uiterst zorg blijft eisen, dat schijnt men niet te willen of kunnen zien. En de slachtoffers - of beter gezegd: de wrakken - die op deze manier achterblijven, telt men niet.

Laat

Cultura

ook

aan

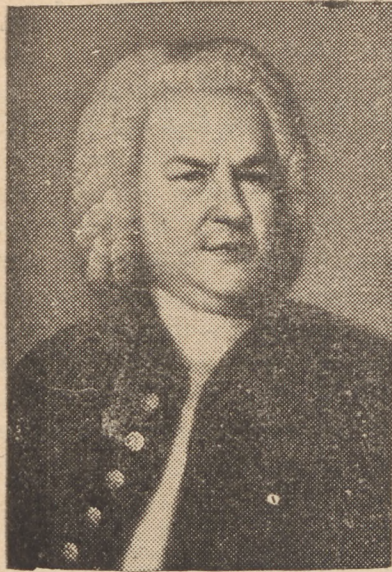
BUREN

en

VRIENDEN

LEZEN

!

Johann Sebastiaan Bach was de zoon van een echt muzikale familie. Ook zijn vader was musicus hoewel de muziek hem geen rijkdom bracht. De jonge Bach was nog maar negen jaar oud, toen zijn moeder stierf en een jaar later moest hij ook zijn vader missen. Zijn oudste broer nam hem bij zich in huis, stuurde hem naar school en gaf hem zelf muziekles. Toen hij de school had afgelopen, werd hij violist in een orkest van de Hertog in Weimar, een stad in Duitsland. Spoedig daarop werd hij organist te Arnstadt. Hij kon echter niet zo best opschieten met de kerkeraad. Het werd tenslotte ruzie om verschillende dingen en het einde van alles was, dat Bach organist werd in Mühlhausen. Daar verdiende hij fl. 85 per jaar en kreeg daarnaast koren, hout en vis. Dat was in die tijd goed betaald. Heel lang hield hij het in Mühlhausen niet uit. Hij ging weer naar Weimar en werd hoforganist en kamermusicus bij de Hertog, kreeg al gauw salarisverhogingen en werd ten-

slotte concertmeester. Omdat Bach zich achteruitgesteld voelde door de benoeming van een ander tot kapelmeester, ging hij ook hier weer vandaan. Hij trok naar Cöthen en kwam in dienst van de vorst. Deze begreep beter welk een groot musicus in Bach schuil ging en hielp hem zoveel mogelijk. Het verdriet bleef hem daar echter ook niet bespaard. Z'n vrouw stierf in Cothen. Anderhalf jaar later trouwde Bach voor de 2de maal. Deze vrouw was 'n ideale echtgenote en moeder, die alles deed voor haar man en kinderen en hen zoveel mogelijk hielp.

In 1723 werd Bach cantor van de Thomaskerk in Leipzig. Een cantor was iemand die aan de jonge kerkzangers les moest geven.

Hier in Leipzig heeft Bach de mooiste kerkelijke werken geschreven, zoals Cantates, Motetten (4-of 8stemmige liederen op gewijde tekst) en de beroemde Passionen. (Mattheus - Passion en Johannes - Passion.)

Hij gaf zijn kinderen een goede opvoeding, leefde zuinig en verzamelde als hobby muziekinstrumenten. Helaas bleef niet alles zo. Hij kreeg ook de kruisjes van het aardse leven te dragen. Hij verloor verschillende kinderen door de dood en kreeg daarnaast last van zijn ogen.

De laatste jaren van zijn leven zat hij meestal in een halfdonkere kamer. In die tijd was het, dat hij zijn koraalfantasie componeerde: 'Wenn wir in höchsten Nöten sind'. (Als wij ons in de grootste nood bevinden).

Ten slotte overleed Bach na een beroerte gevolgd door hoge koorts. Pas vijf en zeventig

CULTURA VOOR DE JEUGD

Het begin van de Sport

Het begin van de sport? Zo lang er jonge mensen op de aarde levend is er sport beoefend. Spel en sport zijn overeenkomstige handelingen en spel zit elk levend wezen, mens en dier, in het bloed, stellig zo lang het jong is. We nemen aan, dat hard lopen de eerste sportieve activiteit is geweest. Elk kind, dat behoorlijk lopen kan, probeert harder en harder te lopen, probeert zo hard mogelijk te lopen. En als twee kinderen naast elkaar hard lopen, wél dan is de hardloopwedstrijd in de regel al.

Maar ook springen moet in de oertijd in velerlei vorm door de jeugd beoefend zijn. En ook ver- en hoogspringen ontstaat, al kinderen bijeen zijn, al spoedig een wedstrijd wie het verst en wie het hoogst springen kan.

jaar na zijn dood begon de wereldroem van Bach als componist, door toedoen van Mendelssohn, die de Mattheus-Passion uitvoerde. Toen begreep de wereld dat Bach een groot Meester was geweest. Nu worden zijn werken overal uitgevoerd.

J.S.

DE OPSTELWEDSTRIJD!

De redactie is er van overtuigd, dat er méér lezers van deze rubriek zijn, die een wedstrijd opstel kunnen schrijven. Daarom is de termijn van de wedstrijd verlengd tot 15 Juli. De voorwaarden staan in de "Cultura" nummer 3. Ga eens aan het werk, en maak ook vrienden of vriendinnen opmerksaam op deze wedstrijd. Er liggen aardige prijzen te wachten.

len van zeer verschillend maaksel dienst deden, kwamen reeds bij het begin der mensen op aarde voor.

De sport van thans is uitsluitend de geheel gemoderniseerde sport uit de oudheid. In de oudheid vond de sport een groots hoogtepunt in de Olympische spelen en ook dáárvan is een nieuwe, een moderne vorm, in de tegenwoordige tijd in het leven geroepen: de moderne Olympische spelen.

De moderne sport vond haar ontstaan hoofdzakelijk in Engeland, wat Nederland betreft was het de nog in leven zijnde 84 jaren oude heer Willem Mulier, die na een kostschooltijd in Engeland doorgebracht te hebben, in Haarlem terugkeerde en daar voetbal, atletiek, hockey enz. invoerde.

Het moet voor deze vader van de Nederlandse sport een geweldige voldoening zijn hoe de sport zich ontwikkeld heeft en een oneindige bron van vreugde en kracht is geworden.

J. v. Hoven.

Noot van de Redactie:

"Pim Mulier" is enige maanden geleden overleden.

De dertigste Mei is voor de afdeling Noord van de Arubaanse Muziekschool een zeer bijzondere dag geweest. Immers toen gaf deze afdeling acte de présence in de vorm van haar eerste leerlingenuitvoering.

Een bijzonder cachet aan dit gebeuren gaf het feit dat Mr. Teagle, namens de Lago-directie officieel aan de afdeling Noord de piano overdroeg, die was aangeboden door het Oliebedrijf als een bijdrage in de uitrusting van deze Afdeling. Bij die gelegenheid sprak Mr. Teagle woorden van waardering aan 't adres van de Heer Steenmeyer e.a. en hij merkte op dat Lago gaarne bereid is te helpen als deze hulp anderen in staat stelt voor de Arubaanse bevolking te werken.

De heer Stam dankte namens de afdeling en de School voor deze prachtige gift en sprak de hoop uit, dat de Lago-directie in de nabije toekomst getuige zou mogen zijn van de muzikale vorderingen van de leerlingen uit Noord. Een stampvolle zaal was met verschillende genodigden getuige van de eerste resultaten van de leerlingen der Muziekschool.

Zo hoorden we piano, gitaar- en viool leerlingen en als grote attractie waren er nog blokfluitisten (leerlingen van de heer Trettel) uit Playa en het Jongenskoor van Frere Alexius, beter bekend als de Trupialen.

De heer Cohen, aan de piano begeleid door de heer Stam, besloot deze feestelijke uitvoering met enkele vioolstukken.

De afdeling Noord kan terugzien op een uitstekend geslaagde uitvoering en vanaf deze plaats wensen wij de leraren veel succes met hun werk in deze plaats.

Rhythmische en Balletdansen.

Vanaf 1 Juli a.s. zullen veel kinderen vol verwachting voor het eerst naar de balletles gaan. Zij hebben waarschijnlijk de uitvoering van rhythmische en balletdansen in het De Veer theater op 14 of 15 Mei gezien en denken, dat ze direct na de eerste les al zouden kunnen dansen. Groot is dan de teleurstelling, wanneer ze na grond oefeningen te hebben gedaan — welke nodig zijn om de spieren soepel en sterk te maken —, aan de barre (balletstang) worden geplaatst, waar hun de beginselen van ballet worden bijgebracht.

De vijf posities van de voetjes zijn zó vréemd en de “plié’s” zó moeilijk! Op de houding moet zeer gelet worden: gelijk gewicht op beide voeten; maag en bibspieren spannen; de ribben optrekken en schouders naar beneden drukken; hoofd hoog en rechtop. En het valt niet mee om er dan ook nog de Franse benamingen bij te onthouden. Nee, het is helemaal niet wat ze verwacht hadden!

Ieder begin is een beetje moeilijk. Zo blijven ze wéken en wéven les krijgen alvorens er ’n paar pasjes gevormd kunnen worden uit de oefeningen die ze geleerd hebben — en dán, ja dán wordt door samenvoeging van die pasjes en de overige oefeningen een dansje gemaakt. Hun geduld wordt wel op de proef gesteld!

Ook voor de moeders van de leerlingen wordt dit soms een teleurstelling. De meesten denken zo gauw dat hun kind begaafd is. Dikwijls komt het voor, dat moeders mij vragen: “Hoe lang duurt deze cursus totdat mijn dochttertje danseres is; want ze is zó muzikaal, ’n uitzonderlijk talent, U moet haar thuis voor de spiegel op haar teenjes zien ronddraaien!”

Laat ik deze vragen in ’t kort even beantwoorden:

’n *Cursus* is het niet. DE DANS is zó veelomvattend, dat men mooi klaar komt met studeren en trainen.

Zou het blijken dat Uw kind, na jaren lang les te hebben gehad, wil doorgaan om danseresje te worden,

dan heeft ze dag in — dag uit úrenlang les nodig voor minstens 7 jaren.

Deze lessen die ze hier op Aruba krijgen van 1 tot 1½ uur in de week, zijn juist voldoende om hun wat gratie en lenigheid en de grondbeginselen van ballet- en rhythmische dansen bij te brengen.

Te veel moeders maken de fout om hun kind alleen deze lessen te laten geven met het oog op de roemrijke toekomst van hun “ballerina”-dochter die beslist een tweede Anna Pavlova zal worden.

Er zijn heus maar zéér weinig leerlingen met “talent” en slechts één onder hen is “begaafd” te noemen.

Denkt U liever eerst aan de gezondheid en spierontwikkeling die deze lessen meebrengen en laat het vooral een plezier zijn voor Uw kind.

Nooit mag een kind zich forceren om op de punten van de tenen te staan. Dit is zéér slecht voor de voeten, hetzij mèt of zònder schoenen. (Balletschoenen met verharde punt is natuurlijk iets anders). Dus *niet* hoger dan de bal van de voet, anders bestaat er kans op misvorming!

Nu wilde ik U nog iets vertellen over balletschoenen. (“Toe shoes” in Amerika genaamd, dus met verharde teen).

Voor kinderen onder 7 jaar is dit verkeerd. Pas als ze 7 jaar of ouder zijn en ze *minstens* één jaar les hebben gehad, kunnen ze

tot aanschaffing van balletschoenen overgaan, *mits* hun voeten, enkels en rug sterk genoeg en de voeten ook goed gevormd zijn!

Met de juiste oefeningen en de juiste training is het dansen op “toe shoes” beslist onschadelijk.

Maar het *thuis* oefenen: dát kan verkeerd zijn. *Niet* als het kind precies doet wat het op de les geleerd heeft, en dan voor ’n spiegel om iedere beweging te kunnen controleren. WEL kan het echter schadelijk zijn als zij maar wat op de balletschoenen ronddraait en springt in een poging om een balletdanseres uit een film of van een plaatje na te doen! Het is heus niet zo gemakkelijk als het lijkt. De eerste twee jaar op balletschoenen worden voor de leerlingen soms wat saai, maar er *moeten* ontelbare “grand-plié’s” en “rélevé’s” gedaan worden om de voeten en de benen in de eigenlijk onnatuurlijke posities, te vormen.

Als ze maar volhouden kómt er een dag dat ze kunnen zeggen:

“Nu kan ik dansen!”

E. A.

IS
U
AL
LID
VAN
DE
KUNSTKRING

?

CULTUUR en Leverpastei

HET EUVEL om voor vrijwel alles wat door culturele instellingen op deze eilanden wordt gedrukt, advertenties te colporteren bij de handel, neemt hand over hand toe en het komt mij gewenst voor daarover eens een stukje in dit orgaan te doen opnemen. De aan te halen voorbeelden zijn aan de praktijk, getoetst en mogen een lering zijn voor degenen die zo langs de neus weg opmerken: haal eens een paar advertenties op voor dat tekstboekje of dat toegangskaartje

In de eerste plaats dient te worden opgemerkt, dat — en nu wil ik in het bijzonder spreken van de Arubaanse handel — de zakenman niet heeft te klagen over gebrek aan bezoek van advertentie-ophalers. Menige colporteur kan U herhalen wat hij vaak te horen krijgt in een zaak: ik wilde dat ik zoveel klanten had als advertentiemensen. Dat is natuurlijk lichtelijk overdreven, maar wijst toch wel op een wantoestand.

Ik heb eens een programmaboekje gezien, dat in totaal twintig pagina's omvatte, waarvan zeventien bedrukt waren met advertenties en de overige drie met tekst welke betrekking had op de uitvoering. . . . Men kan nu wel aanvoeren, dat de organisator van de bewuste uitvoering een centje heeft kunnen overhouden, het centje dat hij vaak dubbel en dwars kan gebruiken voor volgende uitvoeringen, maar indien hij een boekje van vier pagina's had verzorgd — wat vaak veel smaakvoller kan worden — dan was de rekening bij de drukkerij aanzienlijk lager gebleven. Want het is toch meestal zo, dat de drukker het meeste profijt heeft van die advertentie-programma's.

Er was eens een drukker, die bij het begroten van de kosten voor het

Wij ontvingen bijgaande beschouwing over het colporteren van advertenties door culturele instellingen ten behoeve van programmaboekjes e.d.

Gaarne plaatsen wij het zonder commentaar, hetgeen niet wegneemt dat commentaren onzer lezers te allen tijde welkom zijn.

De Redactie.

verzorgen van een programmaboekje eerst vroeg naar de prijzen der op te nemen advertenties; daarnaar regelde hij zijn prijs. . . .

Eenige jaren geleden zijn hier enige uitvoeringen gegeven van een bekend Kerstspel. Er zouden twee duizend tekstboekjes worden gedrukt en dat werd de adverteerders ook verteld. Een oplage van twee duizend betekende een behoorlijke advertentie-prijs, want de drukker was niet goedkoop. Wat gebeurde er? De eerste der beide uitvoeringen was zeer slecht bezocht en voor de tweede uitvoering bleek zo weinig belangstelling, dat de uitvoerenden terecht weigerden het zware spel op te voeren. In totaal werden ongeveer drie honderd van de twee duizend tekstboekjes aan de man gebracht, hetgeen dus

tot schade strekte van de zakenlieden, die dure advertenties hadden doen plaatsen. Accoord, u kunt het een geval van overmacht noemen, maar het komt meer voor, dat flinke stapels boekjes blijven liggen tot in lengte van jaren.

Een leverpastei-advertentie op de achterkant van een bewijs van toegang, de penningmeester zal het prachtig vinden, maar het is voor een zichzelf respecterende culturele groep niet "je dat"!

Het is mij gebleken, dat de verschijning van het orgaan "Cultura" allerwegen met veel instemming is begroet; deze verschijning was mogelijk dank zij. . . . de adverteerders. Als ik zeg, dat ik dat prachtig vind, dan zal de lezer me ongetwijfeld van oncorrectheid betichten. Inderdaad — een orgaan vind ik heel iets anders dan een occasioneel programma- of tekstboekje, dat in verreweg de meeste gevallen ook gemakkelijk kan worden gedrukt zonder dat men de zakenman, die door persoonlijke connecties vaak moeilijk kan weigeren, lastig valt om advertenties.

Er zijn op ons eiland verscheidene mensen, die als medewerkers aan dag- of weekbladders van advertenties moeten leven. Daarna is de radio gekomen, die ook de nodige reclame opeist. Men rome de melk, die toch al bedenkelijk op taptemelk begint te gelijken, niet verder af — dat is wat ik met dit artikel beoog.

Kunstkring-lid

VERSLAG OVER LIGAJAAR 1953

Ook het jaar 1953 heeft duidelijk aangetoond dat de periode van bloei en vooruitgang van de Arubaanse Filmliga zich nog steeds voortzet.

Het aantal leden dat in 1952 nog slechts 203 bedroeg steeg tot 247 in 1953. Ondanks het feit dat de gevraagde contributie van de Stichting Culturele Samenwerking voor de helft werd gehonoreerd, kan het boekjaar 1953 zonder nadelig saldo worden afgesloten.

De normaal films welke in het theater Rialto werden vertoond waren zeer gevarieerd van stijl en inhoud. De meest verfijnde humor en originaliteit konden wij zien in de 'Roverssymphonie', het luchtige Franse genre in 'Sous Le Ciel de Paris', het degelijke in de Franse film 'Farre-

bique', en het sinistere in 'Le Corbeau'.

Van de Italiaanse films noemen wij als beste 'Dagjesmensen', terwijl ook 'Avontuur in Napels' en 'Een vrouw uit Het Volk' als typisch Italiaans ons steeds konden boeien. Als oorlogs documentaire was 'Paisa', hoewel iets te lang, een van de beteren van dit genre.

Bijzonder goed waren de karakteristieke Engelse films 'The Halfway House' en de 'Rocking Horsewinner' in beiden de Engelse huiselijke atmosfeer met als bijzonder effect een bovenna-tuurlijke gebeurtenis.

De Duitser van Hitler werd treffend uitgebeeld in 'Rie Morder Sind Unter Uns', waarbij de wandaden in de laatste wereld oorlog bedreven door een Duitse 'Haupt-

man' een schrille tegenstelling vormen met zijn in schijn brave en gevoelige levenshouding na de oorlog. 'Der Untertan' liet zien de trots en hardvochtigheid van de Prins in de tijd van Keizer Wilhelm.

Ook de smalfilm programma's mochten zich in een groter publiek verheugen dan voorheen, als beste films noemen wij 'Brief Encounter', 'Lavender Hill Mob', 'Der Blaue Engel', 'Le l'assion de Jeanne d'Arc 'Parijs 1900' en 'Das Lied Von Leben'.

Veel waardering vond het feit dat de Heer Chumaceiro uit Curacao een geslaagde vertoning van enige amateurssmalfilms gaf.

Met optimisme wordt de toekomst tegenmoet gezien, temeer daar de late voorstellingen in Rialto in 1954 tot het verleden behoren. De normaalfilms worden op gewone tijden in De Veer's theater vertoond.

J.C. Stenfert Kroese, Secr.

Koopt Ook
Platen
Van
Arubaans
Fabrikaat

!

TOT STRAKS IN TROCADERO

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

QUEEN ANNE
RARE
SCOTCH WHISKY

*SCOTLAND'S
GIFT TO THE
WORLD*

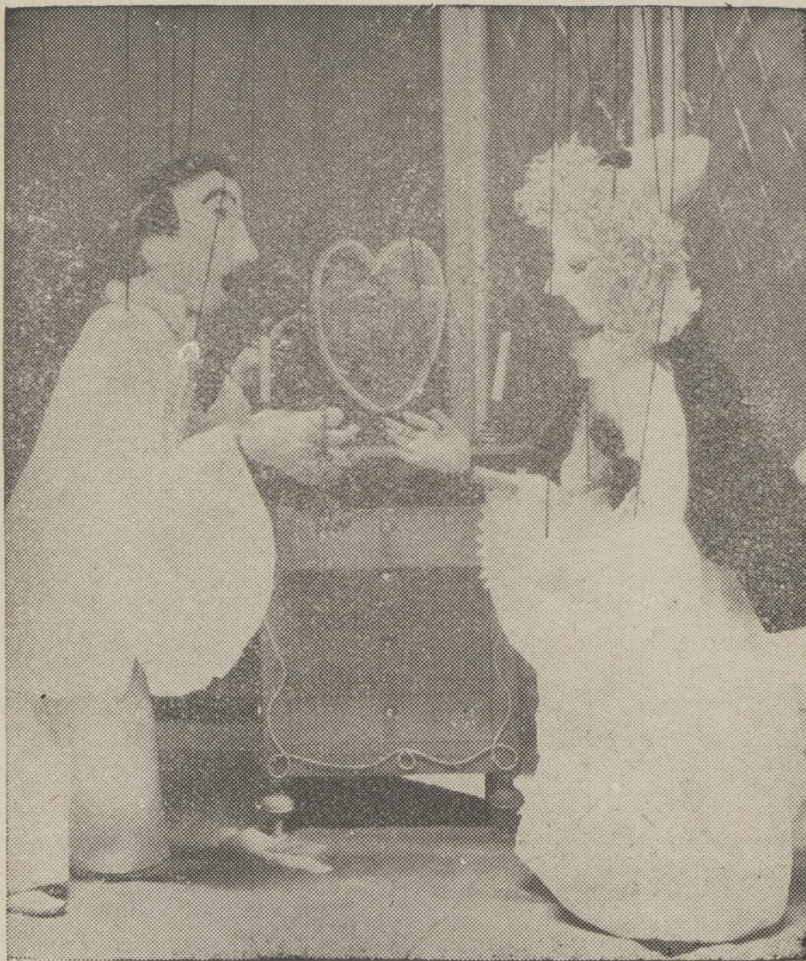
HILL THOMSON & CO. LTD.
EDINBURGH Est. 1793
*By Appointment Wine & Spirit Merchants
to the late King George VI*

BIER IS GOED

Maar

AMSTEL

is BETER !

ARUBAANSE MUZIEKSCHOOL EXAMENS, FEESTAVOND EN LEERLINGENUITVOERING

De Muziekschool, die thans drie jaar bestaat, organiseert, na de examens in Juni, een feestavond op Vrijdag 9 Juli in de Sociedad Bolivariana, aanvang 8 uur. De eerste helft van het programma omvat de plechtige uitreiking der rapporten en getuigschriften door de President der Muziekschool, de Heer F.de P. Wever, en een kort programma door het Kinderkoor, en de blokfluitgroep o.l.v. de Heer P.N.J. Treytel, benevens twee soli door de meest gevorderde leerlingen. In de tweede helft van de avond worden, dank zij de spontane medewerking van Frere Pedro, een aantal mooie en vrolijke films gedraaid. Iedereen is hartelijk welkom. De entree - prijs voor niet - leerlingen bedraagt 50 ct.

Op Zondag 11 Juli is er een leerlingen - uitvoering door leerlingen uit de Lago Colony, in de Lago Kerk, die daartoe welwillend is beschikbaar gesteld door Reverend Evans. Ook hier werken koor en kinderkoor mee.

Binnenkort wordt weer een nieuwe plaat van het kinderkoor op Aruba verwacht. Wij hopen, dat ook deze plaat, die prachtige Nederlandse en Engelse liedjes bevat, een plaats zal vinden op vele pick ups.

Ten slotte nog een belangrijk bericht: Van het Bestuur van het Prins Bernhard Fonds ontvingen wij toezegging van een donatie ten bate van ons Fonds voor Studiebeurzen. Wij danken het bestuur hartelijk voor deze steun.

PROGRAMMA VAN HET OPTREDEN VAN HET DUO VERMEIRE.

Zaterdag	17 Juli	Paradera	(middag)
Zondag	18 Juli	Oranjestad	(middag en avond)
Maandag	19 Juli	St. Cruz	(middag)
Dinsdag	20 Juli	Noord	(middag)
Woensdag	21 Juli	San Nicolas	Ceciliaclub middag Surinameclub avond
Donderdag	22 Juli		Surinameclub middag
Vrijdag	23 Juli	Savaneta	(middag)
Zaterdag	24 Juli	Oranjestad	(morgen en middag)
Zondag	25 Juli	Noord	(avond)

THANS OVERAL VERKRIJGBAAR OP ARUBA

„FRIESCHE VLAG“

MELKPOEDER

In blikken van: 1 pond met 4 waardepunten

2 $\frac{1}{2}$ pond met 10 waardepunten

5 pond met 20 waardepunten

Attentie!

De eerste grote zending, die aangekomen is bevat een dubbel aantal punten voor boeken uit de wederom belangrijk uitgebreide FRIESCHE VLAG bibliotheek.

Vraagt voortaan **Friesche Vlag Melkpoeder**

Uitstekend van smaak - Gemaakt uit Melk van geheel T.B.C.-Vrije Friese Koeien.

Agente: JAN BODEGOM & Co. (Aruba) N.V.

Cultureel Nieuws uit

NEDERLAND

Muziek

Het bezoek van het Concertgebouworkest aan Noord-Amerika met Van Boinum en Kubelik als dirigenten, zal acht weken duren; van 10 October tot 4 December. Er zullen 44 concerten worden gegeven. Men vangt te New York aan, het midden Westen zal bezocht worden en Canada.

Op het repertoire van het Concertgebouworkest bij deze tournée door de Verenigde Staten komen meer dan twintig werken voor. De Nederlandse werken zijn: "Musique pour l'Esprit en deuil" van Rudolf Escher, de Tweede symphonie van Badings (beide door Van Boinum te dirigeren) en "Quatre mouvements symphoniques" van Landré en Sinfonetta voor 16 blaasinstrumenten van Willem van Otterloo (onder leiding van Kubelik). Van Boinum dirigeert voorts: Haydn, Symphonie nr. 103 (Paukenwirlbel); Beethoven's Vierde symphonie; Weber, Ouverture "Der Freischütz"; Brahms, Eerste en Tweede symphonie; Debussy, "Prélude à l'après-midi d'un faune" en "La mer"; Ravel, "Rapsodie espagnole" en "Daphnis et Chloë", tweede suite; Strawinsky, "Suite l'oiseau de feu". Rafael Kubelik zal de volgende werken dirigeren: Mozart, Symphonie C gr. t. K. V. 338; Beethoven, Ouverture Egmont; Schubert, Symphonie b kl.t. Onvoltooide; Berlioz, Ouverture "Le carnaval romain"; Brahms, Vierde symphonie; Franck, Symphonie; Dworsjak, Tweede symphonie en Serenade voor strijkorkest; Mahler, Eerste symphonie.

LETTERKUNDE.

JAN ENGELMAN schrijft in een belangrijk artikel in De Tijd over de nieuwe uitgave van het "Verzameld werk" van de grote schrijver Louis Couperus, bij de Samenwerkende Uitgevers Amsterdam-Antwerpen. Men mag verwachten dat het volgend jaar deze editie volledig zal zijn verschenen. Engelman noemt de drie voornaamste aspecten die zich in de schrijver Couperus hebben afgetekend: 1. de zedenschildering van de deftige burgerij uit de dagen van het aanbreken der twintigste eeuw, 2. de kenner van de levensomstandigheden der Hollanders die voor het winnen van fortuin of als ambtenaar naar het "Indië" van destijds zijn gegaan, en 3. de minnaar van de antieke wereld die zich wist in te leven in verzonken culturen, waarvan de resten alleen in het Zuiden van Europa nog een schepende rol spelen. Engelman zegt dat Couperus in deze drie genres meesterwerken heeft geleverd, naast een aantal boeken die verouderd schijnen omdat er te veel nadruk in werd gelegd op bepaalde "fin-de-siècle accessoires". Engelman wijst op de gaafheid van die werken waar een levende spanning aanwezig is. Het laatst verschenen deel is het vierde, waarin men o.a. de belangrijke roman. "De stille kracht" aantreft. Dit boek schreef Couperus in 1900 op Java. Engelman noemt het als een der sterkste werken van Couperus. Hij acht het "de meest pakkende en synthetische tropenroman die in het Nederlands is geschreven, diepeilende in de ziel van de inlander, de halfbloed en de onzekerheid van de Europeaan". Engelman looft

de zuiverheid van opzet en scherpte van waarneming. Hij zegt: "Wat Multatuli behandelt in een vlammend en poëtisch betoog, met bezield rhetoriek, is hier door Couperus geanalyseerd en op uiterst suggestieve wijze tot beeld gebracht". Engelman vindt dat de sterkste scènes iets hebben van wat in een antiek noodlots-drama gebeurt en hij wijst op een "profetische blik". Engelman gaat dan voort: "Wat Couperus in "De stille kracht" heeft uitgebeeld, voelbaar heeft gemaakt, is niet het voor of tegen van een politieke idee of een kolonisatie-opvatting, maar de mystiek der zichtbare dingen op dat eiland van geheimzinnigheid, dat Java is".

"Uiterlijk de dociele kolonie met het overheerste ras", zo preciseert Couperus, in zijn wel zeer apart proza, "dat niet opgewassen was tegen de ruwe koopman, die, in de glorie-tijd van zijn republiek, met de jonge kracht van een jeugdig volk, gretig en winzuchtig, rond en koel, plante voet en vlag op de ineem stortende keizerrijken, op de tronen, die wankelden, als had de grond vulkanisch geaarbeefd. Maar diep in zijn ziel, nooit overheerst, hoewel zich, voornamelijk minachtend, glimlachend, schikkend, lenig neervlijende onder zijn noodlot: diep in zijn ziel, trots een in het stof kruipende eerbied, vrij levend, een eigen mysterie-leven, verborgen voor de Westerse blik, hoe die ook het geheim te doorgronden zoekt — als met een wijsbegeerte van toch vooral glimlachend voorname rust te bewaren, buigzaam toegevend, hoffelijk schijnbaar naderende — maar diep in zich heilig zeker van eigen mening"

* * *

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

AUGUSTUS 1954

No. 5

REDACTIE AAN HET WOORD

Toevallig kwam ons enige tijd geleden een radiogids uit Nederland in handen. Bij het doorbladeren van deze gids ging ons hart weer eens extra open. Bladzijde na bladzijde werden ons de heerlijkste gerechten uit de keuken der cultuur voorgelaten. En heel even dachten we ietwat weemoedig terug aan die tijd van vroeger in Nederland. Niet lang echter. Het heeft immers zo weinig zin. Wij hier op Aruba moeten met eigen middelen en met eigen energie werken aan de culturele verheffing van ons eiland. Maar... wij herinnerden ons ineens de zo vaak links en rechts gemaakt opmerking: "Wat is er hier eigenlijk te beleven."

Wat Nederland aan cultuuruitingen biedt, kan Aruba ons niet geven. Inderdaad onmogelijk. Maar, wie *Cultura* doorleest weet, dat op Aruba door allerlei instellingen alle mogelijk moeite wordt gedaan cultuur op ons eiland te brengen. Nederland helpt ons daarbij door middel van de *Sticusa*. Er worden gelden gezonden, er worden films gestuurd, er komen hier artisten uit Nederland, enz.

Als wij een open oog willen hebben voor de inspanningen van de afdelingen van het CCA, zullen we moeten toegeven dat het nogal losloopt met dat "beleven".

Waar blijft echter de belangstelling van de mensen, die hier nooit iets te beleven vinden? Waarom geeft men zo dikwijls "niet thuis"? Waar zit nu eigenlijk de fout? Denkt U daar eens even over na, geachte lezer(es). Misschien zal dat U helpen bij de beantwoording van de vraag: "Wat is er hier eigenlijk te beleven?"

VAN HET BESTUUR

Van verschillende zijden bereiken het bestuur van het Cultureel Centrum Aruba vragen betreffende het oprichten of het tot verder ontwikkeling brengen van culturele projecten. Genoemd kunnen b.v. worden het Museum, een Liga voor amateurs - smalfilmers, een bibliotheek van vakboeken en proefschriften, e.d.

Stuk voor stuk is het de moeite waard aandacht aan deze suggesties te schenken en gaarne

zou het bestuur contact willen opnemen met hen, die initiatief tonen en bereid zijn het project in samenwerking met het, C.C.A. verder tot ontwikkeling te brengen.

Helaas is er een schaduwzijde, nl. het financiële gedeelte. Cultuur kost geld en dit levert niet dadelijk tastbaar resultaat op. Het ontwikkelen van een cultureel project is vaak ondankbaar en wanneer dan de nodige fondsen niet ter beschikking staan om een eenmaal begonnen plan verder uit te werken, dan daalt de belangstelling tot nul en zakt

het bouwwerk als een kaartenhuis ineen.

Het C.C.A. heeft geen reserves om bepaalde culturele projecten direct te steunen. Mocht een idee succes hebben en zetten enkele enthousiaste mensen hun schouders er onder, dan is het mogelijk een nieuwe "afdeling" in het leven te roepen en hiervoor op een volgende begroting gelden aan te vragen.

De *Sticusa* te Amsterdam is ten allen tijde bereid met materiaal te helpen en 't is gebleken dat deze hulp zeer uitgebreid kan zijn.

Lezers van dit blad, die mee willen werken aan de verwezenlijking van een bepaald project, worden verzocht contact op te nemen met de redactie van *Cultura* of met een der bestuursleden van het C.C.A. Een voorlopig te vormen commissie kan dan het plan verder uitwerken.

In de plaatselijke pers heeft een bericht gestaan, dat Aruba (eindelijk) mag hopen voor enkele maanden een regisseur te krijgen, die met op het eiland werkende amateurtoneelgroepen zal samenwerken tot verbetering en verdieping van ons toneelven.

Reeds velen malen heeft het C.C.A. er bij de *Sticusa* op aangedrongen, dat niet alleen Curaçao en Suriname, maar ook Aruba op geregelde tijden een regisseur op bezoek krijgt.

Wij hopen, dat deze wens thans vervuld zal worden.

DE NIEUWE

ELNA

SUPERMATIC

Is thans weder VOORRADIG.
Bezoekt onze showroom en vraagt eens, zonder enige verplichting,
een DEMONSTRATIE.
U zult verbaasd staan, wat U met deze machine kunt bereiken !

WESTBEST

Kruisweg Steenweg

ORANJESTAD.

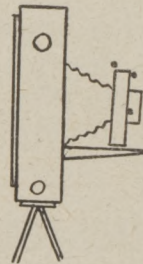

VLIEG PER **KLM** NAAR
CARACAS

- ★ Dagelijkse KLM Convair vluchten
- ★ Enkele reis: Fl. 58.00
- ★ Retour: Fl. 104.40
- ★ En natuurlijk de bekende KLM service

Inlichtingen verstrekken: CURACAO: KLM,
Tel. 1020-2132. ARUBA: Eman Trading Co.,
Gen. Agents, Tel. 1552-1553 en alle erkende
reisagentschappen

B ONKE
IS
ETER

M H E T N U E T

DOOR
MAX
VREDENBURG

Zo oud als de mensheid is, zo oud is de dans. Het zingen ook. Niemand kan vandaag meer na-gaan, wat ouder is: dans of zang. Het doet er trouwens niets toe, maar wel is het goed dat je weet, dat de mensen al in het verste verleden zongen en dansten.

Vanaf de tijdperken, dat de geschiedenis is opgeschreven of getekend komen we beschrijvingen of afbeeldingen van dansen tegen. In de Bijbel en op de bouwwerken van de oude Egyptenaren.

Hoeveel we ook verschillen van die primitieve mensen, gevoel voor rythme hebben we gelukkig behouden. Tegenwoordig danst men liefst op woeste muziek met veel lawaai en erg drukke en haastige gebaren. Maar 'n rustige dans, die daarom heus niet vervelend hoeft te zijn, hebben we toch graag, zo er tussen door.

Elke beschaving heeft eigen tempo, een eigen snelheid. Onze tijd rent en kent straaljagers die

de lucht doorklieven. Een paar eeuwen geleden renden alleen de postpaarden of een reiskoets, als die verschrikkelijke haast had. De heren met een puntdegen op zij en gepoederde pruiken op het hoofd hielden niet van vlugge dribbelpassen. En de dames? Die leken veel op zo'n ouderwetse theemuts vanwege die wijde hoepelrokken met, sierlijk in de hand, een waaiertje.

Toch werd er in die tijd, tweede helft 17de eeuw, veel gedanst. De componisten schreven bij voorkeur 'n aantal dansen aan elkaar. Dat heette 'n Suite, 'n opeenvolging. De dansen waren dan verschillend van maatsoorten, van tempo en dus ook van danspassen.

De bekendste van deze oude dansvormen is het Menuet. Misschien kennen jullie het Franse woord menu voor spijkskaart. Dat betekent, dat al die lekkere gerechten op een kleine kaart (menu, denkt maar aan ons woord voor klein, min) staan opgeschreven. Zo betekende Menuet, dat deze sierlijke dans in 3/4 maat met kleine, bescheiden pasjes werd uitgevoerd.

Later is uit het Menuet de Wals ontstaan. Intussen werd het Menuet zó bemind, dat in sommige grote steden, Wenen b.v. een politieverbod moest komen, omdat de mensen overdag op de pleinen door het dansen.... het verkeer in de war brachten!

En de beroemde klassieke componisten Haydn, Mozart en Beethoven waren zo gesteld op het Menuet, dat zij menuetten schreven als een afzonderlijk deel in hun prachtige symphonieën.

V ^{DUO} ERMEIRE

VOORSTELLINGEN VAN PUUR
KUNSTGENOT.

Wij zijn de Sticusa in Nederland dankbaar voor de uitzending van het Marionettentheater Vermeire naar de West. Dit tournee is wat Aruba betreft een grandioos succes geworden. Hier konden de koenoekoe-mensen kennis maken met een kunstuiting, die hen nog vrijwel onbekend was. En wat meer is; de bevolking heeft die kans met beide handen aangegrepen. Honderden- of waren het er duizenden?-hebben van het meesterlijk spel van de Heer en Mevrouw Vermeire met volle teugen genoten en ogen en oren vergast op de weelde van deze Marionetten.

Kunst met een hele grote K noemde de voorzitter van de Kunstkring de heer Stam deze voorstellingen. En met recht. Wat het duo Vermeire bereikte, zowel expressief als acterend was een weelde voor het oog. De humor en de satire, de levensernst en de vreugde van alle dag, dit alles werd het enthousiaste publiek gebracht op een wijze, die onovertroffen is.

Wij hebben grote bewondering voor dit werk en brengen vanaf deze plaats een woord van hulde en van grote dank aan de Heer en Mevrouw Vermeire. Het theater is reeds vertrokken, maar deze kunstenaars kunnen er van verzekerd zijn, dat zij een plaats hebben veroverd in de harten der toeschouwers, die nog vaak zullen terugdenken aan de uren van stil geluk, doorleefd aan de voet van dit wondermooie Marionettentheater.

Mijnheer en Mevrouw Vermeire, wij danken U en ... tot ziens.

Arubaanse Muziekschool

AFDELING SAN NICOLAS

(Dahliastraat 1)

Leraren voor

ALLE

instrumenten.

Blokfluitklas.

Kinderkoor 7-9 jaar en 10-14 jaar
 onder leiding van P.N.J. Treijtel.

Privé-les vanaf fl 12.50 —

Klassen vanaf fl 1.—

Paula

ALTIJD TE VERKIEZEN

HEERLIJK

PAULA - BISCUITS

VOOR DE FRAAIE SIERBORD-
 JES HEBT U VOORTAAN MAAR
 ACHT INPLAATS VAN TIEN
 PUNTEN NODIG !

FOTO IDEAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde
 camera's zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEI-
 FLEX, ROLLEICORD, REVERE.
 ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

BALLET

Ballet is een combinatie van dans, muziek en pantomime.

De eerste vorm van ballet, was het uitvoeren van dansen waarbij gesproken en zelfs gezongen werd. Dit soort uitvoeringen was het meest bekend in Italië.

In Frankrijk werd ballet voor het eerst bij opera's opgevoerd, terwijl in Engeland het ballet pas in de 18de eeuw intred deed.

De geschiedenis van de balletkunst zoals wij die tegenwoordig kennen is begonnen aan het Hof in Frankrijk.

Catharina de Medici wilde haar koninklijke zoons aangenaam bezig houden terwijl zij regeerde. Het eerste belangrijke ballet was: "De ballet comédie van een Koningin", in 1582, gesteld door Baltasarini, een Italiaan die in Frankrijk bekend was als Baltasar de Beaujoyeux.

Van de regering van Hendrik de derde af tot aan de stichting van de "Académie Nationale de la danse", nam het hofballet in Frankrijk eenzelfde plaats in als de opera in Italië en het maskerspel in Engeland.

Frans de tweede, Karel de negende en Hendrik de derde waren goede dansers en Hendrik de vierde liet zijn zoon Lodewijk de dertiende van zijn vroegste jeugd af onderwijzen in ballet.

Bassompierre, de grote maar-schalk en tegenstander van Richelieu, was zó 'n geestdriftig danser dat hij zelfs het verslag van een

veldslag in ballettermen deed: "De dansers staan gereed, nu moeten wij het ballet beginnen."

Dansen was in die tijd een uitstekend mannelijke aangelegenheid; zelfs vele vrouwenrollen werden door de man vertolkt. Eerst 20 jaar na de stichting van de Académie kwam de vrouw op het toneel in het toepasselijke ballet: "Triomf van de liefde", waarin Mlle. Poitiers en Mad. de Sévigné optreden.

De eerste grote ballerina was La Camargo, in 1721. Zij vergrootte het repertoire van bewegingen en blonk op deze wijze zodanig uit, dat mededingen voor de alleen maar sierlijk zijnde amateur onmogelijk werd.

De eerste beroemde danser en choriograaf was Noverre, die in dezelfde tijd als La Camargo leefde. Wat Gluck was voor de opera, was Noverre voor het ballet. Hij werd "de Shakespeare van de dans" genoemd.

In Rusland kwam het ballet tot bloei onder de regering van Peter de Grote. (1686-1725). Geïnspireerd op zijn reizen, besloot hij zijn volk de verfijningen van het Westen bij te brengen, zodat ze zichzelf verder konden ontwikkelen.

Vanaf 1700 af hield Peter de Grote, gala-avonden waarbij het dansen al heel spoedig een noodzakelijke, sociale omgangsvorm werd.

Onder de regering van Keizerin Anna werd de Russisch Keizerlijke Balletschool opgericht, onder een Franse leermeester Landé.

Keizerin Elisabeth, zelfs een uitstekend danseres, stimuleerde voortdurend de groei van de balletkunst, en evenals haar voorgangers moedigde zij bezoeken van buitenlandse danseurs en ballerina's aan.

Een belangrijke gebeurtenis in 1837 was de komst van de danseres Marie Taglioni. Zó groot was de

IS ZEER

ZEKER EEN

ERNSTIGE

KUNST

opwinding die naar aanleiding hiervan ontstond, dat een groep bewonderaars voor 200 roebels een paar balletschoenen van haar kocht, daar soep van kookte en deze plechtig tijdens een banket nuttigden.

Taglioni deed niet alleen de belangstelling van het publiek voor het ballet toenemen, maar diende ook tot voorbeeld voor alle Russen.

Slechts Pavlova heeft ná haar zo 'n massale invloed kunnen uitoefenen, de gedachten van duizenden kunnen richten op de dans als een beroep en de sceptici kunnen overtuigen dat dansen een ernstige kunst is.

In het volgende nummer van Cultura zal ik iets schrijven over de beroemde danseres Anna Pavlova.

E. A.

NIEUWS VAN DE ARUBAANSE KUNSTKRING

Op 13 Augustus a.s. zal voor ons optreden een wonderkind-pianist. Dit wonderkind, Jon Robertson, heeft in de Verenigde Staten opzienbarende successen geboekt tijdens zijn tournee door dat grote land.

De critici die hem hoorden spelen in New York Town Hall waren unaniem in hun lofprijzingen en aarzelden niet hem het praedicaat: "Voorbestemd tot de allergrootsten te behoren" mee te geven.

Reeds op 5-jarige leeftijd kon Jon eenvoudige melodieën op de piano spelen. Zoals zo vaak, speelt ook in het leven van Jon Ro-

bertson het toeval zijn grote rol. Zijn vader, een geestelijke van de Seventh Day Adventist Church, emigreerde van Jamaica naar Los Angeles. Daar werd Jon leerling van de bekende pianist Ethel Leginska, nadat zij hem had horen spelen.

Onder leiding van zijn begaafde leermeesteres maakte de jonge Robertson grote vorderingen en op 9-jarige leeftijd behaalde hij de eerste prijs in een wedstrijd voor jonge pianisten in Californië. Spoedig volgde toen zijn openbaar optreden met vooraanstaande orkesten, waaronder het Symphonie Or-

kest van Los Angeles. Daarnaast bracht de bekende Eddie Cantor hem in zijn televisieprogramma met de volgende woorden: "Eén van de grootste talenten die ik in mijn 40-jarige loopbaan bij de radio heb ontmoet".

Jon maakt momenteel een tournee door het Caribisch gebied, nadat hij reeds eerder in tal van grote steden in Amerika is opgetreden. Het einddoel is Europa. In Parijs en zo mogelijk aan andere conservatoria wil Jon zijn muzikale opvoeding voltooien door lessen te volgen van West-Europa's beste pianoleraren.

Dit wonderkind, in New-York, Boston, Washington, Detroit en andere grote steden geestdriftig toegejuicht, zal dus ook op Aruba concerneren. Zo dit nog nodig mocht zijn willen wij alle liefhebbers van goede muziek opwekken deze avond te reserveren voor de jonge pianist, die op 13 Augustus in Bolivariana een buitengewoon aantrekkelijk programma van pianowerken zal uitvoeren. Wij noemen hier slechts: Koraalfantasie van Bach, de Sonate in D van Mozart, Grote Etude in E, Liebestraum en Polonaise van Franz Liszt.

Behalve dit programma in Bolivariana zal Jon Robertson ook nog een matinee-uitvoering geven voor onze Arubaanse Jeugd, eveneens in zaal Bolivariana. Ouders laat Uw kinderen van deze unieke gelegenheid gebruik maken kennis te nemen van de muziek van grote componisten. Jon Robertson zelf zal voor de jeugd een toelichting op zijn programma geven.

Maar... dit is niet alles, wat de Kunstkring U gaat bieden. Voor September staat een ander evenement van de eerste grootte ons te wachten.

De "grote" balletdanseres Alexandra Danilova en haar select gezelschap zullen op 10 September a.s. een voorstelling geven in Theater

HOFFMANN'S VERTELLINGEN

(The Tales of Hoffmann)

Het proloog

Het operagebouw in Neurenberg. Hoffmann zit in de zaal bij een uitvoering van het ballet van de Waterjuffer. Hij is verliefd op Stella, de prima ballerina, die de belichaming schijnt van al zijn voorbije liefde. In de pauze gaat Hoffmann naar Luthers Taveerne. Daar wordt hij begroot door jonge studenten. Hij zingt voor hen de ballade van Kleinzack. Maar het zien van Stella heeft oude wonden weer open gescheurd. "Willen jullie de drie vertellingen horen van mijn dwaze liefdes?" vraagt hij. De studenten scharen zich om de punch, met Hoffmanns vriend Nicklaus, die die hem in al zijn avonturen heeft vergezeld, en zijn vijand, Lindorf.

Het verhaal van Olympia

Als onervaren student in Parijs raakt Hoffmann verliefd op de pop Olympia, de jongste schepping van twee poppenmakers, Spalanzani en Coppelius. Spalanzani geeft Olympia uit voor zijn dochter en hoopt op deze manier wat geld van Hoffmann te krijgen. Op een bal dat ter harer eer gegeven wordt zingt Olympia het "Poppenlied" en danst een ballet. Hoffmann is geheel onder haar betovering. Pas als Spalanzani en Coppelius uit hun rol vallen en Coppelius uit wraak de pop vernielt, realiseert Hoffmann zich hoe hen voor de gek gehouden is.

de Veer. Houdt die avond in ieder geval vrij. Nadere bijzonderheden volgen in het Septembernummer van Cultura. Voor de fijnproevers noemen wij hier enkele "nummers" uit haar rijk-beladen programma: Chopiniana, Grenados, Blauwe Donau Suite, Notenkrakers Suite. Reserveert 10 September voor de "hit" van het Kunstkringjaar 1954.

EEN ZEER BIJZONDERE FILM!

Het verhaal van Guilietta

Als jong man van de wereld raakte hij in de ban van een schone Venetiaanse hoveling, Guilietta. Onder invloed van de tovenaars Dapertutto ontleent Guilietta hem zijn spiegelbeeld en raakt zo in het bezit van zijn ziel. Hoffmann doodt haar vroegere minnaar Schlemil in een duel teneinde de sleutel van haar kamer te verkrijgen. Hij snelt naar haar terug, maar merkt dat ze vertrokken is met Dapertutto. In blinde woede smijt hij de sleutel tegen haar spiegel. Deze valt in scherven, en zijn spiegelbeeld verschijnt weer. Hij heeft zijn ziel weer terug.

Het verhaal van Antonia

Als rijp kunstenaar en dichter raakt Hoffmann verliefd op Antonia. Haar moeder, een zongeres is reeds gestorven aan longtering. Crespel, haar vader, is door verdriet over de dood van zijn vrouw geworden tot een half-verdwaasd wrak van wat vroeger een groot dirigent was. Crespel houdt zijn dochter afgezonderd op een eiland en verbiedt haar haar eigen zwakte nog te verergeren met zingen. Hij verbiedt ook zijn dove dienaar Franz Hoffmann of de kwakzalver Dr. Miracle, die zijn vrouw gedood heeft, binnen te laten. Franz begrijpt het verkeerd, en laat hen toch binnen. Hoffmann bemerkt dat Antonia ziek is, en zij belooft hem niet meer te zingen. Dr. Miracle overtuigt haar dat het de wens is van haar moeder die belofte ontrouw te zijn. Zij doet het en sterft in zijn armen.

Het epiloog

Op het toneel van het operagebouw speelt de finale van het Stella-ballet. In de taveerne is Hoffmanns gehoor volkomen in de ban van zijn verhalen. Met het vertellen vindt Hoffmann zijn ware bestemming als dichter. Stella verschijnt in de deur van de taveerne en ziet op hem neer. Maar Lindorf, die ook de bedoeling van de vertellingen heeft begrepen gaat haar tegemoet en samen gaan zij naar buiten, de stad in.

Bovenstaand artikel wordt door Cultura geplaatst in verband met het feit dat de film "Hoffmanns Vertellingen op 31 Juli, 1 Augustus en 2 Augustus in Theater De Veer wordt vertoond.

De Redactie

Laat

Cultura

ook

aan

BUREN

en

VRIENDEN

LEZEN

!

BIJ DE ARUBAANSE MUZIEKSCHOOL

Hoewel de examens, die einde Juni voor de eerste maal door een aantal leerlingen werden afgelegd, nog als een experiment gezien kunnen worden, mogen wij toch wel zeggen, dat zij de verwachtingen hebben beantwoord. Voor de leerlingen was het een goede stimulans om wat meer theorie te studeren; voor de ouders lijkt ons een objectief overzicht van vorderingen en aanleg der leerlingen uitermate nuttig.

Dit wil niet zeggen, dat wij deze examens in ongewijzigde vorm zullen handhaven. Een volgende maal zullen de eisen uitgebreid worden en waarschijnlijk zal de stof over meer examens worden verdeeld, dit laatste omdat vooral de jongere leerlingen niet in staat zullen zijn, om in 6 jaar tijds van het allereerste begin het semi-professionele pijl van het laatste examen te bereiken.

De geslaagden ontvingen, ten

dele uit handen van de President der Muziekschool, de Heer F. de P. Wever, hun getuigschriften en rapporten op een feestelijke avond in de Sociedad Bolivariana, waarop men ook het Kinderkoor en de Blokfluitgroep der school o.l.v. de Heer Nico Treijtel wederom kon bewonderen. De President maande met een kort, doch treffend woord de leerlingen tot verdere onvermoeide studie. Groot succes oogstten Denicio Todman en Gerda Tujeehut in "Meditation" van Massenet. Na de pauze waren er mooie en grappige films, voor ons gedraaid door de Heer J. van Zijl.

Gezien de uitstekende resultaten van de examens past een woord van dank aan alle leraren en aan Raad van Toezicht en Bestuur, die met zoveel toewijding het mooie werk mogelijk maken.

Eu nu, met de examens van Maart 1955 reeds in zicht, weer aan de slag!

- ZIJ DIE SLAAGDEN -

Heleentje Kwartzsz	A I	Marijke Wurts	"
Norman Arends	"	Frieda Lichtenstein	A 2
Enid Arends	"	Astrid Frigerio	"
Arline Arends	"	Janny Nagel	"
Elias Mansur	"	Rika Veger	"
Poppie Raaymann	"	Winalda Williams	"
Remy Raymann	"	Nelsie v.d. Linden	"
Ilse Westerborg	A 2	Dineke Baart	"
Just Raymann	"	Marijke Wessel	"
Trudeke Stam	A I	Elly Kleve	"
Ruben Wever	"	Astrid Viana	"
Huti Hoen	"	Carmen Tujeehut	"
Katja Veenhuys	"	Anna Broadbelt	"
Jossy Luidens	"	Peter v. Drimmelen	"
Marijke v.d. Bijl	"	Willy Doesberg	"
Hannie Steenmeyer	"	Marijke Thijssen	A I
Theresita Semeleer	"	Gerda Tujeehut	B I
Loes Deul	"	Danicio Todman	C I

Hand in Hand

Ik droomde dat ik vloog naar waar juist een dicht bij de zee

Die kindren dat niet eentje bleef de kleine negers die huppelden

Dan kinderen uit Frankrijk uit Polen en uit Praag en

En elk kind dat dat danste in niet één ontbrak en iedereen was

Was het een of is het werke en komen op die kindren bij

Uit China en uit Zweden en uit Rusland en Daar droom ik

Ik zie ze dansen een lange bonte uit iedere stad en jij en ik erbij

Mies Bouhuys

NIET ALLE TEKST

Voor de jeugd afdeling kon deze beide pagina's verwerkt worden. Daarom, jongens

De redactie.

DE OPSTELWEDSTRIJD

Aan deze eerste wedstrijd werd deelgenomen door ruim twintig jongens en meisjes. Dat is eigenlijk niet zo veel, want er zijn zeker veel meer meisjes en jongens die een opstel kunnen maken. Gewoon iets vertellen, wat je zelf hebt meegemaakt, of wat je zelf gefantaseerd hebt; maar je moet het leuk vertellen, dat is alles.

En daarmee kun je dan een mooi boek verdienen. Dit was de eerste wedstrijd; als de volgende komt, zorg dan, dat je meedoet.

En nu de prijswinnaars:

In de groep van 14 jaar en ouder:

FOEKJE HOEKSTRA.

In de groep beneden 14 jaar:

ILSE WESTERBORG.

HUTI HOEN.

RUDOLF BRETE.

Al deze prijswinnaars van harte gelukgewenst met hun succes: Zij kunnen hun boek afhalen bij Mhr. Stam in de Venezuelastraat 15, Oranjestad.

MAG JIJ OOK VAN

VADER EN MOEDER

NAAR DE MUZIEKSCHOOL?

En hebben jullie ook het prachtige poppentheater van de heer en mevrouw Vermeire gezien? Vonden jullie het niet prachtig? Wij ook hoor! Ook van de stukken in het Papiamentoen en het Engels hebben wij echt genoten.

Er zullen verschillende kinderen zijn, die door ziekte of andere oorzaken het marionettentheater van het duo Vermeire niet hebben kunnen bezoeken en voor die kinderen vooral heeft het bestuur van de Arubaanse Kunstkring geprobeerd het theater nogmaals naar Aruba te laten komen. Zeer waarschijnlijk komen mijnheer en mevrouw Vermeire voor een tweede serie voorstellingen naar Aruba in de week 13 tot 20 Augustus. Vertel dat maar vast aan je ouders en zeg er dan meteen bij, dat zij moeten letten op de bekendmakingen in de kranten; Cultura immers is een maandblad en daar kunnen dus die mededelingen niet meer in opgenomen worden. Mocht het poppenspel weer naar Aruba komen, dan geven wij jullie de raad: ga vooral kijken. Zoiets bijzonders zie je maar zelden in je leven!

TWEE MAAL

Twee Nederlandse toneelgezelschappen hebben kort na elkander elk een modern toneelstuk vertoond, dat de geschiedenis behandelt - waarbij authentieke documenten tot grondslag hebben gediend - van Jeanne d'Arc, nationale heldin van Frankrijk en heilige van de Rooms Katholieke kerk sinds 1920. Met enkele woorden moge hier tot beter begrip eerst de voornaamste historische feiten in het kort aan de vergetelheid worden ontrukkt. Jeanne d'Arc was een eenvoudige boerenmeisje (zij kon lezen noch schrijven en was in haar jeugd belast met het hoeden van schapen) uit het plaatsje Domrémy in de Vogezen, waar zij in Januari 1412 geboren werd. Op aansporing van "hemelse stemmen" trok zij in 1429 aan het hoofd van een legermacht, nadat zij met de grootste moeite tal van autoriteiten van de ernst van haar roeping had overtuigd, op naar Orléans om het beleg van deze stad door de Engelsen te breken, hetgeen haar gelukte. Vervolgens bewerkstelligde zij de kroning van de dauphin tot Charles de Zevende in de Kathedraal van Reims, doch deze verviel al spoedig in z'n vroegere lusteloosheid en liet haar in de steek. Hetgeen in 1430 leidde tot haar arrestatie in Compiègne, de plaats waar in het jaar 1918 de wapenstilstand van de eerste wereldoorlog en in 1940 de Franse capitulatie in de tweede getekend werd, bij haar pogingen om de Engelsen "met de punt van de lans" uit geheel Frankrijk verdrijven en ook Parijs te ontzetten.

Op Woensdag 21 Februari 1431 begon tegen haar het proces, dat in wezen een politiek geding is geweest, al wilden de hoge kerkelijke instanties het tevens als voorbeeld laten dienen in die tijd van toenemende groei der heksenvervolgingen. Formeel ging het proces, waarvan ook de gevreesde Inquisitie deelnam, over de vraag over Jeanne's daden op inspiratie van God of des duivels waren. Het was een bijzonder ingewikkelde zaak en tegen de behandeling zijn later vele protesten gerezen, maar het gevolg was dat zij op 30 Mei 1431 tot de vuurdood werd veroordeeld en in Rouaan de brandstapel moest beklimmen. Reeds vijftien jaar later had na een tweede proces haar rehabilitatie plaats, in 1894 werd zij als de Maagd van Orleans eerbiedwaardig, in 1909 zalig en in 1920 heilig verklaard. Drie jaar later

schreef Bernard Shaw zijn spel "St. Joan" over haar lotgevallen, dat thans door de Nederlandse Comedie weer eens voor het voetlicht werd gebracht en dat in "De Leeuwerik" van Jean Anouilh, iets eerder door de Haagse Comedie op het répertoire genomen, een merkwaardige aanvulling en tegenhanger heeft gekregen. Dit zijn overigens gezins de eerste stukken over Jeanne d'Arc: men denke slechts aan de romantische tragedie van Schiller uit 1801 en aan de talrijke Franse spelen over haar uit de tijd van Sarah Bernhardt, die echter artistiek van geen betekenis zijn. Zulks in tegenstelling tot de beroemde "stomme film" van de Deense cineast Carl Dreyer, die zich eveneens van officiële documenten bediende. Het stuk van Shaw wordt door velen als zijn meesterwerk beschouwd en tot op zekere

hoogte terecht. Als zijn eerste kwaliteit moet er al direct op gewezen worden, dat Shaw er zich zorgvuldig voor hoedde de "romantische fout" te begaan de kerkelijke rechters, zoals tot dusver altijd was geschied, als schurken voor te stellen. Shaw nam zelfs zo'n opzienbarende onpartijdigheid in acht dat men zich afvroeg of hij bezig was zich tot het katholicisme te bekeren. Toen men het hem eens werkelijk vroeg, zou hij geantwoord hebben: "Dat is ondenkbaar, want er is in Rome geen plaats voor twee Pausen!" Hoe dit ook zij, Jeanne d'Arc wordt ons hier getekend als een voorloopster van het protestantisme (die geen middelaar van node had) en als een voorvechtster van het ontwakende nationalisme. Daardoor gesteld dat Shaw gelijk had en het is uiteraard zijn goed recht als toneelschrijver geweest om daarvan uit te gaan - beging zij in dubbele zin ketterij: tegen de heersende machten, de kerkelijke en de feodale. Haar verbran-

Door
DAVID KONING

ding werd dus onvermijdelijk. "Joan werd noodzakelijkerwijs vervolgd, want zij paste niet in haar tijd!" aldus schreef hij in zijn waarlijk brillante voorbeschouwing: "Leefde zij in onze tijd dan zou zij eveneens vervolgd worden...." Voorzover er sprake is van een tragedie, dan schuilt deze in de strijd van recht tegen recht, althans tussen 'n gelijk aan twee kanten. Het helderst zijn deze punten gesteld in de scherp dialectische gesprekken in de tent van de Engelse aanvoerder tussen graaf Warwick en de bisschop Cau-

chon, die later als plaatsvervanger deel van de rechtbank uitmaakte. Deze vullen het gehele vierde bedrijf van dit bijzonder lange stuk. Dit debat, waarin tegenstrijdige denkbepelden gestalte krijgen en dat de gehele wereldlijke en religieuze achtergrond van het proces oproept, is een supérieur staaltje van Shaw's toneelschrijfkunst. In het bijzonder door de beheerste insinuatie die uit de krachtige argumenten van de bisschop spreekt, waartegenover de graaf zijn hautaine machtsbeginzelen stelt. In het centrum van het spel staat uiteraard de titelheldin, die men achtereenvolgens aanschouwt tijdens haar opkomst, haar

JEANNE D'ARC

militaire carrière, haar verhoor en (in de epiloog, die thans bij uitzondering eveneens in de vertoning werd opgenomen) haar rehabilitatie. Het is een uiterste moeilijke rol, want er is — behalve in de scène waarin zij de gelegenheid heeft tot een bekentenis dat haar stemmen op duivelse zinsbegoocheling berusten, nauwelijks sprake van een innerlijk conflict. Het gaat immers steeds om een uiterlijke strijd tegen van buitenaf komende vooroordelen van kerkelijke en wereldlijke machten, die belangen op het spel hebben staan. Aan de zekerheid van haar geloof, hoe primitief ook, ontleent 'Saint Joan' haar sereniteit en haar energie. Op dit punt van autoriteit en vervoering schoot de overigens wel bevredigende actrice Ellen Vogel helaas iets tekort. De moeilijkheid van de rol wordt nog vergroot doordat Shaw zich weliswaar door zijn beeldingskracht verder dan ooit liet meeslepen, doch dit feit zoveel mogelijk vermomde, zulks in tegenstelling tot Anouilh, die juist in "De Leeuwerik" (waarover aan-

stonds) naar openbaring hiervan streefde. Het stuk van Shaw telt één prachtig getekend karakter; dat van de dauphin, later koning Charles VII, bang en scherpzinnig, een lafaard die zijn betere mogelijkheden verspeelt, maar voor wie men ondanks zijn komische sulligheid door de contrastwerking met zijn fanatieke en doortrapte omgeving toch een aan vertederende grenzende sympathie blijft voelen. Het was een mooie rol van Fons Rademakers, naast wie nog Ton Lutz en Henk Rigters (als de graaf en de bisschop) bij de uitblinkers genoemd moeten worden. De voorstelling was doods en met teveel

bombastische nadruk door de Engelsman Douglas Seale geregisseerd. Wat men vooral miste was de poëzie, die Shaw bij uitzondering in zijn werk toeliet. Maar wat dat betreft kan men beter bij Jean Anouilh — de Franse dichter in proza van een moderne "Antigone" en van zovele heerlijke blijspelen — terecht. Zijn spel "De Leeuwerik" over Jeanne d'Arc werd in een voortreffelijke opvoering door de Haagse Comedie onder regie van Cees Laseur in een bewonderenswaardig vertolkte titelrol. "Dit spel", zo begint Anouilh zijn voorwoord, "draagt in het geheel niets bij ter verklaring van het mysterie van Jeanne, die werd heilig verklaard vanwege de uitnemendheid van haar geloofsdeugden. Men kan voor Jeanne geen verklaring vinden. Even min als er een verklaring is voor de kleinste bloem, die aan de slootkant groeit. Er bestaat een wonder van Jeanne, zoals er een wonder van het madeliefje bestaat, een wonder van de hemel, een wonder van de vogels". Evenals Shaw — zonder wiens voorbeeld dit

nieuwe stuk niet geschreven had kunnen worden en waaruit hij zeer veel overnam — baseerde Anouilh zich op historische processtukken. Maar hij gaat veel verder, door in zijn persoonsbeschouwing veel nadruk te leggen op het 'humanistisch' karakter van haar strijdbare houding. De inquisiteur ziet in haar een "toonbeeld" van menselijke hovaardij, een gevaarlijkere vijand dan de duivel. Een diep-ernstige zaak dus, die door de schrijver wonderbaarlijk, werkelijk wonderbaarlijk, speels is behandeld zonder de ernst te verloochenen of te kort te doen. Hij laat zo ongeveer de gehele levensloop van Jeanne d'Arc vertonen in korte tafelen ter illustratie van het tegen haar gevoerde proces, op een manier die aan de "flash-backs" van de film herinnert. Deze biografische scènes zijn er zeer geraffineerd mee verlochten. Met een zekere ironie laat hij bovendien na de terechtstelling bij wijze van apothéose als tableau vivant nog de kroning van Reims zien... Want zo, zegt hij, herinnert men zich haar vooral, in haar volle glorie. Het eigenaardige van dit stuk schuilt in de geslaagde in-

(Vervolg: pag 18)

Jean Anouilh

PAUL STORM SPRAK VOOR VOLKSUNIVERSITEIT

(C) De door de Sticusa naar de West (men leze: Suriname en het eiland Curaçao) gezonden regisseur Paul Storm kon enige malen de tijd vinden naar Aruba te komen, al was het dan niet om te regisseren. De laatste maal, het was op Maandag 12 Juli, sprak Storm in de Julianaschool over "De functie van het Toneel". Het is een boeiend betoog geworden waarnaar de vele aanwezigen met zeer veel aandacht hebben geluisterd. Het meest uitvoerig verslag van de lezing vonden wij in het weekblad Arubiana, dat na een inleiding o.m. schreef:

Teneinde de verhandeling van de functie van het toneel duidelijk te maken ging spreker terug naar de bron van de dramatische kunst: de religieuze dans, zoals men die kent en kende in China, India, Griekenland en Egypte. Alle natuervolken beginnen met de dans, Men uit zich, de godheid treedt in de wereld, dat is de eerste acteur (these), er komt een tegenstander, de tweede acteur (antithese) en dan is daar tenslotte de derde acteur als verzoener (synthese).

Bij de Surinaamse bosnegers had de heer Storm een voorstelling gezien, welke sterk deed denken aan het Griekse drama. Men zong, riep de goden aan, sprak in slepende koren; de goden kwamen, de vijanden volgden — en daarna kwam de verbroedering. Het drama, dat de mensen samenbrengt, dat de mensen gezamenlijk iets doen ondergaan.

En ziedaar het wezenlijk verschil tussen film en toneel. Men "pikt" een bioscoopje, maar voor een feestelijk gebeuren als het toneelstuk doft men zich op. Na het religieuze toneel van vroeger geniet men nu van het wereldlijk toneel waar de mens in het centrum staat is voor ernst en voor humor, waarin

als de held of de martelaar. Grote auteurs houden de mensen een spiegel voor, een spiegel waar plaats men sociale toestanden gewraakt vindt (Ibsen) en waarin heilige huisjes worden ingetrapt (Shaw). Dat was het werk van grote toneel-schrijvers.

Het toneel van tegenwoordig distancieert zich steeds meer van de oorspronkelijke doelstellingen; het is thans vaak amusement zonder meer ("we maken een stukkie", zegt Storm). Wetenschap en techniek doen hun ten aanzien van de cultuur verderfelijke invloeden gelden, er is een breuk gekomen tussen hoofd en hart, de samenhang tussen deze beide is geheel weg. En: men voelt de samenhang in het universum niet meer!

Grote Kunst, aldus luidt het oordeel van Storm, is niet meer mogelijk doordat men de grote dingen niet meer ondergaat. Nu ziet men hoogstens tweederangs stukken. Gelukkig is het nog niet zo ver als het met de film is gekomen, waar winst hoofddoel is.

Bij die vervlakking kan men niet constateren, dat de acteur minder liefde voor zijn vak heeft dan vroeger. Geeft u een toneelspeler zijn salaris, maar laat u hem niet wer-

ken, omdat u bijvoorbeeld geen geschikte rol voor hem hebt, dan wordt hij ziek! Een toneelspeler is een man die belijdt — hij MOET spelen, hij wil zich ondergeschikt maken aan het werk van de auteur, hij wil het instrument zijn waardoor de gedachten van de schrijver aan de mensheid worden geopenbaard.

Wat is de functie van het toneel in deze gebieden? Wij willen de dragers — het is een groot woord — zijn van de Europese cultuur. Accoord, maar wij moeten die cultuur laten samenvloeien met wat hier is. Wij moeten Europa niet zonder meer nadoen! Door het toneel kunnen de verschillende bevolkingsgroepen nader tot elkaar worden gebracht. De heer Storm vertelde in dit verband, dat hij in Paramaribo een stuk had gebracht, waarin een Hindoestaan, aan Europeaan en een Creool optraden als de zonen van Noach. . . .

De stukken in deze streken moeten aanpassen aan de mentaliteit van de bevolking. Daarom deden de bewerkingen van Molière het op Curaçao zo prachtig.

Sprekende over het amateur-toneel, merkte de regisseur op, dat amateurs net als beroepsacteurs moeten zoeken naar de ernst van het kind. De simpele ernst, die op het toneel zo goed past. Daarbij mag men nimmer trachten "in de huid van een ander te kruipen". Heb je geen liefde, dan kun je het niet spelen — wees jezelf! Iedere speler moet putten uit eigen reservoir, dan kan hij op een hoger plan komen. En zo kan hij langzamerhand groeien naar het betere stuk. Wordt er niet in die zin gewerkt, dan heeft amateurisme geen waar-

(Vervolg: pag 18)

TOT STRAKS IN TROCADERO

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

QUEEN ANNE
RARE
SCOTCH WHISKY

*SCOTLAND'S
 GIFT TO THE
 WORLD*

HILL THOMSON & CO. LTD.
 EDINBURGH Est. 1793
 By Appointment Wine & Spirit Merchants
 to the late King George VI

BIER IS GOED

Maar

AMSTEL

is **BETER !**

HET JAAR DER WERELDRECORDS

Dit jaar schijnt voor de top-athleten het jaar van de opzienbarende wereldrecords te worden. Nog niet zo lang geleden verbeterde de veelvoudige Olympische kampioen Emil Zatopek binnen enkele dagen zowel het wereldrecord op de 5.000 meter als op de 10.000 meter, en drong de Amerikaanse kogelstoter Patty O'Brien met machtige worpen steeds dichterbij de 19 metergrens. In de derde week van Juni gaf de Australiër Landy de Britse middenafstandloper, Roger Bannister, gelegenheid om een allerhartelijkst gelukstelegram aan hem te sturen naar aanleiding van Landy's 3 min. 58 sec. op de Engelse mijl en zijn 3 min. 41,8 sec. op de 1500 meter. Men kan er van overtuigd zijn dat Bannister het van ganser harte meende toen hij Landy tedeografeerde. Bannister deed dit als de grote connaisseur van de zeer aparte moeilijkheden, waartegenover de mens zich geplaatst ziet als hij op de Engelse mijl de 4 minutengrens wil passeren. En was hij zelf het niet, die onmiddellijk na zijn recordverbetering in Mei zei, dat het nu wel niet lang meer zou duren of ook anderen zouden de magische 4 minutengrens passeren.

Waarom zei Bannister dit? Niet uit valse bescheidenheid. Men moet aanemen, dat hij deze opmerking maakte omdat ook in de sport de "natuurwet" geldt van de imitatie.

De langzamerhand niet meer zo beperkte geschiedenis van de wedstrijd-sport heeft laten zien dat de besten onder de cracks de grenzen van hun verlangen en daarna de grens van de topprestatie voortdurend verschuiven. Dit kan gemakkelijk worden gedemonstreerd door de ontwikkeling van het wereldrecord op de Engelse mijl. Paavo

Nurmi, het Finse loopwonder tussen de jaren 1920 en 1930, verbijsterde in 1923 iedereen door de mijl af te leggen in 4 min. 10 sec. Toen hij aan de start kwam, zal hij stellig niet hebben gemikt op een tijd die onder de vier minuten lag. Psychologisch zou dat niet mogelijk zijn geweest in die tijd. Er was geen enkele aanleiding om een tijd van 3 min. 58 sec., zoals nu de Australiër Landy uit de benen heeft gehaald, binnen het menselijk bereikbare te achten. Een lange stoet van top-athleten heeft ruim dertig jaar nodig gehad om er psychisch naar toe te groeien. Natuurlijk hebben verbeteringen in de opvattingen van de training, een meer "wetenschappelijke" aanpak van de training, kwaliteitsverbeteringen van de sintelbanen, enz., ook een rol gespeeld, maar stellig een geringere rol dan het verkrijgen van de mentaliteit dat het kon. Wie de lijst van het wereldrecord op de Engelse mijl sinds 1923 bestudeert, zal zien dat de verbeteringen stuk voor stuk, telkenmale, vrij onaanzienlijk zijn geweest. De grootste verbetering bedroeg twee volle seconden, een prestatie van de Zweed Andersson in 1943, die hij verrichte toen hij in een tijd van 4 min. 2,6 sec. de topprestatie van zijn landgenoot Haegg (4.4.6) naar de historie joeg. Men mag wel zeggen dat sinds dat jaar het grote verlangen naar het bereiken en passeren van de blijkbaar fascinerende 4 minutengrens is ontstaan, eenvoudig omdat die grens eindelijk enigszins zichtbaar werd en dus — de mens kennende — moest worden overschreden. En mocht men nog meer materiaal willen heben voor de luttele gedachten die in het bovenstaande zijn prijs-

gegeven, dan bekijke men eens de eveneens hieronder afgedrukte wereldrecordlijst van de 1500 meter. Ook daar ziet men een langzaam voortschrijden van een op zich zelf reeds snelle tijd van 3 min. 53 sec. naar het nieuwe, grote doel van de beste middenafstandlopers ter wereld: 3 min. 40 sec. Hieronder volgen de beide illustraties van deze beschouwing. Eerst de ontwikkeling van het wereldrecord op de Engelse mijl; daarna de ontwikkeling van het wereldrecord op de 1500 meter.

Wereldrecords op de mijl:

1923: Paavo Nurmi (Finland)	4.10.4
1931: Ladoumegue (Frankr.)	4.09.2
1933: Lovelock (Nw-Zeeland)	4.07.6
1934: Gunningham (V.S.)	4.06.8
1937: Wooderson (G.B.)	4.06.4
1942: Haegg (Zweden)	4.06.2
1942: Andersson (Zweden)	4.06.2
1942: Haegg (Zweden)	4.04.6
1943: Andersson (Zweden)	4.02.6
1944: Andersson (Zweden)	4.01.6
1945: Haegg (Zweden)	4.01.4
1954: Bannister (G.B.)	3.59.4
1954: Landy (Australië)	3.58.0

Wereldrecords op de 1500 meter:

1923: Paavo Nurmi	3.53.0
1924: Paavo Nurmi	3.52.6
1926: Peltzer (Duisl.)	3.51.0
1930: Ladoumegue (Frankr.)	3.49.2
1933: Beccali (Italië)	3.49.2
1933: Beccali (Italië)	3.49.0
1934: Bonthrow (V.S.)	3.48.8
1936: Lovelock (Nw-Zeeland)	3.47.8
1941: Haegg (Zweden)	3.47.6
1942: Haegg (Zweden)	3.45.8
1943: Andersson (Zweden)	3.45.0
1944: Haegg (Zweden)	3.43.0
1947: Strand (Zweden)	3.43.0
1925: Lueg (Duitsl.)	3.43.0
1954: Santae (V.S.)	3.42.8
1954: Landy (Austr.)	3.41.8

THANS OVERAL VERKRIJGBAAR OP ARUBA

"FRIESCHE VLAG"

MELKPOEDER

In blikken van: 1 pond met 4 waardepunten
2 $\frac{1}{2}$ pond met 10 waardepunten
5 pond met 20 waardepunten

Attentie! De eerste grote zending, die aangekomen is bevat een dubbel aantal punten voor boeken uit de wederom belangrijk uitgebreide FRIESCHE VLAG bibliotheek.

Vraagt voortaan **Friesche Vlag Melkpoeder**

Uitstekend van smaak - Gemaakt uit Melk van geheel T.B.C.-Vrije Friese Koeien.

Agente: JAN BODEGOM & Co. (Aruba) N.V.

JEANNE D'ARC
(Slot van pag. 13)

terpretatie in moderne zin van wat zich als een mythe, een legende, aan ons voordoet. Het is jammer, dat hij zich daarbij zoveel theoretische, scholastieke afdwalingen en uitweidingen veroorlooft. Maar gelukkig stijgt steeds weer "het jubelend gezang van een dwaze vogel boven de akkers van Frankrijk" op om ons te verzoenen met deze ballast. Het werk van Shaw begint sporen van veroudering te tonen, dat van Anouilh, misschien minder brillant in cerebrale zin, ademt de warmte van het leven en heeft de gloed der triomferende fantasie.

Leest
Arubiana

IS
U
AL
LID
VAN
DE
KUNSTKRING
?

Tweede Bonke-Fotowedstrijd

Voor de tweede maal — een vooral geleid door het succes van vorig jaar — organiseren wij een foto-wedstrijd waaraan iedere amateur-fotograaf kan deelnemen. Aan de voorwaarden is wel heel eenvoudig te voldoen.

Er worden waardebonnen als prijzen beschikbaar gesteld tot een totaalbedrag van honderd en vijftien gulden.

Inzendingen moeten uiterlijk 12 Augustus 1954 binnen zijn op het kantoor van het Weekblad "Arubiana" in de Wilhelminastraat, Oranjestad, of General Printing Comp. Zuidstraat, Oranjestad.

Haalt u spoedig een wedstrijdformulier bij

Kunstfotograaf JAN BONKE

PAUL STORM

(Slot van pag. 14)

de en kan men net zo goed naar de bioscoop gaan. . . .

Tot zover het weekblad Arubiana, dat aan het slot van het verslag een opmerking plaatste over Storm's denigrerende opmerking over het "stukkie".

Niet uitgebuit

Naar onze mening hebben de amateur-toneelspelers, die tijdens de lezing van Paul Storm zowel letterlijk als figuurlijk in de schoolbanken zaten, de aanwezigheid van de bekende regisseur niet voldoende uitgebuit. Er werden na de pauze tal van vragen gesteld, maar men bleef over het algemeen zeer aan de oppervlakte en geen der aanwezige dames en heren greep de kans om praktische wenken over regie te verwerven. Misschien vindt dit feit zijn oorzaak daar in, dat de Sticusa klaarblijkelijk Aruba te onbelangrijk vond om Storm er enige maanden te laten werken Het amateur-toneelleven is op ons eiland zeker niet minder bloeiend dan op het grote zustereiland. Daarom hadden wij wel min of meer gehoopt, dat Storm ook hier enige tijd zou blijven.

Paul Storm gaat binnenkort naar Nederland terug; zijn opvolger moge meer tijd van de Sticusa toegemeten krijgen voor Aruba.

Dit alles neemt niet weg, dat wij met Storm een goede avond hebben gehad en daar zijn we de Volksuniversiteit Aruba zeer erkentelijk voor. Alleen zouden we graag de volgende keer naar een gezelliger zaaltje worden geloodst, waar in de pauze wat drinkbaars te krijgen is . . .

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

SEPTEMBER 1954

No. 6

REDACTIE AAN HET WOORD

Grote gebeurtenissen werpen hun schaduwen vooruit, zegt een spreekwoord. In Cultura No. 6 is het optreden van één van 's werelds grootste Ballerina's Alexandra Danilova, de grote gebeurtenis, die Uw aller aandacht vraagt. Men leze slechts wat Mej. Athmer en de Kunstkring daarover schrijven.

Het duo-Vermeire is vertrokken. Maar Don Vermeire was zo vriendelijk voor ons maandblad enige artikelen te schrijven. Het laatste woord over het marionettenspel is dus nog niet gesproken. Men zie onze volgende afleveringen.

Na 1 September zal het CCA ook middels de radio actief werkzaam zijn. Dat is mogelijk geworden door de medewerking van Radio Kelkboom. Wij hopen, vooral met hulp van de Sticusa en met de medewerking van personen van dit eiland, U in de toekomst aantrekkelijke culturele programma's te kunnen brengen met voordrachten, hoorspelen, muziek, enz.

Rest ons nog de afdelingen opnieuw te vragen, hun copy toch tijdig in te leveren, daar anders voor opname niet kan worden ingestaan. Alle medewerkers aan deze uitgave onze oprechte dank voor hun onmisbare hulp en steun.

S.

VAN HET BESTUUR

Van de zijde van de Sticusa werd ons gewezen op de kritische opmerkingen in Cultura betreffende het uitzenden van een toneelregisseur naar Curaçao en niet naar Aruba. Men wijst er op, dat Curaçao eerder om een regisseur vroeg dan Aruba en dat thans met de komst van de Heer van Ulsen een regeling is getroffen, waarbij ook Aruba profijt kan trekken van de aanwezigheid van een regisseur op de Antillen.

Het Cultureel Centrum Aruba zal als kleinste en financieel minst krachtige zusterstichting in de West nimmer zelfstandig om een dergelijke medewerker verzoeken. Daar tot nu toe steeds de uitgezonden geleerden, onderzoekers, musici en gezelschappen ook naar

Aruba kwamen, werd het jammer gevonden dat voor de toneelregisseur niet voorzien was in de mogelijkheid van overkomst naar Aruba, al was het slechts voor korte tijd.

Thans is ook deze wens vervuld, het bericht werd door de leiders van amateur-toneelgroepen met vreugde begroet. In samenwerking met het Cultureel Centrum Curaçao hoopt het bestuur de arbeid van de Heer van Ulsen zo efficiënt mogelijk te maken, voor de spelers zal zijn komst een grote stimulans zijn.

* * *

Wanneer dit nummer van de pers komt zitten Don en Ly Vermeire met hun marionetten reeds in Suriname. Vanaf deze plaats past een kort woord van hulde voor hun optreden, dat op Aruba zo'n succes heeft gehad. Oud en jong,

blank en bruin hebben genoten van hun poppenspel. In alle mogelijke zalen en zaaltjes hebben ze gespeeld, in vier talen, zodat het ook sprak tot de eenvoudigste man van de koenoekoe.

Nimmer heeft een uitzending door de Sticusa naar Aruba zoveel opgang gemaakt. Dat zij zo goed slaagde is echter mede te danken aan de uitstekende samenwerking tussen de organisatoren en de bereidwilligheid, waarmede vele instanties hun medewerking verleenden.

Dank aan allen, die op enigerlei wijze bijgedragen hebben tot het succes van de uitvoeringen.

* * *

Op de laatst gehouden bestuursvergadering van het C.C.A. werden de volgende nieuwe bestuursleden welkom geheten:

de Heer G. Kok als 1e. Secreatris Mevrouw A. Lampe-Lampe en De Heer R. Kok beiden als commissaris

De Heer G. Kok treedt vanaf 1 September in functie, zijn adres is Kloosterweg 20, telefoonnummer 1570.

Mevrouw Alida Lampe was zo vriendelijk ons de tekst af te staan van de boekbespreking, die zij op 11 Augustus voor Radio Kelkboom heeft gehouden. Wij zijn er van overtuigd, dat vele lezers van Cultura met ons deze geste hogelijk waarderen en vanaf deze plaats willen wij Mevrouw Lampe hartelijk dank zeggen voor haar medewerking aan dit Cultura-nummer.

DE NIEUWE

ELNA

SUPERMATIC

Is thans weder VOORRADIG.

Bezoekt onze showroom en vraagt eens, zonder enige verplichting,
een DEMONSTRATIE.

U zult verbaasd staan, wat U met deze machine kunt bereiken !

WESTBEST

Kruisweg Steenweg

ORANJESTAD.

VOOR ALLE FEESTAVONDEN muziek van.....

☆☆ **ESTRELLAS LUCKY STRIKE** ☆☆

☆☆

onder leiding van Harry Lake

Uitstekende 9*mans bezetting speelt Antilliaanse, Zuidamerikaanse en
Cubaanse muziek (ook de laatste hits!)

Zang van Edwin Zichem en Juancho Kock.

Voor voordelige tarieven bel op: 1024

HOOGTEPUNT VAN DIT KUNSTKRINGJAAR

Wanneer U dit Cultura-nummer in handen krijgt, zal de dag niet meer ver af zijn, dat Alexandra Danilova voor ons zal optreden in een programma van haar grootste momenten uit haar rijke repertoire.

Mej. Athmer, meer specialiste dan wij, was dadelijk bereid een artikel over het leven van deze benadigde kunstenares te schrijven. Waarom? Omdat Danilova werkelijk één van de allergrootsten onder de ballerina's van deze eeuw is. Misschien wel de grootste.

De Kunstkring op haar beurt wil U nog iets vertellen over de leden van haar ensemble, waarmee ze naar ons eiland komt.

Allereerst is daar Ramon Jasin-sky. Hij is een danser van het Ballet Russe de Monte Carlo en van het Basil Ballet Russe. Jasin-

sky heeft tournee's gemaakt door Europa en Noord en Zuid-Amerika. Nog het vorig seizoen trad hij op met Toumanova.

Vervolgens zal hier optreden: Moscelyne Larkin, eveneens ballerina van het Ballet Russe de Monte Carlo. Tenslotte Michael Maule, lid van het New York City Ballet. Hij danste met zijn gezelschap in Amerika, Londen, Berlijn en op het Edinburgh Festival.

Als pianist komt mee: Marc Kindler, die naast de begeleiding van het ballet-gezelschap zal optreden in een aantal solostukken.

Om U een indruk te geven van deze avond volgt hier het volledige programma, dat door Danilova en haar ensemble op Vrijdag 10 Sept. a.s. in Theater De Veer zal worden gebracht.

PROGRAMMA

1. Chopiniana *Frederic Chopin*
Nocturne, Waltz, Mazurka, prélude,
Etude en Waltz.
2. Piano solo *Marc Kindler*
3. Carib Peddler uit "Scaramouche" *Darius Milhaud*
4. Piano solo *Marc Kindler*
5. Beautiful Blue Danube *Johann Strauss*

PAUZE

6. Nutcracker's Suite *Tsjajkowsky*
7. Le Mirage *E. Grieg*
8. Piano solo *Marc Kindler*
9. Mlle. Fifi *Music Lajarte*

Het belooft een onvergetelijke avond te worden. Houdt 10 September vrij voor deze unieke gelegenheid, het ballet van de grootste sterren der wereld van dichtbij te

aanschouwen. Het optreden van Alexandra Danilova en haar ensemble zal ook voor U dé gebeurtenis van het Kunstkringjaar 1954 worden.

Paula

ALTIJD TE VERKIEZEN

HEERLIJK

PAULA - BISCUITS

VOOR DE FRAAIE SIERBORD-
JES HEBT U VOORTAAN MAAR
ACHT INPLAATS VAN TIEN
PUNTEN NODIG !

FOTO IDEAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde
camera's zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEI-
FLEX, ROLLEICORD, REVERE.
ROBOT, AGFA,
en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

N. V. FATUM

*De meest uitgebreide polisvoorwaarden krijgt U
UITSLUITEND bij het GROOTSTE
Nederlandse Verzekeringsconcern.*

DE NEDERLANDEN van 1845

Kantoor ARUBA:
Nassaustraat 60

Telefoon:
1845 en 1283

„LICHT IN HET DUISTER“

Zeer waarschijnlijk zal binnenkort de op de Biennale te Venetië bekroonde Franse film „La nuit est mon royaume“ (De nacht is mijn koninkrijk) op Aruba vertoond worden. Dit onder auspiciën van de Filmliga Aruba.

Deze film kreeg in Nederland 'n zeer goede pers. De recensent van de Maasbode schreef over deze film als volgt:

„Een film, die een boeiende en ontroerende getuigenis is geworden van hoop en toegewijde naasteliefde.“

En het Vrije Volk schreef:

„Met buitengewone ernst en zeldzame liefde hebben de Fransen een film gemaakt over verdriet en geluk van de blinden.“

Zonder ook maar ergens sentimenteel te worden, zonder valse tranen en zonder valse verering, speurden zij het lot van de mensen in het donker na en het licht, dat zij er vonden heeft de gezonde glans van de werkelijkheid. Deze grootste prestatie werd onder regie van George Lacombe verricht door beroemde sterren als Jean Gabin en Simone Valere en de manier, waarop deze spelen, is soms ongelooflijk natuurgetrouw.

Ongetwijfeld heeft regisseur Lacombe voor deze film een diepgaande studie van blinden gemaakt; het resultaat zal men niet gauw vergeten.“

In Nederland werd de film vertoond onder de titel: Licht in het Duister. In de overtuiging dat wij onze lezers (essen) hiermee grote dienst bewijzen, plaatsen wij hieronder een korte inhoud van deze alom geprezen film.

DE INHOUD:

Raymond Pinsard is machinist bij de Franse Spoorwegen. Hij is 'n fatsoenlijke kerel, die van een goed leventje houdt. In zijn vrije tijd knutselt hij graag aan z'n radiotoestel en elke Zondag gaat hij dansen met zijn vriendin Simone. Als Pinsard zich echter op een dag weer op zijn locomotief bevindt, vult zijn cabine zich met ontsnappende stoom, juist als de machinist de trein voor een onveilig sein tot stilstand moet brengen. Plichts getrouw brengt Pinsard de machine tot stilstand, waardoor een ramp wordt voorkomen. De stoom bezorgt de machinist evenwel ernstige brandwonden.

De Franse regering kent Pinsard voor zijn moed en orde van het Legioen van Eer toe, maar tengevolge van zijn verwondingen is de machinist blind geworden. Hij meent, dat deze blindheid echter tijdelijk zal zijn, doch de chirurg weet beter. Ontslagen uit het ziekenhuis keert hij terug naar zijn woning, maar al gauw ontdekt hij, dat daar alles veranderd is. Zijn naaste verwanten, zijn moeder, zijn zuster en zijn zwager, zijn vrienden en zelfs Simone zijn niet in staat het leed van de blinde te begrijpen. In zijn geestelijke eenzaamheid denkt Pinsard weldra nog slechts aan de komende genezing. Pinsard's moeder maakt zich ongerust over haar zoon, die ze tevergeefs op nieuwe levensmogelijkheden tracht te wijzen. Pinsard gaat ermede accoord om in een blindeninstituut te worden

opgenomen, mede op aandringen van een non, van wie hij veel toewijding heeft ondervonden en die haar leven aan het lot der blinden heeft gewijd. In afwachting van zijn genezing heeft hij nu gelegenheid verder te gaan met zijn vroegere knutselwerk op radio-gebied. Bij zijn eerste werkzaamheden wordt hij geholpen door een blinde voor wie Pinsard weldra een diepe sympathie koestert. De sfeer in het instituut heeft een sterkende invloed op het moreel van Pinsard en snauw weet hij zich van de ondergangschok te herstellen. Hij neemt deel aan de Braille-lessen, niet omdat hij de mogelijkheid onder ogen ziet, dat hij zijn verdere leven blind zal blijven, maar omdat hij zich voelt aangetrokken tot zijn lerares Louise Louveau, die zelf blind geboren is.

Af en toe zoekt Simone hem nog op, maar zijn werkelijke leed kan zij niet begrijpen. Pinsard wordt verliefd op Louise, maar deze blijkt de administrateur van het instituut, Lionel Moreau, reeds te hebben beloofd met hem te zullen trouwen. Gedreven door jalouzie onthult Moreau Pinsard, dat hij alle hoop om ooit weer te zullen genezen wel kan laten varen... Deze verschrikkelijke tijding ondermijnt Pinsard's moreel dusdanig, dat hij zelfmoord wil plegen. Zijn zwager weet hem echter nog tijdig tot inkeer te brengen. Ook Louise is van haar „leerling“ gaan houden. Moreau ontpopt zich als een wreed egoïstisch mens en stoot Louise daardoor steeds meer van zich af. Pinsard zal een ander beroep gaan leren en met dat vooruitzicht voor ogen keert ook bij hem de hoop terug, die zijn bestaan een nieuwe inhoud geeft

Alexandra Danilova

In het Augustus nummer van Cultura eindigde ik met de woorden, dat ik in September iets over Anna Pavlova zou schrijven.

Aangezien echter de beroemde Russische balletdanseres Alexandra Danilova op 10 Sept, a.s. persoonlijk op Aruba zal zijn om een uitvoering te geven, leek het mij beter U iets over háár te vertellen. In vele opzichten is haar leven gelijk aan dat van Anna Pavlova.

E.A.

Alexandra Danilova's jeugd.

Niet ver van Ruslands' hoofdstad, ligt de plaatst Peterhov die die in vele opzichten dezelfde verwantschap heeft tot zijn grotere buur als Versailles tot Parijs. Peterhov bezat vóór de tijd der revolutie 'n schitterend paleis; de gebouwen van 't gerechtshof en de woningen der Keizerlijke Garde, terwijl de prachtig aangelegde tuinen met fonteinen - van ongeveer de zelfde stijl als die uit Versailles - even beroemd waren als die van Louis de Veertiende. Het was dáár dat ongeveer 10 jaar voor het uitbreken van de Eerste wereldoorlog, op 20 Nov. het tweede dochtertje werd geboren van Dionis en Clavdia Danilov, die bij het doopsel de namen ontving: Alexandra Dionisevna Danilova. Het eerste dochtertje Helen was toen 2

jaar oud. Kleine Alexandra, die altijd Choura werd genoemd, was een heel normale, levendige baby, totdat een tragedie zich in het gezin Danilov afspeelde. Haar vader kreeg door het jagen een zware verkoudheid en stierf enkele maanden later aan longontsteking. Afgetobd door 't dag en nacht verplegen van haar man en het onoverkomelijk verdriet door z'n dood daarna, stierf Mevr. Danilova in dat zelfde jaar. Beide kinderen gingen naar de grootmoeder waar zij veel van hielden en de weesjes zouden er 'n prettig tehuis hebben gevonden, was het niet dat ook deze grootmoeder kort daarna heenging. Nu was het Alexandra's peettante die de zorgen van de kinderen op zich nam. Helen wende spoedig en leek heel gelukkig, maar de kleine Choura zat altijd verdrietig in een hoekje, ze speelde niet, at slecht en kwijnde weg van eenzaamheid. Zij hield niet van haar tante. Ze was daarom ook blij, toen een paar maanden later een chique dame haar kwam bezoeken en haar vroeg of Alexandra van nu af aan haar dochtertje wilde zijn, waar 't kind direct mee instemde.

Alexandra was bijna 4 jaar oud. Ze kan zich nu nog de dag goed herinneren dat ze geadopteerd werd. Haar pleegmoeder, Mme Gotovzeva, was erg lief voor haar en ze gaf zich de grootste moeite om het kind een goede opvoeding te geven, 'n Duitse gouvernante werd aangesteld, die Mme Gotovzeva en Chouro ook op hun veelvuldige reizen vergezelde. Choura groeide op tot een aan-

hankelijk, knap meisje, ze was klein voor haar leeftijd had prachtige donkerblonde krullen en zacht bruine ogen. Ze was altijd opgewekt en had veel gevoel voor humor.

Haar leventje bij haar nieuwe "tante" was heel prettig. Choura genóót er van als ze met Mme Gotovzeva mee mocht winkelen, want altijd kreeg het kind dan iets: een nieuwe jurk of schoentjes met pompoenen er op die ze schitterend vond. De heerlijkste dag van de week was Woensdag, dan gaf haar tante dansles aan 12 kinderen en Choura-als kleinste mocht dan wel eens meedoen. Zij leerde erg vlug en 't duurde dan ook niet lang of ze kon de Wals, mazurka en de polonaise dansen.

Dikwijls kwam haar zusje Helen, die intussen geadopteerd was door een Weduwe uit St. Petersburg, zodat de beide kinderen niet van elkaar zouden vervreemden. Toen Alexandra ongeveer 7 jaar oud was, trouwde - Mme Gotovzeva met 'n weduwnaar, generaal Batianov die al twee maal voordien getrouwd was geweest en 9 kinderen had. De 3 kinderen uit zijn tweede huwelijk nam hij mee en vanaf die tijd werd het vooral de dochter, Maria Batianov, die de verzorging van Choura op zich nam.

Maria zorgde ervoor dat de kleine Alexandra naar school ging, zoals alle andere kinderen van haar leeftijd. Het was een externe school die twee jaar duurde; daarna was het de gewoonte naar een internaat te gaan en Maria maakte zich er al zorgen

over, welk "Instituut" het beste zou zijn voor haar troetelkind Choura.

In de twee jaar van de dagelijkse-school, bleek echter al overduidelijk dat Alexandra veel gevoel had voor dansen. Ze liet zich door een halfbroertje, Boris, alles over ballet vertellen; oefende met hem iedere dag na schooltijd, totdat zoals Alexandra Danilova het zelf in haar grappig Engels vertelt: "One day I just get on my toes and my aunt say I am second Pavlova and she say to send me to Theatre School." Zodra dit beslist was, kwam er een hele opschudding in de familie, want het was bepaald ongehoord om een kind van goede huize naar de Theater-school te sturen !!.....

Mme Batianova en Maria stonden echter aan Choura's kant en zo kwam het dat op 8½ jarige leeftijd Alexasdra Danilova naar de Russisch-Keizerlijke Ballet-school ging.

De Ballet school

Tegelijk met Alexandra waren er de eerste dag op de ballet-school 350 kinderen aanwezig, die eerste 'n langdurig en vermoeiend medisch onderzoek moesten ondergaan. 218 werden goedgekeurd en deze gingen in groepen naar de examen-zaal, waar zij getest werden in lezen, schrijven, en vragen beantwoorden. Het waren minder dan 218 kinderen die daarna doorliepen naar een andere zaal waar ze voor de Directeur, de leraren en leraressen en de Ballerina, in een lange rij moesten gaan staan.

Hier werden ze geruime tijd gadeslagen en toen geselecteerd, of zij behalve goed geproportioneerd ook een natuurlijk gratie en persoonlijke charme bezaten

- dit alles met 't oog op hun toekomstige succes op het toneel. Het onderzoek duurde uren en uren maar eindelijk was het dan toch zover dat ze de uitslag er van kregen: Slechts 18 kinderen zouden één jaar op "proef" kunnen worden aangenomen.

Onder hen was Alexandra Danilova.

De eerste dag vond ze alles leuk: De nieuwe kinderen, de grote school, de donkerblauwe uniformen met zwarten schort ('s Zondags een witte) - maar die avond toen ze naar de grote kille slaapzaal gebracht werd, kreeg ze heimwee. 't Was ook zo heel anders dan haar eigen vertrouwde kamertje thuis naast dat van Maria. Hier stonden 48 bedden naast elkaar, ieder met een klein tafeltje er tussen; aan ieder bed hing een kaart met de naam van het kind er op. Over de eerste tijd op school zegt Alexandra in haar biografie: "It was all right until I go to bed, then I weep and weep when the door shut out my home, but afterwards I adore the school."

Voor iedere 10 kinderen was er een dienstmeisje aangesteld die er voor zorgde dat de leerlingen goed gewassen en hun haar dagelijks geborsteld werd.

Iedere schooldag - zomer of winter- begon met een ijskoude douche, gevolgd door een ontbijt van thee en droog brood. Daarna een uur gewone schoolles en van 10 tot 12 uur dansles. Tot 1 uur lunch, die altijd bestond uit vlees, spaghetti en groenten, en daarna waren verschillende soorten lessen tot 5 uur.

Om 5.30 uur luidde weer warm hapje, en dessert. Kort daarna nog een uur dansles, gegeven door leerlingen van de hoogste klas. Om 9 uur kreeg iedereen dan nog een bord pap en

direct daarna naar bed. Voor kinderen van 8 en 9 jaar is dit geen gemakkelijk leventje.

Ieder jaar werd het zwaarder. Gedurende de hele opleiding, die 9 jaar duurde heerst er strengheid en orde. Zware straffen werden uitgedeeld aan kinderen die zich niet aan de regels van 't huis hielden. Toch werd er goed op de gezondheid van ieder kind gelet.

Choura, die zo tenger en klein voor haar leeftijd was, kreeg iedere dag 'n glas melk en boter op haar boterham bij het ontbijt, wat voor de andere kinderen als een overdreven luxe beschouwd werd.

Choura was erg vrijgevig en hartelijk tegen iedereen, maar bijzonder tegen haar leerling-lerares: Maria Sherer. Als ze voor haar privé-les naar Maria toeging nam ze dikwijls het stukje boter, wat ze van het ontbijt bewaard had, voor haar mee, waar zij Maria altijd erg blij mee maakte. Choura kreeg dan de opdracht van haar, om een bepaalde oefening 30 keer met de rechervoet uit te voeren, terwijl Maria dan de tijd had om met langzame genietende likjes de boter van 't papiertje af te eten.

Als Choura, half buiten adem met een klein piepstemmetje zei dat ze klaar was met haar oefening, antwoordde Maria: "Herhaal het dan met de linkervoet 30 keer, totdat ik klaar ben."

De opvoeding en de vakken van de Balletschool waren ongeveer dezelfde als van iedere andere school. Naarmate de leerlingen ouder werden, kregen ze méér vakken en moeilijker en langduriger ballettraining.

Voor de dansles verwisselden de leerlingen hun donkerblauwe u-

BOEKEN

VRAGEN UW AANDACHT

Geachte lezers(essen),

Het boek waarvoor wij Uw speciale aandacht vragen is "JULIUS", het laatste boek van Daphne du Maurier.

Daphne du Maurier heeft zich een grote bekendheid verworven met haar romans. Ik denk aan Jamaica Inn, Frenchmen's Creek, The King's General, Rebecca, Rachel. Vergeeft U mij, dat ik U al deze namen in het Engels noem, maar zelf heb ik vrijwel alle vorige uitgaven van Daphne du Maurier in deze taal gelezen, zodat ik de Nederlandse naam er niet van weet.

"JULIUS",... dit boek doet me sterk denken aan Leon Fuchtwanger's: Süß, de Jood. Dezelfde drang naar macht... hetzelfde egoïsme... dezelfde geslepenheid... dezelfde koele berekendheden, die Süß, de Jood kenmerkten en voortdreven, bezielen ook deze "JULIUS."

De, in de achterbuurten van Parijs geboren JULIUS LEVY, die zich van lompdrager tot millionaire en zelfs tot Sir JULIUS, lid van het Lagerhuis weet op te werken, verdient aan de andere kant toch onze bewondering voor zijn doorzettingsvermogen.

Wanneer wij echter lezen, ten koste van hoeveel hij dit bewerkstelligt, kunnen wij een gevoel van afkeer voor deze JULIUS niet van ons afzetten.

In zijn prille jeugd, als jongetje van tien jaar, staande op de markt in Parijs, weet hij al van de omstandigheid van het beleg van de Pruisen misbruik te maken, om ratten als voedsel aan de hongerige arbeiders te verkopen.

Later zien wij hem terug als jongeling in Algiers, waar hij met zijn ziekelijke vader onderdak heeft gekregen bij een rabbi JULIUS'

vlug verstand gebruikt hij om zoveel mogelijk te leren, met het doel de domme mensen zoveel mogelijk te bedotten en af te zetten. Als het voornemen in hem rijpt om naar Engeland te gaan, besluit hij alles in het werk te stellen om Engels te leren. "Als ik wil, kan ik een taal in 6 maanden leren" pocht hij tegen een vriendje. Hij palmt de Engelse dominee in, die in Algiers moest wonen voor zijn slechte gezondheid, om hem gratis Engels te leren. Het contrast tussen deze twee figuren is wel schrijnend. De naïeve Engelsman, die helemaal ingepalmd wordt door Julius' zachte, bedeesde manieren." Je zegt toch dat je geen school opvoeding hebt gehad — weet je dat ik het haast niet kan geloven?" vraagt de Engelse dominee glimlachend. "Het is iets heel buitengewoons, die dorst naar kennis... het lijkt of je je hersenen jaren lang hebt geoefend".

En dan de sluwe JULIUS, die bij zichzelf denkt dat je geen waren op de markt kon verkopen op je tiende jaar en dom blijven. Maar hij antwoordt zacht en een beetje droevig: "Mijn moeder en ik lazén altijd's avonds".

Als hij zijn doel bereikt heeft en Engels kent, vertrekt hij ongemerkt uit Algiers. Geen enkel woord van dank voor de Engelse dominee, van wie hij niets anders dan liefde en vriendschap heeft mogen ontvangen... en ook niet voor de Rabbi, bij wie hij zovele jaren gratis onderdak heeft gehad. Typisch JULIUS, geen greintje dankbaarheid en gevoel, uitgelezen sluw. Een gedachte drijft hem voort "IETS VOOR NIETS" Geld.... geld.... geld....

In London, waar hij als boodschappenjongen werkt heeft hij maar één doel, hoger, hoger op,

geld, macht....

Te zien hoe iets zich voor je ogen uitbreidt en ontwikkelt, hoe het hier en daar vangarmen uitsteekt, andere dingen in zijn sfeer betreft, en dag na dag, jaar na jaar groeit een zaak, die een concern wordt, een concern, die winst maakt, een winst, die een fortuin vormt, een fortuin dat macht koopt, dat is een droom, een droom, die niet alleen schoon is, maar de belofte van werkelijkheid inhoudt.

JULIUS' droom wordt ook werkelijkheid en door zijn sluwheid weet hij zich op te werken en maakt hij in een jaar tijds een fortuin... en hij is de rijkste man van Engeland.

Drie vrouwen spelen een rol in zijn leven. Het dansmeisje Elsa uit de Kasbah, dat hem naar Engeland volgt, zijn vrouw Rachel en dan zijn dochter Gabriella. Op alle drie vrouwen oefent hij een noodlottige invloed uit....

Elsa, het arme dansmeisje dat hem krankzinnig liefheeft, en hem naar Engeland volgt. Hij accepteert haar en haar diensten, waardoor hij veel geld uitspaart, als iets vanzelfsprekends zonder een woord van dank, erkentelijkheid of liefde.

Rachel, zijn vrouw. Die beschouwt hij alleen als een passend stuk decor; een nuttig meubelstuk voor zijn huis.

En Gabrielle, zijn dochter, die hij hartstochtelijk liefheeft, maar dan op een volkomen egoïstische manier, Julius eigen. Met Gabrielle wordt alles wat er van het vrekkerige instinct uit zijn jeugd is overgebeven, overboord gegooid. Ze mocht, wat hem betrof een vuurtje stoken van briefjes van duizend, ze daar als plezier in zou hebben. Hij heeft er een kwaadaardig genoeg in de afgunst van andere mensen gade te saan. Gebrielle is voor hem iemand om mee te pronken en de wereld afgunstig op hem te maken. Hij eist al haar aan-

JON ROBERTSON SPEELDE OP ARUBA

dacht voor zich alleen op; hij bespiedt al haar doen en laten; op alle mogelijke manieren. Op een avond bespiedt hij haar als zij thuisgebracht wordt door een jonge man die haar kust. Een hevige scene is hier het gevolg van. En dan... realiseert hij zich dat hij nooit meer enig gevoel van vrede of rust zal kennen, dat zijn dagen en nachten nooit meer vrij van zorgen en bitter verdriet zullen zijn. Door wat hij die avond heeft gezien en gehoord, zal hij kwellingen te doorstaan krijgen, zoals hij die nog nooit heeft gehad, Kwellingen, die hij vreest. Voor hem zal er geen rust meer te vinden zijn, voor en aler hij zijn eigen schepping heeft vernietigd, verborgen en voor alle eeuwigheid in veiligheid gebracht, zijn schepping, die HIJ voor eeuwig moest bezitten.

Na Gabrielle's z.g.n. verdrinkingsdood, gaat Julius in Parijs wonen, waar hij zich een kolossaal huis bouwt, op dezelfde plek, waar de vroegere markt was. Een eenzame, oude man, die ondanks zijn fortuin en macht, niets, maar dan ook niets heeft kunnen bereiken, omdat hij de LIEFDE niet had. Met JULIUS is Daphne du Maurier afgestapt van haar gebruikelijke romantische intrigues, met als achtergrond een of ander Engels kasteeltje enz, enz. Neen... ik kan U niet zeggen, dat ik Julius een prettig boek vind. Integendeel, het menselijke egoïsme, de rauwe werkelijkheid, die worden er te realistisch en sterk in geschilderd, zodat men als het ware bevreesd wordt voor de medemens, zoals JULIUS die uitbeeldt. Men vraagt zich af: "Hoe kan een mens, die geschapen is naar Gods beeld en gelijkenis, zo wreed, zo egoïstisch, zo sluw en geslepen zijn?"

Voor de vele liefhebbers en bewonderaars van D.d.M. is dit boek, dat zeer vlot en boeiend geschreven is, weer een nieuw bewijs van haar onbetwist meesterschap.

Jon Robertson is weer vertrokken naar Trinidad om daar zijn concertenreeks voort te zetten. Zijn bezoek aan Aruba en de twee concerten hier gegeven, hebben nog al wat stof doen opwaaien. Sprak de Arubaanse Courant van een alleszins geslaagd optreden, de recensent van de Beurs-en Nieuwsberichten was van een tegenovergestelde mening en kon maar weinig goeds in dit optreden ontdekken. Dat in deze Beursrecensie nog een onjuistheid op Musicologisch terrein, vermeld stond, is verder van minder belang.

De tienjarige Jon speelde met een waarlijk verbluffende techniek, gaf daarnaast blijk van een zeer grote muzikaliteit en een mooie aanslag. Het totaal van deze drie belangrijke eigenschappen had tot gevolg, dat in werken, die geen bijzonder zware problemen stelden, Jon tot prestaties kwam, die hem stempelden tot een goed, zo niet uitstekend pianist. Vooral de Mozart-sonate in D. ende Variaties op een thema van Schubert stonden op een hoog artistiek niveau. Jammer was het echter, dat Jon zichzelf geweld had aangedaan met de werken van Liszt. Daarvoor waren zijn handen te klein en zijn geestelijke ontwikkeling niet rijp genoeg. Deze werken bleven voor de luisteraars vingeroefeningen, terwijl de pure muziek niet boven kwam. Maar..... toch bewezen deze Liszt-stukken een zeer belangrijk iets. Jon bewees, dat hij voor geen moeilijkheden uit de weg gaat, integendeel de strijd aandurft met practisch alle mu-

ziek, van welke moeilijkheidsgraad ook. Daarnaast bewees deze pianist, dat hij een belofte inhoudt voor de toekomst. Serieuze studie onder gedegen leiding en geestelijke muzikale vorming zullen Jon voeren op een hoogte, die bereikt word door hen, die bereid zijn te vechten voor dat grote doel; een meesterpianist.

Wij moeten de Kunstkring dankbaar zijn voor de gelegenheid een jongen te hebben horen spelen, die zoals hijzelf zei er naar streefde met al zijn capaciteiten, een groot concertpianist te worden. Jon, good luck!

T.

CULTUREEL NIEUWS UIT NEDERLAND

In het Amsterdamse Rijksmuseum wordt momenteel een grote zomertentoonstelling gehouden onder de titel: Oosterse Schatten. Van vierduizend jaren Aziatische kunst zijn kunstwerken uit Nederlands bezit verzameld. De bezoeker vindt er vroege Chinese ceramiek, verder gouden sieraden, Hindu-Javaanse stenen plastiek, Chinees porcelein, enz.

Het Holland-Festival is opnieuw een groot succes geworden. In het Concertgebouw werden volksconcerten gegeven, die precies een uur duurden. Onder leiding van Van Beinum werden: Mozart's Eine kleine Nachtmusik, Casse Noisette van Tsjaikowsky en vier fragmenten uit l'Arlésienne van George Bizet uitgevoerd. De zaal was geheel gevuld met een zeer enthousiast publiek. De toegangsprijs was 50 cents.

 Alexandra Danilova

(V E R V O L G)

niform voor een dansjurk, donkergrijs van kleur. De beste onder hen kreeg als zeer speciale beloning 'n rose jurk en de allerbeste van de hoogste klas een witte.

Bij het einde van ieder jaar werd er een examen afgenomen in dansen en een examen in de schoolvakken. Wie voor één van deze examens niet slaagde werd meteen van de school weggestuurd.

Na het eerste jaarexamen bleven slechts 5 kinderen over.

Choura, blij dat ze bij deze 5 leerlingen behoorde die op de balletschool dóór mochten gaan, ging lachend en zingend haar vacantie tegemoet, doch bij thuiskomst vernam ze van Maria Batianova, dat haar moeder juist gestorven was. Het werd een droevige vacantie tijd. Samen met Maria- die altijd zo lief voor haar was - zat ze poppenkieren te naaien, of ging met haar in 't bos wandelen om paddestoelen te zoeken.

In het tweede jaar traden de leerlingen soms op in 'n opera of balletten, waar kinderrollen in vervuld moesten worden. Op deze manier maakten zij al heel jong kennis met het toneel-leven en leerden zij ook alle grote dansers en danseressen kennen. Zo zag de kleine Alexandra: Kshesinska, Preobrazhinskaya, Karsavina Vladimirov en Pavlova, dansen.

Als deze "sterren" een nieuw ballet instudeerden in het Maryinski-theater onder leiding van de choreograaf: Michael Fokine, zat Alexandra met grote ogen toe te kijken. Ze bewonderde Fokine te zeerste.

Toen ze eens meedanste als elfje in "Midzomernachtsdroom" hoorde ze dat Fokine tegen zijn vrouw zei: "Moet je dat kleine ding toch eens zien! Dáár zit wat in!"

Vanaf die dag werd Choura gekozen voor alle kinder-balletten.

Doordat ze de kleinste onder alle leerlingen was, viel ze ook op en toen ze een kleine rol kreeg in 'n opera, was het de beroemde zanger Chaliapin (Chaliapin is U zeker wel bekend uit de film: „Tonight we sing“.) die haar na afloop het eerste feliciteerde, haar op de arm nam en door de menigte droeg.

Na het examen van het tweede jaar slaagde Choura als de beste leerling en kreeg uit handen van de directeur: de Rose oefenjurk! Zo ging haar leven door. School-, vacantie-, en weer school.

Toen brak de Eerste wereld-oorlog uit. Voor 'n paar maanden werden het Maryinski-theater en de balletschool gesloten.

Maria Batianova vluchtte met Choura naar een district van Rusland waar het minder rumoerig en waar meer te eten was, aangezien levensmiddelen in St. Petersburg schaars begonnen te worden. Doch toen Alexandra hoorde dat de school heropend was, keerden zij naar St. Petersburg terug. De toestand was veel veranderd. Bij gebrek aan kolen werden de meeste school-lessen achtergelaten en werd er méér gedanst om warm te blijven. Het middagmaal werd vervangen door een kopje "vuil-water-soep". De gebruikelijke 4 klontjes suiker vóór iedere dansles werden niet meer uitgedeeld. Het werd zelfs zo erg dat er geen ontbijt meer

verscheen en er 's avonds gekookte aardappelschillen werden opgediend.

Toch moest er hard gewerkt worden. Zieke en zwakke kinderen werden naar huis gestuurd. Choura spande zich tot 't uiterste in om toch op de school te mogen blijven. Zij leerde hoe hard het leven is van een danseres. Drie maal per dag liep ze 40 min. van de school naar het Maryinski-theater om te oefenen. In haar laatste jaar werd ze opgenomen in het "Corps de Ballet". 't Werk was ondragelijk zwaar. Alexandra was nu 17 jaar oud, en mager van ondervoeding leek het alsof ze veel te lange armen en benen had. Als jongste kreeg ze buitendien door oudere leerlingen allerlei werkjes op te knappen: 'Choura haal dit' en 'Choura doe dát', werd er voortdurend gehoord. Iedereen keek op haar neer, omdat ze nog zo'n "puppie" was.....

Met haar 18de jaar had ze de balletschool doorlopen. Ze slaagde als eerste en werd gekozen als de leerling die het hardst gewerkt en de meeste vorderingen gemaakt had. 't Was een grote eer toen ze bij die gelegenheid zélf een cadeau mocht kizen. Met gebogen hoofd stond ze voor de directeur, leraren en leraressen, niet goed wetend wat ze zou vragen, daar ze overrompeld was door de lofuitingen.

Glimlachend keek ze op en vroeg als beloning: 4 blokken hout, omdat ze het altijd zo koud had..

Het Maryinski theater.

Van nu af aan heette ze niet meer Choura, doch Alexandra, want ze was lid van het "Corps de Ballet" van 't Maryinski, wat héél wat betekende. Het "Corps" bestond uit 250 danseressen. Haar

leermeester, Fedor Lopokov, nam haar al spoedig bij zijn geselecteerde groepje van veel belovende dansers en danseressen en adviseerde haar om toch vooral veel naar concerten te gaan, om muziek te bestuderen en om dikwijls musea te bezoeken.

Een jaar later vroeg hij haar om met hem samen te werken aan 'n ballet op muziek van Beethoven's vierde symphony. Alexandra Danilova danste er de hoofdrol is, tot grote afgunst van de overige leden van het corps de ballet.

Kort daarna kreeg ze haar eerste solo in "Coppélia". Hierbij maakte ze de fout om al haar energie voor het eerste gedeelte te gebruiken, met het gevolg dat ze uitgeput was bij het laatste stuk en vóór het einde van de dans flauw viel. Bang, dat het gebeurde haar zou terug zetten, werkte ze vele nachten door. Iedere spier van haar lichaam had ze in bedwang. Ze maakte verbazingwekkende vorderingen en werd dan ook bij het einde van het tweede jaar bij de soloïsten opgenomen.

Juist vóór de vacantie vroeg de opera zanger Vladimir Demitriev haar of ze gedurende de zomermaanden met hem mee wilde gaan in zijn kleine groep van zangers en dansers, voor een buitenlandse tournee.

Reizen naar het buitenland, dat was wat Alexandra altijd graag wilde doen, dus accepteerde ze zijn voorstel direct.

Samen met haar medeleerlingen Tamara Geva, Nicholas Efrimov en George Balanchine vertrok het gezelschap al spoedig naar Berlijn.

West Europa

Het was begin Juni 1924 dat het gezelschap in Berlijn arriveerde.

Alexandra, die slechts één jurk, één mantel en één paar afgetrapte schoenen bezat, keek vol verbazing naar de mooie etalages en vooral naar al de lekkere levensmiddelen, die in diverse zaken lagen uitgestald. Ze namen hun intrek in 'n derde rangs hoteltje en ontmoeten daar een jonge musicus, Efrim Kurtz, nu een welbekende dirigent die zich bij het gezelschap aansloot als pianist gedurende het tournee.

Hun eerste opvoering werd een waar succes, ofschoon de "schouwburg" héél wat minder was dan 't hun zo vertrouwde Maryinsky Theater.

Van Berlijn reisden ze naar Londen. Alexandra was verrukt over alles wat ze zag en deed zich te goed aan toast met marmelade tussen iedere repetitie door. Overal werd haar naam genoemd. Ook in Engeland danste het gezelschap steeds voor uitverkochte zalen.

Van Londen vertrokken ze naar Parijs. Hier ontmoette Alexandra een neef van Serge Diaghilev, die haar uitnodigde voor een theemiddag bij de kustschilder Sert, waar Diaghilev logeerde, om daar over de toekomst te praten.

't Idee om de grote Diaghilev te ontmoeten bracht Alexandra absoluut niet in de war. Ze wist niet dat heel de ballet-wereld voor hem sidderde, en ging dan ook heel opgewekt naar de monumentale woning van Mme Sert, waar ze meteen verklaarde: "Hè, heerlijk hier - nu voel ik me thuis - ik hoor in dit milieu". Na enkele minuten was ze in gesprek met Serge Diaghilev, de man die haar toekomst zou beïnvloeden.

Diaghilev was een dikke, arrogante vijftiger. Met zijn monocle in zijn rechter oog keek hij op haar neer, vragend: "Zo, dus jij

bent die Alexandra Danilova. Wat is je lengte - hoeveel weeg je - laat me je benen eens zien." Geërgerd over deze manier van vragen, zei ze bijna grof: "Mischien wilt U ook nog mijn tanden zien, ofschoon ik geen paarden ben!" Tot haar verbazing lachte hij er om en na heel wat meer vragen bood hij haar en George Balanchine aan, om zich bij zijn beroemde „Diaghilev-ballet“ aan te sluiten.

Hierdoor namen haar plannen een andere wending: in plaats van over een maand naar Rusland terug te keren, zou ze voor goed in Europa blijven.

Diaghilev en het ballet

De Rus, Serge Diaghilev (geb. 19 Maart 1872) de grootste der balletmeesters, was eveneens musicus, acteur, schilder, danser en choriograaf. In het jaar 1899 werd hij tot directeur benoemd van het keizerlijk Theater. Zijn wens was om de Russische kunst in het buitenland bekend te maken. In 1905 vertrok hij met een bijzonder mooie collectie schildchoriograaf. In het jaar 1899 bracht hij Parijs in kennis met de Russische opera. In 1909 ging hij daarheen met 'n kleine groep der beste dansers en danseressen, waaronder Fokine, Nyinsky, Mordkin, Bolm, Pavlova, Karsavina, Fedorova, Baldini en Karalli, en Parijs was wild-enthousiast. Diaghilev besloot bij deze tak der kunst te blijven, engageerde er nieuwe dansers en danseressen bij en al heel spoedig verwierf zijn groep een wereld-vermaardheid.

Niet maanden, doch jaren tevoren werden opvoeringen van het "Diaghilev-Ballet" geboekt in steden over de gehele wereld. De tegenwoordige beste dansers

en ballerina's zijn er trots op, en dankbaar, dat zij deel hebben uitgemaakt van Diaghilev's groep. Het was ongeveer 3 jaar nadat Alexandra Danilova zich er bij aansloot, dat zij tot "Ballerina" promoveerde. Zij was toen 23 jaar oud. Kort daarna trad ze in het huwelijk met George Balanchine.

Het eerste ballet wat zij als Ballerina danste, was zijn choriografie: "Triumph of Neptune"

Diaghilev eiste 't uiterste van z'n gezelschap. Zeer zelden gaf hij complimenten - altijd zag hij fouten, hoe klein en onbelangrijk ze ook mochten zijn. - doch meer dan eens heeft hij Alexandra Danilova in het bijzijn van iedereen geprezen. Niemand kon haar overtreffen in het vertolken van Russische dansen.

De groep choriografen die onder hem werkten waren o.a.: Fokine, Massine, Nyinsky, Balanchine en Lifar.

In de groep van 12 componisten o.a. Stravinsky, Prokofiev, Poulenc en Fauré. In de groep van 16 schilders en ontwerpers o.a.: Picasso, Bakst, Benois, Sert en Matisse.

Dag in dag uit werd er hard gewerkt. Uren, uren achter elkaar, soms zelfs tot diep in de nacht.

Ondanks de dagelijkse training werd Alexandra erg dik van 't vele snoepen wat zij deed en Anton Dolin, (Anton Dolin danste in de onlangs vertoonde film: „Never let me go“) haar partner in de "Blue Bird" pas de deux maakte er dan ook de opmerking over:

"Denk er aan dat ik een danser ben en geen sjouwer". Vanaf die dag begon ze met een vermaageringskuur!

Het jaar 1929 was het laatste jaar van het Diaghilev- ballet.

In dat jaar werden opvoeringen

gegeven in Parijs, Berlijn, Wenen, Budapest, Milaan, en Londen, waar Diaghilev Alexandra voorstelde aan George Bernard Shaw. In de zomervacantie van 1929 stierf Diaghilev, de Grote meester.

Er was niemand die zijn plaats kon innemen, dus verspreidde het gezelschap zich. Alexandra Danilova sloot zich aan bij het "Colonel de Basil Ballet" die 'n groep had van zeer jonge 'sterren', onder wie de 16 jarige Tamara Toumanova, zij danste als Anna Pavlova in de film „Tonight we sing" Titiana Riabouchinska en Irina Baronova.

Haar man, George Balanchine, werd gevraagd bij een andere balletgroep. Zij scheidden van elkaar en Alexandra trouwde met een Italiaans ingenieur Giuseppe Massera. Het was een zeer gelukkig huwelijk, doch slechts heel kort, want 4 jaar later stierf haar man.

Alexandra vertrok met het "De Basil ballet" voor het eerst naar Amerika. In New York werd het gezelschap afgehaald door de Russische impressario Sol Hurok. De film „Tonight we sing" beeldde het leven uit van Sol Hurok. Hun eerste optreden daar, werd een overweldigend succes en vooral Danilova blonk uit in de dans "Le Beau Danube". Na heel de V. Staten te hebben doorkruist, vertrokken zij naar Monte Carlo. Daarna kwam Florence aan de beurt, Mexico City, San Francisco, New York, Berlijn, en Londen. Alexandra was nu wereldberoemd. Als het bekend werd, dat ZIJ zou dansen, stonden de mensen soms 48 uur in een queue om toch vooral een plaats te kunnen bemachtigen.

Haar kleedkamer kon zelden het enorme aantal bloemstukken be-

vatten en het applaus was zó overweldigend, dat op een keer het gordijn tot 27 keer toe moest worden opgehaald.

Er is iets zeer bijzonders aan haar. Vanaf de eerste minuut dat zij danst, wint ze de harten van het hele publiek. Er gaat zo iets liefs van haar uit. Ieder deeltje der dans - hoe verschillend deze ook mogen zijn, - danst ze met veel gevoel. Dansen is zo'n genot voor haar, dat het een zeldzaam genot wordt voor de toeschouwers, om haar te zien. Ze is zo licht als een vlinder en zo vlug als water. Na Anna Pavlova wordt zij de éniigste genoemd, die het publiek op die manier weet te boeien, dat de balletkunst door háár vertolkt, áltijd blijft..... U heeft Leonide Massine onlangs kunnen zien in de film „Tales of Hoffmann." In Londen gebeurde het, dat Leonide Massine haar per ongeluk liet vallen in het pasde - deux "L'Oiseau de Feu". Hierdoor brak zij een middenvoets beentje, doch kon zich zó beheersen, dat zij tot het einde toe doordanste. De voet moest 'n tijdje in gips en op de avond dat een andere danseres haar rollen vervulde, strompede Alexandra tussen twee krukken in naar het Opera House, om de voorstelling bij te wonen. Zij had gedacht onopgemerkt een plaats te kunnen vinden. Toen ze binnenkwam, barstte er een langdurig applaus los; iedereen stond op, en Alexandra rond kijkend of de Koninklijke familie in de loge plaats nam, bemerkte toen dat de eer aan haar was. Geestdriftig riep men: "Danilova, Danilova! Daonilova!" Ze werd naar haar plaats gedragen en diepbewogen zei ze: "I never

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

**TWEEDE
BONKE-FOTOPRIJSVRAAG**

Op verzoek van vele amateur-
fotografen wordt de inzendings-
termijn verlengd tot

10 SEPTEMBER 1954.

Formulieren zijn verkrijgbaar bij
Kunstofograaf **B O N K E**. De
voorwaarden tot deelname staan
op die formulieren omschreven.

BIER IS GOED

Maar

AMSTEL

is BETER !

 Alexandra Danilova

(S L O T)

feel so proud in my life - to think that they do that for me“....

Na London vertrok het gezelschap weer naar Amerika, waar Alexandra besloot om zich aan het “De Basil-Ballet“ te onttrekken. De stemming was er zeer onaangenaam. Jaloezie en afgunst waren de redenen. De jonge danseressen uit die groep misgunden haar ieder succes. De dansen die zij beroemd had gemaakt en de dansen die speciaal voor haar ontworpen waren, werden aan anderen gegeven, en buitendien was haar salaris niet toereikend om in eigen onderhoud te voorzien.

In Maart 1938 begon Danilova dus een nieuw hoofdstuk in haar leven, zij werd tot Prima-ballerina benoemd in het:

Ballet Russe de Monte Carlo

Zij bevond zich nu onder dansers en danseressen als: Alicia Markova, Natalie Krassovska, Nana Gollner. Nana Gollner dansde enkele jaren geleden in Curaçao, Mia Slavenska, (Mia Slavenska trad 4 jaar geleden in het De Veer - theater op) André Eglevski, (André Eglevski is U zeker well bekend uit de film „Lime Light) en Mickael Panayev.

Leonide Massine en Serge Lifar, die sinds Diaghilev's dood de beste dansers en choriografen waren van het “Ballet Russe de Monte Carlo“, produceerden nieuwe balletten zoals Beethoven's 7de symphony, “Gaité Parisienne“ “St. Francis“ “Rouge et Noire“ “Capriccio Espagnol“ en vele andere.

Ieder optreden van Danilova

werd een triomf. Zij verwierf de naam: “'s Werelds grootste ballerina“. Toch studeerde en oefende zij dagelijks vele uren achtereen. Altijd probeerde zij iets bij te leren. Gedurende de tournee's nam ze lessen van beroemde danseressen.

“Zo lang ik leef - en zólang hoop ik te kunnen dansen - wil ik me vervolmaken,“ zei ze zelf.

Gedurende de Tweede wereldoorlog was Danilova in Amerika. Tournee's werden gemaakt van het zuidelijkste puntje van Zuid Amerika tot in Canada. In 1940 huwde zij voor de derde maal. Dit keer met een danser, Casimir Kokich. Het was een kleine bruiloft, bijgewoond door 6 collegae. Na de ceremonie moesten bruid en bruidegom weer aan het werk en die avond dansten beiden in het stuk “Baiser de la Fée“. Alexandra danste beter dan ooit tevoren, ook in Les Sylphides en ‘Lac des Cygnes‘, doch het beste van alles was haar lievelingsdans “Le Beau Danube“.

Het ballet werd opgevoerd in de Hollywood Bowl, waar 21000 mensen aanwezig waren. Bij het einde was het enorme toneel tot in alle hoeken gevuld met bloemen.

ALEXANDRA DANILOVA beschouwt de hulde niet aan háár gericht, maar aan de Balletkunst. Zij beseft niet ten volle hoe goed zij is, daar ze nooit tevreden is over haar prestaties.

Nog altijd oefent ze dagelijks. Voor elk optreden kan men haar ruim een uur tevoren achter het toneel aantreffen waar zij haar ”pliés“ en “rélevés“ doorneemt. Voor elk optreden ook, concentreert zij zich ten volle op haar

dansen en wil door niemand gestoord worden.

Plankenkoorts kent zij niet, maar ze maakt zich altijd bezorgd over andere dansers en danseressen, dat er iets verkeerd zal gaan. Niemand maakt zich ooit zorgen over haar: Het is onfeilbaar, zeker, dat bij haar alles goed zal gaan.

Om tot het hoogtepunt van deze roem te komen, heeft zij geen gemakkelijk leven gehad. Ze heeft er enorm hard voor gewerkt, zich heel veel moeten ontzeggen om dit te bereiken, zo veel moeten missen aan liefde en vriendschap, aan een gezellig tehuis en later aan een eigen gezin. Door tegenslagen, moeilijkheden, haat en afgunst, heeft zij zich alleen heen gewerkt, zonder verbitterd en meedogenloos te worden. Integendeel zij is hartelijk voor iedereen, vrijgevig, grootmoedig en absoluut niet verwaand.

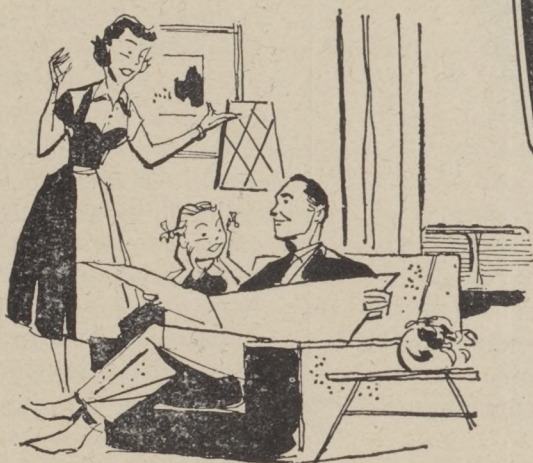
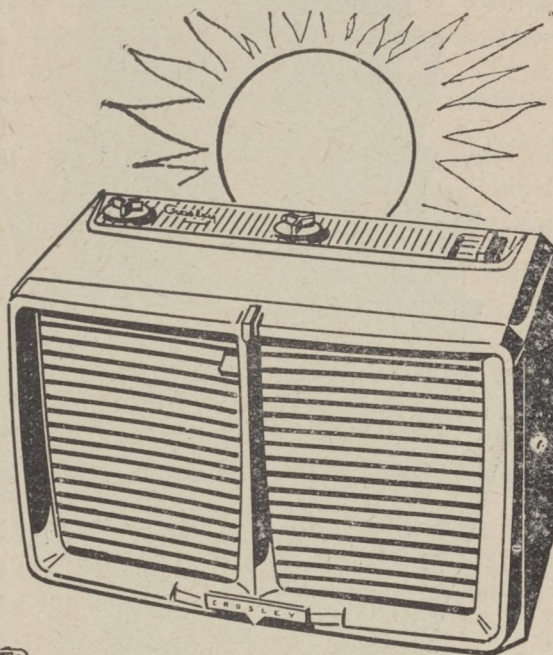
Alexandra Danilova is een hoogstaande vrouw, die alle respect afdwingt. Aruba kan zich gelukkig prijzen, in de gelegenheid te worden gesteld deze Prima Ballerina te zien dansen.

E.A.

IS
 U
 AL
 LID
 VAN
 DE
 KUNSTKRING

?

cooler living...
with a
CROSLEY
AIR CONDITIONER!

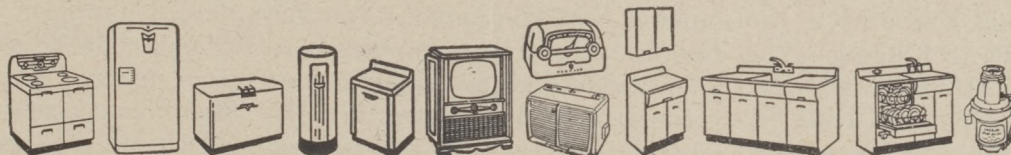
Make summer relaxing a pleasure!

A CROSLEY AIR CONDITIONER cools and circulates dry, filtered air...
exhausts stale air...gives you ideal weather in any season.

Get cool—stay cool—the Crosley way.

Come in today and see the new CROSLEY Push Button Automatic
Air Conditioner with the *exclusive* Climate Timer.

CROSLEY... better products for happier living

♦♦ Better prices
♦♦ Easy terms

ARUBA TRADING COMPANY

Oranjestad, Tel. 1930 - 1671

--

San Nicolas, Tel. 5122 - 5123

ALEXANDRA DANILOVA
THE BALLERINA WITH THE MILLION DOLLAR LEGS.

HEET VAN DE NAALD

De Deutsche Grammophon Gesellschaft bracht Verdi's Requiem in een uitvoering van Maria Stader sopraan, Marianna Radev mezzosopraan, Helmut Krebs tenor, Kim Borg bas, het RIAS Kamerkoor, het Koor van de St. Hedwigs-kathedraal en het RIAS Symphonie Orkest Berlijn onder leiding van Ferenc Fricsay. Het is een voortreffelijke opname geworden, waarin ons het beste van de hedendaagse solozangkunst wordt geboden. Het geheel is technisch en artistiek een uitblinker en zo zijn deze 2 platen met recht een groot bezit voor het leven, waarvan de luisteraar telkens weer veel zal genieten.

Deutsche Grammophon Gesellschaft
LMP 18157/8.

Columbia kwam met twee symphonieën van Haydn en wel de goede bekenden: Symphonie No. 94 in G (Mit dem Paukenschlag) en Symphonie No. 103 in e. (Mit dem Paukenwirbel). Ze worden uitgevoerd door het Koninklijk Philharmonisch Orkest onder leiding van Sir Thomas Beecham. Hier dus twee opnamen waarin de pauken een rol spelen, een heel verschillende overigen. De uitvoering ademt de echte geest van Haydn en is ook qua opname goed geslaagd. Voor bestelling is het nummer COLUMBIA CX 1104.

De 4de Symphonie van Bruckner, ook wel de Romantische genoemd, is wel het populairste werk van deze componist. Willem van Otterloo

en het Residentieorkest gaven van deze symphonie een zeer mooie uitbeelding, die door Philips werd opgenomen op twee kleine LP's. Voor bewonderaars van Bruckner zal deze opname een bron van veel genoegen zijn. Alle andere muzikminnenden zullen Van Otterloo en zijn orkest dankbaar zijn voor de eerlijke en pure musiceerlust, die uit deze uitvoering blijkt.

PHILIPS A 00658/9.

Wij mogen de kunstenaar Walter Gieseking zeer dankbaar zijn voor zijn prachtig pianospel in Debussy's: Imagens, Pour le piano en Estampes. Het is nu ongeveer vijftig jaar geleden, dat Debussy deze muziek schreef Behoudens in Pour le piano, waar invloeden van Schumann en Chopin hoorbaar zijn, zijn deze pianowerkjes juweeltjes van oorspronkelijkheid. Het vraagt inderdaad enige inspanning om zich te verdiepen in de fijne kunst van deze Franse toondichter, misschien nog beter toonschilder, maar wie zich die moeite getroost, zal ogenblikken van puur muzikaal genot vinden in deze meesterlijke werkjes. Zeer aanbevolen.

COLUMBIA CX 1137.

Humperdinck's sprookjes-opera Hänsel und Gretel is sinds enige tijd door twee maatschappijen op de zwarte schijf in de handel gebracht. Beide opnamen zijn van ongeveer gelijke kwaliteit en het is beslist niet doen lijk motieven aan te wijzen, die de een boven de andere zou stellen. Beide opnamen hebben hun eigen bekoorlijkheden. Mocht er ooit een andere opname op de markt komen, dan zal deze prachtig gesproken niet beter kunnen zijn dan de huidige twee van D.G.G. en Columbia. Het is een kostelijke sprookjes-opera, die al even kostelijk is uitgevoerd en opgenomen.

Voor liefhebbers van deze heerlijke muziek volgen hier de bestelnummers. D.G.G. LPEM 1907/8
COLUMBIA 33 CX 1096/7

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

October 1954

No. 7

REDACTIE AAN HET WOORD

September is in vele opzichten een maand geweest, die op een hoog cultureel peil stond. Alexandra Danilova en haar gezelschap brachten een uitverkocht De Veer Theater een programma van balletdansen, die op een perfecte manier en met een summum aan beheersing en techniek uitgevoerd, niet nalieten grote indruk te maken. Men leze, wat Mej. Athmer hierover weet te vertellen.

De Filmliga bracht een ontroerende film, die ons in aanraking bracht met mensen, die door het gemis van hun ogen zoveel ontberen. En wij hebben opnieuw een grote dankbaarheid in ons gevoeld, omdat wij dat heerlijke van het kunnen en mogen zien elke dag opnieuw beleven.

Mr. Jaap Kunst nam ons mee naar nieuwe werelden. De wereld van het lied. Honderden kinderen beleefden de sensatie, dat er toch nog wel meer achter die noten en woorden schuilt dan men zo oppervlakkig zou denken. Een woord van dank aan de Volksuniversiteit is hier zeker op zijn plaats. Daarnaast voerde Mr. Kunst ons mee op zijn reizen naar Indonesië en naar Afrika. En we voelden ons opnieuw als kinderen, die geboeid aan de lippen van deze spreker hingen. Meester Jaap Kunst, wij zijn U dankbaar en moge deze eerste kennismaking spoedig hernieuwd worden.

En tot slot willen wij in alle bescheidenheid even vermelden het CCA-radio-programma. Reacties van luisteraars hebben ons versterkt in de mening, dat het CCA op de goede weg is. Wij zijn nog niet waar we moeten zijn, maar geachte lezer(s) wij gaan onvermoeibaar voort. Reeds in October zullen nieuwe onderdelen in onze programma's worden opgenomen. Steunt U ons door opbouwende kritiek en... door medewerking.

NIEUWS VAN DE VOLKSUNIVERSITEIT

Het eerste jaar van zijn bestaan heeft de Volksuniversiteit beëindigd met een eclatant succes: het duo Vermeire, in Trocadero. Het was de negentiende avond die door de V.U verzorgd werd.

De maand September was misschien bedoeld als een vacantiemaand, maar de gelegenheid Mr Jaap Kunst te laten spreken over

muziek en andere cultuuruitingen was natuurlijk zeer welkom.

Verder zijn er plannen in ontwikkeling (en uitvoering) om Donderdags in het CCA-uur een lezing te verzorgen. Zij worden elders in dit nummer aangekondigd.

Automobilisten, reserveert Uw Donderdagavonden (te beginnen 7 October) want er komt een cursus van 8 lessen, te geven door de heer Weber, leraar aan de ATS, des avonds van 8-9.30 En in samenwerking met andere

CCA-onderdelen komen er twee lezingen, een voordracht en een film over Shakespeare.

Bovendien zijn er plannen voor een kookcursus (eventueel Indische keuken) een avond met lichtbeelden over vissen. Ook zoekt men naar de mogelijkheid ter gelegenheid van het Augustinus-eeuwfeest een avond te organiseren.

Het bestuur heeft mej. N. Ecury bereid gevonden, zitting te nemen, zodat het bestuur thans bestaat uit

J.F. du Maine, Venezuelastraat 26, voorzitter

H. Been, Tanki Flip, 1e secretaris

L.P. Vermeulen, Venezuelastraat 13 2e secretaris

N. Hoogerboord Rondweg 67 Penningmeester

J. v.d. Berg Gen Maj De Bruine-wijk Commissaris

J. Helmink Costa Rica straat Commissaris

Mej. N. Ecury, Schelpstraat Commissaris

U kunt zich opgeven als lid bij het bestuur, of vóór de aanvang van lezingen aan de zaal. De contributie bedraagt F. 2.50 p. jaar, voor de autocursus voor leden F. 2.50, voor nietleden F 5.—

Het bestuur is zo vrij de leden van het vorige jaar weer als lid in te schrijven voor het nieuwe jaar, tenzij men anders te kennen geeft. Eenieder wordt verzocht de contributie voor 1 November te voldoen, teneinde incassokosten te vermijden.

TOXICOMANIE

Het katholieke Parijse dagblad LA CROIX is een dag- en een weekblad tegelijk. Het besteedt betrekkelijk weinig ruimte aan nieuws, maar geeft dagelijks enkele pagina's, geheel gewijd aan een bepaald onderwerp: missie, sociaal leven, literatuur, e.d. Deze pagina's komen wekelijks terug. Zo krijgen de lezers, behalve het nieuws in verteerbare omvang, een weekblad in huis, hun aangeboden in dagelijkse afleveringen. Een dier pagina's is de gezinspagina.

Daarop vonden wij onlangs een bijdrage, getiteld *Le cinéma, cette toxicomanie...* (de cinema die toxicomanie...)

Zover onze woordenboeken het uitwijzen, bestaat in het Nederlands het woord toxicomanie niet, wel toxicologie, wat de leer der vergiften betekent. Maar de betekenis is duidelijk. Toxicomanie betekent de manische (geestelijk abnormale, verslavings) neiging zich te vergifigen. Die titel betekent dus dat de bioscoop een dergelijke neiging vertegenwoordigt.

De Croix bijdrage was een uittreksel van een artikel, door R. Pauly gepubliceerd in een Frans medisch tijdschrift, onder de titel „De film, toxicomanie van de moderne wereld. Overwegingen van een beoefenaar der geestelijke-gezondheidsleer voor het het filmdoek.”

Het begint als volgt:

„In zijn donkere wijkplaats die herinnert aan de prehistorische grotten der primitieven, verwerkt de moderne mens, dank zij de film, langs wegen van onvoorziene verbeeldingsindrukken, het overschot aan agressieve en sexu-

ele neigingen, die geen uitweg hebben kunnen vinden in het werkelijke leven. De filmliefhebber vertoont alle karakteristieken van de toxicomaan: hij heeft van de toxicomaan de behoefte, die niet door gewenning wordt weggenomen, en die hem in staat stelt uren lang alle ongemakken stoiciens te verdragen om zijn gift te bemachtigen. Hij heeft van hem de onbeweeglijke extase gedurende het gebruik. Hij heeft van hem het vermoede en krachtloze gezicht bij het verlaten van het showspel.. Beschouwd van het standpunt der geestelijke-gezondheidsleer wordt in zekere zin, de formidabele psychologisch kracht van de film, een medisch probleem van de eerste orde.”

Dat de film, vergiftigend of niet, een „formidabel psychologische kracht” ontwikkelt is een feit waarvoor wij indrukwekkende getuigenissen bezitten. „De moderne mens is „filmisch” geworden,” verklaarde, in 1948, de ons te vroeg ontvallen Pater Ivo Zeiger S.J. „hij wordt in die mate onder uiterlijke indrukken bedolven, dat voor zijn innerlijke leven geen tijd of smaak overblijft.”

Het misie-episcopaat van Frans West Africa heeft onlangs een Open Brief aan de Franse hogecommissaris gericht waarin gezegd wordt, dat de Westerse film de neiging vertoont „het gehele Afrikaanse leven te beheersen.” En overigens lezen wij in de filmencycliek van Paus Pius XI, van 1936: „Zonder twijfel heeft zich onder de ontspanningsmiddelen der nieuwe tijd de film in de laatste jaren 'n plaats van u-

niversele betekenis veroverd.” Het Duitse zielzorgtijdschrift Anima berekende onlangs dat er thans bijna 100.000 filmtheaters bestaan, die jaarlijks door bijna 10.000.000.000 (10 milliard) mensen worden bezocht, dat is door ruim 25.000.000 (25 miljoen) mensen per dag.

Het is nu eenmaal een feit dat een zeer aanzienlijk deel der filmproductie eerder het kwaad dan het goed bevordert. Een Frans onderzoek heeft onlangs aan het licht gebracht, dat de gemiddelde film drie of vier misen wandaden te zien geeft: moorden, daden van geweldpleging, overspel bedriegerijen en dergelijke. Maar afgezien daarvan bestaat de vraag of niet van de film zelf, de film als zodanig, 'n zekere kwaadaardige invloed uitgaat.

Psychiater Pauly is van mening, en hij wijst erop (dit is zijn voornaamste conclusie) dat de film slechts in die mate zijn giftanden zal verliezen, waarin hij artistieke waarde zal verkrijgen. Wij voor ons vrezen dat die kans niet groot is, tenminste wanneer wij ons tot de fotografische film bepalen. De fotografie mist nu eenmaal al die krachten waarmee de beeldende kunstenaar zijn wonderen verricht. Men kan misschien zeggen, dat de artistieke waarde van de film niet schuilt in zijn materiaal, maar in zijn bouw. Maar dan blijft de vraag of fotografisch materiaal zich als materiaal voor kunstwerken leent. Er is echter iets wat erger, of, als men wil, duidelijker is. Musici dansers en voordrachtskunstenaars treden in communicatie met hun gehoor. Hun optreden slaagt als deze tot stand komt. Het mislukt als deze uitblijft. De

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

FOTO IDEEAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's

zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,
ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

DE NIEUWE

ELNA

SUPERMATIC

Is thans weder VOORRADIG.

Bezoekt onze showroom en vraagt eens, zonder enige verplichting,
een DEMONSTRATIE.

U zult verbaasd staan, wat U met deze machine kunt bereiken !

WESTBEST

Kruisweg Steenweg

ORANJESTAD.

Airconditioning is niet duur --- U slaapt vijf kwartier in een uur !

N. V. ELMAR

It is getting **HOT HOT HOT HOT HOT**

Be prepared for the coming warm season with a

COOLERATOR

AIR CONDITIONER

Designed just right for your room, it cools automatically (at no extra cost), it purifies (pollen, dust and dirt are filtered out), it dehumidifies, it brings in fresh air, it exhausts stale air, it circulates room air, it's for your comfort, it's for your health, it fits all windows 24" or larger, it's guaranteed for 5 years, it's right for your budget!

Get COOL

keep COOL

stay COOL

with COOLERATOR

AGENTS:

MARIO S. ARENDS Inc.

SHOWROOM ORANJESTAD

“-:-”

TEL. 1174

NOGMAALS:

Alexandra Danilova

Het was te begrijpen, dat op de avond van 10 Sept. de goed gevulde zaal van het De Veer theater in spanning wachtte op het ogenblik, dat Alexandra Danilova en haar groep zouden gaan optreden.

Zeer jammer was het echter, dat de eerste dans: "Chopiana" niet vlottend werd uitgevoerd. De dansers waren onzeker en er was geen volmaakte coördinatie zoals dat hoorde. Later bleek, dat de piano niet geheel in orde was, - enkele toetsen bleven voortdurend vastzitten, - waardoor de pianist geheel zijn aandacht nodig had om deze handicap te overwinnen. Hij kon dus de dansers niet volgen en speelde dit stuk te vlug.

Het is te betreuren dat de toeschouwers hierin teleurgesteld werden.

Het tweede nummer "Le Mirage, gedanst door Moscelyn Larking en Roman Jasinski, was bijzonder goed.

In deze dans kwam tot uiting, 'n volkomen beheersing der techniek door de dansers en het perfecte aanvoelen door deze, van de uit te beelden geschiedenis.

De beroemde "Nutcracker pas de deux", op muziek van Tschajkowsky was wel het hoogtepunt van de avond. In dit klassieke ballet, gecoriografeerd door Marius Petipa, kwamen de grote kwaliteiten van Danilova als danseres ten volle tot hun recht.

In het jaar 1891 kreeg Tschajkowsky de opdracht om een ballet te componeren. Het ballet moest zijn: 'n versie van "Nussknacker und Mausekönig". Hij verkoos echter de bewerking van

dit verhaal door Alexandea Dumas te gebruiken, getiteld: "Histoire du casse noisette" (de geschiedenis van een notenkraker) Dit ballet werd voor het eerst uitgevoerd in Dec. 1892 in de opera van St. Petersburg.

Le Beau Danube, oorspronkelijk gecoriografeerd in 1924.

Wat wij op 10 Sept. te zien kregen was een arrangement van Danilova zelf naar de choriografie van Leonide Massine uit 1933. In dit stuk kwam duidelijk tot uiting, de vrolijke geest van het 19de eeuwse Wenen. Het moment dat de straatdanseres en de huzaar opnieuw hun romance van vroeger beleven, was zeker op bijzonder boeiende wijze in dit stuk door beide dansers weergegeven.

Bijzonder charmant was het daaropvolgende nummer: "The Carib Peddler". De choriografie was zeer modern, doch de weergave van de dans werd beslist op klassieke wijze uitgevoerd.

De laatste dans "Mlle Fifi" was een stuk dat zich afspeelde in de tijd van de Bohemiens in Parijs. Alexandra Danilova wist in deze dans zeer goed de typische sfeer uit die tijd uit te beelden.

Beiden danseressen en dansers bleken de techniek van het ballet op perfecte wijze uit te beelden.

Tussen de dansen door gaf de pianist enige stukken ten beste, welke door het publiek ten zeerste gewaardeerd werden.

Tot slot nog een woord van lof over de costuums.

Alles was tot in de puntjes verzorgd.

VOLGEND GROOT EVENEMENT :

SURINAAMS PHILHARMONISCH ORKEST KOMT NAAR ARUBA

Nadat ruim 2 jaar geleden het plan werd ontworpen om het Surinaams Philharmonisch Orkest naar de Antillen te laten komen voor het geven van enige concerten, werd op Aruba onder auspiciën van de Vereniging Suriname een comité opgericht, dat de werkzaamheden verbonden aan de overkomst van dit Orkest op zich zou nemen. Aanvankelijk lag het in de bedoeling ook Curaçao in deze tournee van het Orkest te betrekken. Door diverse moeiheden moest echter van dit voornemen worden afgezien. Thans zal het Orkest dus alleen naar Aruba komen. Het Orkest zal op 7 October met een chartervliegtuig op Aruba arriveren, en op 21 October weer naar Suriname vertrekken. Van het Orkest, dat uit 57 leden bestaat, zullen slechts 53 leden buiten de dirigent naar Aruba komen.

Het Orkest werd in 1948 in Suriname opgericht op initiatief van de Heer Eddy Wessels. Al gauw bleek dit Orkest in een behoefte te voorzien. Sedert zijn oprichting mochten de concerten van het Orkest zich in grote publieke belangstelling verheugen. De concerten die het Orkest geeft zijn practisch altijd uitverkocht, en moeten vaak herhaald worden.

De faam van dit, in hoofdzaak uit amateurs bestaande Orkest, is ook buiten de grenzen van Suriname doorgedrongen. In 1952 maakte het Orkest een tournee naar Trinidad. Dit tournee is een overweldigend succes geworden. Door het Orkest aldaar gegeven uitvoeringen waren zonder uitzondering alle uitverkocht. Beschermheer van het Orkest is de Gouverneur van Suriname Mr. J. Klaasessz. Deze maakte ook de tournee naar Trinidad mee, en introduceerde persoonlijk het Orkest aldaar.

De dirigent van het Orkest,

de Heer Wessels, heeft ook buiten Suriname met succes verschillende Orkesten gedirigeerd. In Nederland is de Heer Wessels o.a. in gelegenheid gesteld tijdens een repetitie van het West Nederlands Orkest te dirigeren. De directeur van dit Orkest, de Heer Sam Swaap, schreef naar aanleiding van dit optreden aan de Heer Wessels het volgende:

"De wijze waarop U Uw intenties wist over te brengen op het Orkest in werken zoals de Eerste Symphonie van Beethoven en de Symphonie No. 95 van Haydn stemt mij tot grote vreugde. Hier was een kunstenaar en mens aan het werk".

Ook mocht de Heer Wessels het Overijsels Philharmonisch Orkest dirigeren. Uit een schrijven van Yvonne Baarspul, dirigent van dit Orkest, citeren wij:

"Even wil ik je nog schrijven hoeveel genoeg het mij gedaan heeft dat je vorige week Donderdag met het Overijsels Philharmonisch Orkest hebt gewerkt en vooral de manier waarop. Het is

goed dat de liefde voor de muziek in jou zo sterk is, dat je direct contact met het Orkest had en dat je de mensen zo goed laat musiceren".

Tijdens een van zijn bezoeken aan Havana heeft de Heer Wessels tijdens een repetitie het Havana Philharmonisch Orkest gedirigeerd. Hij ontving daarna 'n brief van Frider Weissmann, de dirigent van dit Orkest, die o.a. het volgende schreef:

"My Dear Friend Wessels:

With great pleasure I must write to you that the conduction of the Egmont Overture was done with beautiful musicianship and with such enthusiasm that the Orchestra responded beautiful to you".

Als solist komt met het Orkest mee de bekende Nederlandse pianist Arnold Juda. Enige tijd geleden is de Heer Juda reeds in de Club Suriname als solist opgetreden.

Het Orkest komt met 2 verschillende programma's.

Het openingsconcert dat op 8 October in De Veer's Theater zal worden gegeven, omvat de volgende werken:

1. Overture en Allegro uit de Suite "La Sultana" Francois Couperin (1668-1733) Orkestratie van Darius Milhaud.
2. Concert voor piano en Orkest in g op 25 Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) Molto Allegro con fuoco Andante Molto allegre e vivace

Solist Arnold Juda

P A U Z E

3. Gedeelte uit de operette
"De Schone Helena"
Jacques Offenbach (1819-1880)
4. Academische Feest Ouverture Op. 80.
Johannes Brahms (1833-1897)
5. Vertellingen uit het Weense Woud
Johann Strauss (1825-1899)

Het tweede concert, dat op 14 October eveneens in De Veer's Theater wordt gegeven, zal bestaan uit de volgende werken:

1. Overture tot de Opera "Alceste"
Christoph Willibald Gluck (1714-1787)
2. Romance voor Viool en Orkest
Johan Severin Svendsen (1840-1911)
Solist: H. U-A-Sai
3. L'Arlésienne II
Georges Bizet (1838-1875)
Pastorale
Intermezzo
Menuet
Farandole

P A U Z E

4. Lustspiel Overture
Kéler Béla (1820-1882)
5. Rhapsody in Blue
George Gershwin (1898-1937)
Solist: Arnold Juda
6. Overture tot de opera "Die Fledermaus"
Johann Strauss (1825-1899)

Het Orkest komt dus met een gevarieerd en niet te zwaar programma. Buiten deze avondconcerten, die om 8.30 uur zullen aanvangen, zal het Orkest tevens

2 speciale programma's voor kinderen geven. Ook deze concerten zullen in de Veer's Theater gegeven worden. De juiste data zullen nog nader bekend gemaakt worden. De Entree voor de avondconcerten is f. 3.—. Gezien de hoge kosten die aan deze tournee verbonden zijn en het aantrekkelijk programma dat geboden wordt, kan deze prijs zeker niet te hoog genoemd worden. Waar de muzikliefhebbers op Aruba practisch nooit in de gelegenheid zijn muziek door een Orkest zelf te horen voordragen, bieden deze concerten een unieke gelegenheid om nu eens een groot Orkest niet door de radio of van grammofoonplaten, maar in de concertzaal

zelf te horen. Wij twijfelen er dan ook niet aan, dat een ieder van deze zeldzame gelegenheid gebruik zal willen maken en beide concerten zal bijwonen. Voorverkoop van kaarten vindt plaats in Oranjestad bij:

Imprenta Comercial, Don Simon, Music & Magazine Store D.R. Valen, Spritzer & Fuhrmann, Peasant Shop.

San Nicolas: Club Suriname, Gift Shop, Lago Main Office.

De concerten worden gegeven onder auspiciën van de Vereniging Suriname en de Arubaanse Kunstkring. Gezien de hoge kosten is het niet mogelijk aan leden van deze vereniging reductie op de toegangsprijs toe te staan.

ARUBAANSE MUZIEKSCHOOL

President: F. de P. Wever

Directeur: A. L. Born

Zoals men weet, verstrekt de Muziekschool een groot aantal studiebeurzen aan leerlingen, die niet het volle lesgeld kunnen betalen. Aangezien het hier prive-lessen betreft, kan men zich voorstellen, dat er grote bedragen mee gemoeid zijn. Ons fonds voor beurzen is dan ook vrijwel uitgeput, en behoeft dringend aanvulling. De nieuwe penningmeester, de Heer R. H. Houtzagers, is er reeds in geslaagd, een aantal nieuwe donateurs te werven; de rest der benodigde gelden hopen wij o.a. te verkrijgen door een grote uitvoering, te organiseren in November. Medewerking is o.a. gevraagd van de Jeugdharmonie o.l.v. Frere Pedro, van de Trupialen o.l.v. Frere Alexis, de koren en blokfluitgroepen der school, de leerkrachten der school (o.m. Mevr.

R. Steenhuisen, J. Cohen, J.J. Stam, A. L. Born), het koor der Mariniers, en enkel der leerlingen. Verder hoopt de school, 'n verloting te organiseren. Nadere mededelingen volgen.

Deze maand worden ook de examenseisen aangevuld en definitief vastgesteld, waarna de examenstof via stencils aan de leerlingen zal worden verstrekt.

Ook vangen thans de voorbereidende werkzaamheden aan voor het leerlingenorkest, dat in October de repetities zal beginnen, en op de Kerstuitvoering voor het eerst zal optreden. Zo is er zowel voor leraren als leerlingen veel werk te verzetten, en zal er ook voor allen, die met de school sympathiseren, volop gelegenheid zijn tot actieve en passieve steun. Beide zijn voor de school onontbeerlijk!

RAADSELS

Jan en Piet gingen elke morgen naar de markt. Ze verkochten dan beide dertig appels. Jan twee voor een dubbeltje, Piet drie voor een dubbeltje. Jan ontving dus f 1.50 Piet f 1.00. Op zekere morgen was Piet ziek. Daarom nam Jan voor hem de appels mee.

Jan dacht bij zichzelf: "Waarom zou ik zijn appels niet bij de mijne doen. Ik verkoop er twee, Piet drie voor tien cent, dat maakt samen vijf voor twintig." Zo gezegd zo gedaan. Maar toen Jan alles had verkocht, en zijn geld ging tellen, toen bleek, dat hij een dubbeltje te kort had. Hij ontving immers maar twaalf maal twintig cent, dat is f 2.40. Waar is dat dubbeltje?

Drie dames gingen voor hun overleden vriendin een bloemenkrans kopen bij de bloemist. Ze betaalden elk tien gulden, want de bediende van de bloemist meende dat de krans dertig gulden kosten moest. Toen de dames echter de winkel uit gingen riep de baas zijn bediende en zei hem, de dames vijf gulden terug te geven, want de krans kostte maar f 25.—. De jongen rende met de vijf guldens achter de dames aan, maar dacht intussen bij zich zelf "Als ik die mensen

vijf gulden geef, dan kunnen ze dat nooit verdelen, en dan wordt het ruzie. Ik zal twee gulden in mijn zak steken, en ze maar drie gulden terug geven. Dan krijgen ze er elk een." De dames namen elk hun gulden in ontvangst, en hadden nu dus geen tien, maar slechts negen gulden betaald.

Drie keer negen is zeven en twintig, de bediende had twee gulden in zijn zak gestopt, dat is samen negen en twintig. Waar is de dertigste gulden gebleven?? Een kip weegt een kilo, plus de helft van zijn gewicht. Wat weegt de kip?

Een trein is honderd meter lang, en rijdt met een snelheid van 100 meter per minuut over een spoorbrug, die ook honderd meter lang is. Hoe lang rijdt die trein op de brug?

Twee vrienden ontmoetten elkaar op een perron, en ontdekten, dat ze zojuist met dezelfde trein waren geariveerd. "Vind je niet, dat die trein met een gevaarlijke hoge snelheid het station binnen reed?" vroeg de een. "Helemaal niet", zei de ander, "ik dacht juist, wat sukkelen we weer langzaam binnen". Ze hadden allebei gelijk. Hoe is dat mogelijk?

HET DOMME MEISJE

Er is een meisje weglopen,
een meisje met een
Héél vroeg deed zij het tuinhok open
en liep de straatweg op.

De kippen in het hok ontwaakten
en kakelden: "waahh"
En weet je wat de kokers kwaakten?
"Keer om, lief kind, keer om."

"Boe", riepen kokers bij de sloten,
"boe-boe" en schudden "neen".
De vogels in de hokken sloten:
"meisje, waar ga je heen?"

Ze liep en liep en liet niet luisteren,
al werd het steeds verhaald.
Ze liep maar met haar pop te fluisteren
en zo is ze verdwaald.

Wie hebben haar in het bos gevonden
en 's avonds thuis gebracht?
Twee grote zwarte berdershonden,
die keerden van de nacht.

De grootste heette Alexander,
haar arm lag om zijn nek.
En Hector-want zo heette de ander-
droeg 't popje in zijn bek.

Mies Bouhuys

IETS OVER DE OPERA

Een opera is een drama met muziek. Bij het woord drama moeten we niet allereerst denken aan een moord. Ook dat is een drama, maar als opera denken we vooral aan een handeling met woorden, gebaren en muziek. Zo'n drama wordt door solisten, vaak ook met een koor, en een orkest uitgevoerd. Het is dus een samengaan van toneel en muziek.

In de tijd dat de Griekse beschaving haar hoogtepunt had (zo ongeveer 500 jaar voor Christus) bestond deze combinatie van muziek en toneel al. Het waren toneelstukken die onderbroken werden door muziek. Pas tegen het einde van de 16de eeuw ontstond de eerste echte opera. De componisten bedoelden toen zo'n Grieks treurspel na te bootsen. Zoals vaak het geval is met zulke pogingen, was ook deze keer het resultaat maar povertjes. Maar een begin was er. Monteverdi, een componist die omstreeks 1600 leefde maakte wat we zouden kunnen noemen de eerste echte opera. Spoedig daarna werd er in Venetië een operagebouw geopend en toen werd er ijverig gewerkt aan het componeren van opera's.

In de loop van de eeuwen is er aan het uiterlijk van een opera wel wat veranderd. Eerst stond het koor in het middelpunt van de be-

langstelling, later kwamen daarvoor in de plaats de solisten. De muziek werd hoofdzaak, terwijl het drama bijzaak werd. Deze manier van uitvoeren leidde tot de gekste dingen. De solisten deden naar eigen believen met de muziek die ze zongen. Gluck en Mozart kwamen heel wat dichterbij de ware betekenis van de opera. Zij beeldden in hun muziek de karakters van de personen en de dramatische situaties uit. Zoals op elk terrein van componeren blonk Mozart dus ook hier weer uit. Later kregen we weer echte concertopera's. Vooral Rossini in Italië. In de negentiende eeuw zijn er verschillende richtingen in de operacompositie. Zo kunnen we spreken van Romantische opera's, heldenopera's, komische opera's en andere. De grootste componisten van deze 19de eeuw zijn Richard Wagner in Duitsland en Giuseppe Verdi in Italië geweest. Deze meesters hadden weer hun navolgers. In Italië waren dat Mascagni, Leoncavallo, Puccini, enz. en de volgelingen van Wagner waren b.v. Cornelius, Humperdinck enz. Ook tegenwoordig worden opera's geschreven. En de componisten zijn vaak nieuwe wegen gegaan, d.w.z. zij wilden niet nadoen wat grote componisten

(vervolg op blz. 12)

VOOR DE RIJPERE JEUGD

"Een handvol Poolse aarde".

Jullie zullen al wel zo ver gevorderd zijn in de kunst van het lezen, dat je al ontdekt hebt, dat 'n boek mooi, zeer mooi zelfs, kan zijn, zonder dat je het spannend kunt noemen.

De periode, waarin we Indianen-boeken verslonden ligt achter ons. We zoeken in het boek iets meer; iets van het aangrijpende, werkelijke leven. Hierboven staat de titel, van zo'n

boek, dat nog meer geeft, dan iets van het leven nl. het ook rijk aan smart, zoals wij die voor onszelf niet zouden durven verbeelden. Het leven van deze componist is een roman, die waardevolle, echt mooie lectuur is. Maar dit boek is meer. Als we 'n Leven, rijk aan prestaties, rijk aan successen, zoals wij voor onszelf niet durven hopen; maar we ons misschien zelfs toeleggen op 't moeizaam leren spelen van

beter muziek, dan zal de naam Chopin ons zeker iets zeggen. Hoeveel beter zullen we het werk van deze componist leren begrijpen, hoeveel meer belangstelling zullen we voor zijn werk hebben, als we de achtergronden kennen, waartegen deze muziek geschreven werd.

Wie Chopin beter wil verstaan,

moet zijn leven kennen. En studie is daarvoor niet nodig, want als je iets voor muziek voelt, lees je deze roman in één adem uit. "Een handvol Poolse aarde" is geschreven door Rosey E. Pool en is uitgegeven bij het Nederland's Boekhuis in Tilburg. Ook in de Bibliotheek kun je het boek krijgen. A. v.d. R.

DOU VERMEIRE:

NOG IETS OVER HET POPPENSPEL

Ten onrechte was en is men nog wel van mening, dat het spel der poppen er is voor kleine kinderen, die nog te klein zijn voor de schouwburg. Een soort toneelkleuterklasje. En men vergeet, of weet niet, dat het poppenspel een der oudste dramatische kunsten is. Langzamerhand, echter komt er in dit opzicht wel verbetering, vooral door het optreden van een aantal goede poppen- en marionettentheaters, die het publiek aanschouwelijk het bewijs leveren van het tegendeel.

Want, zonder de vele spelers, die zich op het spelen voor kinderen toegelegd hebben te kort te willen doen: het poppenspel en vooral het marionettenspel is vooral voor volwassenen en rijpere jeugd. Toch is dit oude misverstand o.a. de oorzaak dat het poppenrepertoire beperkt, verouderd en over het algemeen inderdaad wat kinderachtig is. Er zijn zeer weinig schrijvers, die zich geroepen voelen er in ernst voor te werken, ondanks het feit dat enkele heel groten, zoals George Sand, Maurice Maeterlinck en Bernard Shaw herhaalde malen van hun voorkeur, zelfs boven het "echte" toneel hebben blijk gegeven.

Het poppenspel is zo oud, dat men de oorsprong nog niet heeft kunnen vaststellen. In China, Japan, India, Siam, Java, Turkije, Egypte, Griekenland enz. heeft men verschillende vormen van poppenspel, en het is wel zeker dat vanuit het Oosten het spel Europa heeft bereikt.

De marionetten treden eigenlijk voor het eerst in serieuze vorm op in Italië, en wel in de kerk te Rome, waar men religieuze spelen opvoerde. Bij het concilie van Trente echter werden de houten heerschappijen uit de kerk verbannen, gingen de straat op, en werden met gejuich ontvangen door comedianten, zigeuners, etc. Met hen trokken wij al zwerfend en potsenmakend over heel Europa. Merk-

waardig is, dat de marionetten en schimmen ons land bereikten via Frankrijk en Engeland, terwijl de handpoppen de Oostelijke route over de Balkan en Duitsland volgden. Het is wel zeker dat toentertijd het spel noch technisch noch artistiek op een hoog peil stond. In de 19e eeuw heeft het echter, vooral wat betreft marionetten en schimmen een bloeiperiode gekend in Frankrijk zowel als Engeland, zó zelfs dat men van een serieuze concurrentie met het "levende" toneel kon spreken. Het repertoire noch de techniek hebben toentertijd gelijke tred kunnen houden met de ontwikkeling van de opkomende technische eeuw, welke andere, meer sensationele dingen vroeg. In de laatste tientallen jaren echter komen hier en daar spelers, welke er in slagen een eigen moderne stijl (in de goede zin van het woord) te ontwikkelen, en het blijkt dat dit voor de toeschouwers in een sterk gevoelde behoefte voorziet. Het gebrek aan repertoire doet zich echter pijnlijk gevoelen en vele spelers schrijven dan ook hun eigen teksten, al of niet naar een bestaand gegeven of verhaal. Trouwens, een echte poppenspeler moet, wil hij kans van slagen hebben, een soort duivelskunstenaar zijn. Schilder, beeldhouwer, schrijver, regisseur, technicus, acteur, zakenman, ja, wat niet. Wat het meest ontbreekt is tijd! Tijd! Tijd om poppen te maken, teksten te schrijven, tech-

nische verbeteringen aan te brengen, decors te bouwen, repeteren etc. en ook om voorstellingen te geven! Want daar gaat het om! Met steeds terugkerende spijt constateert hij dat een etmaal maar 24 uur telt, en veelal gebruikt hij er een overgroot deel van. Gedragen door een overtuiging dat hij in een behoefte voorziet, zeker. Maar vooral door een soort bezetenheid, een het-niet-kunnen-laten! Want zo is het. Eenieder, die de poppen in hun macht krijgen laten ze nooit meer los. Hij is hun slaaf én hun heerser, en ze nemen hem volledig in beslag.

Zo is het altijd geweest, en zo zal het wel altijd blijven. En het is de voorwaarde voor het bereiken van een doel, op welk gebied dan ook.

Don Vermeire.

IETS OVER DE OPERA.

-VERVOLG-

vóór hen al hadden ontdekt, maar zij streefden naar andere, nieuwe doelen. Die pogingen zijn niet altijd succesvol geweest, maar enkele moderne componisten hebben toch verrassend werk geleverd. Om er enkele te noemen Debussy en Stravinsky.

Dit verhaaltje over de opera is natuurlijk zeer onvolledig, maar het kan je een idee geven van de geschiedenis der opera. In de winkels in Oranjestad en San Nicolaas kan je ettelijke opera's kopen. En er zijn erbij van componisten uit vele landen, ook van de hierbovengenoemde. Mocht je eens een opera op gramfoon-platen willen horen, begin dan met het verhaal, de geschiedenis te lezen. Want pas daarna kan je echt van zo'n groot werk genieten. Eigenlijk moet je een opera zien. Maar op Aruba is dat nu eenmaal onmogelijk. Dus moeten we vaak tevreden zijn met de gramfoonplaat. J. S.

TOXICOMANIE

(VERVOLG)

film mist deze mogelijkheid volkomen en te enen male. Wat in de studio's of daarbuiten is opgenomen, wordt in de cinema's „afgedraaid”, star onveranderlijk, altijd eender, ook wat de fijnste nuances betreft, op iedere tijd van de dag, voor iedere soort publiek, zonder enige mogelijkheid tot die contactname waaruit de kunstenaar zijn kracht put.

Wij zijn er ons van bewust dat deze opmerkingen, als zij juist zijn, tot op zekere hoogte eveneens toepasselijk zijn op hetgeen de gramfoon ende radio ons biedt op het gebied van muziek en voordrachtskunst. Maar van deze consequentie schrikken wij niet. Zeker niet meer sinds wij, onlangs, hebben gelezen wat Arthur Honegger ter zake heeft gezegd. Een componist, die, gelijk men weet, zelf veel filmmuziek heeft geschreven. Muziek dus, bestemd voor mechanische reproductie.

Honegger spreekt:

„Er zijn werken waarvan ik hield, en die ik niet meer kan horen. Ik hoor ze letterlijk niet meer . . . Het is of ik niets meer hoor dan geluid . . . De muziek is stervende. De radio, die infernale machine, helpt haar doden. Altijd, altijd het zelfde. . . Een componist (laat staan een uitvoerende kunstenaar-STRINX) heeft contact met zijn luistenaars nodig . . . Het leven begint meer en meer op een circus te lijken... Onze beschaving snelt naar haar einde, en de muziek gaat het snelst.”

Wij zijn, geloven wij, niet zulke verschrikkelijke pessimisten. Maar wij geloven, dat de film een

buitengewoon gevaarlijk wezen is. Het feit dat hij, uit zedelijk oogpunt, beslist meer aanleiding tot zorgen geeft dan tot vreugde, en wel veel meer, zegt genoeg.

Eindigen wij met la Croix:

„De eerste film, het eerste glas, de eerste sigaret, gaan dikwijls samen; en God weet, hoe moeilijk het is de verslaafde zieke daarvan te bevrijden.”

STRINX

(De Linie)

Voor wie wordt “Cultura” uitgegeven?

Het maandblad “Cultura”, een uitgave onder auspiciën van het Cultureel Centrum Aruba, is met deze éditie zeven maal van de pers gekomen en het is wel komen vast te staan, dat het blad volledig aan zijn doel beantwoordt. Daarom zullen uitgever en redactie zich beijveren “Cultura” nog beter te maken en daarbij willen zij zich —voor zover mogelijk althans— gaarne laten leiden door adviezen van trouwe lezers.

De administratie sukkelst nog steeds met een probleem, dat de lezers gezamenlijk kunnen oplossen: de adressen! Enige malen heeft zij het plan opgevat de adressen aan een adresseermachine toe te vertrouwen, maar telkens bleken er weer zoveel mutaties, dat het niet doenlijk was adresplaatjes te laten maken.

Tot goed begrip diene, dat “Cultura” maandelijks gratis wordt toegezonden aan:

1. Bestuurderen van het Cultureel Centrum Aruba;
2. Leden van De Arubaanse Kunstkring;
4. Ouders van leerlingen der Arubaanse Muziekschool;
3. Ouders van leerlingen der Rhythmische Dansschool;
5. Leden van de Filmliga Aruba;
6. Leden van de Arubaanse Volksuniversiteit en
7. Leden van de Amateur Toneelgroep Aruba.

Mochten er onder de bovenbedoelde personen zijn, die “Cultura” niet regelmatig toegezonden krijgen, laten zij dan even een briefje schrijven aan de administratie (Julianastraat 4, Oranjestad) of 1481 opbellen. Verhuist men, dan gelieve men dat ook steeds zo spoedig mogelijk op te geven; wij krijgen nog steeds te veel exemplaren met de postaanwijzingen “vertrokken” of “verhuisd” terug.

Teneinde nu ons kaartsysteem geheel up-to-date te maken, verzoeken wij ALLE lezers onderstaand strookje aan ons op te sturen: wil men het blad liever niet beschadigen, dan kan men de gegevens per briefkaart zenden. Voor Uw medewerking zijn wij U zeer erkentelijk.

AAN Administratie “Cultura”,
Julianastraat 4,
Oranjestad/Aruba.

Lezer van “Cultura”:

Naam en voorletters :

Volledig adres :

Lid van, c.q. kind(eren) bij :

JAN STEEN BLIJSPELSCHRIJVER MET HET PENSEEL

Jan Steen is ontegenzeggelijk de blijpschrijver-met-het-penseel van het Hollandse volksleven. En de manier, waarop hij in zijn luidruchtige taferelen zijn typen onderscheidt, toont overduidelijk aan, dat Jan Steen een goed psycholoog was. Een goed psycholoog naast een uitstekend waarnemer. Alle nuanceringsen, van het geamuseerd kijken tot het breeduit schateren, weten hem te boeien en hij weet ze meesterlijk weer te geven. Het bewijs, dat Jan Steen een fel-

levend mens was, die met al zijn zinnen genoot en waarnam. Hij hield van het leven en dat leven schilderde hij neer met zijn rijk coloriet. In de schijnbare wanorde van zijn huishoudens heerst nochtans een grote orde, doordat bij hem alles is aaneengebonden door de compositie van zijn schilderstukken en de kleuren ervan. Jan Steen was een groot schilder en heeft velen de vreugde geschonken, door het zien van zijn werk de levenslust opnieuw te genieten.

Wilt U meer over en van deze Jan Steen weten, probeert dan een exemplaar te bemachtigen van het boek dat C. J. Kelk in 1932 schreef over deze heerlijke levensgenieter onder te titel; Jan Steen. Het zal U enige uren van puur genot en ware ontspanning geven.

P. S. Het schilderij "De verkeerde Wereld (In weelde siet toe.) werd vermoedelijk in 1663 geschilderd en hangt in het Kunsthistorisches Museum te Wenen.

Jan Steen's „De Verkeerde Wereld”
(Zie ook pag. 17)

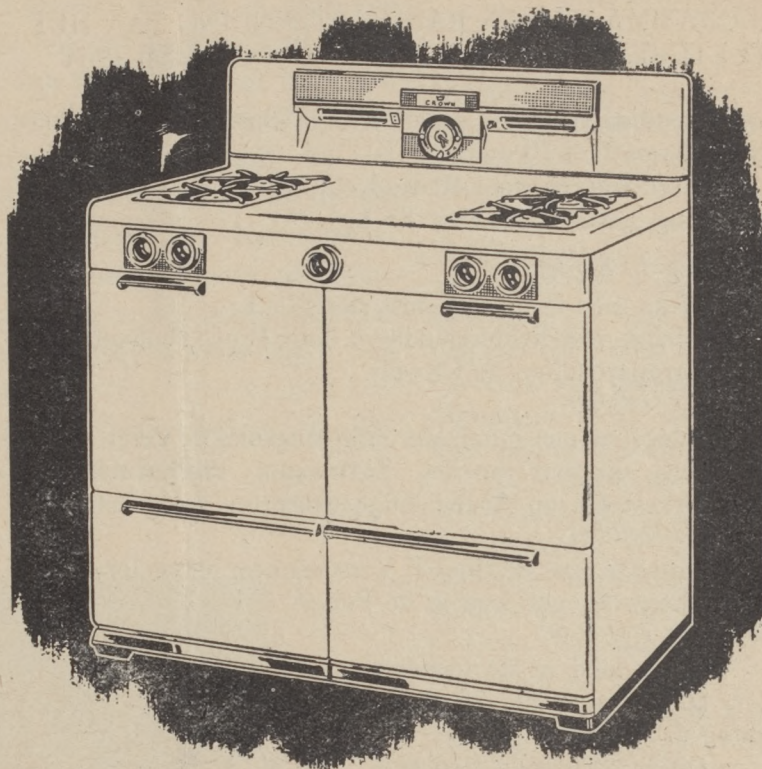
Better Cooking

Better Baking

Better Roasting

Better Broiling

with a

CROWN GAS RANGE

Make your kitchen an El Dorado!

A **Crown Gas Range** does it trouble free, and makes your food taste better. CROWN "center-simmer top burners" save you up to 39% in your gas bills. CROWN quality is as steady and unchanging as the compass.

THEREFORE:

Be wise and buy a CROWN GAS RANGE

- ☆ Better Stoves
- ☆ Better Prices
- ☆ Better Terms

ARUBA TRADING COMPANY

Oranjestad Tel. 1930-1671

San Nicolas Tel. 5122-5123

PROGRAMMA VAN DE RADIO-UITZENDING VAN HET
CULTUREEL CENTRUM ARUBA IN OCTOBER 1954

Deze uitzendingen vinden plaats iedere Dinsdag- en Donderdagavond van 9 tot 10 uur.

De zenduren worden door Radio-Kelkboom geheel gratis ter beschikking gesteld van het CCA.

Donderdag 30 September

“Kan men in de toekomst zien?” I

Lezing over helderziendheid door Prof. Tenhaeff
Parapsycholoog te Utrecht.

Dinsdag 5 October

Interview met muzikale omljsting met de Heer Wessels,, dirigent van het Surinaams Philharmonisch Orkest dat op Aruba enige concerten zal geven.

Dinsdag 5 October.

Causerie door de Heer T. Versteeg over het onderwerp:
„Eeuwige motieven in de Poëzie” I

Donderdag 7 October

“Kan men in de toekomst zien?” II

(Zie programma 30 Sept.)

Dinsdag 12 October

Opera “Figaro’s Hochzeit” van W. A. Mozart
Eerste deel (Zie toelichting).

Donderdag 14 October

“Tijl Uilenspiegel”

Lezing in de cyclus: Zwervers in de literatuur door
Dr. A. Saalborn.

Dinsdag 19 October.

De Heer T. Versteeg over
„Eeuwige motieven in de Poëzie” II

Dinsdag 19 October

Opera “Figaro’s Hochzeit” van W. A. Mozart
Tweede deel (Zie toelichting).

Donderdag 21 October

“De Huishouding van het Menselijk Lichaam”. I

Dinsdag 26 October

“Wie is de componist?” Luisterwedstrijd voor alle
minnaars en minnaressen van grote muziek.

Donderdag 28 October

“De Huishouding van het Menselijk Lichaam”. II

12 October

Causerie over het Avond-Ambachtschool-Onderwijs
door de Weled. Heer G. Kok
Schoolplezier. Aruba.

14 October

Herhaling Causerie G. Kok over Avond-Ambacht-
school in het Papiamento.

HEET VAN DE NAALD

RCA Victor kwam met een prachtige opname van het piano-duo José en Amparo Iturbi. Hier speelt het muzikale echtpaar het Concert voor twee piano's in Es, K.V. 365.

De vele bewonderaars van het duo Iturbi kunnen hier opnieuw hun hart ophalen aan het schitterende spel dat deze kunstenaars demonstreren in samenwerking met het RCA Victor Symphony Orchestra geleid door José Iturbi.

RCA L 16381.

Wie Gershwin zegt, zegt Rhapsody in Blue. Maar deze jong gestorven Amerikaan heeft meer geschreven. Groot is zijn muziek niet, maar toch weet zij vooral in de States velen te boeien. Het Pittsburgh Symphony Orchestra speelde onder leiding van William Steinberg van deze componist het piano-concert in F. De pianist was Leonard Pennario. Zowel orkest als pianist zijn er volledig in geslaagd van dit muzikale vuurwerk een sterke vertolking te geven. Gershwin-fans zij deze opname van harte aanbevelen.

Philips A 00689 R

Isabelle Nef is één der grootste clavecinisten van onze tijd. Onder de titel: French Masters of the Harpsichord brengt L'Oiseau-Lyre London een bloemlezing van clavecymbel - werken. Het zijn composities van Louis Couperin, d'Andrieu, Rameau en Daquin. Isabelle Nef toont zich ook in deze opname weer een claveciniste van formaat. Het

zijn vooral de werken van Daquin en van d'Andrieu die opvallen door hun heerlijke muziek. L'Oiseau-LYRE LONDON OL 50028.

Tot slot vragen wij Uw aandacht voor een opname van de Deutsche Grammophon Gesellschaft. Op deze plaat zingt één van de fraaiste bassen van onze tijd, de Fin Kim Borg liederen van Loewe, Schubert en Schuman. Caspar Höweler schrijft van deze zanger het volgende.

Kim Borg is kortweg een wonder: nimmer hoorde ik zulk een diepe bas met de lenigheid en lyriek van een bariton als hij blijkt te zijn. Bovendien toont hij zich 'n ware liederenzanger, die ondanks zijn volle stem ook de nodige intimiteit van deze verrukkelijke kunstsoort weet te geven. Is het nog nodig lezer-luisteraar deze prachtige opname bij U aan te bevelen ??

Deutsche Grammophon Gesellschaft 17004 LPE.

TEBA.

Een der bekendste stukken van Jan Steen
(Zie pag. 14)
"De Hoenderhof"

CULTUREEL NIEUWS UIT NEDERLAND

De Scala Opera van Milaan gaf een opvoering van de "Cenerentola" (Assepoester) van Rossini. Volgens de Nieuwe Rotterdamse Courant was het een bijna onvoorstelbaar volmaakte vertoning. Het Residentie-Orkest werd perfect genoemd en het Nederlands Kamerkoor deed in niets voor de prestaties van het orkest onder. De Assepoester van de zangeres Guilietta Simianato werd door welhaast de hele pers volmaakt genoemd.

Het Nederlands Toneel bracht drie toneelstukken: Elckerlyc, Electra en Caesar en Cleopatra. Buitenlandse gezelschappen brachten: Nathan der Weise van Lessing, Le Cid van Corneille en Don Juan van Molière.

Tuschinsky en het filmverhuurkantoor Nederland hebben een kleine festivaldemonstratie gegeven met Marcel Pagnol's "Manon des Sources". De film duurt drie uur. De goede teksten en de scherpe typering geven aan dit intelligente filmwerk, dat in zijn ontwikkelingen een krachttoer mag heten, een typisch Franse glans. De film speelt in het dorpsleven in de Provence.

Koopt Ook
Platen
Van
Arubaans
Fabrikaat

TOELICHTING BIJ PROGR. 12 EN 19 OCTOBER:

De opera "Figaro's Hochzeit" van W.A. Mozart werd in 1786 gecomponeerd op een libretto van Beaumarchais. Deze schrijver was ook de auteur van "De Barbier van Sevilla" op welk gegeven Rossini zijn gelijknamige, wereldberoemde opera schreef. Verschillende figuren uit Rossini's opera vinden we in het werk van Mozart dan ook weer terug. Maar vooral de persoon van Graaf Almaviva leren we in Mozart's opera van een nieuwe kant kennen. Deze graaf heeft een teveel aan belangstelling voor de vrouw van de geslepen barbier Figaro. Zijn vrouw Rosine rust niet eerder voordat zij het bewijs geleverd heeft, dat haar man haar ontrouw heeft willen worden. Middels vele precaire situaties en vooral ook prachtige aria's en duetten slaagt zij hierin volkomen. Deze opera in vier bedrijven hoort U dus in de uitzendingen van Dinsdag 12 en 19 October a.s.

**OUDERS,
LAAT UW
KINDEREN
PROFITEREN
VAN DE
MUZIEK-
SCHOOL.**

Luistert naar onze CCA-Programma's
op Dinsdag - en Donderdagavond van 9 tot 10 uur.

BIER IS GOED

Maar

AMSTEL

is BETER !

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

November 1954

No. 8

VAN DE REDACTIE

Nog enkele weken en het Cultureel Centrum Aruba zal op bescheiden wijze het feit herdenken, dat zij vijf jaren geleden haar werk op Aruba begon. Ook "Cultura" zal bij gelegenheid van dit eerste lustrum in een feestelijk kleedje gestoken worden. Het a.s. Decembern timer zal naast een keur van artikelen en verhalen een overzicht bevatten van de werkzaamheden van alle onderafdelingen van het CCA in die vijf jaren vericht. Het is daarom ook, dat ons a.s. nummer in een dubbele omvang zal verschijnen.

Betreffende de uitvoeringen en voorstellingen in November zouden wij Uw aandacht willen vragen voor een zeer opmerkelijke film, die op 2 November in Theater de Veer wordt vertoond. Dan is er vervolgens de uitvoering van onze Arubaanse Muziekschool op 5 November. Ook deze avond willen wij U aanbevelen. De afgelopen jaren hebben bewezen dat de Muziekschool iedere keer opnieuw met een zeer aantrekkelijk programma op de "planken" komt. Het lijkt dan ook geen twijfel of ook 5 November zal het zeer druk zijn in Theater de Veer, vooral nu een zeer uitgebreid programma wordt gebracht waaraan vele gezelschappen en personen medewerken.

Met de radio-uitzendingen zijn we nog niet waar we willen zijn, maar het is verheugend, dat steeds meer medewerkers hun steentje willen bijdragen tot het welslagen van deze cultureel zo belangrijke uitzendingen. Uit de reacties van talloze luisteraars is gebleken, dat veel en vaak met veel genoegen naar deze programma's wordt geluisterd. Ook deze maand is er weer elk wat wils. Men leze het in dit blad aangekondigde programma.

Het lustrum-feest zal gevierd worden in de eerste week van Januari 1955. In het volgende nummer zult U daarover meer kunnen vinden. Houdt deze week vrij voor het CCA-Festival. U zult er geen spijt van hebben.

Tenslotte wil "Cultura" nog heel graag een woord van dank brengen aan het Surinaams Philharmonisch Orkest, dat vele honderden op Aruba avonden van groot muzikaal genot geschonken heeft. Moge dit optreden leiden tot een herleving van ons eigen Arubaans Symphonie Orkest. Met deze concerten is bewezen, dat ook voor een eigen orkest plaats is in onze culturele samenleving.

J. S.

VAN HET BESTUUR

Op Vrijdag 26 November a.s. zal dit jaar de derde en laatste algemene Bestuursvergadering van het C.C.A. worden gehouden. Zoals te doen gebruikelijk moet op deze vergadering de begroting worden vastgesteld, thans voor het jaar 1955.

Het dagelijks bestuur rekent op de opkomst van alle bestuursleden. Aan de afdelingen is inmiddels per

afzonderlijk schrijven bericht, dat zij ieder hun begroting gereed moeten hebben.

Per convocatie zullen de bestuursleden nog aan deze vergadering herinnerd worden.

—oOo—

Het C.C.A. ontvangt maandelijks verschillende weekbladen van studentenorganisaties in Nederland, o.m. uit Groningen, Leiden en Tilburg. Geïnteresseerden voor deze weekbladen kunnen zich vervoegen bij de Heer F. Steenmeijer, Botica Aruba, alhier.

Voorts werd een schrijven ontvangen van de "Foreign Student Service" (Dienst Buitenlandse Studerende in Nederland), waarin het doel van deze organisatie wordt uiteengezet, terwijl het bestuur ons verzoekt mede te delen, dat jonge Antillianen, die voor opleidingsdoeleinden naar Nederland komen of in Nederland zijn, steeds van harte welkom zijn. Het is een Stichting, die speciaal voor buitenlandse studerende in Nederland werkt.

Zij, die meer inlichtingen wensen betreffende deze Stichting, kunnen het adres en documentatiemateriaal krijgen bij bovengenoemde Botica.

—oOo—

Een min of meer sluimerende afdeling van het CCA wordt weer wakker geschud. Dit betreft de mogelijkheid tot het stichten van een Museum in Oranjestad. De Onder-Voorzitter van het CCA, de Heer J.H. Beaujon, is met nieuwe ideeën van verlof teruggekeerd en reeds heeft een bespreking met de

vervolg op pag. 16.

* DE HINDOE-JAVAANSE BESCHAVING *

door Mr. JAAP KUNST.

Het is vermoedelijk omstreeks het begin van onze jaartelling, dat de eerste Hindoe-immigranten in de Indische archipel verschijnen. Men is het er niet over eens, tot welke kaste deze Hindoes behoord hebben. Vroeger meende men dat het wel in hoofdzaak handelaars - derhalve wesja's - geweest zijn, die zich op de eilandelijke kust en neerlieten. Maar volgens anderen - de Javanicus Moens heeft dit op suggestieve wijze bepleit - zouden het veelal Hindoe-vorsten geweest zijn, ksatria's dus die, na hun rijk in Voor-Indië te hebben verspeeld, met een gevolg van getrouwen naar de archipel zijn uitgeweken om zich daar een nieuw machtsgebied te veroveren. Volgens nog weer anderen, die zich daarbij gronden op de in hoofdzaak hiëratische aard van de Hindoe-invloed, zoals die in de tot ons gekomen resten tot uiting komt, zouden het vooral leden van de kaste der Brahmanen, derhalve priesters en zendingen, zijn, die hun stempel op de Hindoe-Javaanse beschaving hebben gedrukt. Hoe het zij, het Hindoe - Javanisme vertegenwoordigt een der hoogtepunten der menselijke beschaving, zowel uit een ethisch-religieus als uit 'n artistiek oogpunt en verdient daarom terecht de grote belangstelling, welke haar van de zijde der Oriëntalisten in de laatste decennien ten deel gevallen is.

De oudste sporen van Hindoenederzettingen in de archipel treft men in Koetei, Oost-Borneo, aan. Zij dateren uit de 5e eeuw. Even later is het West-Java, waar enige inscripties getuigen van het bestaan van een Hindoe-

rijke, waarschijnlijk Taroema geheten.

Maar het is eerst op het laatste der 7e eeuw en dan in Midden-Java, dat de Hindoe-Javaanse beschaving zich ten volle ontplooit. Talrijke tempels (tjandi's en stoepa's) leggen daarvan tot op onze dagen getuigenis af. De oudste treft men op het Diëngplateau aan. Een halve eeuw later, van de aanvang der 8e eeuw af, verrijzen zij vooral in de vlakte van Kedoe. Aanvankelijk zijn het Boeddhistische bouwwerken, later, ongeveer van 850 A.D. af, Civaitische. Van eerstgenoemde groep is de bekendste Boroboedoer, met daarnaast tjandi Séwoe, tj. Sari, tj. Plaosan, tj. Kalasan, Mendoet e.a.; van laatstgenoemde groep - iets meer naar het Oosten - het enorme Prambanancomplex. Sommige van deze tempels - met name Boroboedoer en de Ciwa- en Brahma-tempels van Prambanan - openbaren ons in de duizenden reliefs, waarmede hun muren en galerijen bedekt zijn, een veelzijdig en hoog-ontwikkeld cultuurleven.

Omstreeks het jaar 925 verplaatst zich het centrum der Hindoe-Javaanse beschaving naar het Oosten des eilands, terwijl, en dit vooral na 1222 (het jaar dat de ondergang van het Kadiri'se rijk zag), het accent van HINDOE - Javaanse verspringt naar Hindoe-JAVAANSE, m.a.w. het Hindoe-element wordt allengs zwakker en het oud-Indische herneemt in vele opzichten zijn rechten. Niet in de laatste plaats komt deze verschuiving in de bouwstijl der tempels en de aard der reliefs tot uiting.

Grote en machtige rijken, die dikwijls hun invloed tot ver in de archipel en zelfs daarbuiten

deden gevoelen, volgen elkaar op. Na het oude Mataram en het rijk van de grote koning Air langga, zijn het eerst Djanggala en vooral Kadiri (tijdens hetwelk de literatuur tot haar hoogste bloei geraakt), daarna Singasari of Toemapel en tenslotte Madjaphit, die we zien ontstaan, zich ontplooiën en weer te gronde gaan. In de aanvang van de 16e eeuw moet het Hindoe-Javanisme wijken voor de Islam. Alleen op Bali hebben tot op de huidige dag het Hindoeïsme en het Boeddhisme zich - zij het sterk met inheemse animistische elementen vermengd - weten staande te houden.

Indonesische Kunstvormen.

De culturen der archipelbewoners kennen talrijke uitingen, welke de Westerling zou willen onderbrengen in de rubriek kunst. De Oosterling staat hier evenwel anders tegenover; hij kent niet, of althans aanvankelijk lang niet in die mate, die voor de westerse beschaving zo typerende scheiding in de dingen des dagelijkschen levens en de voortbrengeselen der schone kunsten; het begrip kunst is hem feitelijk van huis uit vreemd.

Kunstvaardigheid wordt uiteraard ook daar geconstateerd en geapprecieerd, maar wat zij voortbrengt ligt in de ogen der meeste archipel-bewoners niet - althans niet bewust - op het gebied der aethetica, doch op magische-religieus terrein. Overgeleverde voorstellingen worden door de makers dier schone voorwerpen en voorstellingen angstvallig gevolgd, opdat hun hantering het juiste effect zal kunnen teweegbrengen, een effect, waar

vervolg op bladzijde 9

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

GENERAL STORE

C. L. JULIAO

HENDRIKSTR. 1 -- O'STAD

Goede elektrische apparaten

en materiaal tegen betere

prijzen en de beste service

Beleefd aanbevelend.

DE NIEUWE

ELNA

SUPERMATIC

Is thans weder VOORRADIG.

Bezoekt onze showroom en vraagt eens, zonder enige verplichting,
een DEMONSTRATIE.

U zult verbaasd staan, wat U met deze machine kunt bereiken !

WESTBEST

Kruisweg Steenweg

Oranjestad

Airconditioning is niet duur --- U slaapt vijf kwartier in een uur !

N. V. ELMAR

It is getting **HOT HOT HOT HOT HOT**

Be prepared for the coming warm season with a

COOLERATOR

AIR CONDITIONER

Designed just right for your room, it cools automatically (at no extra cost), it purifies (pollen, dust and dirt are filtered out), it dehumidifies, it brings in fresh air, it exhausts stale air, it circulates room air, it's for your comfort, it's for your health, it fits all windows 24" or larger, it's guaranteed for 5 years, it's right for your budget!

Get **COOL**
 keep **COOL**
 stay **COOL**
 with **COOLERATOR**

AGENTS:

MARIO S. ARENDS Inc.

SHOWROOM ORANJESTAD

“-:-”

TEL. 1174

DOOR HET LAND VAN DON QUIJOTE

“Don Alonso Quijano, de Goede, zit aan een zware, donkere tafel van notenhout; zijn spitse, knokige ellebogen steunen krachtig op het harde tafelblad; zijn begerige blikken zijn vastgenageld aan de witte bladzijden vol kleine lettertjes van een omvangrijk boekdeel. En van tijd tot tijd richt het dorre bovenlijf van Don Alonso zich op; de edelman zucht diep; nerveus en gespannen schuifelt hij op zijn breed gestoelte. En zijn blik schiet van de witte bladzijden van het boek plotseling naar het oude, verroeste zwaard dat aan de wand hangt.”

Aldus roept de Spaanse roman-
cier Azorín voor zijn lezers het beeld op van de man die model heeft gestaan voor de grandioze schepping van Cervantes: Don Quijote de grootste van de dolende ridders: en hij neemt ons een ogenblik mee naar het stadje Argamasilla de Alba in de “Mancha”, waar de wieg van Don Alonso moet hebben gestaan. Het boek waarin Cervantes deze landjonker vereeuwigd heeft, verscheen in 1605. Don Alonso was toen al dood. Men neemt aan dat hij leefde in het midden van de zestiende eeuw. Azorín — die eigenlijk José Martínez Ruíz heet en een der voormannen is geweest van de zogenaamde “generatie van ‘98” — heeft in de geboorte streek van de edelman diens spoor nauwkeurig gevolgd; hij heeft de atmosfeer van de stadjes en dorpen op zich laten inwerken, hij heeft eidelce gesprekken gevoerd met de notabelen zowel als met de eenvoudigen van geest, hij trok in een kar door de bergen en over de uitgestrekte vlakten, en zo is hij er in geslaagd de werkelijkheid van Don Alonso Quijano te toetsen aan de verbeelding van Cervantes. Tenzelfdertijd heeft hij het karakter van de befaamde landstreek en haar bewo-

ners — voor wie Don Quijote en Sancho Panza volstrekke realiteiten zijn — op een indringend poëtische wijze geëvoceerd. Dit alles deed hij in zijn boekje “La ruta de Don Quijote”, dat in een ronduit meesterlijke vertaling van Mr. Evert Straat verschenen is bij P.N. van Kampen en Zn te Amsterdam.

Het kleine geschrift dateert van het begin van deze eeuw, maar het kon gisteren geschreven zijn, het is van een tijdeloze zuiverheid en eenvoud, gekruid met een fijnzinnige ironie, vol dichterlijke natuurbeschrijvingen, vol korte, scherpe karakteristieken van mensen en plaatsen, geschreven met een intense bewogenheid en met een distantie die de edelste prozatractie eigen is. “Het is een doodeenvoudig en een geraffineerd boekje; het is een niemendalletje en een meesterwerk” zegt de vertaler terecht. Doodeenvoudig; de aankomst in zo’n avondlijk Spaans stadje, waar men aan het station enkel de koets ziet wachten van een dame; geraffineerd: de beschrijving van zo’n onmetelijk steppe in de Mancha:

“Ik laat mijn blik gaan over deze centonige vlakte; nergens staat ook maar een boom; in de hele uitgestrektheid ziet men geen enkele schaduw; van afstand tot afstand, soms dicht bij elkaar, dan weer ver verwijderd, ziet men midden in de wijde zaaivelden kleine steenhopen; dat zijn de majanos, de grensstenen; als ons oog ze van verre daarginds aan de gezichtseinder ontdekt, meent onze vertwijfelde, verzadigde, geprikkelde geest een dorp te ontwaren. Maar de tijd gaat door; het ene zaaiveld volgt op het andere; en wat wij een dorp waanden verandert langzaam, verandert steeds weer in die stapels grijze brokken steen, vanwaar misschien

onbewegelijk, geheimzinning en ironisch, een koekoek ons met zijn grote, goudgele ogen aankijkt — een van de ontelbare koekoeken van de Mancha.

We zijn al vier uren onderweg; het is elf uur; we zijn vanmorgen om zeven uur op weg gegaan. Achter ons ligt, nu vrijwel onzichtbaar, het stadje Argamasilla; over de vlakte onderscheiden onze ogen enkel nog het zwarte, fijne, luchtige getakte van de bomen langs de rivier; voor ons rijst aan de einder het onvermijdelijke blauw, nu al feller, nu al donkerder, van de verre bergketen.” En dan, eensklaps, inspireert het landschap, de atmosfeer, de verbeelding van de schrijver en volgt hij Don Quijote op een van zijn tochten: “Iangs deze weg, dwars over deze vlakte en juist op dit uur reed op een hete Julimorgen de grote Ridder van de Droeve Figuur; slechts als men door deze oneindigheid zwerft, zich drenkt in deze stilte en vol is van de strengheid van dit landschap, leert men deze smartelijke figuur diep, intiem en volledig liefhebben. Waarom dacht don Alonso Quijano, de Goede, toen hij schrijlings op Rocinante door deze velden trok, de teugels losjes in zijn hand, het edele, het peinzende, het dromende hoofd op de borst? Wat voor plannen smeelde hij, van welke idealen droomde hij? Welke onsterfelijke edelmoedige ondernemingen was hij bezig te overdenken?”

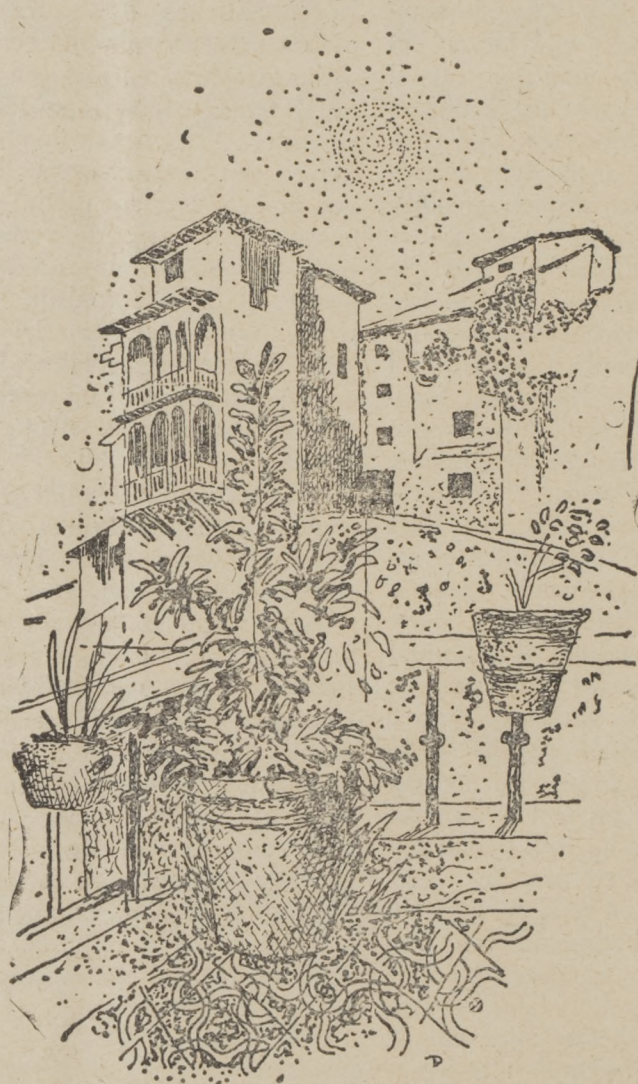
Azorín bemerkt dat zijn eigen verbeelding er net zo van door gaat als destijds die van de landjonker van de Mancha. In zijn hoofdstuk “De spaanse exaltatie toont hij aan, dat de begoocheling waaraan Don Quijote ten prooi was in deze streek een collectief karakter draagt. De fantasie vindt er overal voedsel, de atmosfeer is

voorbested om hersenschimmen te verwakken. De gevallen van "hekserij" en betovering, van het toedienen van liefdesdrankjes en schadelijke spijzen, lopen in de duizenden. "Wat te zeggen van deze geëxalteerde fantasie van de Mancha?" vraagt de schrijver. En zijn antwoord is niet opwekkend: "Het dorp slaapt in een diepe rust; niemand doet iets; de akkers zijn ternauwernood met de keltische ploeg opengescheurd; de moestuinen zijn verwaarloosd; el Tomelloso, zonder water, zonder andere bevoeiing dan het water dat in zijn putten staat, voorziet Argamasilla van groenten, Argamasilla, waar de Guadiana bedaard en zonder diepe geul doorheenstroomt en langs tuinen vloeit; de dagloners van het dorp verdienen twee realen minder dan die van de naburige dorpen. Vergeeft mij, brave, edele vrienden van Argamasilla: gijzelf hebt mij deze gegevens verstrekt. In dit verval, als in een stilstaande poel, gaat de tijd langzaam voorbij: alle begrip sluimert. En plotseling, op een of andere dag, spreekt een oude vrouw van verschijningen, een grappenmaker simuleert brand, en zelfs in deze rust trillen de gek geworden verbeeldingen en storten zich in de droom. Is dit niet het vaderland van de grote dromer don Alfonso Quijano? Is in dit dorp niet de eeuwige geschiedenis van het Spaanse land samengevat? Is dit niet de waanzinnige, redeloze en driftige fantasie, die plotseling het nietsdoen doorbreekt om dan weer opnieuw onvruchtbaar in het moeras te verzinken?"

Lezend in dit boekje wordt men onweerstaanbaar verleid tot een tocht naar de Mancha. Er over schrijvend kan men de verleiding niet weerstaan telkens te citeren. Er zijn nog zoveel kostelijke aanhalingen te doen: de ontmoetingen met al die dorpsnotabelen, die Don Quijote voor zich opseisen, als

was hij hun rechtstreekse voorouder; de twisten om zijn ware identiteit; Azorín's ervaring met de edele heren van Criptana, die zich nazaten voelen niet van de Dolende Ridder, maar van zijn prachtige goedmoedige en onvergelykelijke schildknaap Sancho Panza en deswege een soort club hebben gesticht "De Sancho's van Criptana". Maar ik wil nog iets voor U overlaten; want U móet proberen dit boekje in handen te krijgen, in het Spaans of in het Nederlands, dat, zoals U hierboven gemerkt hebt, de taal van Azorín zo dicht mogelijk benadert, het is geen vertaling, het is een herschepping. Bert Voeten.

**Luistert
Dinsdag - en
Donderdag avond
om 9 uur
naar de
CCA - radio-
uitzendingen
over
RADIO KELKBOOM**

DE HINDOE - JAVAANSE BESCHAVING

(vervolg van bladz. 4)

door de persoon, die het betrokken voorwerp of de betrokken vorm gebruikt, en door hem de groep, de familie, de stam, waartoe hij behoort, wordt gebaat en ongunstige invloeden worden geweerd en gekeerd. Dat die voorwerpen en vormen in onze ogen dan dikwijls ook nog grote schoonheid bezitten, is volstrekt bijzaak, toevalligheid.

De prachtige patronen van 'n Toradjase of Soembanese dodendoek moeten zo en niet anders zijn, wil de ziel van de overledene, wiens lichaam zij omhullen, veilig het land aan de overzijde bereiken; het fantastische snijwerk op een Dajakse mandau (kapmes) waarborgt de bezitter succes op een sneltocht; de kikvorsen op de prea-historische ketel trommen bevorderen de regenaantrekkende kracht van deze bronzen speeltuigen, enz. En dit is geenszins een verschijnsel, dat alleen aan primitieve culturen gebonden is: ook een Hindoe-Javaanse tempel houdt zich in vorm, verhoudingen en indeling nog nauwkeurig aan de voorschriften van de overgeleverde cīpacastra's.

Hier ligt ook de oorzaak van het verwonderlijke feit, dat de Javaans-Balische toonschalen nog immer de vorm schijnen te hebben, die enige duizenden jaren geleden daaraan is gegeven. Immers is alle muziek van oorsprong magie, toverij. Zou men van de van oudsher overgeleverde toonhoogten en melodische wendingen afwijken, dan zou men niet alleen het beoogde doel: boze invloeden te weren, goede aan te trekken, n i e t verwezenlijken,

maar juist het tegenovergestelde gevolg veroorzaken.

Het is in het licht van deze feiten, dat men de uitingen van archipel-kunst moet zien.

Het is nog steeds een onuitgemaakte zaak, waar de bakermat van de thans op Java w a j a n g k o e l i t geheten schaduwspelen moet worden gezocht. Zowel op Java zelf als in China en Voor-Indië heeft men de oorsprong op min of meer overtuigende gronden menen te vinden, zonder ooit tot een definitief, algemeen gedeeld inzicht te geraken. Verder bestaan er tal van theoriën inzake de oorspronkelijke bedoeling dezer spelen. In dit verband zij met name de hypothese van Dr. Rassers vermeld, die de wajang laat ontstaan in de mythische voortijd als uitbeelding van de stamindeling in z.g. phratiën, een "linker" en een "rechter" stamheft.

Schaduwspelen zijn heden ten dage zéér verbreid. Men kent Turkse, Voor-Indische, Maleise, Siamese, Chinese, Javaanse en Balische schaduwbeelden. Met 't woord "wajang" worden overigens op Java niet alleen aangeduid de schaduwspelen (die echter alleen voor de vrouwen, die achter het scherm zitten, schaduwspelen zijn; de mannen zien de fraai gekleurde poppen zelf), maar ook die vormen van poppenspelen, waarbij geen schaduwen te pas komen, alsmede de wajang-bèbèr, welks geschiedenis op lange stroken katoen is geschilderd, welke naarmate het verhaal voortgang heeft, door de vertoner (dalang) bij wijze van primitieve film worden afgerold, en de verschillende vormen van gedanst toneel (wajang topèng, waarbij de spelers maskers dragen en de wajang wong.)

Z o u wajang oorspronkelijk schaduw betekend hebben dan wel een door de wil van een ander i.c. de dalang, bestuurde figuur, dan is de oorzaak van de uitbreiding van het begrip, óók zelfs over het gedanst toneel, hierin gelegen, dat men de personages in al deze toneelvormen gehanteerd en bestuurd weet door hogere machten, in laatste instatie door de Godheid, de Dalang Kaf'exochèn.

Geen dezer wajangvormen heeft de band met het magisch-religieus leven zó duidelijk bewaard als de wajang-koelit, dat zijn de wajangsoorten, die van platte leren poppen gebruikt maakt, welker schaduw op een scherm (kalir) geworpen wordt door middel van een lamp (blèntjong). Niet alleen dat vóór de aanvang van zulk een wajangvertoning 'n reukoffer (s a d j è n) gebracht wordt en dat de dalang zich in gebed placht af te zonderen, alvorens de poppen uit de kotak, de wajangkst, te nemen, maar ook de uitvoering zelf verbeeldt voor de Javaanse mysticus de strijd tussen het goede en het boze beginsel, tussen licht en duisternis in de macrocosmos, de wereld, zowel als in de microcosmos, het menselijke gemoed. En steeds is het dan 't beginsel des Lichts, dat overwint.

Het sacrale karakter dezer wajangvormen - en dan vooral van de wajang poerwa, (het schaduwspel) die de oude Hindoe-epen en wat daaromheen aan verhalen gegroeid is, uitbeeldt - maakt dan ook, dat zij onontbeerlijk worden geacht bij alle kritieke ogenblikken in een mensenleven, zoals de geboorte, het afvallen van de navelstreng, de besnijdenis, het huwelijk, en het is dan

vervolg op pag. 17.

NEDERLANDSE SCHILDERKUNST EN SCHILDERS

Jan Steen's „De Verkeerde Wereld“

OPLOSSINGEN VAN DE RAADSELS UIT HET VORIGE NUMMER

I. Twee appels voor tien cent plus drie appels voor tien geeft vijf voor twintig cent. Daar zat dus geen fout. Maar als hij tien keer deze hoeveelheid heeft verkocht dan zijn de appels van drie voor een dubbeltje op (tien keer

drie is dertig), terwijl er van twee voor een dubbeltje nog tien over zijn. En die tien mag hij niet verkopen als vijf voor twintig, maar als vijf voor vijf en twintig cent, want die kosten immers vijf cent per stuk (twee voor tien cent)..

II. De twee gulden van de belevensmoment, met zwier, en op dan komen we op f. 25.—, wat er ook immers was betaald.
 III. Twee kilo.
 IV. Twee minuten.
 V. De een zat voor, de ander achter in de trein.

JAN STEEN

Deze bekende schilder leefde van 1626 tot 1679. Hij was dus een tijdgenoot van Rembrandt.

Zelfs zij, die totaal niets van schilderij afweten, kennen deze naam uit de bekende zegswijze: „Een huishouden van Jan Steen“.

En ieder weet dat hiermede een huishouden bedoeld wordt, dat nogal rommelig is, zo niet erger.

Waar komt die uitdrukking vandaan?

Jan Steen is een genreschilder. Deze schilderij heeft als onderwerp de mens in zijn dagelijks leven. En daar Jan Steen ook een geestig man was, koos hij bij voorkeur onderwerpen van vrolijke of gezinnig geestige aard. Dit betekent dus, dat de toeschouwer bij de eerste indruk van het hele schilderij neiging voelt om mee te lachen. Maar daar wil allerminst mee gezegd worden, dat Jan Steen vergeleken kan worden met iemand die lollige plaatjes tekent voor een poppenblad. Er is hier sprake van grote kunst.

Bekijk eens de reproductie (afdruk) van „De verkeerde wereld“. Laten we echter voorop stellen dat een reproductie nooit of te nimmer, al is die nog zo goed uitgevoerd, een indruk geven kan van de ware kunst, het spel van kleuren, van licht en donker... „De verkeerde wereld“ stelt ons een groep personen voor op wanordelijke wijze bij elkaar gezeten, de hond op tafel, varren om de hoek, kortom een echt levensmoment, met zwier, en op spontane wijze vastgelegd. Maar bekijk ook eens... de kleinigheden bijzonderlijk, ze zijn zo meesterlijk weergegeven. De klok en het huisraad aan de wand vormen samen een stilleven. Dit is een verzame-

ling levenloze voorwerpen die een (kunstzinnig) geheel vormen. Het kleed van de dame op de voorgrond is tot in de fijnste lijntjes afgewerkt. De gelaatsuitdrukkingen verraden een schilder met mensenkennis, een psycholoog.

In zijn stuk „De ondertekening van het huwelijkscontract“ toont hij ons op zijn ironische wijze de ware gedachten, de hebzucht, waarmee de ouders vervuld zijn. Hij weet deze fijne trekjes krachtig te schilderen, door zijn sterke gave; het exposeren, het uitstellen en

mengen van kleur en licht.

Jan Steen heeft zeer veel geschilderd. Er zijn behalve zijn genrestukken ook enkele zeer fraaie portretten bewaard gebleven.

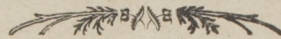
Merkwaardig is, dat hij naast prachtig werk ook veel gemaakt heeft wat minder voor de betiteling „kunst“ in aanmerking komt.

Momenteel zijn van hem bekend ruim 700 schilderijen, helaas voor het overgrote deel buiten Nederland in musea en particuliere verzamelingen.

Een der bekendste stukken van Jan Steen „DE HOENDERHOF“

HET VLUCHTELINGENPROBLEEM

“Als U wilt, kunt U in mij een handelaar in oude mensen zien”, zei Mr. G.J. van Heuven Goedhart, de Hoge Commissaris der Verenigde Naties voor vluchtelingen, en dat is dan de verschrikkelijkste zin, die me is bijgebleven van de uiteenzetting over het vluchtelingenprobleem, die de Hoge Commissaris onlangs voor de Rotterdamse schooljeugd heeft gegeven.

Ik zal proberen het U ook te vertellen. Want het vluchtelingenprobleem is het mijne, maar ook het Uwe, het is het *onze*. Wilt U dat alstublieft begrijpen?

Na de oorlog dan, bleken er miljoenen mensen van huis en haard verdreven te zijn, doordat zij in de Duitse concentratiekampen waren gestopt, omdat zij als slavenarbeider hadden moeten werken in de vijandelijke oorlogsindustrie, of omdat hun landstreek eenvoudigweg ontruimd was. De Verenigde Naties stelden onmiddellijk een organisatie in, die deze mensen moest opvangen, hun identiteit moest vaststellen om hen daarna te repatriëren. Terug naar huis!

Maar voor heel velen was er geen weg terug meer, omdat de sociale en politieke omstandigheden in hun vaderland waren veranderd en wel grondig waren veranderd. En daarmee was het probleem geboren.

Voor miljoenen mensen moest er een nieuw tehuis worden gezocht, wat erger was, een nieuw vaderland. Men had behoefte aan medische hulp, aan een beroepsopleiding, aan talenonderricht, aan verzorging en onderhoud. Er werden ruim een miljoen mensen geëmigreerd, er gingen er ten slotte toch nog 75.000 naar huis, maar er bleven er honderdduizenden in de

vluchtelingenkampen in Midden-Europa over, met wie men geen raad wist, om nog maar niet te spreken van de vluchtelingen in het Midden- en verre Oosten.

De International Refugee Organisation, de organisatie, die tot dusver de zaak der vluchtelingen had behandeld, werd te kostbaar, het aantal mensen (honderdduizenden), die nog geholpen moesten worden, te gering en dies stelde men een Hoge Commissaris aan, wiens bureau geacht werd een definitieve oplossing te brengen.

Sindsdien trekt Mr. G. J. van Heuven Goedhart door de vrije landen en verkoopt oude mensen. Ze brengen niet zo veel op. Er moet gewoonlijk geld bij. Soms duizend gulden, soms vijftienhonderd, een enkele keer twee mille of meer. En dan is er weer een lastig oud mens minder, daar in de kampen van Midden-Europa, waar de paden zo modderig zijn, als het heeft geregend en waar de linnen wanden der vertrekken de families scheiden voor het oog, maar niet voor het oor, want wederzijds dringt tot haar door van 's morgens vroeg het geuzel der kinderen tot 's avonds laat het liefdesgerucht.

Want het zijn heus niet alleen oude mensen, die daar wachten op een nieuw bestaan. Het zijn meest lieden, die dolgraag willen werken en ook bijzonder goed in staat zijn om dat te doen, maar die een kind hebben met een vlekje op de long, of een oude Vader of Moeder, die afhankelijk van hen is. De emigratiewetten zijn streng. De landen, die mensen opnemen, doen dat waarachtig niet uit liefdadigheid, maar om er zelf ook iets wijzer van te worden en dat worden ze niet van

oude mensen en kinderen met aanslag voor t.b. En daarom zitten er nu nog houderdduizenden in die kampen, gedwongen niets te doen.

Nog niet zo erg lang geleden las ik een artikeltje over een professor in Amerika, die een paar studenten had weten te winnen voor het plan om nu eens absoluut niets te doen. De jongelui kregen voor deze zware arbeid nog betaald ook. Maar ze hielden het niet uit. Ze werden er gek van en ze lieten de professor de professor en trokken weer aan het werk.

Maar de mensen in Midden-Europa kennen zelfs die weelde niet. Ze kunnen niet op een gegeven moment ophouden met luieren en aan het werk gaan, want er is al die lange jaren nooit iemand geweest, die hun de zegening van de arbeid heeft gegeven.

Wat U daarmee te maken hebt? Bijzonder veel U hebt ze toch niet uitgenodigd om in die kampen te gaan, zegt U? Maar dat hebt U zeker wel! U doet het zelfs nog steeds, elke dag. Want met elkaar zijn we toch verantwoordelijk voor “de stem van de Vrije Wereld”, zoals we het zo trots noemen, voor de radio-uitzendingen, die de mensen achter het IJzeren Gordijn aansporen om de Communisten toch in de steek te laten en over te lopen naar het kamp der Goeden, der Edele, der Vrijen. En dat zijn wij!

De mensen, die alles op één kaart hebben gezet, die de sprong in het ongewisse hebben gewaagd en met inzet van hun leven de verdrukking zijn ontvlucht, hebben verwacht, dat men hen met open armen zou ontvangen. Het was hun immers gezegd? De vrije wereld wachtte op deze dapperen, voor hen

zou er een woning en werk zijn. Maar voor hen was er alleen maar het kamp.

Als U vandag eens een ogenblikje tijd mocht hebben, loopt U dan eens op Uw gemak door Uw huis, of door Uw kamer, maakt U de kasten eens open en kijkt Uw bezittingen eens aan. En dan moet U, zo maar voor de grap natuurlijk, voor U zelf eens uitmaken, wat U zou meenemen, als U vanavond nog moest vertrekken met achterlating van al het andere, zonder de kans, dat U er ooit nog één stukje van zou terugzien.

Maar voor de mensen in Oost-Europa is het geen grap. Voor hen wel heel bittere ernst en misschien, dat U zich nu kunt voorstellen, onder welke moeilijke omstandigheden ze hebben geleefd, alvorens ze tot deze stap moesten komen. En wij hebben er op aangedrongen. Wij hebben gezegd: "Kom maar, mensen. Laat alles maar achter, laat alles maar schieten, wij zijn er ga-

rant voor". En we hebben de deuren van de kampen wijd opengezet. . . .

De Hoge Commissaris doet zijn best de mensen, die niet voor emigratie in aanmerking kunnen komen, in het oude, overbevolkte Europa zelf te vestigen. Enkele landen bieden daartoe nog wel de gelegenheid. Maar daarvoor is geld nodig, heel veel geld zelfs. Er moeten woningen worden aangekocht, boerenbedrijven, winkels en noem maar op. Later zal dat allemaal wel worden terugbetaald, maar nu dient het geld er toch eerst te zijn en men moet bovendien een risico kunnen nemen.

Het benodigde geld komt, neen, dat dacht U maar, het komt werkelijk niet uit fondsen, die door de vrije landen zijn bijeengebracht om gezamenlijk deze lasten te dragen. Het geld komt van vrijwillige bijdragen van de regeringen en uit particuliere fondsen. En er zijn zelfs landen, die helemaal niet

bijdragen, maar geld toe willen krijgen, als zij een ontheemde opnemen, speciaal als die ontheemde een oude van dagen is. En dan gaat Mr. G.J. van Heuven Goedhart handelen en verkoopt zijn menselijke waar met een toeslag van duizend, vijftienhonderd gulden en soms met meer.

Het probleem der vluchtelingen is zeker niet onoplosbaar, als we het ieder maar voelden als ons persoonlijke probleem. Het zou ook niet onoplosbaar zijn, als de Hoge Commissaris tijd en gelegenheid zou hebben om in elk land de nodige redevoeringen af te steken en uiteenzettingen te geven, want het bedelen is hem toevertrouwd. Het is alleen onoplosbaar, als we vinden, dat we er niets mee te maken hebben en dat we ons niet alles kunnen aantrekken, van wat er op deze wereld aan ellende te koop is. En we moeten ook niet dom gaan redeneren en zeggen zoals ik laatst

vervolg op blz. 18

Wilt U verzekerd zijn van
een geslaagd feest?

Laat dit dan opluisteren door
de tonen van:

CONJUNTO

Estrellas Lucky Strike

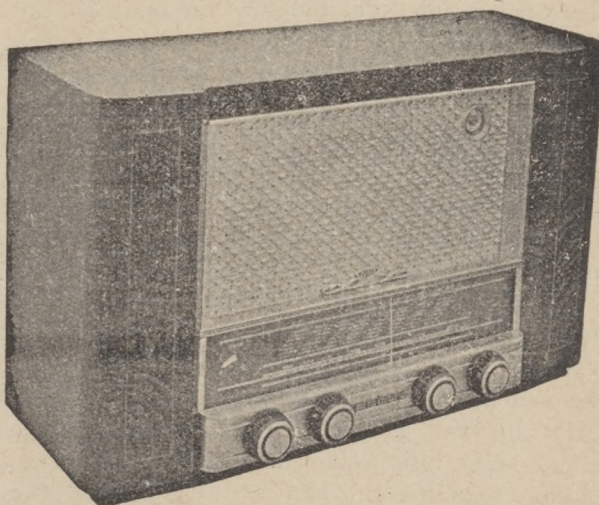
Dir.: O. STEBA - Man.: J. ARENDS

Tel. 1056 - 1359

CASA ELECTRONICA

BERNHARDSTR. 99 - SAN NICOLAS

naast Viana

Wij ontvingen met de Oranjestad wederom een zending
ERRES toestellen.

Komt U eens praten over betalings voorwaarden

DE TROMPET. Kort verhaal van I

Ed. Hoornik

Toen de wekker afliep, was het eerste wat tot Leopold doordrong, dat hij die nacht niet zoals gewoonlijk wakker was geworden door het geraas van water. Wel herinnerde hij zich vaag het gehuil van sirenes te hebben gehoord, maar hij had gedacht dat hij droomde en was weer ingeslapen. Instinctief greep hij zijn bril van het nachtkastje, sprong uit bed en liep naar het raam. De dijk moest dicht zijn. Hij zag het aan het water, dat een eindweegs achter zijn huis begon en zich uitstreckte zo ver hij zien kon. Het was dood; het zou niet meer vallen noch wassen; overnacht was het een meer geworden. Alleen een krachtige wind zou het nog tot aan zijn erf kunnen opjagen, maar gevaarlijk kon het niet meer worden. Binnenkort zou het malen beginnen; dan zou het niet lang meer duren tot de hele polder zou zijn leeggeslurpt.

Mist ontrok de dijk aan zijn blik, maar ook zonder dat het water vrij in en uit de polder had kunnen stromen, was er, ook bij windstil weer, een ruisen geweest. Dat was nu opgehouden. De eerste dagen nadat hij zijn kinderen had weggebracht en hij vrijwel alleen op het dorp was geweest, had dat ruisen hem radeloos gemaakt, omdat het hem steeds weer had herinnerd aan het ogenblik, waarop hij de arm van zijn vrouw uit de golven had zien steken, het laatste wat hij van haar had gezien, nadat zijn huis was ingestort. Later, toen hij er aan gewend was geraakt dat hij niet meer in een polder maar aan de rand van de zee leefde, had hij uit de kracht van het geruis kunnen afleiden uit welke hoek de

wind kwam en hoe sterk die was en ook of het eb of vloed ging worden. Even hield Leopold het hoofd achterover, de ogen dicht. Nee, hij hoorde niets. Geen geruis en zelfs niet het gelispel, dat anders op windstille dagen toch altijd waarneembaar was geweest.

Leopold was kantoorhouder van de posterijen. Toen na de doorbraak van de dijk het dorp werd geëvacueerd was hij een van de weinigen geweest die hadden mogen blijven. Al heel gauw was de telefoon weer gaan werken en toen de mannen van het dijkherstel waren gekomen, was er voldoende te doen geweest om hem af te leiden. Er werd veel en lang getelefoneerd, niet alleen met de stad op de andere kant van het eiland, maar ook met de grote steden in het Noorden. Daarom kon Leopold nooit langer dan 'n half uur weg, een half uur op 'n heel etmaal. Het had nog heel wat moeite gekost de gemeentesecretaris zo ver te krijgen, dat deze, als Leopold even een luchtje ging scheppen, op de telefoon lette. En ook na die afspraak had hij Leopold meer dan eens laten zitten onder het voorwendsel, dat hij de secretaris niet alleen kon laten, hetgeen natuurlijk gelogen was, want wat zou een gemeentesecretaris omhanden hebben gehad in een dorp, waarvan de bewoners waren geëvacueerd en niemand dus aangifte kon komen doen van geboorte of overlijden?

Leopold kon niet buiten dat vrije halve uur. Gevangen in het dorp, dat aan alle kanten door water was omringd, alleen het hoogst gelegen deel, de zogenaamde Ring, die op een terp

was gebouwd, stond droog-voelde hij zich bovendien opgesloten in het huisje, dat nog helemaal de popperige atmosfeer ademde van de twee kindse zusters, die er voor de ramp hadden gewoond en die nu ergens in Brabant zaten te hunkeren om terug te keren. De achterkamer, waar de telefooncentrale stond en waar ook een veldbed was neergezet, de meubeltjes van de zusters waren zo lang in een ander vertrek opgestapeld-keek uit op een erf, althans op een stukje grond dat eenmaal die naam had verdiend, een vuilnisbelt. Tussen rottend hout en bossen nat stro lagen grote hoeveelheden uien, die werden weggehaald en die een scherpe lucht verspreidden. Bij vloed liep het er dagelijks twee keer onder en toen het water een paar maal tegen de pui van het huis was geslagen, had Leopold over de volle breedte van de achtergevel een bekisting, gevuld met zakken zand, aangebracht, die het goed had gehouden. Iedere dag was de zandplaat, die zich aan de achterkant van het erf had gevormd, een beetje groter geworden. Behalve zand had de zee ook wrakhout en stukken huisraad aangevoerd van de boerderijen, die verder weg in de polder hadden gestaan en die door water en wind zo lang waren ondermijnd, dat ze de een na de ander waren ingestort.

Deze zomer had Leopold vaak op het stenen trapje dat naar het erf daalde gezeten, kijkend in de richting waar eens zijn huis had gestaan, onderwijl lettend op de telefoon. Het was een mooi stenen huis met fel-rode dakpannen

vervolg op blz. 18

Drink

BAVARIA BIER

Vertegenwoordiger
LA GRAN BODEGA

MARIO CROES

Tel. 1031

ORANJESTAD :- ARUBA

**VERGEET
NIET**

GAS

Uw gascilinder voor het
weekeind te laten vullen

TELEFOON 1198

ARUBA GAS SUPPLY

henk wigggers

dames- en herenkapper

alle schoonheidsartikelen

van helena rubinstein

nassastraat 82 - oranjestad

FOTO IDEEAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's

zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,

ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

PROGRAMMA
VAN DE RADIO-UITZENDINGEN VAN HET
CULTUREEL CENTRUM ARUBA
IN NOVEMBER 1954.

Dinsdag 2 November

Causerie door de Heer T. Versteeg over het onderwerp:
"Eeuwige motieven in de Poëzie". III

Mozart. Delen uit de Requiem-mis, uitgevoerd door de
Weense Hofmusikkapelle met medewerking van solisten,
onder leiding van Joseph Krips.

Donderdag 4 November

"De zegen van de Hoornvliestransplantatie" onder aus-
piciën van de Volksuniversiteit.

Dinsdag 9 November

Luisterwedstrijd voor alle minnaars en minnaressen van
goede muziek. Deze uitzending zou oorspronkelijk op
26 October plaats gevonden hebben, maar moest wegens
omstandigheden worden opgeschoven.

Donderdag 11 November

"Beeldende Kunst" Rembrandt van Rijn en Vincent van
Gogh. onder auspiciën van de Volksuniversiteit.

Dinsdag 16 November

Causerie door de Heer T. Versteeg over het onderwerp:
"Eeuwige motieven in de Poëzie." IV.

Donderdag 18 November

"Het onderwijs in Amerika" onder auspiciën van de
Volksuniversiteit.

Dinsdag 23 November

Operamuziek.

Donderdag 25 November

"Jeugdcriminaliteit en haar bestrijding" onder auspi-
ciën van de Volksuniversiteit.

Dinsdag 30 November

Literaire causerie van de Heer T. Versteeg.

Gramfoonplatenconcert. "Koren zingen voor U."

aanvullingen getracht zoveel moge-
lijk van Mozart's compositie-tech-
niek in zijn werk te bewaren. Daar-
in is hij grotendeels wel geslaagd,
al is het dan ook zeker, dat de Mee-
ster zelf mooier en beter werk ge-
schreven zou hebben.

De Requiem-mis is ondanks dit
alles een prachtig werk en compo-
sitorisch een "sterk" werk. We
horen in de verschillende delen de
gemoedsstemmingen waaraan Mo-
zart onderhevig moet zijn geweest
tijdens het componeren in alle ver-
scheidenheid. Het weemoedige
thema van het Requiem eternam,
de smeking in het Kyrie, de angst
in het Dies Irae maar daarnaast
ook vertrouwen op Gods Barmhar-
tigheid. Zo gaat het werk voort
en als dan het Agnus Dei klinkt
voelen we in ons met de componist
de ware innerlijke vrede met God.
De Communie is een herhaling van
het laatste deel van de Introitus en
het Kyrie. . . .

Ook qua opname is dit Requiem
bijzonder goed geslaagd. Verwon-
derlijk is dit eigenlijk ook weer niet
als we weten, dat deze uitvoering
werd opgenomen door LONDON en
de vermaarde dirigent Josef Krips,
ook in Nederland geen onbekende,
de leiding had van Koor en Orkest.

Van dit werk kunt U enkele de-
len horen in het CCA-programma
van Dinsdag 2 November.

J. S.

VAN HET BESTUUR

vervolg van pag. 3

Gezaghebber plaats gehad, teneinde
het Bestuurscollege voor te stellen
het oude fort met Willem III-toren
voor museumterrein af te staan en
het in zijn oude staat te herstellen.
Het ziet er naar uit, dat met finan-
ciële en technische steun uit bin-
nen- en buitenland, Aruba ook een
Museum rijk zal worden al moet
er nog heel wat inkt vloeien, al-
vorens een en ander tot uitvoering
zal komen.

DE REQUIEMMIS
VAN W. A. MOZART.

In feite is deze Dodenmis niet
helemaal het werk van de grote Mo-
zart. Want nog voor hij het werk
had kunnen afmaken, stierf hij.
Het honorarium was echter reeds
betaald en zo was het begrijpelijk,
dat de vrouw van Mozart verschil-
lende componisten vroeg het werk
tot een goed einde te brengen. Het

was tenslotte een leerling van de
gestorven meester, Süßmayer, die
bereid was dit te doen. Hij vol-
tooide het "Lacrimosa" uit de
Dies Irae, het Sanctus, Benedictus
en Agnus Dei.

Daar Süßmayer een vertrouwd
vriend van Mozart was geweest en
waarschijnlijk heel goed op de
hoogte was van Mozart's bedoelin-
gen in dit werk, heeft hij in zijn

TO KEEP HEALTHY AND STRONG,

ask for

Rey de Copas Rum

ONCE TASTED, ALWAYS WANTED

MOZARTS TRAGISCH LEVEN

Wij doen er goed aan af en toe eens stil te staan bij oude monumenten en verse bloemen te leggen op een oud verweerd graf. Dat brengt ons in herinnering de grote mannen, die gewerkt en geleden hebben, die onze bewondering en sympathie verdienen en dit te meer daar hun eigen leven een tragedie was. HET genie, dat de wereld in extase brengt, brengt zichzelf heel zelden geluk. Onder alle geniën, die geleden en geworsteld hebben, is er geen enkele zo door het leven teleurgesteld als Mozart.

Het tragisch van zijn leven ligt niet hierin, dat hij geworsteld heeft onder moeilijke omstandigheden, maar in dit sarcasme, dat het leven zulke rijke beloften voor hem scheen in te houden, die niet invulling gingen. Niemand had zoveel van het leven verwacht en er zo weinig van ontvangen, als hij. De natuur, die hem zo rijkelijk begiftigd had, scheen zich terug te hebben getrokken, toen de vruchten gingen rijpen.

Mozart werd in 1756 te Salzburg geboren. Alhoewel zijn ouders niet rijk waren en heel zuinig moesten leven, had hij toch een heel prettig tehuis. Zijn vader wijdde zijn leven aan de opvoeding van zijn begaafde kinderen, Wolfgang en Nannerl; de jonge Mozart placht altijd te zeggen, dat zijn vader God opvolgde!

Velen van ons kennen verhalen van Mozarts jeugd. Wij hebben vaak gehoord, hoe het kleine jongetje van 3 jaar bij de piano stond hoe hij zijn vader verbaasd deed

staan door een pianostukje dat zijn zusje speelde, onberispelijk en zonder fouten na te spelen; hoe hij een jaar later minuetten schreef die geen enkele fout bevatten en toch zo moeilijk waren, dat niemand ze kon naspelen.

Toen hij 6 jaar was, was het snoezige jongetje met de mooie krullen en het fijne kleine gezichtje het lievelingetje aan de belangrijkste hoven van Europa; en toch bedierven deze glans en roem hem niet. Maria Theresia is een vriendelijke en lieve moeder voor hem. Hij zit op haar schoot en zoent haar in een opwelling, die haar hart vtedert, terwijl zij glimlacht net als elke andere vrouw zou doen. Wanneer hij struikelt en valt op de gladde vloer, helpt de kleine Maria Theresia hem op te staan en zegt hij direct "Je bent heel lief, en ik zal je trouwen als ik groot ben." Was Maria Theresia dit incident later vergeten, toen Mozart in zijn donkere dagen in Parijs zo hard werkte en tevergeefs wachtte op een straaltje hoop? Mooie woorden en beloften, dat was alles wat Mozart ooit ontving van de keizerlijke familie, die hij zo liefhad en vertrouwde. De prins, die later keizer Jozef werd, was goede vrienden met Mozart, maar hielp hem nooit, hoewel een enkel woord van hem Mozart een fortuin kon brengen.

Na enige jaren van zware studie, bezocht Mozart Italië, waar hij met grote eer werd ontvangen. Na een zwaar examen werd hij aangenomen als lid van de academie van Bologna. Brieven aan zijn moeder en

zijn zuster bevatten tal van passages over zijn leven in die tijd. Ze zijn een mengeling van vrolijke en dramatische taal, vol van humoristische opmerkingen.

Nu eens schreef hij troostwoorden aan een zieke vriend, voor wie hij in de kerk gebeden had, dan weer had hij een boodschap voor de kanarie die de hohe g kon fluiten.

In Rome speelde hij het klaar om Allegri's beroemde "Miserere" dat het speciale eigendom van de Sixtijnse kapel was uit de schrijven, nadat hij het slechts eenmaal gehoord had. Wij kunnen ons voorstellen hoe ontroerd Mozart was, toen hij de, treurige muziek voor de eerste maal hoorde, terwijl Michel Angelo's profeten op hem neerzagen van de hoge gebogen gewelven, met het laatste oordeel voor hem, terwijl het langzamerhand donker werd, want de lichten werden een voor een uitgedoofd en ten laatste vulde alleen het gezang de duisternis als een stem uit de andere wereld.

Men is geneigd te veel te zeggen over Mozarts jeugd, die de gelukkigste tijd was van zijn leven, waarin zijn genie gewaardeerd werd en hij de beroemdste kunstenaars van zijn tijd ontmoette.

A. Lampe.

(Wordt vervolgd)

DE HINDOE-JAANAANSE ...

(vervolg van bladz. 9)

ook psychologisch zeker juist gezien van de R.K. Missie, dat zij herhaaldelijk op Java zowel als elders (b.v. reeds enkele eeuwen geleden met veel succes in Voor-Indië) getracht heeft, de wajang en de dans dienstbaar te maken aan de uitbeelding van bijbelse, althans christelijke, verhalen.

DE TROMPET.

(vervolg van blz. 14)

geweest, dat hij na de oorlog had laten bouwen en waar kort nadat zijn vrouw en hij het hadden betrokken, een tweeling was geboren die zij Koen en Marietje hadden gedoopt, Koen naar zijn grootvader, Marietje naar haar moeder. Op een keer, dat hij daar zo gezeten had, z'n hand beschermend boven zijn ogen voor het blinkeren van de zon, onafgebroken starend naar dezelfde plek die alleen bij eb droog kwam, was opeens zijn aandacht getrokken door een vonkend ding dat de zee had aangespoeld. Toen hij de vuile slierten wier die er aan vastzaten had verwijderd, had hij zijn eigen trompet herkend. Even had hij de drang gevoeld het instrument aan zijn borst te drukken maar met een brede zwaai van zijn arm had hij het in zee teruggegooid.

's-avonds had hij spijt van zijn drift gehad en een lange brief geschreven aan zijn kinderen, zonder evenwel over het gebeurde te reppen. De volgende dag had de trompet opnieuw op het land gelegen. Van dat ogenblik af beschouwde Leopold het aanspoelen van de trompet niet langer als een toeval maar als iets bovennatuurlijks, als een boodschap van zijn vrouw, wier lichaam nooit was gevonden maar wier geest over het water was blijven zweven. Zijzelf had hem het instrument, dat nauwe-

lijks door het water had geleden, terugbezorgd. Maar met welke bedoelingen? Leopold wist het niet en ook de dominee, die 's avonds wel eens op het veldbed kwam zitten, waagde zich niet aan een interpretatie. Evenmin echter dorst hij, ziende hoe de trompet Leopold over zijn verlies heenhielp, zijn eigen opvatting, dat de zee uitspuugt wat zij niet wil hebben en dat dit niets ondoorgrondelijks heeft, te stellen tegenover Leopolds hardnekkig geloof. Niet onverstandig leidde hij diens aandacht terug naar de aarde, naar Koen en Marietje en naar de vraag of de kinderen het op handen zijnde Kerstfeest niet beter bij hun vader konden doorbrengen dan aan andermans tafel.

Voorzichtig liet Leopold het water uit de lampetkan in de kom lopen en begon zich te scheren. Nu de dijk dicht is, dacht hij, zal het niet lang meer duren of we hebben weer leidingwater. Persoonlijk kon het hem niet schelen. Een man alleen heeft weinig nodig. Snel bewoog het ouderwetse scheermes zich over zijn gezicht; hij merkte dat hij nerveus was. Zou het zijn, omdat de kinderen komen? vroeg hij zich af. Aan zijn ogen met de kringen er onder die hem uit de spiegel aankeken, zag hij dat hij

SUPERCLEANING - LAUNDROMAT

Voor gezinswasch vanaf Cfl. 40— per maand
Speciaal vrijgezellentarif, Was en Drycleaning
inbegrepen Cfl. 25— per maand

HET VLUCHTELINGENPROBLEEM

vervolg van blz. 13

iemand met twee academische graden hoorde beweren: "Die vluchtelingen gaan mij niets aan. Wat uit Midden-Europa komt, kan nooit veel zaaks zijn en kan, wat mij betreft, creperen".

Neen, mensen, dan zullen die honderdduizenden het nooit beleven, dat ze nog eens tot een menswaardig bestaan komen, zoals beschreven staat in het Handvast der Verenigde Naties.

En daarom, bedenkt, wat gij zelf bezit, kent Uw naastenplicht en...

HEBT DAN TOCH ERBARMEN!
Marianne Kristie.

niet werkelijk blij was. Het is de stilte, zei hij hard op. Hij luisterde of hij misschien toch nog iets van geruis kon horen, maar zelfs de meeuwen, die anders hun lange klachten over het water slaakten, hielden zich stil. Half afgeschoren liep hij naar de keuken, Hij sneed 'n stuk brood en, het klein brekend, ging hij het trapje af naar het erf. Daar gooide hij een paar brokken voor zich uit en wachtte. Geen vogel liet zich zien. Haastig brokkelde hij nog meer stukken af, telkens opkijkend naar de lucht. Toen hij ook het laatste brood gegooid had, bleef hij met twee lege handen staan. De mist was dikker geworden en hing laag over het water, dat nu een vast punt bereikt had halverwegen tussen eb en vloed.

Wordt vervolgd.

De enigste Drycleaning op Aruba is
SUPERCLEANING - 5194 (2 lijnen)

Van de Redactie

H
 ET staat er zo trots neergeschreven door de voorzitter van het Cultureel Centrum Aruba. VIJF JAREN CCA. Vijf jaren van culturele arbeid in dienst van de Arubaanse bevolking. Het klinkt zo heel gewoon. Alsof het eigenlijk niets bijzonders is. Alsof het werk van het Cultureel Centrum Aruba allemaal maar van een leien dakje gaat.

De talrijke medewerkers van dit C.C.A. weten maar al te goed, wat dat VIJF JAREN C.C.A. inhoudt. Zij hebben naast hun zorgen voor het tijdelijke (en geestelijke?) hun kostbare vrije tijd beschikbaar gesteld voor de culturele verheffing van Aruba. Zij hebben hun beste krachten gegeven voor deze zeer belangrijke taak.

Zij zijn in de ware zin van het woord ambassadeurs geweest voor een grote zaak; Aruba en Nederland nader tot elkaar te brengen.

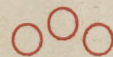
Dat is niet allemaal vanzelf gegaan. Dat eist begrip voor elkaars moeilijkheden. Dat eist "goodwill" van beide zijden. Maar deze mensen zijn de moeilijkheden niet uit de weg gegaan. Tegenslagen en teleurstellingen zijn voor hen geen redenen geweest het maar op te geven. Integendeel de activiteiten van het C.C.A. hebben zich steeds meer uitgebreid.

Graag wil "Cultura" een woord van hulde richten tot deze stille werkers. En daarnaast een woord van warme dank voor dat vele, gedaan in dienst van het Arubaanse volk. Als hier de naam van Voorzitter Steenmeijer genoemd wordt, wil dat alleen maar betekenen, dat "Cultura" in de persoon van de heer Steenmeijer alle medewerkers wil danken en huldigen. En de hoop wil uitspreken dat het C.C.A. tot in lengte van dagen zal mogen voortgaan met haar belangrijk werk, tot heil en zegen van de Arubaanse gemeenschap.

S.

INHOUD:

Van de Redactie	blz. 3
Vijf jaren C.C.A.	blz. 5
De Arubaanse Muziekschool . .	blz. 6
De openbare Leeszaal en Boekerij	blz. 10
Feest van de Christelijke Hoop	blz. 14
C.C.A. Radio-Agenda	blz. 15
Cultura voor de Jeugd	blz. 16
Kerstliedje	blz. 30
De Rhythmische Dansschool . .	blz. 21
Kerstmis in de Poezie	blz. 22
Op eigen houtje	blz. 20
Zijn eerste boompje kort verhaal	blz. 31
Kerstmuziek in Uw Huisgezin . .	blz. 34

Het Bestuur van het Cultureel Centrum Aruba wenst
 al haar leden een Zalig en Gelukkig Kerstfeest.

Spritzer & Fuhrmann

JEWELERS

ORANJESTAD
PHONE 1320

SAN NICOLAS
PHONE 5014

ARUBA
NETHERLANDS ANTILLES

——* VIJF JAREN C. C. A. *—*—*

Op 23 December 1954 zal het vijf jaren geleden zijn dat ten overstaan van Mr. Ch. J.J. Heufke, waarnemende het notarisambt van wijlen notaris F.W. de Beste op Aruba, opgericht werd de "Stichting Cultureel Centrum Aruba". Enige maanden eerder was tot het oprichten van deze Stichting besloten op een vergadering in het gebouw van de Sociedad Bolivariana op initiatief van de Heer Clemens Meulemans namens de Stichting voor de Culturele Samenwerking tussen Nederland, Indonesië, Suriname en de Ned. Antillen (de "Sticusa"), gevestigd te Amsterdam.

Aruba kende toentertijd reeds een aantal verenigingen, die cultureel actief waren. Het werd ook aanvankelijk als een bezwaar gevoeld op dit kleine eiland met een nieuwe vereniging te komen, die ongetwijfeld vele reeds bestaande plannen zou doorkruisen.

Daarom werd het C.C.A. in de eerste plaats beschouwd als een overkoepelend orgaan, dat zelf alleen dan rechtstreeks als organisator op wilde treden van een uitvoering, lezing of tentoonstelling, in dien geen andere bestaande vereniging hiertoe kon of wilde medewerken.

Door voorzichtig aftasten van de culturele mogelijkheden op Aruba zijn allengs enkele onderafdelingen ontstaan, die elk op zichzelf een speciale culturele taak vervullen en in hun optreden vrij en onafhankelijk zijn in dezelfde verhouding tot het C.C.A. als deze ten opzichte van haar grote zusterstichting: de Sticusa.

Als eerste afdeling ontstond de Filmliga Aruba, gevolgd door de Arubaanse Muziekschool en verder in chronologische volgorde door de Rhythmische Dansschool van Mej. Athmer, de Volks Universiteit, de Amateur Toneelgroep Aruba en tenslotte door de Arubaanse Kunstkring. Naarmate de werkzaamheden van het C.C.A. zich uitbreidden werd het om organisatorische en financiële redenen voor bestaande actief werkzame groepen op het eiland van belang om zich aan te sluiten. Dit is het geval geweest met de Dansschool van Mej.

Athmer, de Amateurtoneelgroep en de Kunstkring.

Het C.C.A. is met de lotgevallen van haar afdelingen nauw verbonden, aan de andere kant is zij geheel afhankelijk van de Sticusa. Nederland steunt via de Sticusa de activiteiten van het C.C.A. met een jaarlijkse subsidie, met muziekinstrumenten, boeken, tijdschriften, films en gramfoonplaten en andere benodigheden, terwijl door het uitzenden van cultuurdragers verschillende facetten van het Hollandse culturele leven hier op de voorgrond treden.

Langzaam wint het werk van het C.C.A. ook terrein bij de bevolking, de afgelopen jaren tonen hier een verheugende vooruitgang, die in de toekomst verder zal worden voortgezet.

Vooral in verband met de verhouding tot Indonesië gaan er voortdurend in Nederland stemmen op om de Sticusa te liquideren. In

dien hierbij dan ook haar actie voor West-Indië zou komen te vervallen, dan zou dit voor Aruba praktisch het einde betekenen van moeizaam opgebouwd cultureel werk, gepaard met een niet onbelangrijk verlies aan nationaal prestige.

Het culturele leven op Aruba hangt ten nauwste samen met de economische omstandigheden op het eiland. De afgelopen vijf jaren hebben dit aangetoond. Waar bovendien in deze kleine gemeenschap voortdurend mensen komen en gaan en het culturele werk hoofdzakelijk in vrije tijd naast het eigen beroep wordt verricht, mag een blik terug worden vergezeld door een gevoel van voldoening.

Thans ligt de weg naar het volgende lustrum open. Verschillende plannen zijn ontwikkeld en wachten op uitvoering, een bewijs, dat de stichting leeft en steeds nieuwe mogelijkheden zoekt.

Moge de komende periode zich kenmerken door een versteviging van het reeds bereikte en door een verdere groei van alle afdelingen.

Aruba en Nederland kunnen hier gemeenschappelijk een schone taak vervullen.

F. Steenmeijer,
Voorzitter C.C.A.

FORT
ZOUTMAN

Ons
toekomstig
museum?

De Arubaanse Muziekschool

Een radiotoespraak door de Heer F. Steenmeyer in April 1949 over een der Hilversumse zenders was de aanleiding tot de oprichting der Arubaanse Muziekschool.

De Heer Steenmeyer, zelf een uitstekend pianist, voelde als voorzitter van het Cultureel Centrum Aruba de afwezigheid van vakkundig muziekonderricht op Aruba als een groot gemis. Zijn beroep op Nederlandse musici om zo mogelijk in dit gemis te komen voorzien, trof de toevallig luisterende Hilversumse musicus A. Louis Born, die onmiddellijk reageerde met een schrijven naar Den Haag, waar de Heer Steenmeyer toen verbleef.

Onmiddellijke resultaten waren echter onmogelijk, zolang het C.A.A. nog niet over de nodige fondsen beschikte. Eerst in het voorjaar van 1951 kon men het echtpaar Born een contract voorleggen, dat voorzorg in een beperkt basissalaris gedurende het eerste halfjaar. Het vertrouwen van de Heer en Mevrouw Born in de leiding van het Cultureel Centrum, en in de mogelijkheden op Aruba is gelukkig niet beschaamd geworden, hoewel men van beide zijden wel degelijk een risico op zich had genomen in het belang van Aruba's cultuur.

Nu de muziekschool een vaste, en gewaardeerde verschijning is geworden in het culturele leven, is het wel eens goed te beseffen, welk een inspanning en moeilijkheden het eerste begin voor alle betrokken personen met zich mee heeft gebracht. Dank zij de goede onderlinge samenwerking konden de "kinderziekten" der school echter definitief overwonnen worden en mag men nu, na vier en een half jaar, zeggen, dat de eerste muziekschool op de Antillen haar bestaansrecht bewezen heeft.

De uitgekomen musici hadden een voortreffelijke opleiding genoten. Beiden studeerden zij aan de vakafdeling van het Muziek-

lyceum te Amsterdam. Deze particuliere instelling, die zich zonder subsidies nu al tientallen jaren handhaaft naast het Amsterdams Conservatorium, heeft reeds vele vooraanstaande musici opgeleverd zoals, om enkele op de Antillen bekende namen te noemen, Arnold en Jo Juda, en Theo Olof.

Tot de leraren van Louis Born behoorden Felix de Nobel (koorzang), Jaap Spaanderman (piano), en Henk Badings (contrapunt). Violleraren van Mevrouw J. M. Born - Been waren Jo Juda en Ferdinand Helman.

De werkzaamheden van de Hr. Born in Nederland als dirigent van koren, als begeleider van het bekende ballet van Sonia Gaskel, als pianosolist, en als muziekleraar o.a. aan een middelbare school gaven hem de veelzijdige ervaring, die voor een typische werkkring als nu voor hem lag, nodig was. Toch was het ook dank zij de grote medewerking van alle kringen der bevolking, dat er iets bereikt werd.

In Juli en Augustus 1951 werd 'n aanvang gemaakt met de lessen te Oranjestad, San Nicolas en in de Lago Colony, waar de autoriteiten een bungalow ter beschikking stelden. Mrs. O.S. Mingus verleende hier grote medewerking, en stelde in de aanvang haar woning open voor de lessen.

Van het begin af zijn de Lago-leerlingen een krachtige steun geweest voor de muziekschool. Dank zij het feit, dat hier reeds meerdere vakmensen hadden gewerkt, waren er een groot aantal gevorderden. Anders was het in San Nicolas en Oranjestad. Hoewel daar enkele amateur-leerkrachten beslist verdienstelijk werk hadden verricht, stond toch de grote meerderheid der leerlingen nog aan het allereerste begin. Het was dan ook voor de leraren wel eens vermoeiend, om niet alleen dagelijks op uren steeds dezelfde simpele stukjes te horen "vertolken", maar ook nog overal hetzelfde te horen studeren! De lessen te San Nicolaas moesten na een half jaar voorlopig worden beëindigd: Het bleek onmogelijk, met twee leerkrachten op drie plaatsen te blijven lesgeven. In 1954 kon men weer met verscheidene leerkrachten in San Nicolaas beginnen.

Het aantal leerlingen in Oranjestad en de Lago Company nam echter zo toe, dat naar assistentie moest worden gezocht. Mevr. Rhoda Steenhuisen vond men bereid om enkele beginnende pianoleerlingen over te nemen, terwijl de Heer J. Koulman een begin maakte met het onderricht in de blaasinstrumenten, dat overigens buiten de school ook reeds door de Eerwaarde Frères met succes werd gegeven. Intussen werd voortdurend financiële steun van het C.C.A. ontvangen, o.a. voor aankoop van piano's boeken, gramfoonplaten, en allerlei andere onkosten. Nog heden drijft de muziekschool voor een belangrijk deel op de steun van het Cultureel Centrum, welks bestuur, en wel vooral de Heer Steenmeyer, nog steeds hun

H. B. U.

H. B. U.

Voor

REMITTERINGEN

INCASSI

ACCREDITIEVEN

EFFECTENORDERS

ASSURANTIES

EFFECTENBEWAARNEMING

VOORSCHOTTEN TEGEN EFFECTEN

SAFELOKETTEN

CREDIETVERLENING

OF ANDERE BANKZAKEN

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N. V.

ORANJESTAD

Tel 1200 1201

SAN NICOLAS

Tel. 5090

ZÓÓ
BRANDEN
RITMEESTERS

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

GENERAL STORE

C. L. JULIAO

HENDRIKSTR. 1 ❖ O'STAD

Goede elektrische apparaten

en materiaal tegen betere

prijzen en de beste service

Beleefd aanbevelend.

Ze Komen binnenkort weer, de

NIEUWE *Supermatic*

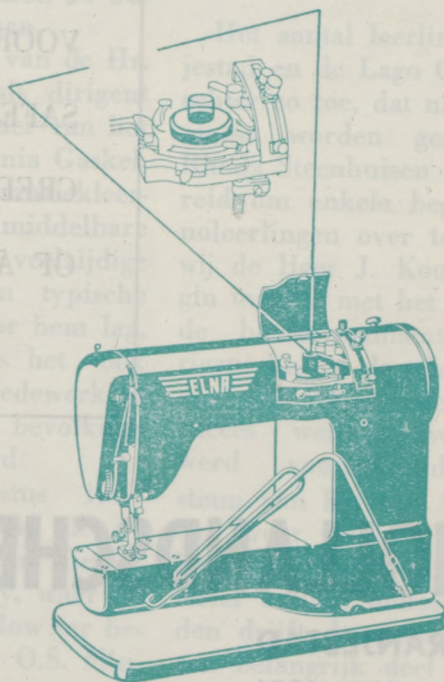
Zulk een naaimachine heeft U nog
nimmer gezien!

Werkelijk vol-automatisch!

Bezoekt onze show-room en vraagt eens een
demonstratie, zonder enige verplichting

WESTBEST

Kruisweg / Steenweg - ORANJESTAD - Tel. 1128

belangstelling in de school met daden tonen.

Tegen het einde van 1952 volgde een bespreking met Frère Andreas, de toenmalige leider der Jeugdharmonie St. Michaël en de Heer J.J. Stam, een onderwijzer musicus, leerling o.a. van Piet Ketting, en Gerard H. Boedijn en bezitter van het Staatsdiploma Muziek Koorleider M.O. en Kinderkoorzang, L.O. die juist uit Nederland was gearriveerd. Dit onderhoud resulteerde in een grote uitbreiding van de muziekschool, die na vele verdere besprekingen rond het jaareinde van 1952 zijn beslag vond. De school kreeg zijn definitieve vorm op 11 September 1953 toen ten overstaan van Notaris W.F. M. Lampe de acte werd verleden, die de school tot een zelfstandige stichting maakte. Er werd een Raad van Toezicht gevormd van de volgende samenstelling:

President: de Heer F. de P. Wever. Vice - Presidente: Mevrouw A. Lampe. Vice - President: de Heer F. Steenmeyer. Andere leden der Raad waren de dames L. Henriques, F. Croes, W.H. de la Fuente, Mrs. G.N. Owen, Mrs. O.S. Mingus en de heren Mr C. W.J.J. Heufke, H.A. Kemmink, F.H. Hartog, Ns. W.F.M. Lampe, F.B. Tromp.

In het dagelijks bestuur werden benoemd:

A.L. Born, directeur, J.J. Stam, plaatsvervangend directeur, H. Steenhuisen, F. Steenmeyer en Frère Andreas, commissarissen.

Leraren waren toen, behalve het echtpaar Born en de Heer J. J. Stam: Mevrouw R. Steenhuisen, piano, en de Heren J. Cohen (viool, gitaar), P. Janssen, (clarinet, hobo, fluit), J. Koulman, (blaasinstrumenten), P. N. J. Treytel, (kinderkoor en blok-

fluit), en L.P. Vermeulen (orgel, koor en theorie). Later traden nog toe de Heer E.L. Peyster (piano en blokfluit) en Mevr. E. van Alphen (piano)

Was er in 1951 slechts begonnen met piano, viool, zang en theoretisch onderricht, nu had de muziekschool leraren voor vrijwel elk instrument. Dit kon alleen bereikt worden door het inschakelen van vergevorderde amateurs als leraren, aangezien het financieel onmogelijk was, om uitsluitend 100% vakmensen te engageren. Men kan thans constateren, dat deze leerkrachten uitstekend werk doen en dat zij in de school zeer goed op hun plaats zijn.

Na de officiële stichting werd alle aandacht gericht op het verkrijgen van genoeg middelen voor het uitbreiden der school door het oprichten van afdelingen te De Noord, Sta. Cruz, en San Nicolaas. Dank zij de subsidie van f. 5000, die door de Eilandsraad in November 1953 werd verleend en de donatie van f. 1000 door de Lago Company, waarvoor een piano werd aangeschaft, was de afdeling Noord op het einde van 1953 gereed om te beginnen. Van het Hoofd der school te De Noord werd grote medewerking ondervonden; een lokaal werd als leskamer afgestaan.

Aan het einde van 1953 waren er ongeveer 100 privé - leerlingen en 50 leden van het kinderkoor, dat o.l.v. de Heer N. Treytel in October startte. Dit koor kwam spoedig tot goede resultaten, zodat in November een grammofoonplaat werd opgenomen met Papiamentse, Hollandse en Engelse kerstliedjes. Vier exemplaren van deze plaat werden met een begeleidend schrijven

van den Gezaghebber, en een schrijven namens het bestuur der school naar de Prinsessen in Nederland gezonden, waar zij nog voor het Kerstfeest arriveerden, dank zij de medewerking der K.L.M. In Januari 1954 ontving de school een brief vanwege Hare Majesteit de Koningin waaruit bleek, dat de plaat tijdens het kerstfeest ten paleize met genoegen was beluisterd.

Een andere hoogtepunt was het bezoek van Zijne Exellentie de Gouverneur, diens Echtgenote, en de Heer Mr. L. C. Kwartz, Gezaghebber van Aruba, aan de muziekschool. In het feestelijke versierde gebouw gaven enkele leerlingen blijk van hun voordeelingen, en de hoge bezoekers toonden zich zeer tevreden met de ontwikkeling der school. Dit blijk van belangstelling werd door de Raad van Toezicht en Bestuur zeer gewaardeerd.

Helaas moest in December het gewaardeerde bestuurslid Frère Andreas Aruba verlaten. Zijn plaats werd ingenomen door Frère Pedro.

In de loop van 1953 werden de eerste studiebeurzen uitgegeven aan leerlingen, waarvan de ouders de lesgeldten niet of slechts ten dele konden voldoen. Na de oprichting van de afdeling in de Noord nam dit aantal in 1954 sterk toe.

Nadat 1952 reeds de eerste succesvolle leerlingenuitvoering had gebracht, volgden er twee in 1953, nl. in San Nicolaas en Oranjestad. Alle leerlingen bleken flink te zijn gevorderd, terwijl voor het eerst ook enkele zang en viool leerlingen optraden. Het jaar werd op waardige wijze besloten met een zeer druk bezochte Kerstuitvoering, waarbij verscheidene leraren der school optraden, benevens het kinder-

koor en enkele medewerkers uit de Lago Colony. In 1954 waren er uitvoeringen in de Lago Colony, Oranjestad en voor het eerst ook in De Noord, waar de bezoekers een uitstekende indruk kregen van deze tak van het werk. Belangrijk waren ook de eerste examens, een nieuwe mijpaal in de ontwikkeling van het instituut. Een 40 — tal leerlingen toonden voor een critische en vakkundige examencommissie hun vooruitgang, en de ouders ontvingen een gedetailleerd overzicht van aanleg en ontwikkeling van hun kinderen.

Het reeds genoemde grote aantal studiebeurzen leidde tegen het einde van 1954 tot financiële moeilijkheden. Dank zij het optreden van de Heer R. Houtzagers als penningmeester, die de werving van donateurs ter hand nam, een tweede donatie door de Lago Company van f. 1000 en de resultaten van een loterij en een grote concertavond in het De Veer theater in November, waarbij vele personen, firma's en organisaties op voorbeeldige wijze medewerkten, kon men de "eindjes" aaneenknopen. Op deze laatste avond hadden wij wederom de eer, om de Gouverneur en de Gezaghebber onder de aanwezigen te zien. Zij konden niet alleen leerlingen en leraren der school, doch ook belangrijke andere Arubaanse activiteiten als de Trupialen, het Jeugdorkest St. Michael, en leerlingen van de Dansklasse zien optreden.

Ten slotte zag November 1954 ook de start van het leerlingenorkest, dat aanvankelijk violen, blokfluiten, piano, en licht slagwerk zal bevatten. Als 1955 ook nog de oprichting van een afdeling in Santa Cruz brengt, zijn de doeleinden van de muziek-

school voorlopig bereikt. Dit overzicht van de korte geschiedenis der Arubaanse Muziekschool mag niet eindigen zonder warme dank te brengen aan de President der school, de Heer F. de P. Wever, de overige leden van de raad van Toezicht, het dagelijks Bestuur en de leeraren, die allen tezamen voor vele kinderen het wondere rijk der Muziek hielpen ontsluiten.

**Luistert U ook naar de
Radio uitzendingen van
het C.C.A. op Dinsdag-
en Donderdagavond van
9 tot 10 uur?**

☆☆ DE OPENBARE LEESZAAL EN BOEKERIJ ☆☆

Dat er mensen zijn, leden van de Openbare Leeszaal en Boekerij, zonder ooit een boek te halen of zonder zelfs maar de drempel van het gebouw meer dan enkele keren per jaar te overschrijden, is typerend. Deze mensen, het zijn er gelukkig niet veel, achten het aan hun stand verplicht "erbij te horen".

"Erbij te horen is in de weinige jaren, dat de Openbare Leeszaal en Boekerij op Aruba bestaat, inderdaad symbolisch geworden voor de plaats die de bibliotheek in de Arubaans samenleving bekleedt.

In 'n paar jaar heeft het bibliotheekwerk op Aruba, dank zij de royale steun van het Eilandbestuur, een vlucht genomen, die niemand had durven hopen.

Van 800 boeken, welke klaar stonden, toen ondergetekende in Juni 1950 zijn werk aanving, steeg het aantal boeken tot omstreeks 13000. Van een teruggetrokken hoekje in het Domeinkantoor trok de bibliotheek naar het voormalige gebouw van D. O. W. Maar, daar "barst zij uit", om het ronduit te zeggen, zoals trouwens iedere bezoeker zelf kan zien. Een nieuwe

behuizing vijfmaal zo groot, wordt thans ingericht.

Het huiselijke boekenkastje, dat in 1950 in de Leeszaal stond, werd vervangen door planken tot aan de zolder toe. Een oude schuur op het D.O.W. terrein moest als depot worden ingericht teneinde de boeken, die niet in het gebouw kunnen worden ondergebracht, althans daar buiten een plaats te geven en ter beschikking te houden van het publiek.

De vraag waarom wij al deze boeken kopen, is het best te beantwoorden door op te merken met te zeggen, dat steeds meer mensen meer boeken willen lezen.

Op een eiland waar de materialistische inslag duidelijk waarneembaar is, is dit zeker 'n verblijdend feit, temeer, DAAR PRACTISCH DE HELE ARUBAANSE JEUGD onze Leeszaal bezoekt.

U moet dat 's middags, als de scholen uitgaan, maar eens komen zien. Juist hiervoor is in het nieuwe gebouw, dat eerlang betrokken zal worden, een geheel aparte vleugel voor kinderen ingericht. Een aparte ingang, een

aparte zaal, een aparte juffrouw. En kasten, waar alle boeken naar leeftijds-groepen zullen zijn opgesteld.

Ouders, die wat voor hun kleuter van 9 jaar zoeken, zien direct aan kast 9, waar ze zijn moeten.

Steeds meer mensen vinden hun weg naar de Leeszaal. Het zijn altijd bewogen tijden geweest, waarin cultuurcentra zijn ontstaan. Zoals de bovennatuur alleen bloeit op een gezond natuurlijk leven, zo ontstaat er nooit een gezonde cultuur, als niet een bruisend leven, een bewogenheid daar de grondslag van is.

Want waarom lezen wij eigenlijk? In het Oude Testament kan men lezen dat koningen, als zij slapeloze nachten hadden, zich lieten voorlezen uit de kronieken, dat wil zeggen uit de dagboeken van wat hun voorgangers hadden gepresteerd. De kennis en het gebruik van de historie is altijd een enorm voordeel bij het bestrijden van tegenstanders en in het debat. Men ziet dat in de Staten en de Eilandsraad.

De mens leest dus om zich in de strijd van heden te voorzien van de wapenen, die het verleden voor hem smeedde.

Daarnaast leest de mens om na een vermoeiende dag zich te ontspannen. De detectives van Poe en wie daarna kwamen zijn hiervan een voorbeeld. De mens leest voor zijn ontspanning. Van grote denkers, van staatslieden is het bekend, dat zij in hun vrije tijd de lichtste lectuur lezen.

Sommige mensen, die zich als het ware generen dat ze detectives lezen, doen onnatuurlijk. Ontspanning na gedane arbeid is voortreffelijk en voornaam.

Maar de arbeid zelf vergt vanzelfsprekend ook het lezen van boeken. Ook daarom leest men dus. De wijsgeren zetten hun beschouwingen op schrift, de atoomgeleerden hun berekeningen (en hun geheimen, die anderen dan weer stelen om te lezen).

Wij lezen allen. Wij lezen de gehele dag. In de straten de uitgangborden van bier en Pildoras Ross, op andere borden wanneer dokters en gezaghebbers te spreken zijn en wanneer men zijn belastingen kan betalen. Dat is echter niet het lezen in de echte zin des woords.

LEZEN BETEKENT AAN 'N NATUURLIJKE BEHOEFTE EN DRANG VOLDOEN, HETZIJ TOT SCHERPING VAN DE GEEST, HETZIJ TOT ONTSPANNING DAARVAN. In alle omstandigheden van het leven grijpen wij naar het boek. De jongeman die zijn positie wil verbeteren koopt een boek over boekhouden of handelskennis, de huisvrouw koopt haar kookboek en haar romans, de man de boeken van zijn vak of zijn amusement.

Wie een dode betreurt, vindt in het boek zijn rust. Wie in allerlei moeilijke omstandigheden verkeert, krijgt uit een goed boek vaak beter raad dan menig vriend kan schenken. Wie in blijheid verkeert, vergenoegt zich in het mooie boek van standing. Wie herinnert zich niet de betekenis van het grote boek met platen, waaruit Vader of Moeder op koude winteravonden in Nederland voorlazen of waaruit men in het warme Aruba wat vertier zoekt

Wat een heerlijke avond is

het altijd weer in het goede gezin, waar bijvoorbeeld een vaste avond van de week gewijd is aan het gedicht? Waar de man of de vrouw gedichten voorleest, zo voor een uurtje, gemoedelijk bij elkaar met een goede dronk en een opgewekt gelaat. Waar Hooft en Boutens beiden over de vloer komen en waar Hadewych en Henriëtte Roland Holst samen haar wijsheid in dichtvorm doen horen.

Het is verheugend, dat het Arubaans Eilandbestuur met zijn bibliotheek zulk een enorm succes heeft weten te boeken.

In Oranjestad en St. Nicolaas, en als de plannen tot verdere stichting van filialen op Noord, Santa Cruz en Sabaneta te zijner tijd verwerkelijkt kunnen worden, OVERAL.

Er is om dit resultaat in enkele jaren te bereiken, hard gewerkt. Van een enkel assistente groeide het personeel uit tot drie full-time assistenten, plus nog een bode, welke laatste tevens belast is met het onderhoud der boeken, een zware taak, want bepaald zachtzinnig blijkt men op Aruba niet met boeken om te gaan.

En wat doen de anderen? Men hoort wel eens de opmerking, dat degenen die aan de bibliotheek verbonden zijn, veel lezen. Natuurlijk doen zij dat ook, maar wáár blijft toch de Amerikaanse caricatuur, waar vóór het leesaalgebouw een bord stond "librarians, no reading beyond this point". Bibliothecarissen en bibliotheekassistenten hebben hun handen altijd zo vol met administratieve bezigheden, dat er van lezen op kantoor meestentijds niet veel komt.

CASA MATIAS

Wholesale and Retail with Merchandise in Bond

ALSO

SOLE Distributors for export of

Buchanan McKenzie's

FULL SAIL

Scotch Whisky

AND

BALLANTYNE STEWART

Scotch Whisky

CASA MATIAS

Visiting Aruba is nice

But staying in "Scala" is a Paradise.

hotel *Scala*

NASSAUSTRAT

ORANJESTAD

ARUBA, N. A.

See the new U.S. ROYAL 8

you get all these advantages:

1. Totally new tire construction
2. Totally new safety against puncture and blow-out hazards
3. Totally new gliding ride
4. Totally new steering ease
5. Totally new mileage economy
6. Totally new riding silence
7. Totally new tire styling
8. Totally new value

In de eerste plaats moeten de boeken gekocht worden. Dat gaat natuurlijk niet zo maar, doch aan de hand van DAGELIJKS bijgehouden statistieken waaruit blijkt voor welke onderwerpen de meeste belangstelling bestaat. U merkt dat zo niet, maar als U een boek over planten haalt, een Nederlandse roman, een Duits boek, een bijbel, een sportencyclopedie of wat ook, dat wordt alles genoteerd en dagelijks in een tabel verwerkt.

De bibliothecaris kan aan de hand dezer tabellen zien, waar de lezers het meest in geïnteresseerd zijn. Natuurlijk moeten boeken ook handig vindbaar zijn in het gebouw. Daar dienen de onderscheidene letters en cijfers in verschillende kleuren voor, welke de assistenten op alle boeken zetten. Ook worden van elk boek kaarten geschreven, zodat men een boek over autotechniek kan opvragen zowel naar de titel, naar de schrijver als simpel met de vraag: een boek over autotechniek.

De opbouw van de omvangrijke afdeling, waarin boeken over alle dingen des levens voorhanden zijn, vergt natuurlijk jaren. Toch zijn wij een goed eind op weg. Aan de ene kant, moet een teveel vermeden worden, aan de andere kant, moet ieder op welk gebied hij ook een inlichting zoekt, terecht kunnen.

Voor de weinigen die op een speciaal terrein der wetenschap verder gaan, kan een Openbare Leeszaal en Boekerij, nooit voldoende bieden, hier niet en nergens niet. Daarvoor is een wetenschappelijke bibliotheek nodig en zoals bekend heeft de Arubaanse Openbare Leeszaal en Boekerij een overeenkomst met de Universiteitsbibliotheek te

Amsterdam, waarbij alle boeken uit deze Universiteitsbibliotheek voor leden van de Arubaanse Openbare Leeszaal en Boekerij beschikbaar zijn.

De betekenis van de boekerij in de Arubaanse samenleving is niet gering. Er bestaan niet veel culturele instellingen, welke dagelijks en kosteloos voor de gehele bevolking open staan.

Maar de Openbare Leeszaal en Boekerij doet dit wel. Elke ochtend en elke middag gedurende de week en bovendien elke Dinsdag en Vrijdagavond kunt U terecht in de Leeszaal (het uitlenen en ruilen van boeken alleen in de middagen en avonden).

Misschien interesseert het U, lezeres en lezer van Cultura, te weten, dat in Oranjestad vorig jaar per volwassen lid 40 boeken werden gelezen en dat in dienzelfde tijd de cijfers van den Haag, en Amsterdam 31 en 25 1/2 waren?

Ook is het interessant te zien, dat er in St. Nicolaas meer kinderboeken uitgaan dan te Oranjestad. Plannen voor uitbreiding te St. Nicolaas zijn al lang in overweging.

Per hoofd der bevolking werd vorig jaar op Aruba 1.6/10 boek door de Openbare Leeszaal en Boekerij uitgeleend (den Haag 1 7/10, Gemeente bibliotheek), en op Curacao slechts 1/2.

Voor verlofgangers en voor hen, die een speciale studie onder handen nemen, bestaan faciliteiten, waardoor men zich

niet aan de uitleentermijn of het vastgestelde aantal van 4 boeken tegelijk behoeft te houden.

Dagelijks komen er verzoeken om inlichtingen binnen. Een bepaald wet is nodig; iemand wil het uitvoercijfer van Aloë in 1946 hebben; in een proces is de juiste betekenis van het woord „lapzwan” nodig en ga zo maar door.

In het culturele leven van Aruba heeft de Arubaanse Openbare Leeszaal en Boekerij een vaste plaatst verworven. Zij hoopt die te behouden en te verdiepen in de komende jaren tot welzijn van ons goede Aruba.

Dr. J. Hartog.

Grillige kalkrotsen van de Canashito

TO KEEP HEALTHY AND STRONG,

ask for

Rey de Copas Rum

ONCE TASTED, ALWAYS WANTED

FEEST VAN DE CHRISTELIJKE HOOP

“Terwijl een diepe stilte alles omgaf en de nacht in zijn snelle loop tot halverwege zijn baan was gevorderd, daalde Uw almachtig Woord, o Heer, uit de hemel van de koningstroon.” Deze woorden lezen wij in de Introitus van de Zondag onder het octaaf en wij beschouwen ze als volkomen passend in de wat idyllische sfeer, waarmee wij Kerstmis gewoonlijk omringen. Ze zijn ontleend aan het Boek der Wijsheid en menig vroom kerkganger zou verwonderd staan, als hij de gehele passage in haar samenhang las. Zo gaat de tekst verder: “Uw almachtig Woord daalde uit de hemel neer, van de koningstroon, als een geducht krijger, temidden van het gedoemde land. Als een scherp zwaard droeg Hij Uw waarachtig gebod. Rechtop staande vervulde Hij alle Dingen met de dood. De hemel rakend schreed Hij over de aarde. . . .”

Hoe ver schijnen we hier verwijderd te zijn van de vredige Kerstnacht! Het is de nacht van Israël's verlossing uit Egypte, die hier wordt beschreven, de nacht die heil bracht aan Gods volk maar dood en verderf over de Egyptenaren en hun eerstgeborenen. Gods Woord is Zijn machtig bevel, dat uitwerkt wat het uitspreekt en dat te middernacht dood brengt en leven.

En toch is de tegenstelling tussen de Egyptische nacht, en die van Bethlehem minder groot dan wij denken en dan wij wellicht zouden wensen. Zei niet Simeon, door de Geest bewogen, van het onmozele Kindje op de armen van Zijn Moeder: Deze is gesteld tot val en opstanding van velen in Israël, tot een Teken van tegenspraak? En, van oudsher heeft de Kerk de Exodus, de bevrijding en de uittocht, de reis door de woestijn en de intocht in het Beloofde Land, beschouwd als een beeld van de christelijke verlossing, als een beeld, niet speels ontdekt of willekeurig gekozen, maar ons door God zelf gegeven in het heilige boek. En meer dan een beeld: het was de eerste verwerkelijking van het heil, waardoor God zich een eigen volk,

“zijn volk” begon uit te kiezen een heil voor de gehele mensheid.

Jezus is het waarachtig Woord Gods, dat verschenen is in de nacht en licht en leven brengt in de duisternis van de wereld. Hij is gekomen om de wereld te redden niet om haar te verdoemen. Maar de wereld verdoemt zichzelf, als zij Gods Woord weigert en zijn openbaring verwerpt. Ook het lieflijke Kindje in de kribbe is tegelijkertijd het enige fundament en de scherpe steen des aanstoots waaraan mensen ten val kunnen komen. Reeds in zijn weerloosheid is het Woord het tweesnijdende zwaard, dat verdeeldheid brengt, de Tweesprong, waar de scheiding der geesten plaats vindt: herders en wijzen aanbidden, priesters en politici intriguieren, en reeds vloeit er onschuldig bloed. Geen kerstromantiek en geen oppervlakkige verbroedering met conventionele versiering en cadeautjes mogen de ogen der christenen sluiten voor deze diepe werkelijkheid.

Maar toch meen ik, dat minachting van deze zogenaamde bijkomstigheden en intellectuele hooghartigheid jegens de uitingen van de volksgodsvrucht zou getuigen van een zeker manicheïsme. Zoals sommige oude kerkelijke schrij-

vers in de wijsheid der heidense Grieken “sporen van het Woord” meenden te ontdekken, zo zou men in de kerstviering en haar wat vage “vrede op aarde”, zoals die ook in de buitenkerkelijke wereld voor komt, uitingen moeten zien van een oeroud en diepmenselijk heimwee naar verzoening en verlossing, die wij niet mogen verachten. Ook God heeft ze niet veracht. Hij heeft zelf dit hiemwee in ons aller hart gelegd en Hij gewaardigt zich het te vervullen in Christus.

Kerstmis wil een stukje paradijs op aarde zijn, efemere verwerkelijking van de droom der mensheid. Wij mensen moeten ver in ons verleden teruggaan om het geluk te hervinden. Daarom is ook het middernachtelijk uur zo belangrijk. De nacht van Kerstmis draagt een heel ander karakter dan die van Pasen. De Paasnacht ziet uit naar het ontluiken van de morgenstond, een lange en plechtige ouverture voor de triomf en de herrijzenis van het licht. In de Kerstnacht, schoner dan de dagen, in de middernacht van de midwinter duikt het licht onder in de duisternis. Het “schijnt in de duisternis” maar overwint haar nog niet. Het wil met ons zijn, in onze aardse nacht, God-met-ons, slechts openhaar voor het geloof. De goedertierenheid en de lieflijkheid van onze God verschijnen daar. En zij manifesteren zich in de verbroedering en de verzoening van het heelal: mens en God worden één, mens en dier, de mens en zijn naaste, aarde en hemel.

In het middernachtelijk uur van de langste nacht, als de tijd en zijn nooit aflatende beweging verstild schijnen, in pastorale velden, in een grot half verscholen in moeder aarde, bij de muziek der sferen en de schijn van een hemels licht, onder het zachtzinnige ademen van os en ezel: een maagdelijke moeder en haar kind. Hier wordt ons het

geluk getoond, al is het maar voor éne nacht. Hier zwijgen oorlog en strijd, Hier komt de mens tot rust. Dit geheim van leven ligt voor alle begeerte. Het is niet aangeraakt door de vloek. Het kent nog geen lijden. Het bestaan is er teruggebracht tot zijn primitieve eenvoud en zijn oorspronkelijke harmonie. Alle verdeeldheid is opgelost in de "vrede", die niet enkel een ontkenning van de strijd is, maar ook een volheid van leven en geluk.

Altijd heeft de mensheid deze diepe zin van het Kerstfeest aangevoeld. En het is geen wonder, dat allerlei antieke zinnebeelden en heilige tekens, erfgoed der gehele mensheid, zoals de aloude Germaansc levensboom, zich hebben verbonden met het christelijk mysterie. Hierdoor wordt de grote waarheid gesymboliseerd, dat de menswording van onze Heer in beginsel de gehele schepping heeft verlost en hersteld in haar eerste luister. Daarom vertoont zich dit geheim aan onze verbeelding en aan onze sensibeleit zo passend in een pastorale, paradijselijke sfeer, getooid met de eerste en oudste elementen van ons bestaan, los van cultuur en techniek, als in een wereld van vóór de zondeval. Daarom wordt ook elke mens er ergens door geraakt.

Maar voor de christen, met het geloof begenadigd, betekent dit feest oneindig meer dan een "Märchen aus uralten Zeiten", dan een lieve encenering van een mythisch oergeluk. Die nacht staat voor ons in het klare licht van de openbaring. Hij geeft ons geen vaag vermoeden van een mogelijk geluk, dat verloren is gegaan, maar zekerheid van geloof, geen heimwee dat toch onvervulbaar blijft, maar de

onwankelbaarheid der christelijke verwachting. Kerstmis doet ons dromen van het ongestoorde bestaan in het grijze verleden, doch het geeft ons bovenal de zekerheid van onze hoop. Het richt onze ogen naar te toekomst, naar de "wederkomst" van het Woord in heerlijkheid en openbaarheid. Het Kind, dat wij vertederd beschouwen in de kribbe,

is onze toekomst. Want hij is De gene, die altijd komende is, De gene, in wie God tot ons komt en tot elke mens, in het verleden, nu en altijd. Hij is Degene, door wie God ons en elke mens het werkelijke geluk aanbiedt, als wij Hem aanvaarden, als wij Hem volgen willen op zijn aardse weg van nederigheid en liefde. Daar wacht ons het kruis met later het kruis als glanzende trofee. Maar welk een fijngevoeligheid van God. Hem ons eerst te tonen als een Kind, op de armen van een zuivere en liefderijke Moeder!

Prof. Dr. W. Grossouw.

KERSTFEEST

Ritsel maar, ritsel maar,
boom uit het bos.
Droom in je stalletje,
ezel en os.

Klokjes en belletjes,
dinge-dong-ding.
Schitter maar sterretjes,
engeltje zing.

Oud moet het liedje zijn,
ouder dan oud,
net als het licht moet het zijn:
zilver en goud.

Waar je van dromen moet?
Luiden waarvoor?
Waarom je schitteren moet?
Zingen in koor?

Zing van de vrede op aard,
zing, groot en klein;
hoe kan het anders ooit
echt Kerstfeest zijn?

Mies Bouhuys.

PROGRAMMA

VAN DE C.C.A.-RADIOUITZENDINGEN
IN DE MAAND DECEMBER 1954.
o.l.v. J. J. Stam.

- 2 December: Stofwisseling en Spijsvertering, lezing door Mr. Drs. N. van Doop van Vliet.
- 7 December: Muzikale verrassingen uit de zak van Sinterklaas.
- 9 December: De roman «Barabbas» van Par Lagerqvist, lezing door Dr. J.C.A. de Fetter.
- 14 December: Boekbespreking door de Weled. Heer T. J. M. Versteeg.
- 16 December: Kerstmis in de Kunst, lezing door Marianne Kijzer.
- 21 December: Operetmuziek: De Zigeunerbaron van Joh. Strauss.
- 23 December: Het risico van Kerstmis, lezing door Dr. J. C. A. de Fetter.
- 25 December: 's Morgens van 11 tot 12 uur: Kerstmis in de Muziek, door J. J. Stam. 's Avonds van 9 tot 10 uur: Een Speciaal Kerstprogramma.
- 26 December: Kerstprogramma (Engels) van 11 tot 12 uur.
- 28 December: Declamatie van Kerstgedichten met muzikale omlijsting.
- 30 December: Beeldende Kunst: "Auguste Rodin" 1840-1917 lezing door Dr. R. Miedema.

TOT STRAKS IN TROCADERO

CULTURA VOOR DE JEUGD

SINT. NICOLAAS - VERHAAL

HET SUIKERLAMMETJE

"Daar gaan we dan", lachten de marsepeinen varkentjes en ze lieten zich tevreden in de papieren zak glijden.

"Veel plezier en pas op dat je niet breekt", riepen de andere dier-tjes en popjes van marsepein, chocolade, speculaas en suiker. Ze keken allemaal toe hoe de dikke bakker, die ze gemaakt had, de varkentjes in zijn mand pakte en meegaf aan de zwarte knecht van Sinterklaas. Weg was de knecht - natuurlijk naar een huis waar kinderen op een pak-je wachtten. Even later was hij alweer terug. "Twintig speculaas-poppen, tien chocolade kikkers en dertig marsepeinen hondjes," riep hij hijgend van het harde lopen. De dikke bakker kreeg het er warm van. Zijn bolle wangen waren nog roder dan anders en zijn vrouw en knechten en knechtjes, allemaal hadden ze rode hoofden. Het leek wel of Sinterklaas nog nooit zoveel nodig had gehad als dit jaar. Wip, weg was de knecht met zijn volle mand en wip, daar was hij alweer terug. Nóg meer beestjes, nóg meer popjes en nog meer chocolade en marsepein.

"Nu zijn wij aan de beurt", riepen de beestjes en popjes op de planken, als ze de knecht weer zagen komen. "En dan wij", riepen de kikkers die nog over waren. "En dan wij," riepen de chocolade politieagentjes. "En dan ik, zei het suikerlammetje zacht.

"Jij?", riepen de brutale kikkers en muizen. "Jij? Wie wil er

nou zo'n klein wit suikerlammetje? Nee hoor, denk maar niet dat je verkocht wordt. Jou breken ze na Sinterklaasavond in stukjes en dan smelten ze je. Misschien word je een suikerklontje of een roosje op een taart. Maar voor een Sinterklaas-cadeautje ben je niets."

Het arme suikerlammetje zei niets meer. Het kroop heel diep in een hoekje weg van de Sinterklaastafel, onder de plooiën van het witte tafellaken, waar niemand het zag. En ja hoor, de muizen en kikkers hadden gelijk. Iedere keer dat de zwarte knecht met een lege mand terugkwam, verdwenen er een stel speculaaspoppen, chocolademannetjes en marsepeinen beestjes. Tegen de avond was er nog maar weinig over. Uit zijn schuilhoekje kon het lammetje precies zien wat er nog stond. Tussen de kruimels zaten alleen nog maar een paar muizen in zilverpapier, een chocoladebeertje en een een paar suikerpopjes. Meer niet.

"Zou de knecht ons nog komen halen?" vroegen ze zich af. Ze werden een beetje ongerust. Stel je voor, dat ze net als dat lammetje zouden achterblijven en gesmolten werden! Maar nee, de winkelbel rinkelde en daar was de knecht nog een keer. "Nog vijftien dingen", zei hij tegen de bakker. Die begon haastig te stellen en nam alles wat nog op de Sinterklaastafel stond eraf.

"Precies vijftien", riep hij tevreden. "Nu hoef je niet meer terug te komen, want ik ben helemaal los".

Dat was niet waar, maar dat

kon de dikke bakker niet weten. Die was allang blij dat de drukte nu achter de rug was en hij met zijn vrouw en kinderen gezellig Sinterklaasfeest kon gaan vieren.

Hij deed de lichten in de winkel uit en de deur op slot. Nog één keer keek hij naar de lege Sinterklaastafel. "D i e ruinen we morgen wel op," zei hij en ging gauw naar binnen om zich op te knappen.

Het witte suikerlammetje zat helemaal alleen in de donkere winkel. Uit de huizen aan de overkant hoorde het het gejuich en zingen van Sinterklaasliedjes. Het kon het niet helpen, dat een paar tranen lang zijn suikersnoetjes liepen, omdat het over was gebleven en gesmolten zou worden. Het huilde zich helemaal moe en daarna viel het in slaap.

De dikke bakker zat met zijn familie Sinterklaasfeest te vieren. Een pret dat ze hadden en gesnoept dat er werd! Maar midden in het lawaai werd er ineens hard op de winkeldeur gebonsd. "Wat is dat nou," riep de bakker, "wie komt er nou zo laat nog aanzetten?"

Mopperend liep hij naar de winkel. En wie stond daar? Dezelfde knecht, die de hele winkel had leeg gekocht. "Wat wil je?" zei de bakker verbaasd. "Je weet toch dat ik ben uitverkocht". "O, alstublieft, alstublieft," riep de knecht. Alle winkels in de stad zijn allemaal leeg.

Geen kruimeldingetje hebben ze meer. En ik moet nog één cadeautje hebben. Kunt U niet iets meer maken? Het geeft niet wat het kost".

The *motoramic* Chevrolet for '55

Great new

8

It's the valve-in-head V8 as only the valve-in-head leader can build it!

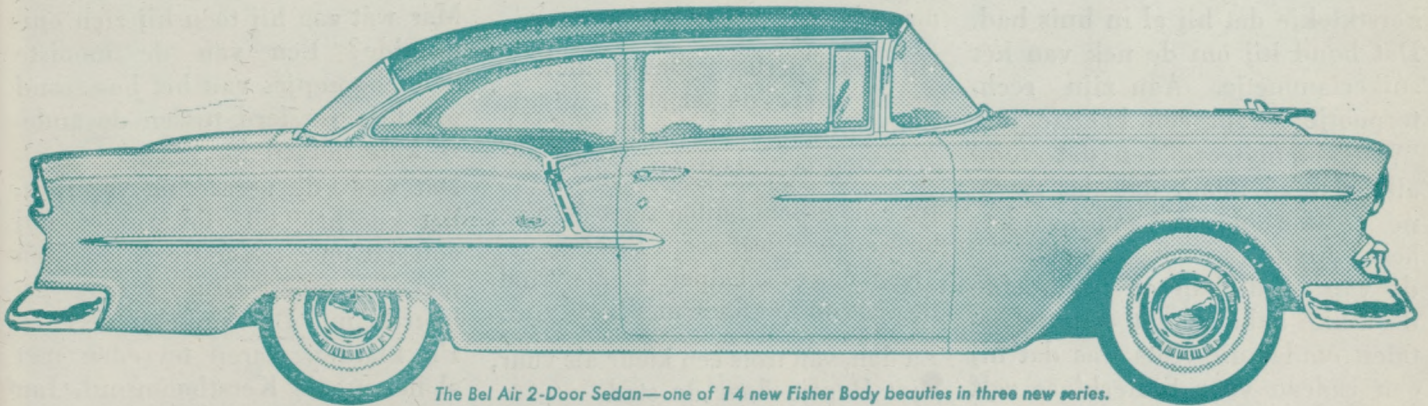
You'd expect Chevrolet to out-V8 the field—and it has! Chevrolet's new "Turbo-Fire V8" puts a brand-new kind of excitement under your foot. The excitement of 162 horsepower! The excitement of an 8 to 1 ultra-high compression ratio that squeezes more pure fun out of a gallon of gas than you ever dreamed possible! The new "Turbo-Fire V8" is so efficient that it requires only *four* quarts of oil instead of the usual five or more. And it has the shortest piston stroke in the low-price field, for longer engine life. But we can't even begin to give you the whole story here. Come in and *drive* the new "Turbo-Fire V8!"

Two new 6's

6

With enough new advances to fill a book!

Chevrolet offers *two* new highstepping sixes for 1955! There's the new "Blue-Flame 136" (teamed with Powerglide as an extra-cost option) and the new "Blue-Flame 123." Both bring you new, higher-rated power—the zippy, thrifty high-compression kind. Both have new, more efficient cooling and lubrication systems . . . new engine mounts that result in almost unbelievable smoothness. And, like the new "Turbo-Fire V8," both are sparked by a new 12-volt electrical system for finer performance and faster cold-weather starting. They're the *liveliest, smoothest* sixes Chevrolet ever put into a passenger car!

The Bel Air 2-Door Sedan—one of 14 new Fisher Body beauties in three new series.

More than a new car . . . a new **CONCEPT** of low-cost motoring
(and much too good to miss driving!)

ORANJESTAD Tel. 1648

ARUBA TRADING COMPANY

SAN NICOLAS Tel. 504)

"Is het dan zo belangrijk?" vroeg de bakker. "Ja", riep de Piet. "Het is vreselijk belangrijk. Het is mijn cadeautje voor Sinterklaas. Die is immers jarig. Moet ik met lege handen bij hem aankomen?"

"Tja", zei de bakker, "ik begriep hoe belangrijk het is, maar ik heb helemaal geen meel en suiker en amandelen meer om iets te maken. Alles is op".

Met tranen in zijn ogen keek Piet de winkel rond. Hij veegde over de kruimels van de Sinterklaastafel en trok eens aan het laken." Je ziet het hé", zei de bakker 'n beetje boos, omdat die Piet maar aanhield. Hij trok óók aan het laken van de Sinterklaastafel. O, en toen... toen viel het witte suikerlammetje op de grond. Gelukkig brak het niet. Ze stonden er allebei naar te kijken; de dikke bakker en de zwarte knecht.

Piet kon wel dansen, dat begriep je en de bakker was ook blij dat hij hem toch nog helpen kon. "Wacht eens", zei hij. Hij haalde een gouden koordje uit de winkella en een heel klein kerstklokje dat hij al in huis had. Dat bond hij om de nek van het suikerlammetje. Aan zijn rechterpootje kwam een kaartje met "Wel gefeliciteerd" en dat stond allemaal zó mooi, dat dat gewone suikerlammetje opeens iets heel bijzonders leek. Piet straalde van blijdschap en hij hoefde de dikke bakker niet eens te betalen omdat die trots was dat hij een cadeau voor Sinterklaas zelf mocht leveren.

Piet rende er mee weg en toen Sint later op de avond zijn pakjes openmaakte en het lammetje zag, vond hij dat zijn mooiste cadeautje. "Wat is het lief", zei

hij, het lijkt op de lammetjes in mijn land, die met een klokje om in de bergen huppelen". Het witte lammetje mocht op het nachtkastje naast het bed van Sinterklaas staan en kun je je voor een suikerbeest iets mooiers voorstellen dan dat?

Mies Bouhuys.

HANSJE HELPT ★

★ SINTERKLAAS

Daar slaat de grote klok al acht, maar Hansje hoort het niet. Hij zit rechtop in bed en wacht op Sint, op 't paard en Piet.

Sint rijdt vanavond langs de wegen. Rijdt hij naar Hansje toe? Daar sloeg de grote klok al negen en Hansje werd zo moe.

Zijn ogen vallen bijna dicht; kan 't paard de weg wel zien? "O maan," zucht Hansje, "geef toch licht, daar slaat de klok al tien."

Nog later glijdt zo maar van zelf zijn hoofd op 't kussen neer. De grote klok slaat nu al elf, maar Hansje hoort 't niet meer.

Hij slaapt gerust totdat de klok twaalf zware slagen slaat. Dan wordt hij wakker met een schok. Wie riep hem daar op straat?

In 't maanlicht buiten staat de Sint; hij wenkt en wat roept Piet? "Kom ons eens helpen, kleine vriend, ik weet de weg hier niet".

En dan, van trots een kleur als vuur, rijdt Hansje door de stad. O, jongens wat een avontuur: met Sinterklaas op pad.

De klok slaat één, de klok slaat twee, Ze gaan van huis tot huis. Hansje—hij helpt nog altijd mee—komt pas om vier uur thuis.

Als weer de klok acht slagen geeft ontdekt de hele stad dat Sinterklaas gereden heeft; voor iedereen is er wat.

Maar niemand weet, nee ook niet één

hoe Sint hun huisdeur vond. Dát weten Hansje en Sint alleen en die houden hun mond.

Mies Bouhuys.

Vervolg: HET VERSIERDE BOS

Net op dat ogenblik kwam de auto teruggereden, want de mensen hadden Jan gemist. "Hola", riep Jan, "hebben jullie hier straks niet stil gestaan met je auto?"

"Jazeker", zeiden ze, "we zijn hier even uitgestapt en hebben verderop onder de bomen een boterhammetje gegeten".

Het oude mannetje begreep nu dat het waar was en met tranen in z'n ogen hielp hij mee om alle bomen die hij zelf versierd had, weer leeg te maken. Toen ze ermee klaar waren en alles weer in de dozen was gepakt, keek het mannetje ze bedroefd na toen ze terugreden naar de winkel.

Mar wát zag hij toen hij zich om-draaide? Een van de mooiste denneboompjes van het bos stond prachtig versierd tussen de andere kale bomen in.

Dat was de verrassing van Jan, het knechtje uit de winkel. Hij von dat met 't Kerstfeest iedereen tevreden moest zijn. En dat gebeurde nu. De winkelmeneer en z'n klanten waren tevreden met al het mooie Kerstboomspul, Jan was tevreden, maar het meest tevreden waren het oude mannetje en zijn Grietje die Kerstfeest gingen vieren bij het mooist versierde boompje van de wereld.

Mies Bouhuys.

— Het versierde bos —

"Ha", zei de mijnheer van de hoek en hij schoof het gordijn opzij om beter naar buiten te kunnen zien. Ja hoor, voor de deur stond de grote vrachtauto waar hij al dagen op wachtte. "Ha", zei hij nog eens, "daar komt onze Kerstversiering." Twee mannen sprongen uit de cabine van de auto en begonnen meteen met afladen. De winkelmijnheer en zijn knecht hielpen mee en met hele stapels tegelijk droegen ze de dozen op de toonbank neer. De auto was leeg, de twee mannen zaten alweer in de cabine, de motor sloeg al aan.

"Ziezo," zei de winkelmeneer tegen zijn knecht, "en nu maar eens gauw uitpakken, dan kunnen we beginnen met verkopen". Hij pakte de bovenste doos en trok het witte vloeipapier weg, dat bovenop lag.

"He", riep hij, 'wat is dat?' Met open mond bleef hij naar die doos staan kijken. En zijn knechtje Jan, die tegelijk met zijn baas ook een doos had opengemaakt, stond net zo raar te kijken. 'Leeg', riep de baas, "de doos is leeg". "Leeg", riep zijn knechtje. Ze grepen allebei naar een volgende doos. Ook leeg. De volgende... leeg, nog een... ook leeg. Er was niet één doos, waar iets in zat. Geen piek, geen slinger, geen zilveren bal, geen klokje, niets van al het moois dat de winkelmijnheer had besteld. Hij zag er wit van. "Straks komen de klanten om Kerstboomspullen te kopen," zuchte hij, "en dan heb ik niets. Wat moet ik beginnen?" "Gauw, gauw," riep zijn knechtje "de auto van de fabriek staat nog buiten. Vraagt U vlug, wat dat betekent, al die lege dozen". De baas en z'n knechtje holden naar buiten en net toen de auto weg zou rijden, sprong het knechtje op de treeplank. "Ho", riep hij, "de dozen zijn helemaal leeg. Wat moet dat?"

"Léég?" zei de chauffeur, "dat

kan niet; ik heb ze zelf opgeladen bij de fabriek en toen waren alle dozen vol".

Ze begrepen er niets van. "Weet je wat?" zei de baas tegen zijn knecht, "ga jij maar mee naar de fabriek en vraag wat er aan de hand is". Jan, het knechtje, sprong achter op de lege vrachtwagen en daar gingen ze. Jan vond het eigenlijk wel een leuk tochtje zo. Hij keek om zich heen en zwaaide naar de mensen die hij zag. In een paar minuten waren ze buiten de stad en reden ze op de grote weg, die door het bos liep. Jan keek zijn ogen uit. Wat was het mooi daarbuiten. De zon scheen door de takken en de dennebomen roken heerlijk. Hoe verder ze reden, hoe dichter het bos werd. Het dak van de auto schuurde langs de takken die zo maar over de weg hingen. Jan genoot. Maar opeens ging hij nog meer overeind zitten, daar achter op die vrachtauto. Was dat alleen maar de zon die daar op de takken glinsterde? Dat kon toch niet? Jan keek nog eens en toen gaf hij opeens een schreeuw van verbazing. Zonder dat de mensen in de cabine iets merkten, liet Jan zich van de rijdende auto afvallen. Hij viel gelukkig niet hard, want hij kwam op de dennenaalden terecht, die overal onder de bomen lagen.

Precies als hij viel bleef hij zitten. Met open mond tuurde hij naar de takken boven zijn hoofd. Waar hij maar keek, overal zag hij klokjes, slingers, prachtige zilveren ballen en pieken tussen het groen. Al het moois dat zijn baas had besteld, hing daar. Jan krabbelde overeind en liep van de ene boom naar de andere. Hij kon maar niet begrijpen hoe dat moois daar gekomen was. Terwijl hij zo liep te kijken zag hij opeens een laddertje tegen een boom staan. Boven op dat ladder-tje stond een oud mannetje met een zilveren Kerstklok in zijn hand. "He", riep Jan, het knechtje. "Wat doet U daar?"

Het mannetje draaide zich om. Hij lachte vriendelijk en zei: "Dat is 'n verrassing." "Ja maar, zei Jan, "hoe komt U aan die versiersels?"

"Ook een verrassing", lachte het mannetje; "maar jou wil ik het wel vertellen."

Een uur of twee geleden liep ik hier op de weg. Bij een bocht zag ik opeens een vrachtauto staan. Er was niemand in, hij was volgeladen met dit", het mannetje wees omhoog naar de bomen, "en toen begreep ik dat het een verrassing voor mij en mijn oude Grietje was. "Weet je, we hadden geen geld om zelf iets voor een boompje te kopen en iemand, misschien wel een kabouter of zo, heeft ons dit toen gestuurd. Wat zal mijn oude Grietje straks kijken!"

"Ja maar", zei Jan verlegen, "die dozen waren helemaal niet voor U. Ze waren voor mijn baas."

Het gezicht van het mannetje betrok. "Weet je dat zeker?", vroeg hij treurig.

"Ja", zei Jan en hij begon maar vast de slingers en ballen uit de takken te halen.

OP EIGEN HOUTJE

“Hè, hè, zei het Oude Jaar en hij wreef zich in zijn handen, “dat zit er bijna op”. In het bos begon het al donker te worden en het zou niet lang meer duren of het Oude Jaar zou in de verte de hoge denneboom al zien staan, waar onder het Nieuwe Jaar op hem zat te wachten. Maar eerst nog moest hij langs de huisjes van het sprookjesvolk, dat door de mensen verdreven is tot het randje van de wereld.

Het Oude jaar sjokte langzaam vooruit; het viel niet mee voor zo'n oude man om in het donker zijn weg te vinden tussen de bomen.

“Brrrr”, zei hij, “wat een verschil. Toen ik kwam, driehonderdvijfenzestig dagen geleden, ging alles zo gemakkelijk. Iedereen was blij dat ik er was. De hertjes wezen me de weg en het sprookjesvolk hing lampjes en glimwormpjes voor de huisjes, zodat ik goed kon zien. En nu? Ze zijn blij dat ik ophoepel. Straks, als het Nieuwe Jaar zijn tocht begint, staan ze allemaal klaar om hem te ontvangen en toe te juichen. Van mij hebben ze genoeg, net als de mensen.”

Toen hij dat zei, zag hij de eerste huisjes van het sprookjesdorp al. De zeven dwergjes waren bezig het huis van Sneeuwitje te versieren met vetpotjes die ze van eikels hadden gemaakt. De broertjes en zusjes van Klein Duimpje waren een liedje aan 't instuderen. “Welkom, Nieuw Jaar” zongen ze tweestemmig. Hans en Grietje vulden hun mandjes met koek en snoepjes om het Nieuwe Jaar mee te geven op zijn tocht naar de wereld.

Ze hadden het allemaal zo druk dat niemand dat stokoude Jaar zag, met zijn lange witte baard. Hij was zo moe en hij kon haast niet verder. En een honger dat hij had. Het sprookjesdorp lag al weer achter hem en het was nu pikdonker op de weg. Hij sjokte maar weer verder. De bomen staken hun lange armen naar hem uit en de

vogels schreeuwden hem na. Maar wat was dat? Vlak voor hem schitterde een lichtje tussen de bomen. Wie kon dat zijn? Ach ja, natuurlijk, daar stond het huisje van Roodkapjes grootmoeder. Ze was in haar keukentje bezig en het rook zo lekker dat het Oude Jaar ervan watertandde. Wat deed ze toch? Het rook net zo als in de huizen van de mensen op Oudejaarsavond. Op eens wist hij het. Oliebollen, grote dikke oliebollen met krenten en rozijnen, daar rook het naar. “Hmmm”, zei het Oude Jaar en hij gluurde door het raampje naar binnen. Dat zag Roodkapjes grootmoeder en ze tikte tegen de ruit. “Dag Oude Jaar,” riep ze vriendelijk, “kom je me gedag zeggen?” Hij knikte. Ze deed haar deurtje open en liet hem binnen.

“Wil je niet even gaan zitten, Oude Jaar?” Hij hoorde niet eens wat ze vroeg, hij keek alleen maar naar die reusachtige schaal oliebollen op tafel. “Wil je er een tje?” vroeg ze. “Graag”, zei het Oude Jaar en hij stak zijn hand al uit. In één hap had hij de oliebol op. “Toe maar”, zei Roodkapjes grootmoeder, “ik heb al zoveel Oude Jaren langs zien komen, ik weet wel hoe ze er aan toe zijn. Ik bak die oliebollen altijd expres voor jullie, weet je”.

“Ja, ja”, bromde het Oude Jaar met zijn mond vol.

Grootje ging er zelf ook bij zitten en ze praatten samen over de goeie ouwe tijd en over de mensen.

Onderhand aten ze aan één stuk door van de oliebollen. Toen de schaal leeg was, wilde hij eindelijk opstappen, maar hij was zo soezelig geworden van de oliebollen en de warmte in het gezellige keukentje, dat hij, voor hij het wist, in slaap viel. En dat was nog niet zo erg geweest als Roodkapjes grootmoeder niet óók was ingeslapen.

Ondertussen zat het Nieuwe Jaar onder de grote denneboom te wachten, uren en uren lang. “Ik be-grijp er niets van,” zei hij, “het moet nu toch tijd zijn, maar waar blijft het Oude Jaar?”

Hij werd een beetje ongeduldig; “zal ik dan maar vast gaan,” dacht hij, “dan kom ik hem wel tegen”.

Hij liep het bos in, recht op het huisje af, waar de twee oudjes nog altijd sliepen. De vogels zagen hem komen; ze begonnen te fluiten en vlogen voor hem uit. Daaraan wist het sprookjesvolk dat het Nieuwe Jaar in aantocht was. Ze juichten en de broertjes en zusjes van Klein Duimpje zetten hun welkomstliedje in. Het was zo'n lawaai, dat het Oude Jaar ervan wakker schrok.

“O,” riep hij uit, “wat heb ik nu gedaan? Nu is die kleine jongen alleen de wereld ingetrokken zonder mijn wijze raad. Dat is nog nooit gebeurd. Wat moet ik beginnen?”

Hij holde naar buiten. En ja hoor, daar kwam de optocht al aan: de hertjes voorop, dan het Nieuwe Jaar, en daarachter het Sprookjesvolk en alle dieren van het bos.

Het Nieuwe Jaar lachte en wees naar de poedersuiker in de baard van het Oude Jaar. “Je bent te laat”, riep hij uit, “je bent een gulzigaard. Van jónu hoef ik niets te leren. Ik zal het zelf wel vinden”. En hij danste hem voorbij, de grote wereld in, waar alle klokken precies twaalf uren wezen.

Mies Bouhuys.

☆ Verslag Rhythmische Dansschool

Ter gelegenheid van het 5 jarig bestaan van het C.C.A. verzocht men mij om een verslag te geven van mijn werkzaamheden, betreffende de rhythmische dans- en balletlessen.

In Febr. 1955 zal het 4 jaar geleden zijn dat ik hiermede begon. Naar aanleiding van een kinderoperette, opgevoerd in de Sociedad Bolivariana, waarin enkele dansjes

voorkwamen, — ingestudeerd door leerkrachten van de Juliana-school —, werd mij herhaaldelijk gevraagd of ik 'n klein groepje kinderen de beginselen van ballet wilde bijbrengen.

Zo begon ik met 8 leerlingetjes op de patio van Mevr. Viana, die zo welwillend van deze plaats aan mij af te staan. Enkele weken later bleek echter dat door het groeiend aantal leerlingen de patio te klein werd en ik mijn lessen vervolgde in de Juliana school.

't Was wel even een schrik, dat voor de eerste les aldaar 60 kinderen stonden te wachten om ingeschreven te worden!

De lessen verliepen erg prettig, — de vorderingen waren bevredigend, zodat ik hoopte na één jaar een uitvoering te kunnen geven. De plannen werden echter in de war gestuurd door een auto-ongeluk wat mij trof, waardoor ik 8 maanden rust moest houden. De lessen werden voortgezet door Mevr. Laurens. Gelukkig kon ik in Juni 1952 mijn werkzaamheden alleen hervatten.

In de daaropvolgende maanden hebben we zó hard gewerkt, dat op de avond van 10 Oct. 1952 de eerste uitvoering kon plaatsvinden in het De Veer theater. Het werd een waar succes! Ongeveer 70 leerlingen tussen 5- 15 jaar deden hieraan mee. Het programma bevatte 12 dansen, o.a.:

“Invitation to the dance” van Weber, “Stephanie Gavotte” van Czibulka, “Bloemetjes en Vlinders van Schumann, “Het paardenspel” van Schubert en “Pizzicati” van Delibes.

De volgende dag werd een drukbezochte kindervoorstelling gegeven en een week later 2 opvoeringen in San Nicolas en Lago Heights.

Na deze uitvoering nam het aantal leerlingen toe.

Inmiddels was ik aangesloten bij het C.C.A. en kreeg hiervan een welkome subsidie, om de hoge onkosten gedeeltelijk te dekken.

Daarna werden enkele dansen opgevoerd o.a.:

voor de Aruba Dames Club, voor de watersnoodramp van Nederland, voor een Israëlieten-avond, voor het Kerstspel in de Lago, voor een feest ter gelegenheid v.d. Vereniging der handelaren, op Palmbeach, voor een concertavond van Dhr. Born, enz.

De tweede grote uitvoering werd gegeven op 14 en 15 Mei 1954, waaraan 82 leerlingen deelnamen.

Vóór de pauze werden 8 dansen opgevoerd. Daarna een pantomime: “De Poppenfee” op muziek van Bayer. In dit stuk, dat drie kwartier duurde, deden 45 kinderen mee. Het was verrassend te zien, hoe véél beter deze uitvoering was, vergeleken met de vorige. Verschillende nummers werden gedanst “Sur les pointes”. De houding van de kinderen was opmer-

kelijk verbeterd, ze waren leniger en gracieuzer in hun bewegingen en toonden meer gevoel voor rythme. Ook ná de uitvoering bleef het enthousiasme voor de dans. Het aantal leerlingen bedraagt nu plus minus 150.

Lessen worden gegeven in Oranjestad, San Nicolas en Lago Heights. Overal wordt hard gewerkt:

Het ligt in de bedoeling om in het komende jaar de derde grote uitvoering te geven, waarin een les — demonstratie zal worden opgenomen van “Barre” — oefeningen en diverse passen, met vermelding van de Franse benamingen. Twee groepsdansen — van de 6 of 8 dansen voor die uitvoering — worden reeds ingestudeerd, n.l.: “Rosen aus dem Süden” van Joh. Strausz en “Les Patineurs” van Waldteufel.

Ik hoop dat ook dié uitvoering weer een succes zal worden en dat ik nog lange tijd met dit heerlijke werk door kan gaan.

Els Athmer.

KERSTMIS IN DE POEZIE

God! doe dat wij U waardig zijn!
Redt ons van dit hoovaardig zijn...
Wij hebben zelf den koers verward,
Heer, naar de Haven van Uw Hart!
Ach, dat Uw Ster den weg ons wijz'!...
Kyrie eleis.

Zo smeekt de dichter Jan H. Eekhout in „Advent”. En het thema dat men hier beluistert, herkent men in alle kerstpoëzie vanaf de Middeleeuwen. Het is het thema der nederige bekentenis van schuld en hoogmoed, van lafheid en trots: het is het thema van de ootmoed. Geen gebeurtenis heeft zo veelvuldig en zo eensluidend de dichters geïnspireerd als Gods Menswording op Kerstmis, het feest van de ootmoed.

Want éérder dan feest van de Vrede is Kerstmis feest van de Ootmoed; men kan de vrede, die is naar Augustinus' woord: „de rust der orde”, niet deelachtig worden, vóór men, onder verzaking aan alle aardse ijdelheden en alle zelfverblindings, zich hérschikt heeft in de eeuwige waardenhiërarchie van God, om in deze orde de vrede te vinden, en het licht des harten, waarnaar wij allen heel ons leven onbewust en zo onbekwaam hunkerden.

Ter vervulling van dit hunkerend heimwee kan de mens iedere dag jachtig voortjagen, van verlangen naar verlangen, van verstrooiing naar verstrooiing verliezend het besef van waarde en onwaarde, in zelfverheffing trots op ieder klein, verworven goed; maar één dag in het jaar valt zijn onrustig hart ademloos stil: wanneer hij in het bevend licht der kaarsen schouwt naar het hulpeloos schreiend Kind in de Kribbe, het ontroerend bewijs van Gods onpeilbare Liefde. Wij, verdwaasde Adamskinderen, kunnen dan verdwalen door het najagen van zinnelijk genot en ijdel aards gewin, maar de God die ons

schiep, is een groot kenner van het mensenhart, en wie kan koud en trots blijven toezien bij zoveel liefelijke goedheid? 't Is het dichterhart, dat fijnbesnaarde instrument, hetwelk ons aller vertederend gaat vertolken:

...Wat herders en koningen hopen,
Het maakt gering verschil:
Men kan het geluk niet koopen,
Maar voor menschen van goeden wil
Gaat de hemel eenvoudig open
En dan wordt alles stil.
(Anton van Duinkerken: „Kerstlied”)

* *

Tot de oudste uit de Middeleeuwen overgeleverde geestelijke liederen behoren een groot aantal kerstliederen. Van sommige kunnen we de sporen tot in de 12e eeuw volgen en dikwijls zijn er aanwijzingen naar nog vroeger datum. Deze kerstliederen heten later „leisen”. Hoewel het ontstaan van de naam „leise” niet met zekerheid is na te gaan, werden hiermee oorspronkelijk bedoeld: liederen met beurtzang door het volk, dat dan dikwijls inviel met het zingen van Alleluia of Kyrië Eleison. (een duidelijk voorbeeld vinden we nog in het zeer bekende, misschien reeds uit de 10e eeuw daterende „Nu syt willecome”). Later worden met leisen speciaal kerstliederen bedoeld. Deze Middeleeuwse kerstliederen munten uit door grote innigheid van gevoel en naieve, vreugdevolle wijze van voorstelling en uitbeelding zo typisch voor de Middeleeuwse godsvrucht.

Een der mooiste is wel: „Ons ghenaket die avenstar”. Het refrain: „Wel was hoer doe; Susa ninna susa noe, Jesus minne sprac Marien toe”, betekent: „Zij (Maria) voelde zich toen gelukkig; „Susa ninna susa noe” (slaap kindje, slaap?), zo wiegt zij haar kindje in slaap, hem vriendelijk toesprekend: „Jesus, mijn liefde”. Mogelijk werd deze beurtzang met

gebaren uitgebeeld door de gelovigen in de kerk. Het lied schildert ons de armoede van Jezus' huis, „dat hadde so menich gat”. Dan schildert de dichter in lieflijke naieviteit de menselijkheid in de verhouding van Maria tot haar kindje: zij spreekt met het kindje, doet het in het bad: „Dat kindekijn pletterden mitter hant Dattet water uten becken spranc”.

Ons ghenaket die avenstar
Die ons verlichtet also clær,
Wel was hoer doe;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

Dat huus dat hadde so menich gat
Daer Cristus in geboren was,
Wel was hoer doe;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

Si sette dat kint op hoeren schoot,
Si cussedet voor zijn mondekijn root,
Wel was hoer doe;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

Si sette dat kint op hare cnien,
Si sprac: „groot eer moet u geschien!”
Wel was hoer doe;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

Si sette dat kint op hoeren aerm,
Met groter vrouden sach sijt aen,
Het was zo soet;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

Die moeder makeden dan kinde een bat,
Hoe lieflic dattet daerinne sat!
Wel was hoer doe;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

Dat kindekijn pletterden mitter hant
Dattet water uten becken spranc.
Wel was hoer doe;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

Die os ende ooc dat eselkijn
Die aenbeden dat suete kindekijn,
Wel was hoer doe;
Susa ninna susa noe,
Jesus minne sprac Marien toe.

La Venezolana

Mirep Store, Ltd.

Oranjestad - Aruba, N. A.

La Venezolana waar U altijd slaagt
voor heren artikelen.

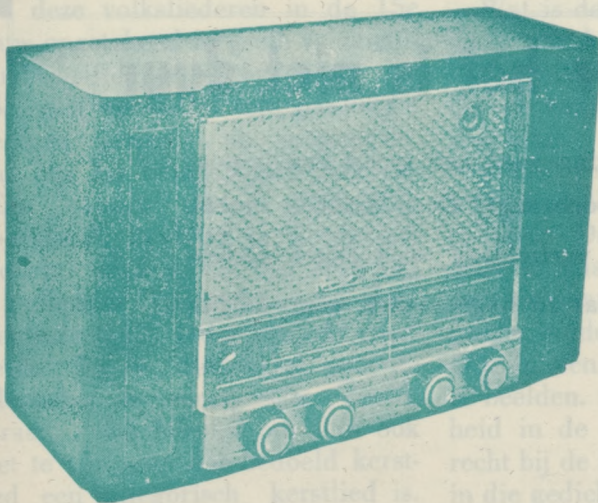
Billijke prijzen - vlugge bediening
alleen bij :

La Venezolana

FAMILY STORE

SI SEÑOR NA FAMILY STORE
BO POR HAJA MERCANCIOS
PA TOER FAMILIA I PREIS
MASHA BARATA

QUALITY
&
SERVICE

CASA ELECTRONICA

Prop. E. J. HEERINGA de KORT

Bernhardstraat 99 - San Nicolas
ARUBA, NETH. ANT.

De klant vraagt de beste waar voor zijn geld
en daarom koopt hij een ERRES radio-toestel.

Want een Erres geeft wat U wenst, **BETERE
ONTVANGST EN BETERE WEERGAVE.** Luister
eens naar de Erres in de Dakota Bar op het vlieg-
veld. Overtuigd U eens van de grote partij on-
derdelen die wij in voorraad hebben voor de Erres toestellen.

“BIJ GEEN ANDER RADIO TOESTEL EEN BETERE SERVICE DAN BIJ EEN ERRES”.

Hebt U gebreken aan Uw platenwisselaar, geen zorgen, wij hebben de voor de tropen geschik-
te Ronette Crystallen in voorraad.

Bent U al eens wezen kijken naar onze Hollandse Hang en wandlampen? Wacht niet te
lang, de Kerstdagen zijn op komst. Wij verwachten nog een hele zending staande schemerlampen en
tafelschemerlampen.

**Betere Geschenken
voor lage prijzen**

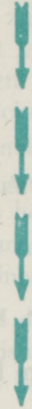
ARUBA BOEKHANDEL

NASSAUSTRAT 94 · ORANJESTAD

One Friend tells another

And today they

ALL SAY

SABANETA STORE

Verlicht Uw huis helder het is niet duur

Hieronder volgt een kostenvergelijking voor een gezin van 5 personen, dat de avond gezellig thuis doorbrengt. Deze familie meent terecht dat de kosten voor een goede verlichting zeer zeker gewettigd zijn in vergelijking met de 8 maal zo hoge kosten voor de bescheiden geneugten van deze avond.

ALGEMENE KOSTEN:

5 koppen koffie	f. 0.40	
5 soft drinks	f. 0.55	
10 sigaretten	f. 0.25	f. 1.20

VERLICHTING:

1 taffellamp	100 W.	
1 schemerlamp	40 W.	
1 leeslamp	60 W.	
	200 W., gedurende 5 uren	f. 0.15

Dergelijke kerstliederen als het hierboven geciteerde herkennen we dadelijk als zuiver voorbeelden van echte volkskunst: de spontane, naieve en oprechte toon; de eenvoudige taal en stijl. Ook die typische trek van alle volksliederen, de herhaling, vinden we er in terug: „Si sette dat kint op hoeren schoot . . . Si sette dat kint op hare enien . . . Si sette dat kint op hoeren aerm. . . .”

Het geestelijk volkslied heeft zich nog gehandhaafd gedurende de 15e eeuw, het tijdperk van de Rederijkerskunst. Het kwam zelfs tot nieuwe, hoge bloei door de opbloei van het geestelijk leven, door de Moderne Devotie, door de ontwikkeling ook van de muziek in de 14e en 15e eeuw. En toch: een nieuw tijdperk begint zich reeds aan te kondigen. We vinden er de weerslag van in de kunst, we vinden er ook de sporen van in de kerstliederen uit deze tijd. Door het toenemen van het volksbewustzijn worden deze volksliederen in de 15e eeuw opgetekend in grote verzamelhandschriften en in het begin der 16e eeuw worden er vele geestelijke liederen gedrukt en uitgegeven. Aan één der belangrijkste bundels: „Een devoot ende profitelijck Boecxken”, in 1539 te Antwerpen gedrukt, danken wij een kerstlied dat alleszins typerend is voor deze nieuwere tijd. Ieder kent de voorliefde van de Rederijker voor de allegorie, de voortgezette beeldspraak. Het behoeft ons dan ook niet te verbazen dat bedoeld kerstlied een allegorisch kerstlied is. Toch is het door de eenvoudige toon nog heel nauw verwant aan het Middeleeuwse kerstlied. Christus wordt er in voorgesteld als een „vincke”:

Die Vader vanden throone
Heeft ons die vincke ghesent.
Maria, de ongeschonden Moeder-Maagd,

als de kooi „die dese vincke aen nam”:
Maer si bleef wel ghesloten
Als hi hier tot ons kwam.

Herodes is de havik die het vinkje tevergeefs belaagt:

Als hi hadde verloren
Die edel vincke fijn,
Doen wrack hi sinen thoren
Aen so menich cleyne vogelkijn. . .

Het lied besluit met een gebed tot „die vincke”,

Dat hi ons niet en laet versinken
Al in der hellen pijn.

De ondergang van het geestelijk volkslied heeft plaats in de 2e helft der 16e eeuw, om pas weer te herrijzen in onze dagen. Dan minder litterair misschien, maar niet minder die directe, oprechte en eenvoudige toon trekkend, die spreekt tot het hart van het volk:

Kindeke Jesu op strooisel geleit
Koning van glorie en majesteit,
Kindeke Jesu, dat weent en dat lacht,
Gij hebt in uw liefde aan geen zonde
gedacht.

Wat is de oorzaak van de ondergang van het geestelijk volkslied? Die oorzaken zijn tweërlei. Van de ene kant de invloed van de Renaissance. De spontane, volkse toon gaat verloren door het zich bewust bezinnen op de vorm van het gedicht. De individualist, die iedere Renaissance — kunstenaar is, gaat er naar streven met alle technische middelen zijn persoonlijke kijk in een persoonlijke vorm uit te beelden. Rhythmische schoonheid in de lyriek vinden we eerst recht bij de Rederijkers, omdat dan, in die gedichten waar de Rederijker zijn innerlijke bewogenheid uitsprekt, de rhythmische golving van het vers voor het eerst in de klankrijkdom een bedding vindt. De lyriek van de Renaissance zal echter deze kunst tot zijn grootste volmaaktheid brengen: dan zullen, binnen de vrijwillig gekozen klasieke tucht van de strakke vorm, én

de soepele bewegelijkheid van rythme en metrum, én de klanken en beelden, in organische samenwerking, het vers opstuwen tot een tot dan toe ongekende hoogte van waarlijk „poëtische schoonheid”. Zeker betekent zulk een streven het einde van het z.g. volkslied, maar als we de litteraire schoonheid van deze gedichten genieten, mogen we er dan om treuren?

Iets van het volkse element, namelijk het spontane, het onproblematiese van het Middeleeuwse volkslied, vinden we trouwens terug in de geestelijke poëzie van de „Dichters der Contra-Reformatie”. Maar hun vast en kinderlijk geloof spreken zij toch niet meer uit in de naief-primitieve taal van het Middeleeuwse volkslied, maar in de keurig verzorgde taal der Renaissance dichters.

Hier denk ik bijvoorbeeld aan de bekende adellijke Hagenaar en priester-dichter, Joannes Stalpart van der Wielen, uit het begin der 17e eeuw. Uit zijn posthuum verschenen bundel van geestelijke liederen, „Gulde-Jaers feestdagen of De schat der Geestelijcke Lofsangen”, kennen we het bekende „Vleytranen van Bethleem”:

Komt hooren, Den Nieu-geboren
In 't Bethlems krebbeken.
Wilt mercken, 't Geluyd en wercken
Van het kleyne kindeken.
Het schreyt soo seer, Maer vleyt noch
meer:
„Verdwaelde zielen, ey! komt toch
weer.”

Aldus het eerste couplet. En we zien direct hoe de verstechniek wijst op de moderne virtuositeit der Renaissance dichtkunst. Maar-vooral als we letten op het laatste tweetal regels- we zien ook hoe de volkse toon bewaard blijft, doordat Stalpart deze virtuositeit door zijn zuivere smaak wist te temperen. Een ander voorbeeld biedt ons Stalpart's Zuid-Nederlandse tijdgenoot,

Justus de Harduyn. Hij schreef in zijn jonge jaren wereldlijke minnellyriek van typisch moderne Renaissance allure. Hij is hiermee een pionier der nieuwe kunst: het is het eerste decennium der 17e eeuw, en in het Noorden zal Hooft pas in deze tijd beginnen. Later wordt de Harduyn priester; dan heeft de wereldlijke liefde plaats gemaakt voor de goddelijke liefde. In zijn bundel, „Goddelicke Lofsanghen” treffen we dan aan een „Lofsangh op de Gheboorte Jesu Christi”. Hierin roept de dichter ons op tot een vreugdevol welkom aan het „cleyne Kint”, de regeerder van hemel en aarde, die thans hier ligt „in hooy gestreckt” ’n Paar coupletten mogen volstaan om aan te tonen, hoe ook deze Renaissance priesterdichter er in slaagde de toon van het Middeleeuwse lied in zijn zuiverstralende eenvoud te handhaven met volle beheersing van de geperfectioneerde verstechniek, de winst die de Renaissance kunst had gebracht:

Maer hoe! hoe zijt ghy soo ghedwaelt,
Hoe hebt ghy uwen wegh ghefaelt?
Wie heeft u aenghedaden dit leedt
U uyt te jaeghen sonder cleedt,

Ter wijl' de coude nu soo snijt,
Ter wijl' den wind soo spijghich bijt,
Die met den regen werre-balt (ritselt)
En in glat ijssel neder-valt?

Als een der oorzaken van de ondergang van het geestelijk volkslied in de tweede helft der 16e eeuw werd hierboven genoemd de invloed der Renaissance. Een andere oorzaak is de Hervorming. De splitsing van de Christenheid in twee elkaar fel bestrijdende kampen heeft een bezinning op het leerstellige tengevolge, die het voortbestaan van het geestelijk volkslied, met zijn kinderlijk-eenvoudig aavaarden van het Verlossingswerk, met zijn naief-gemeenzaam beschouwen van het kerstgebeuren — zo merkwaardig voor het kerstlied

der Middeleeuwen — onmogelijk zal maken.

Men zou zich echter schromelijk vergissen, indien men beweerde dat het geestelijk lied-in-het-algemeen nu niet langer kon voortbestaan in deze zo sterk veranderde situatie. Nee, natuurlijk: juist het noodzakelijk zich bezinnen op geestelijk bezit dat men wil handhaven, vormt een krachtige stimulans tot het ontstaan van geestelijke poëzie. In beide kampen. En daar we straks reeds enige dichters der Contra-Reformatie aan het woord lieten, zullen we thans gaan luisteren naar kerstliederen van protestante dichters der 17e eeuw, hoe verleidelijk het ook is om bijvoorbeeld nog enkele van Vondels prachtige versregels te citeren. En men zal dan zien dat ook deze kerstlyriek zich heeft verrijkt met de volmaaktere verstechniek der Renaissance.

Men zal echter ook nog iets anders opmerken: Ondanks de sterke en Christelijke bewogenheid van deze 17e eeuwse, protestantse kerstlyriek, missen wij er toch de wármte van menselijk gevoel in, die ons zo sterk aantrok in de kerstlyriek

van de Middeleeuwen en van de dichters der Contra-Reformatie, welke laatste hierdoor zo nauw verwant bleef aan de eerste, ondanks de moderne verstechniek der Renaissance. In de Middeleeuwse kerstlyriek en in de kerstlyriek der Contra-Reformatie overheerst het menselijke, wordt de dichter geroerd door Gods menselijkheid: de liefvalligheid van het onschuldig Kind en Zijn beminnelijke Moeder, dat reeds bij zijn geboorte de aardse ellende en ontberingen moest doorleven. In de protestantse kerstlyriek is de dichter bewogen om de grootheid van Gods afdalende Liefde, om de God die zich neerbuigt over de zondige mens. En het besef van de oneindige afstand tussen eigen zondigheid en de Majesteit Gods blijft de dichter levendig bij, ook wanneer hij staat tegenover deze Majesteit Gods, schuilgaand in de nederige gedaante van hulpeloos kind. Hierdoor verstrakt de gemeenzame toon tot een statige schroom, die echter een enkele maal kan doorbroken worden om uiting te geven aan een uiterste zielsbewogenheid voor het huiveringwekkend Mysterie Gods:

Gezegend is de maagd, de kroon van alle maagden,
Den tempel van Gods Zoon en wezenlijke kracht,
Den schonen dageraad, waardoor ons nu toelacht
De Zonne, daar zo dik de Vaderen na vraagden.

Gelukkig, meer als die ooit den Heer behaagden,
De zuster van haar kind, de dochter van haar dracht,
De bruid van die ze zelf ter wereld heeft gebracht,
In wiens ontvankenis beid' aard' en hemel waagden (wankelden)

Welzalig zijn voorwaar haar ongeraakte borsten,
Waarna de bronne zelf des levens plach te dorsten,
Welzalig is de schoot, waarin hij heeft gerust;

Maar zalig bovenal zijn zulke, die haar leven
(Gelijk Maria dee) tot zijnen dienst begeven,
En hebben in zijn woord haar hertelijke lust.

Van welk een uit het geloof levend bewustzijn van het eeuwige Mysterie der Goddelijke Drieëenheid getuigt dit gedicht! En welk

een diepte geeft het aan de bekende lofprijzing uit het Lucasevangelie, II hoofdstuk, 27-29 vers.

Maar ook, welk een zeldzame lof-

Dit gedicht van M. Nijhoff is werkelijk een poëtisch juweeltje. Alleen al reeds om de vondst van zo'n gegeven. Maar ook om de doorschijnende klaarheid van taal waarin dit gegeven wordt uitgewerkt. Zie eens, welk een buitengewone plastische kracht deze gewone woorden krijgen in hun onderlinge wisselwerking, hoe hun beeldscherpte wordt vergroot door de nevenbelichting der verwante woorden, en hoe deze onderlinge samenhang wordt versterkt door een herhaling van de klanken, die daardoor als nog niet weggestorven echo's tussen de woorden blijven zweven: lachende oogen werden week-als 't kind greep om groote vingers-of keek naar 't blinken van een afgesneden knoop.

Het doet in plastische kracht niet onder voor ons Middeleeuwse gedicht, dat verhaalt van het huis waarin Christus geboren werd, en er aan toevoegt: „dat hadde so menich gat”; dat verhaalt hoe het Kindje in het bad „pleterden mit-ter hant, dattet water uten becken spranck.” Dáár de spontane beelding van het simpele en klare volkslied, hier de plastische schoonheid van een verrijnd kunstlied.

Maar Nijhoff's gedicht mist de kinderlijke eenvoud van geloof, die sprak uit het Middeleeuwse gedicht; het mist de innige devotie van de kerstliederen der Contra-Reformatie; het mist de levende geloofsovertuiging van het gedicht van Revius, van Jan Luyken. Het geloof gaat er ook niet schuil achter een schroom voor het heilige, zoals bij sommige der protestantse kerstgedichten. Het mist eenvoudig het geloof in het heilig wonder van kerstmis. Die aandoenlijke, liefelijke sfeer, ontstaan door het eenvoudige doen en gebaren van grote kinderen: dát is kerstmis. De dichter voelt het aan de verwante sfeer en hij zegt het ook: „Hoor,

het is Kerstmis! Hoor de klokken beven.”

Sommige van de moderne kerstliederen zijn juwelen van litteraire schoonheid. Maar het zijn nauwelijks nog kerstliederen omdat ze niet geschreven zijn vanuit een bewust en levend geloof. Ze hebben de klare eenvoud van het oude kerstlied bewaard, maar ze verloren de deemoed. Ze hebben de zachte glans van de humane kerstboom zonder de wijdingsvolle innigheid van het Stalletje. Het Goddelijk Liefdesmysterie is geworden tot een liefelijke menselijke idylle, die de dichter tot schoonheid ontroert.

Maar waar het geloof niet sterft, sterft het gelovig kerstlied niet. Dat moge, aan het eind van deze

beschouwing worden aangetoond door het gedicht „De Wijzen”, ontleend aan de bundel „De Stille Tuin” van Willem de Mérode, de belangrijkste protestantse dichter uit de periode tussen de beide wereldoorlogen.

Het geestelijk lied zal altijd blijven bestaan. Dichters zullen kerstliederen schrijven, zolang de mens in God gelooft, zolang hij, althans met kerstmis eigen grootheid moet vergeten: zulk een ontzagwekkende openbaring van Gods wegschenken de Liefde maakt de mens klein en stil. En altijd zullen er dichters zijn om uit te spreken, wat wij slechts kunnen stamelen de trotse knie buigt zich in een deemoedige smeekbede tot dat hulpbehoevende Kindje in de kribbe: „Heer, help ons in dit moeilijke leven!”

DE WIJZEN

„O vreemde reizigers, en gaat gij niet te verre
Van huis en hof en al wat gij gehaast verlaat?
En vreest gij 't dolen niet!” wij reizen op de sterre,
En rusten eerst wanneer en waar die stille staat.

Der hemelingen loop gings langs gezette banen,
Toen (zoet verschrikte ons hart, wij weten nog niet hoe),
Deed deze witte zon alle andere zonnen tanen
En vloog de lage sfeer der donkere aarde toe.

Zoals de zee den dwang der koele manestrallen
Ontkomen kan noch wil, zoo volgen wij getucht
Gods dwingend heillicht na, tot waar Gods licht zal dalen,
En 't hemelrijk begint bij levens laatst gehucht.

Daar zal ons hart getroost zijn treurigheid beweenen,
Bij offer en gebed gebracht voor Gods gelaat,
Houdt ons niet langer op, wij willen naar God henen —
„Gaat dan, en vindt Gods Zoon, uw Zaligmaker, gaat!”

T. J. M. Versteeg.

(R. K. Onderwijsblad voor de Nederlandse Antillen)

TAIPEH

BAR i RESTAURANT

Nassastraat - Oranjestad

Caminda Bo por sinta goza
di un bon plato di cuminda

Bibida na Bo deseó.

Hasi nos un Bishita i goza
tambe di nos servicio unico

TAIPEH

BAR i RESTAURANT

FOTO IDEEAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's

zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,

ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

Wilt U slagen
voor een
geschenk

PALAIS ORIENTAL

is Uw adres.

PALAIS ORIENTAL

D. TOLORAM

NASSAUSTRAT

ORANJESTAD

ZEPPENFELDTSTRAAT 85

SAN NICOLAAS

VERGEET NIET GAS

Uw gascylinder voor het
weekeind te laten vullen

TELEFOON 1198

ARUBA GAS SUPPLY

KERSTLIEDJE

Zij waren den dag zich moegegaan
 Met zwoegen en met gezucht.
 In den laten avond kwamen zij aan
 In Bethleem het gehucht.
 Maria en Jozef liepen tesaam
 De donkere straten door
 En vroegen bij alle mensen aan
 En vonden geen gehoor.
 En hadden eindelijk in een stal
 Hunnen intrek genomen
 En zochten zwijgend zich terecht
 In dit hun onderkomen.
 Na angst en nooden waren gerust
 Ingeslapen zij beiën
 En ook het kindje was gesust,
 Dat gekomen was met schreien.
 Maria lag bij haar jonge kind
 Gelukkig en uitgeput
 En Jozef hield zijn knikkend hoofd
 In de linkerhand gestut.
 De engelen zweven met vleugelslag
 Om de drieën, dit nieuwe gezin
 En de driekoningen komen aan
 En houden hun voeten in.

J. H. Leopold.

Geen beter Scotch Whisky dan

Red Hackle

WAAROM DRINKT MEN HIER OP ARUBA VEEL
RED HACKLE?

OMDAT RED HACKLE HEERLIJK VAN SMAAK IS
 EN BOVENDIEN DE ANDERE DAG U GEEN
 "KATER" BEZORGD

AGENTE :

Mario S. Arends Inc.

ORANJESTAD

SAN NICOLAS

ZIJN EERSTE BOOMPJE

Door ik weet niet wat gedreven, door een herinnering misschien, of alleen om de kamer, die mij benauwde, te ontvluchten en de sneeuw te voelen, die sinds de middag viel, ging ik tegen de avond van huis weg. De lantaarns brandden al. Daar ze hier niet op palen staan, maar opgehangen zijn, leken ze op klepellose klokken die boven het midden van de straat heen en weer wiegden.

Als zwermen witte muggen danste het sneeuwgruis er omheen, want het vreemde van deze sneeuw was, dat ze niet in vlokken viel, maar als fijn zand van een nog onzichtbaar punt ergens om de hoek van de straat aanwoei; doordringend en bijtend. De mensen die ik voorbijliep, hadden nauwelijks een gezicht; ze verborgen het in hun jassen en onder hoedranden, en hadden het zó diep naar de aarde gekeerd, dat het leek of ze rouwden of iets te verbergen hadden.

Voormij uit liep een lange magere man. Van tijd tot tijd stond hij stil om de denneboom, waarvan de takken waren samengebonden, van de ene arm naar de andere over te brengen. Toen ik hem voorbij wou lopen, hield hij juist weer zijn stappen in en zette de boom met 'n zwaai recht op voor zich neer om opnieuw te wisselen. Daarbij raakte de top van zijn kerstboom mijn arm.

"Neem me niet kwalijk, heb ik U pijn gedaan?"

Ik schudde van nee.

"Het is een hele sjouw, maar zo'n ding is op de markt de helft goedkoper dan in deze buurt, begrijpt U?" Ik knikte. "En per slot van rekening", zei hij en nam zijn boom weer op, "je moet wat voor je kinderen overhebben." Op zijn jas zaten al een paar groene vegen. "Zo'n laatste avond willen ze nog wel eens goedkoop wezen".

"Het is een mooie boom", zei ik om iets te zeggen.

"En nog groter dan vorig jaar", antwoordde hij tevreden.

Toen hij weer wisselde, liep ik door.

Langzaam schoof een tram aan. Achter een schoongemaakt vlak op de witbestoven voorruit stond de bestuurder, zó onbewegelijk dat het leek of hij een pop was, een gewaarwording die nog versterkt werd doordat de twee tramwagens leeg waren. Bij een troepje kleumende mensen op 'n vluchtheuvel bleef ik staan. Telkens als een tram voorreed, verdwenen er een paar, maar er kwamen ook weer nieuwe bij, zodat hun aantal ongeveer gelijk bleef en ik nauwelijks merkte dat het steeds andere mannen en vrouwen waren tussen wie ik in stond. Zózeer lijken, op een winteravond, mensen die ergens op wachten op elkaar. Om een doel te hebben als zij, schoof ik eindelijk met hen mee in een willekeurige tram. Het was nu helemaal donker geworden. We raakten spoedig uit de binnenstad vol neonbuizen en verlichte uitstalkasten en reden door een straat, waar zich links achter 'n hek een boomarm park uitstrek-

te en rechts een donker huizenblok oprees. Bij iedere halte stapten mensen uit, nieuwe kwamen er naast niet meer bij. Twee mannen, elk met 'n kerstboom, liepen elkaar bij het uitstappen en de een riep de ander iets na, dat vriendelijk klonk. In de tram die van de andere kant kwam en bij dezelfde halte stilstond, knikte een vrouw me toe. Ze dacht me zeker te kennen. Om haar niet teleur te stellen knikte ik ook en glimlachte om haar vergissing. Gul lachte ze terug. Misschien vond ze het prettig 'n bekende te ontmoeten, juist die bekende voor wie ze me hield. Wat had die voor haar betekend? De tram reed door. Tegelijk met het gevoel van warmte dat er even was geweest, zou de glimlach wegtrekken van haar gezicht en net als ik zou ze dan door de tramruit staren naar de vallende sneeuw, die alles toedekte.

Geheel alleen bleef ik tenslotte in de tramwagen achter, waar het nog rook naar dennebomen. Links moesten volkstuintjes liggen, want overal in het veld doken de besneeuwde daken van kleine huisjes op. Rechts, achter een hoge ligusterhaag, lag een kerkhof. Omdat ik geen teken gaf, reden we in één ruk door tot aan het eindpunt. "Moet U nog ver?" vroeg de conducteur bij het uitstappen en ik voelde dat hij me wantrouwig nakeek, toen ik zonder antwoorden wegliep door de sneeuw, in de richting, waar we zojuist vandaan waren gekomen. Een eind verderop keek ik om; de conducteur stond me nog na te kijken, samen met de bestuurder. Ik zag hen duidelijk in het licht van de wagen en om uit hun zicht te raken ging ik harderlopen. Wie of wat ontvluchtte ik? Wat zocht ik

hier op een avond dat iedereen het zich gezellig maakt? Er waren genoeg huizen waar ik zou kunnen binnengaan en welkom zijn. Dit ingesneeuwde land was wel de laatste plek om Kerstfeest te vieren. In de koplampen van 'n auto zag ik één ogenblik mijn schaduw vóór mij op de weg haastig uitwijken. Daarna hotste afteen de lege tram nog voorbij. Ik besloot naar de stad terug te lopen. Sinds het was gaan sneeuwen, was hier niemand geweest, ik zag geen enkel voetspoor.

Alleen aan de vorm herkende ik de tribune bij een voetbalveld; het leek een reusachtige verstuiwing, waaruit hier en daar wat houtwerk stak. Op sommige plaatsen was de sneeuw weggestoven zodat kale plekken als zwarte vijvers in 't land lagen. Zo veel rood licht kaatste de stad tegen de laaghangende wolken, dat 't leek alsof de zon dadelijk zou opkomen achter de torens. Ik was nu weer bij de hoge ligustermuur, die om het kerkhof heen loopt. De populieren achter de haag hadden de sneeuw uit hun takken weten te weren, maar hun stammen waren wit. Een zwart marmeren kruis stak zijn besneeuwde armen naar oost en west als een wegwijzer zonder opschrift. De graven kon ik niet zien. Daarom boog ik de takken opzij en wrong me door de haag. Het kerkhof was zó mooi, zó onwezenlijk wit, dat ik bleef staan. Het sneeuwde niet meer. De wind woei hier minder scherp. Meer dan ooit waren de doden elkaar gelijk; de sneeuw had hun namen uitgewist op de kruisen en zerken. Een witte engel had haar vleugels toegevouwen voor haar gezicht, als wilde zij het beschermen tegen de sneeuw, die van haar gebogen hoofd afgleed

op het graf, waarboven zij treurde. Op mijn tenen liep ik over de ongerepte paden, langs de grafstenen en de beelden en langs een pas dichtgeworpen groeve, waarop de kransen waren ondersneeuwd. Het onardse dat van doden uitgaat, was bijna te voelen. Toen hoorde ik dat geluid. Het kon onder uit de aarde komen of uit de hemel; het was vrolijk noch treurig, maar het werd zeker niet voortgebracht door menselijke wezens. Het leek of met een zekere regelmaat kristallen glazen tegen elkaar werden gestoten. Mijn hart bonsde. Het was verkeerd, dat ik hier binnen was gedrongen; verhalen, die een oude boer me had verteld over kerkhoven, waar de geesten s' nachts muziek maken, schoten mij te binnen. Ik sloeg een zijpad in; het geluid werd zwakker. Hoewel ik bang was werd ik toch weer naar de andere kant togetrokken, waar ik het geluid voor het eerst had gehoord. Duidelijker nog dan zoëven was het; het moest vlak bij de haag zijn. Ik deed een paar passen opzij. Bij een kleine rechtopstaande steen hield ik stil. Daarvóór, in de sneeuw, stond een denneboompje van nog geen meter hoog, in een aarden pot. Het was versierd met klokjes, slingers en zilveren ballen; en ook het kerstengeltje ontbrak niet. Als de wind de takjes beroerde, klingelden de klokjes. Even raakte ik met mijn hand het boompje aan om me te overtuigen dat het er werkelijk stond. Voor wie was het neergezet en welke zonderling had een dode een versierd kerstboompje gebracht? Met mijn handen veegde ik wat sneeuw weg van de steen, en toen las ik: Joost, 18 Februari 1937 - 20 December 1944. Het

was dus een kind, een jongetje van zeven jaar. Ik zocht in mijn mantelzak en streek voorzichtig een lucifer aan, die ik bij het kaarsje hield op de bovenste tak van het boompje. Het vlammetje trok bibberend aan, werd groter en flakkerde op de wind. Toen stond het roerloos als een bloem op zijn stengel. Het licht weerkaatste in de klokjes, het glansde in het engelhaar; helder scheen het over de grafzerk. Toen het kaarsje was opgebrand liep ik langzaam terug naar de opening van de haag. Nog eenmaal keek ik om. Alles was weer als daarstraks. De klokjes hoorde ik niet meer. Op de weg was niets veranderd; hij was nog even verlaten en even wit aan weerszijden.

Wie was die Joost? Een jongen van zeven jaar, die een voetbal wil hebben en spaart voor 'n fiets, die postzegels verzamelt en een morgen spijbelt van school om langs de markt of de haven te slenteren; een jongen die met Kerstmis zijn eigen boompje versiert en de kaarsen tot op de pit laat doorbranden. Ik liep nog aan hem te denken toen ik bij de eerste huizenrij tegenover de hoofdingang van het kerkhof kwam. Ik had 't koud. Boven 'n deur hing een verlicht uithangbord; daar was een café; ik ging er haastig op af. De lege gelagkamer werd voor de helft ingenomen door een biljart, waar omheen zich twee mannen in schapenwollen truien bewogen.

Aan de verkleurde reclameplaten voor hier en coca-cola en ook aan de scheurkalender die niet was bijgehouden, waren takjes hulst vastgemaakt. Een dikke vrouw op sloffen stond bij de roodgloeiende potkachel, waarop zij, als in een huiskamer, koffie zette. Ik ging zitten en vroeg een

kop. De sneeuw smolt van mijn kleren; ik voelde mij warm worden en een beetje soezerig. Aan de bar zat een grote man in een leren jekker met zijn rug naar mij toe. Langzaam dronk ik mijn koffie. "Het is hier stil", zei ik tegen de vrouw die bij mij was blijven staan.

"De mensen gaan er niet uit met dit weer; anders komen ze na het kerhof nog wel eens een kop koffie halen. Daar moet ik het van hebben".

"Komen er veel?" vroeg ik.

"Dat wisselt; soms zie je jarenlang dezelfde gezichten. Op eens houden ze er mee op; "Je ziet ze nooit meer. Maar geregeld komen er nieuw. Je haalt ze er direct uit; zoals die daar. Hij zit hier al van vanmiddag af en heeft nog niet één woord gezegd".

"Ik was er ook" zei ik. "Het was al gesloten; ik ging door de haag".

"Heeft U er iemand?" vroeg ze fluisterend.

"Er stond een versierde kerstboom op een graf", zei ik.

De man aan de bar draaide zich met een ruk om. "Wat deed jij daar?" vroeg hij. Toen ik niet dadelijk antwoordde, kwam hij van zijn kruk af. Met z'n handen in zijn zakken bleef hij voor me staan. "Ik hoorde klokjes en ben gaan kijken", zei ik. De biljarters, die opgehouden waren met spelen toen de man van zijn kruk kwam, maar nu doorgingen, riepen om bier. De waardin slofte weg. Eerst dacht ik dat de man in zichzelf praatte; hij mompelde iets, dat ik niet kon verstaan, maar ik begreep dat 't over Joost ging.

"Was het Uw zoontje"?, vroeg ik.

"Het was vlak voor de Kerst. Hij stond in de gang, zijn jasje

aan. We zouden juist uitgaan om een kerstboomje te kopen. Er werd gebeld; de Gestapo kwam mij weghalen. Hij begreep 't niet. Hij lachte, waarachtig hij lachte. Misschien dacht ie dat het een spelletje was. Kom je gauw terug, riep ie en stak zijn hand op toen ze me de auto induwden. Met de Kerst zat ik al in een kamp. Toen ik terugkwam was ie dood; verrekt van de honger. Buren hebben me verteld dat ie hier op het kerkhof lag. Ik heb hem een steen gegeven. En met de Kerst krijgt ie een boomje. Wat zou hij kijken, als hij het zag. Hij heeft er nooit een gehad".

"Misschien ziet ie het wel", zei ik.

Nu pas scheen hij te merken dat ik luisterde. Hij keek mij aan. "Zeg je dat zó maar, of geloof je het", vroeg hij gespannen.

"Ja, dat geloof ik".

In zijn ogen zag ik iets lichten: bijna blij keken ze me aan. Een ogenblik maar, toen versomberden ze weer.

"Hij zou nou al vertien zijn geworden; al te groot voor een boom bijna. Je hebt er toch niks mee gedaan, hé?"

"De piek was omgevallen" zei ik, "die heb ik rechtgezet!"

Hij liep langzaam terug naar de bar. Mijn jas was nu helemaal droog. Ik rekende af en ging weg. Buiten riep ik een taxi en liet me naar het huis van vrienden rijden waar de kinderen nog op waren en de kaarsen in de kerstboom brandden.

Maricne.

KERSTMUZIEK IN UW HUISGEZIN

Kerstmis is het gezinsfeest bij uitstek. Dan klinken de tientallen kerstliederen door onze woningen en jong en oud staan om de piano of het huisorgeltje of wel bij de Kerststal.

De eenvoud en het ongeunstelde van de kerstliederen pakt ieder van ons en in de teksten, soms wel eens wat goedkoop, maar soms ook ware juweeltjes naar inhoud en vorm met een melodie die grenst aan het volmaakte, spreken wij ons eigen hart uit. Is dat niet één van de grote weldaden van het Kerstfeest, dat wij onszelf terugvinden als kinderen, geroerd door de boodschap die Kerstmis tot elk van ons te zeggen heeft, tot iedereen die van goede wil is. Vrede op aarde. En wij voelen ons onmetelijk rijk in de zekerheid de vrede van Kerstmis in ons te dragen.

De moderne techniek heeft ons een grote weldaad bewezen door de "volmaaktheid" van de hedendaagse gramfoonplaat. Luisteren naar anderen, die ons verhalen en zingen van Kerstmis maakt ons innerlijk rijker en draagt soms in niet geringe mate bij tot een betere beleving van dit Vredefeest. Niet iedereen zingt zijn geluk uit in de vele bekoorlijke kerstliederen of is misschien de woorden wel vergeten. Voor hen in het bijzonder en voor ons allemaal in het algemeen is de gramfoonplaat een welkome aanvulling in de kerstmuziek. Mochten er onder U zijn, geachte lezers

(essen) die zoeken naar goede opnamen, voor al die "luymen" wil ik hier graag enkele opnamen vermelden.

Omega bracht een Kerstliederen-potpourri, gezongen door de overbekende Karekieten o.l.v. Willy Francois.

Decca deed zulks onder M 33217 van de Merels, het Kinderkoor van Leida Hulscher.

Dan is er nog de opname van het Arubaans Kinderkoor o.l.v. Nico Treytel.

Al deze platen hebben speed 78.

In de Longplay opnamen is de keus nog groter.

Allereest wil ik dan noemen van Philips: Kerstliederen door de Maastreechter Staar. Zeer mooi N 00619.

Robert Shaw heeft met zijn koor voor RCA Victor twee platen laten opnemen met Christmas Hymns and Carols.

Hierbij zijn juweeltjes van schoonheid en de verzameling telt, hoewel de tekst op een enkele uitzondering na Engels is, verschillende liederen uit Spanje, Duitsland, Frankrijk, etc. De bestelnummers zijn: LM 1112 en LM 1711. Westminster bracht onder WL 5100 een opname op de markt van de Randolph Sin-

gers, onder de titel Christmas Carols. Aan de eerste kant van de plaat hoort U de meest bekende Engelse Kerstliederen, maar de tweede kant geeft een bonte verzameling van liederen uit liefst 7 landen. De Randolph Singers zijn in het totaal 6 mensen, maar wat zij vocaal presteren is zeer goed te noemen.

Van een geheel ander genre is de opname van de Padre Choristers van Mission Santa Barbara.

Deze Paters Franciscanen zongen tien kerstliederen op Spaanse tekst, liederen hoofdzakelijk afkomstig uit Mexico en Zuid-Californië. LPM 3198.

De Schola Cantorum van het Seminarie van de H.H. Cyrilus en Methodius zong 12 Poolse liederen voor RCA Victor Bestelnummer LPM 3172.

Om te besluiten is er dan nog een opname van de prachtige zangeres Marion Anderson met een achttal van de bekendste Kerstliederen in de Engelse taal. Bestelnummer LM 7008.

U ziet het, keus genoeg. Niet elke opname is zangtechnisch een openbaring, maar wel toont elke plaat, dat het de uitvoerenden ernst was en zij niet zochten naar uiterlijke show.

Ik wens U vele aangename uren van mooie Kerstmuziek toe met een van harte gemeend Zalig Kerstfeest.

J.J. Stam.

SUPERCLEANING - LAUNDROMAT

Voor gezinswasch vanaf Cfl. 40- per maand
Speciaal vrijzellentarium, Was en Drycleaning
inbegrepen Cfl. 25- per maand

De enigste Drycleaning op Aruba is
SUPERCLEANING - 5194 (2 lijnen)

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

JANUARI 1955

No. 10

VAN DE REDACTIE

Een nieuw jaar is gekomen. Een nieuw jaar van cultureel werk vraagt van allen, bestuur en leden van het C.C.A.-bestuur en al haar onderafdelingen de moed en volharding om verder te gaan. Teleurstellingen en gebrek aan belangstelling van sommige zijden zullen ook dit jaar geen redenen zijn om het belangrijke werk op ons eiland te staken. Integendeel. De bewijzen zijn er, dat langzaam maar zeker ons eiland geestelijk ontwaakt en interesse gaat tonen voor het goede en het mooie, dat elk mensenleven slechts kan verrijken. Een reden te meer om voort te gaan.

Ook Cultura wil van haar kant medewerken aan de verheffing van het culturele peil. Zij prijst zich gelukkig hierin geholpen te worden

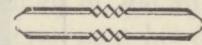
door de Sticusa door middel van bijdragen, maar ook door de medewerkers van ons eiland zelf. De belangstelling voor ons blad is groeiende en langzaam maar zeker komen ook van andere zijde artikelen binnen, die verdienen gelezen te worden.

Dat is prettig voor U en voor ons. Wij zullen steeds ijveren voor een prettige en toch degelijke inhoud. Als wij hierin mogen slagen is voor ons 1955 een voorspoedig en zegenrijk jaar. Alle lezers (essen) van ons maandblad wensen wij toe een gezegend jaar, met een overvloed van culturele genoegens en wat nog veel belangrijker is, culturele evenementen, die ons allen geestelijk rijker en gelukkiger maken.

J. S.

Redactie: J. J. STAM

Druk: GENERAL PRINTING

INHOUD

Van de Redactie	blz 3
Morgen bloeien de Abrikozen	blz 5
Mozart's tragisch leven (slot) ..	blz 6
Radio-programma van het C.C.A.	blz 7
Heet van de naald	blz 9
De Paus	blz 10-11
Tragedie van een levende Giselle	blz 12
Mag ik even Uw aandacht?	blz 15
De Trompet (slot)	blz 16
Een Jaar Volksuniversiteit ..	blz 18

Het Bestuur van het Cultureel Centrum Aruba

wenst al haar leden een voorspoedig en

gelukkig 1955.

Spritzer & Fuhrmann

JEWELERS

ORANJESTAD
PHONE 1320

SAN NICOLAS
PHONE 5014

ARUBA
NETHERLANDS ANTILLES

"MORGEN BLOEIEN DE ABRIKOZEN"
EGYPTISCHE AVONTUREN VAN BERTUS AAFJES

Tijdens zijn twee en een half jarig verblijf in Egypte heeft de dichter Bertus Aafjes stof opgedaan voor een hele reeks werken. Toen hij nog aan de oevers van de Nijl zat zond hij ons met de grote bundel "Het Koningsgraf" reeds zijn tot poëzie geworden indrukken, waaruit op te maken viel dat Egypte hem tot in het diepst van zijn wezen beroerd en geschokt had. In die tijd bereikten ons ook zijn, aan de dichteres Vasalis gerichte "Egyptische Brieven", waarin hij gewaagde van de confrontatie met de kunst van de oude Egyptenaren. In "Arenlezer achter de maaiers" verzamelde hij kronieken van kleine, maar vergeten bijzonderheden in het Oude en Nieuwe Testament. Het was een boeiende speurtocht naar de realiteit van de Bijbel, naar de atmosfeer van tal van Bijbelverhalen, die hij na duizenden jaren vrijwel onveranderd terugvond in de landschappen en tussen de mensen van het Midden-Oosten.

In zijn nieuwe reisboek "Morgen bloeien de abrikozen", dat bij J. M. Meulenhoff te Amsterdam verschenen is, verhaalt hij voor het eerst een deel van zijn dagelijkse belevenissen in de Nijldelta. Het is een buitengewoon spannend en avontuurlijk relaas geworden, wemelend van kleurige beschrijvingen, rake typering, dichterlijke evocaties — waar Aafjes de landschappen met hun uitbundige flora beschrijft gebruikt hij nagenoeg hetzelfde idioom als in zijn verzen —; vol humor en op enkele plaatsen niet zonder beklemming. Het valt op, dat de dichter de costerse beschouwingwijze herhaaldelijke tot de zijne maakt; een mengeling van wijsheid en zin voor het komische geeft het verslag van zijn omzwervingen een aparte bekoring. Zijn vermogen tot aanpassing aan de egyptische gemeenschap is bewonderenswaardig.

Daardoor is hij in staat contacten te leggen in velerlei milieus, zowel met pachas als met fellahs. Hij dringt door in kringen die doorgaans voor westerlingen taboe zijn. Hij neemt grote risico's om het leven van het gewone volk te leren kennen, waagt zich in duistere buurten en wordt bijna het slachtoffer van zijn "nieuwsgierigheid" tijdens een grote anti-westerse be-

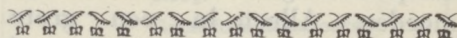
toging in Caïro. De dichter in hem verzuimt nooit kennis te nemen van de ongeschreven volkspoëzie die in een land als Egypte in tropische overdaad bloeit. Juweeltjes van arabische dichtkunst tekent hij op uit de mond van kameldrijvers en schoenpoetsers. Wij zijn getuige van zijn desillusies, in die hel van lawaai; het Nederlandse lunapark in Alexandrië, waaraan hij korte tijd als perschef verbonden is. Lijdend aan een vergiftiging, als gevolg van het drinken van een glas Nijlwater, komt hij in het Victoria-hospitaal in Caïro terecht, waar hij de wonderlijkste ervaringen heeft; hij is er o.a. assistent van de directrice van de ooglijderskliniek. Wanneer zijn vrouw uit Nederland gearriveerd is reizen zij samen naar het zuiden en slaan hun tenten op in het stadje Mattawi, waar de engelse Miss Matthews een missiepost heeft. De tweede helft van het boek speelt geheel in het egyptische provinciemi- lieu, dat weldra zijn geheimen voor de schrijver ontsluit. De commissaris van politie geeft hem college over de bloedwraak, de mohammedaanse schriftgeleerden laten hem, tijdens een van die onwaarschijnlijk overvloedige maaltijden — er wordt enorm veel gegeten in dit boek — horen hoe men elkaar overtroeven

kan met bijbelcitataten. Van een Amerikaanse Ier krijgt het echtpaar Aafjes later de beschikking over een landhuis in Enkari, waar zij de enige Europeanen zijn temidden van zestigduizend Arabieren. De hitte is er ondragelijk, zij maken er voor het eerst een zandstorm mee, al de bedienden gaan er vandoor, ten slotte zien zij in, dat zij beter terug kunnen keren naar het noorden. Op het laatste ogenblik duiken de trouwelozen weer op en doen hen uitgeleide: "En terwijl wij in onze koetsjes ieder onze kant uitgingen, zij naar hun dorp, wij naar het station, riep ik hun kleiner wordende voertuigje achterna: "Morgen...".

En zij terug: "Morgen bloeien de abrikozen".

En ik weer: "Morgen". En zij, luidkeels en in spreekkoor terug: "Morgen bloeien de abrikozen". Het zijn de woorden die bij elke egyptische begroeting weerklinken en bij ieder afscheid. Terecht gebruikte Aafjes hen als titel voor zijn kostelijk reisboek charmant geïllustreerd door zijn vrouw), dat verlangend doet uitzien naar een volgend deel.

Bert Voeten.

Elke Dinsdag- en
Donderdagavond van
9 - 10 uur
kunt U luisteren naar
cultureel verantwoorde
radioprogramma's over

Radio Kelkboom PJA 5

MOZART'S TRAGISCH LEVEN

(SLOT)

Zijn diepere levenservaringen doet hij op zijn tournee op. Er ligt iets onuitgesproken pathetisch op deze reis van de jonge artist. Hij, die altijd geleefd had in een wereld vol harmonie en dromen, zonder zich te bekommeren om de dag van morgen, ziet zich nu voor het eerst geplaatst in het volle leven, zonder een raadgever.... en de opvoeding, die zijn genie ontwikkeld had, begint schaduwen op zijn leven te werpen. Zijn vader schrijft hem "Het is de schuld van je goedhartigheid, die je belet enig kwaad in iemand te zien. Je gelooft en vertrouwt iedereen te gemakkelijk."

In Mannheim wordt hij verliefd op Alloysia Weber en hij stelt zijn vader voor al haar familie naar Italië mee te nemen, waar de charmante zangeres in een opera, welke hij, Mozart, voor haar zou schrijven, zal optreden.

Maar zijn vader maakt een eind aan deze idylle en stuurt hem naar Parijs.

Mozart haat Parijs, waar ze van zijn goedhartigheid misbruik maken.... hij wordt met ijdele beloften afgescheept.... hij geeft wat lessen.... koestert hoop en.... wordt heel erg teleurgesteld.

Alleen met zijn teleurstellingen, wordt hij opgeschrikt door de plotselinge dood van zijn moeder. Alleen in een grote stad, zonder enige ervaring of troost, ondervindt hij zijn eerste grote smart.

Het aanbod voor de positie van organist, met een salaris van f 500,- per jaar, vergezeld van het bevel van zijn vader om dit aanvaarden, brengt hem naar zijn geboorteplaats terug. Alloysia Weber, die geluk had als zangeres, werd erg bewonderd, maar helaas vergat zij gauw haar vurige bewonderaar, van wie zij slechts korte tijd geleden, afscheid nam met tranen in haar ogen!

Maar Mozart heeft een kinder-

lijk hart en kort daarop vergeet hij zijn verdriet en brengt zijn liefde over op Alloysia's jongere zuster Constanze.

De eerste vrucht van zijn verblijf in Parijs, de opera Idomeneus, wordt in München opgevoerd in 1781, en heeft een enorm succes. Midden in zijn succes wordt hij geroepen om de aartsbisschop te vergezellen op zijn reis naar Weenen, in verband met de feestelijkheden voor de kroning van Jozef II. De vele kleineringen, die hij moet ondergaan, bereiken hun climax. Hij moet zijn maal gebruiken met koks.... hij mag geen concerten geven om zijn pover salaris wat te verbeteren.. hij moet altijd in een antichambre wachten, klaar om zijn tyrannieke meester te gehoorzamen! Eindelijk kan hij het niet meer uithouden en geeft hij zijn betrekking op. De bisschop noemt hem een verwende, eigenwijze jonge man en ook vader berispt hem, maar Mozart kon het niet langer uithouden om als 'n koelie behandeld te worden. In 'n vreemde stad waar de armoede hem toegrijnst, ongeschikt voor het harde leven, begint Mozart zijn tragische carrière. Hij klampt zich vast aan een enkel woordje van liefde en aan de kleinste aanmoedi-

ging. Hij is van plan Constanze Weber te trouwen, maar zijn vader, zowel als Constanze's familie, zijn er tegen.

Eindelijk trouwen zij dan toch, onder de bescherming van Comtesse Waldstetter, die ook alle kosten voor de eenvoudige ceremonie betaalt. Niettegenstaande hun armoede zijn zij erg gelukkig. Op een morgen treft een vriend hem in een heel koddige positie aan, n.l. springende door de kamer!!! Op zijn verbaasde vraag antwoordt Mozart lachend: "Dit is een goedkope manier om je te verwarmen. Wij hebben geen kolen in huis en ik dacht dat 'n walsje net zo goed dienst zou kunnen doen als kolen!

Jaren lang is z'n vrouw bedlegerig. Hij is altijd vol zorg voor haar. Hij zit aan haar bed, als hij muziek schrijft, vol zorg dat zij niet gestoord wordt. Als hij 's morgens uit gaat voor een wandeling, komt hij altijd voor zichtig in haar kamer en laat een briefje achter. "Goede morgen schat.... ik hoop dat je goed goed geslapen hebt en dat niets je gestoord heeft. Wees voorzichtig en vat geen kou. Buk niet en wind je niet op. Wees voorzichtig en struikel of val niet als je naar een andere kamer moet.

Laat al je huishoudelijke werkjes liggen tot ik terug ben." Maar zijn hartelijkheid brengt hem altijd moeilijkheden. Hij heeft altijd schulden; schulden die hij maakt, door van de ene vriend geld te lenen, om een andere te helpen. En in zijn optimisme gelooft hij, dat hij weer in staat zal zijn om het terug te betalen. Hij weigert nooit een vriend te helpen, ondanks zijn eigen armoede! De laatste jaren van zijn leven zijn weinig meer dan

een hernieuwde worsteling voor zijn dagelijks brood, soms een beetje verlicht door succes, dat hem alleen maar roem brengt en geen geld. Zijn laatste werk zou de tragedie van zijn leven kronen. Niemand kan het Requiem aanhoren, zonder een traan van medelijden te storten. Een onbekende, die hem opdracht geeft een requiem te schrijven voor een onbekende vriend, schijnt zijn eigen lot te voorspellen. Geïnspireerd door deze overtuiging, geeft hij zijn afnemende krachten aan het schrijven van zijn onsterfelijke requiem.

Hierin stort hij zijn hart uit... al zijn zorgen en verlangens werden hierin gevoeld. Wie hoort niet in het Lacrimosa de kreet om genade voor een lijdende ziel? Enkele uren voor hij sterft, zingt hij nog gedeelten, die hij klaar heeft, voor zijn weinige vrienden, die hem komen bezoeken. Als hij bij het Lacrimosa komt, barst hij in tranen uit en kan niet verder zingen. Hij sterft met het manuscript naast zich.

Het meedogenloze noodlot schijnt deze grote man tot na zijn dood te vervolgen. Er is niet genoeg geld voor een graf en een onbekende, voor wie Mozart heel wat werk kosteloos had verricht en die dan ook voor de begrafenis zal zorgen, vindt het onnodig om enkele guldens meer te besteden voor een behoorlijke begrafenis. Geen plechtige Requiem, voor hem, die de wereld een Requiem schonk. Geen plechtige rouwdienst om de dankbaarheid van de wereld voor de grote gestorvene te tonen. Een armzalige baar in een zijgang van de kathedraal..... enkele vrienden

maar.... een eenvoudig gebed.

De kleine stoet gaat op weg in een hevige storm. De regen gutst neer, alsof de natuur haar grote zoon beweent. Een voor een verdwijnen de vrienden, zodat bij de ingang van het kerkhof alleen een trouwe knecht overblijft. En zo wordt dan de grootste kunstenaar van zijn tijd in een algemeen graf begraven, op één rij met de onbekende armen, zonder een enkele vriend om een traan te plengen of om de plaats, waar hij te rusten werd gelegd, aan te duiden. Zijn vrouw is ziek van verdriet, en als zij eindelijk naar het kerkhof kan gaan, is de man, die Mozart begraven had, gestorven.... en nooit meer werd zijn graf verruggevonden.

Ongeveer 70 jaar na Mozart's dood werd er een monument opgericht op een plaats, tussen de kleine witte kruizen, die voor enkele jaren de graven van de onbekende armen dekken, totdat ze worden weggenomen om weer voor enkele jaren andere doden te dekken.

Op een voetstuk van grijs graniet zit een muze op een stapel boeken, die de titels dragen van Mozart's belangrijkste werken. In de linkerhand heeft zij een harp, die op een lauwer-tak rust, in de rechter houdt zij een manuscript. Haar hoofd is smartelijk gebogen en haar uitdrukking droevig.

Aan één kant is er een bronzen relief van de componist, aan de andere kant een harp. Op de derde kant staat geschreven: Wolfgang Amadeus Mozart, geboren 27 Januari 1756, gestorven 5 December 1791.

PROGRAMMA

VAN DE RADIO-UITZENDINGEN VAN
HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA.

Dinsdag- en Donderdagavond van
9 tot 10 uur.

over Radio Kelkboom.

o.l.v. J.J. Stam.

4 Januari: «Die Schopfung», oratorium van Joseph Haydn
Eerste deel.

6 Januari: «Mens en Maatschappij» I.
Lezing door de Volksuniversiteit Aruba.
Gramofoonplatenconcert.

11 Januari: Causerie over een literair
onderwerp door T.J.M. Versteeg.

«Die Schopfung», oratorium van Joseph Haydn
Tweede deel.

13 Januari: «Mens en Maatschappij» II
Lezing door de Volksuniversiteit Aruba.
Lichte Muziek.

18 Januari: Operette «Die Fledermaus»
van Joh. Strauss
Eerste Deel.

20 Januari: «Mens en Maatschappij» III
Lezing door de Volksuniversiteit Aruba.
«Die Fledermaus» operette
van Joh. Strauss
Tweede Deel.

25 Januari: Causerie over een literair
onderwerp door T.J.M. Versteeg.

Gramofoonplatenconcert.
Variations Symphoniques
van César Frank
Daphnis et Chloe van Maurice Ravel.

27 Januari: «Over dikke en magere
mensen»
Lezing door de Volksuniversiteit Aruba.

Lichte Muziek.

1 Februari: ENGELS PROGRAMMA.

Scottish Country Dances,
played by Angus Fitchet's
Scots Dance Band.

«The adventures of Oliver
Twist and Fagan» by Charles Dickens. Radio play.

North Country Sketches by
the English composer, Frederick Delius.

ALL

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

GENERAL STORE

C. L. JULIAO

HENDRIKSTR. 1 -- O'STAD

Goede elektrische apparaten

en materiaal tegen betere

prijzen en de beste service

Beleefd aanbevelend.

Ze Komen binnenkort weer, de
NIEUWE *Supermatic*

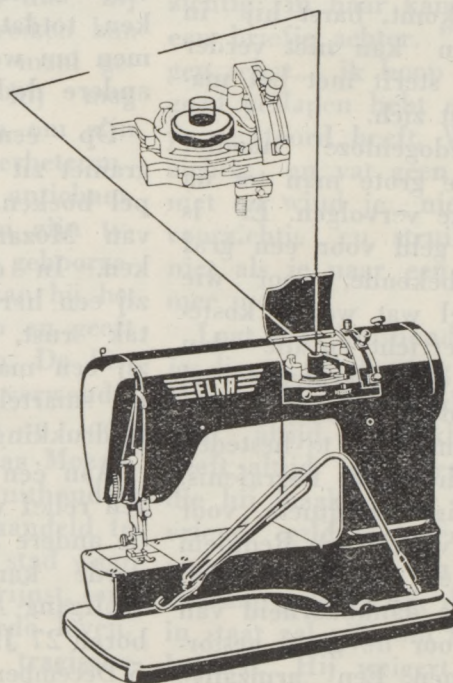
Zulk een naaimachine heeft U nog
nimmer gezien!

Werkelijk vol-automatisch!

*Bezoekt onze show-room en vraagt eens een
demonstratie, zonder enige verplichting*

WESTBEST

Kruisweg / Steenweg - ORANJESTAD - 1128

HEET VAN DE NAALD

Hoewel het onmogelijk is een overzicht te geven van alle nieuwe opnamen, lees b.v. maar eens wat de Schwan long playing catalog hiervan geeft, wil ik U, voor zover dat mogelijk is, verschillende opnamen aanbevelen.

De Symphony in E mineur, No. 5, opus 95 van Dvorzak heeft zijn zoveelste opname beleefd. Nu in een uitvoering van het Londens Philharmonisch Orkest onder leiding van Alceo Galliera. Naast de schitterende, zeer juiste interpretatie van dit werk hebben ook de technici zich van hun beste zijde laten zien. Het gevolg was dan ook dat deze opname er een van een bijzondere kwaliteit is geworden.

Angel 35085.

De bekende pianist Leonard

Pennario vertolkte Moussorgsky's Tableau d'une exposition op een waarlijk artistieke en virtuoze wijze. Bij de plaat is nog een geïllustreerd boekje, 8 pagina's groot waarin ons meer bijzonderheden over dit werk — zoals men weet is het een wandeling lang een tentoonstelling van werken van een intiem vriend van de componist, Hartmann — verteld worden.

De pianotoon is zeer mooi en de technici tonen zich hier op hun terrein de evenknie van de pianist. Ook de verpakking is uitstekend.
Capitol LAL-8266

De liefhebbers van koorwerken kunnen terecht bij Felix de Nobel en zijn Kamerkoor. Zij zongen van Monteverdi de Messa a Quatro Voci da Capella en van Lassus:: Psaumes de la Penitence à cinq Voix.

In de Messa verrast ons de homo-

fone structuur van het werk. In de 16de Eeuw noemde men die muziek: Nuove musiche.

De Psalmen van Lassus daarentegen zijn polyfoon van stijl. De uitvoering van beide werken is een bewijs van de Nobels grote kwaliteiten als koorleider. en ook de opname is van een goede kwaliteit.

Concert Hall CHS-1196

Columbia ML 4869.

Voor vele luisteraars zal de plaat met het opschrift: "Toscanini speelt Uw lievelingswerken" zeer welkom zijn. U hoort op deze opname werken van Beethoven (Egmont), Berlioz (Carnival Romain), Brahms (Hongaarse Dansen No. 1, 17, 20 en 21), Herold (Zampa), Ponchielli (Urendans) en Sibelius (Finlandia). Zeer goed opgenomen.

RCA Victor LM 1834

Teba.

Verlicht Uw huis helder. Het is niet duur

Hieronder volgt een kostenvergelijking voor een gezin van 5 personen, dat de avond gezellig thuis doorbrengt. Deze familie meent terecht dat de kosten voor een goede verlichting zeer zeker gewettigd zijn in vergelijking met de 8 maal zo hoge kosten voor de bescheiden geneugten van deze avond.

ALGEMENE KOSTEN:

5 koppen koffie	f. 0.40	
5 soft drinks	f. 0.55	
10 sigaretten	f. 0.25	f. 1.20

VERLICHTING:

1 tafellamp	100 W.	
1 schemerlamp	40 W.	
1 leeslamp	60 W.	
	200 W., gedurende 5 uren	f. 0.15

DE PAUS

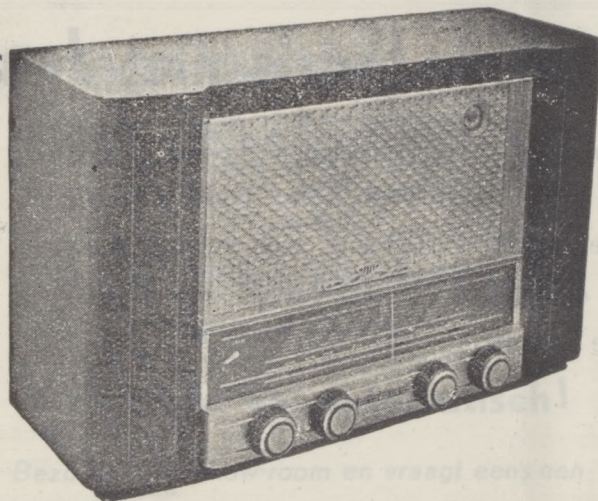
Regelmatig vernemen we de laatste weken nieuws over paus Pius XII. De hele wereld heeft belangstelling voor deze internationale figuur, die al bijna zestien jaar lang zijn zware ambt vervult. De laatste honderd jaren van de pausgeschiedenis kenmerken zich door bijzonder lange pontificaten (regringsperiode) der verschillende pausen. Paus IX regeerde zelfs 32 jaar. Dit is te meer opmerkelijk, daar uiteraard slechts mensen van enigszins gevorderde leeftijd voor deze hoge positie gekozen worden.

Als de paus overlijdt, dan wordt daarvan onmiddellijk bericht gezonden aan alle kardinalen. Een gedeelte daarvan woont verspreid over de wereld. Deze moeten dus onmiddellijk op reis gaan als ze tijdig in Rome willen zijn voor de keuze van de nieuwe paus. Deze keuze moet plaats vinden binnen tien dagen na de dood van de paus. De kardinalen trekken zich terug in het Vaticaan in conclave. Dat wil zeggen: zij zijn volkomen van de buitenwereld afgesloten. Zij kunnen het gebouw niet verlaten voor er een nieuwe paus gekozen is, dan in geval van ziekte, en met ver-

lies van stemrecht. Verschillende keren per dag komen zij bij elkaar in de Sixtijnse kapel, waar de stemming plaats vindt. Er wordt schriftelijk gestemd. Verkiesbaar is elke mannelijke Katholiek. De laatste eeuwen werd er echter altijd een kardinaal gekozen. Als na enkele dagen de vereiste meerderheid (2/3 van het totaal) bereikt is, wordt de nieuw gekozenen bekleed met de witte pauselijke toog en treedt naar buiten, om zijn eerste pauselijke zegen te geven. Enkele dagen later wordt hij plechtig gekroond in de Sint Pieterskerk. Al wat Rome aan pracht en praal kan

opbrengen wordt ten toon gespreid bij dit hoogfeest. Als dan, terwijl uit de massale koepel de tonen van de pausmars schallen, de heilige Vader onder het gejubel van duizenden in zijn draagstoel door de kerk wordt binnengedragen, treedt plotseling een eenvoudige monnik naar voren, die de processie doet stoppen en vlak voor de draagstoel een bosje stro verbrandt. Dit doet de paus er aan te herinneren, dat al deze pracht slechts vergankelijk is. De kroning geschiedt met de tiara, de driekroon, zinnebeeld van het drievoudig ambt: koning, heiliger, leraar.

In vroegere tijden kwamen na het overlijden van de paus de bisschoppen uit de buurt van Rome bij elkaar, en overlegden met de autoriteiten van de stad over de opvolger. Maar al spoedig bleek dat er te veel belangstelling kwam van de kant van koningen en keizers, zodat in het jaar 1059 het recht der keuze geheel aan de kardinalen werd toegewezen. Hiermee

Er is maar één

ERRES

Met de Willemstad ontvingen wij wederom een zending radio toestellen.

Komt U eens kijken naar het nieuwste toestel van Erres.

Dit toestel is uitgerust met de nieuwste snufjes die er op radiogebied aanwezig zijn, een weergave waar U stomverbaasd van staat. Geen geld geen zorgen, want bij CASA ELECTRONICA koopt U op de gemakkelijkste betalingsvoorwaarden.

Voor al Uw reparaties naar CASA ELECTRONICA. Het betrouwbaarste en goedkoopste adres. Bij geen ander toestel een service als bij een ERRES.

de was nog lang alle staatsinvloed niet geweerd. Daar waren nog veel bepalingen en decreten voor nodig. Nog in 1903 had de keizer van Oostenrijk een beslissende invloed op de verkiezing door een Veto, waartoe het Oostenrijkse vorstenhuis een oud recht meende te bezitten. Sindsdien zijn de verkiezingen volkomen geheim.

Als de toejuichingen van de kroning verstomd zijn, wacht de nieuwe paus de zwaarste en eenzaamste post ter wereld, het bestuur van de wereldomvattende organisatie, de Katholieke Kerk. Hij wordt daarin bijgestaan door de verschillende congregaties, ministeries zou je kunnen zeggen, aan het hoofd waarvan een kardinaal staat. Deze kardinalen vormen samen de Curi, de ministerraad van de paus. Buiten deze directe bestuurstaak moet hij zich dagelijks door een enorme berg post heen werken, talrijke privé- en massa-audienties verlenen, op feestdagen deelnemen aan uitvoerige plechtigheden, zodat het voor de lijfarts van een paus dikwijls een raadsel is waar deze, zoals we al zeiden dikwijls bejaarde man de kracht vandaan haalt. Hoewel zij een geestelijke macht bezitten, hebben zij ook belangstelling voor het tijdelijk welzijn van de mensheid. Pius X heeft zijn gehele pontificaat geijverd voor de wereldvrede. Zijn opvolger Benedictus XV trachtte te bemiddelen tijdens de wereldoorlog 1914-1918. Paus XII verwierf hoge achting en dankbaarheid bij Katholieken en niet-Katholieken voor zijn hulpacties in de door de oorlog getroffen gebieden. Dergelijke steunacties vormen dan ook de vrijwel bodemloze put, waarin de z.g. rijkdommen van de paus verdwijnen. We lezen soms in de krant van een schip met geschenken voor de heilige Vader. Meestal blijven dergelijke dingen niet lang in het Vaticaan. Watersnood in Holland, aardbeving in Algiers,

overstroming in Zuid-Amerika, hongersnood in... etc. etc. Wie geven wil hoeft niet lang te zoeken, waar zijn gave goed besteed is, zodat de paus nooit met te grote voorraden zit.

Al deze activiteiten spelen zich af in het Vaticaan, een soevereine staat van slechts enkele hectaren oppervlakte. Van Pepijn de Korte, bekend uit de Vaderlandse Geschiedenis, kreeg de paus een stuk land, waarover hij als koning kon heersen. In 1870 is dit tengevolge van nationalistische stromingen een deel geworden van Italië. Beroemd zijn uit deze tijd de zouaven, die gestreden hebben voor de kerkelijke staat. Een langdurige kwestie met de Italiaanse regering was het gevolg. Eerst in 1929 kwam

een verdrag tot stand, waarbij de paus soeverein verklaard werd over de Cita del Vaticano, de stad van het Vaticaan. Die omvat niet veel meer dan de St. Pieterskerk, de pauselijke gebouwen en tuinen, en een deel van het St. Pietersplein. Het leger van deze staat bestaat uit de Zwitserse edelgarde, hun bewapening is zeer antiek. Waar het hier om gaat is natuurlijk niet een politieke macht. Op deze wijze is de paus vrij van alle politieke druk, iets wat zijn positie vereist. Ondanks de geringheid van dit staatje hebben prachtisch alle landen een gezantschap bij de H. Stoel Vandaar dat in alle landen het verloop van de ziekte van Paus Pius XII met veel belangstelling en medeleven gevolgd wordt. *Th. M.*

DE GESCHIEDENIS VAN OLGA SPESSIVTZEVA.

"TRAGEDIE VAN EEN LEVENDE "GISELLE"

Ieder jaar als de winterkleding weer wordt uitgepakt en gure winden de komst van het koude jaargetijde aankondigen, begint ook het seizoen van opera's, concerten en balletten. Onder het steeds grotere aantal balletliefhebbers, is ook altijd een kleine groep van hen die niet alleen komen om te KIJKEN maar ook om te herinneren. Het zijn de ballet "sterren" wier roemrijke jaren reeds voorbij zijn. Maar wanneer deze vroegere beroepsdansers en danseressen elkaar ontmoeten in de pauze of na een opvoering om hun hart op te halen over de zojuist geziene balletten, is er één prima ballerina die steeds gemist wordt. Deze vrouw, Olga Spessivtzeva, slaapt rustig in haar kamer in New York, in het Hudson River Hospitaal voor geesteszieken. Zij is totaal onbekend met het feit dat er 15 jaren voorbij zijn gegaan dat zij voor het laatst danste.

Mme. Spessivtzeva is in Amerika alleen nog bekend bij de artsen die haar behandelen en de verpleegsters die haar verzorgen. En toch, slechts een kwart eeuw geleden was haar naam wereld beroemd.

George Balanchine ontwierp dansen speciaal voor haar. Sergei Diaghilev en Mical Fokine verafgoedden haar.

De critici waren het er over eens dat géén enkele ballerina zo uitstekend de rol van 'Giselle' kon uitbeelden als zij.

Ongelukkigerwijze paste die rol haar te goed.

In het ballet is Giselle een verlegen volksmeisje, wanhopig verliefd op de knappe Albrecht, die eerst speelt met haar gevoelens en haar dan verstoot. Van verdriet wordt ze krankzinnig. Zij wil niet meer dansen, maar met een gevoel dat ze moet om haar ellende te vergeten, springt en draait Gisselle adembenevend rond op het toneel, grijpt Albrecht's zwaard en steekt zichzelf neer.

Tweede bedrijf.

Nu haar doodstrijd voorbij is, domineert h a a r wraakroe-

pende geest. De geesten van alle bedrogen meisjes dansen om haar heen. Dit zijn de "Wilis", die bij het vallen der avond, aangevoerd door hun koningin, door het cypressenbos gaan om het geluk te verstoren van alle verliefde paartjes, zoals ook eens hun geluk bedorven werd. Giselle wordt nu bij de groep Wilis opgenomen. Als Albrecht Giselle's graf bezoekt en haar om vergiffenis smeekt, gebiedt Myrtha de Wili-Koningin, haar nieuwe onderdaan (Giselle) om Albrecht tot dansen te verleiden. Giselle probeert hem hiervan te weerhouden door hem te kennen te geven zich aan het kruis op haar graf vast te houden, doch Albrecht is machteloos tegen de wens van de Wilis. Hij danst vlugger en vlugger om 't wilde tempo der muziek bij te kunnen houden. Hij wordt het slachtoffer van deze krankzinnig makende dans.

Als de ochtend doorbreekt ver-

dwijnen de Wilis met hun koningin gelijk een optrekkende mist. In een laatste poging om het heengaan van Giselle te weerhouden, valt Albrecht uitgeput neer op haar graf.

De hoofdrollen van dit ballet zijn zeer moeilijk weer te geven. Er kunnen jaren voorbij gaan eer er een goede "Giselle" en "Albrecht" zijn. In het begin van de twintigste eeuw waren er twee ballerina's die waardig werden bevonden de rol van Giselle te dansen n.l.

Anna Pavlovna en Olga Spessivtzeva.

Kort voor de eeuwwisseling werd Olga Spessivtzeva als leerling van de Russisch Keizerlijke balletschool aangenomen. Lang voordat het diploma aan deze begaafde danseres werd uitgerijkt, genoot zij bekendheid in heel Rusland. Een aantekening over deze jonge danseres luidt als volgt:

"Zij is zeldzaam knap, erg verlegen en nooit zeker van zichzelf, ofschoon haar perfecte figuur en sierlijke armbewegingen een onvergetelijke indruk maken". Typisch is het schrijven van een criticus over haar: "In haar ogen is te zien dat ze niet wil dansen, maar dat zij gedwongen wordt verder te gaan". De Wilis hebben zich reeds in haar loopbaan gemengd....

Als haar opleiding beëindigd is heeft zij reeds menig applaus verdiend van toeschouwers en beroepsdanseressen voor haar uitvoeringen in: "Swan Lake", "Sleeping Beauty" en vooral in

Wordt vervolgd op blazijde 14

TOT STRAKS IN TROCADERO

Geen betere Scotch Whisky dan

Red Hackle

WAAROM DRINKT MEN HIER OP ARUBA VEEL
RED HACKLE?

OMDAT RED HACKLE HEERLIJK VAN SMAAK IS
EN BOVENDIEN DE ANDERE DAG U GEEN
"KATER" BEZORGT

AGENTE :

Mario S. Arends Inc.

ORANJESTAD

SAN NICOLAS

FOTO IDEAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's

zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,

ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

VERGEET NIET **GAS**

Uw gascilinder voor het
weekend te laten vullen

TELEFOON 1198

ARUBA GAS SUPPLY

DE GESCHIEDENIS VAN OLGA SPESSIVTZEVA.

"TRAGEDIE VAN EEN LEVENDE "GISELLE"

Vervolg:

"Giselle".

Ze krijgt prachtige aanbiedingen van het Maryinski theater in Rusland en vanuit het buitenland, maar het verlegen meisje verlangt heel wat anders: Zij wil zich terugtrekken als non in een strenge kloosterorde. "Belachelijk", zeggen haar familie en vrienden "met zo'n talent moet je dansen". Niet in staat zich hieraan te onttrekken, volgt Olga hun wil, maar ze is nooit gelukkig in dit beroep.

Korte tijd later wordt ze tot Ballerina benoemd en krijgt de bijnaam van: "De Ballerina met het lijdende Madonna-gezichtje". Het is een eenzame Olga die enkele jaren daarna naar Parijs vertrekt om zich daar bij het wereldberoemde Sergei Diaghilev-ballet aan te sluiten.

Ofschoon ze nog erg jong is heeft zij zo'n perfecte techniek, dat Parijs enthousiast is, vooral over haar rol als "Giselle".

Menig Fransman adoreert haar, maar Olga wordt verliefd op een Russisch schilder. Kort na het huwelijk vertrekt hij, om nooit meer iets van zich te laten horen. Zij verdraagt de kwellende gedachten aan dit mislukte huwelijk tot dat een andere landgenoot in haar leven komt. Dit keer een Russisch danser. Weer is zij gelukkig, maar eveneens voor zeer korte tijd want vlak voor de trouwdag verlaat hij haar.

De menselijke Giselle is evenzeer bedrogen als de Giselle die zij uitbeeldt op het toneel. Welk stuk zij ook danst: altijd is er die uitdrukking op haar gezicht van: "Zij wil niet dansen, maar zij moet".

Met Mickael Fokine's gezelschap maakt zij een tournee door Zuid-Amerika. Daarna keert zij terug voor een triomf tournee door iedere hoofdstad van Europa. In 1932 is ze aan 't hoogtepunt van haar roem.

Anna Pavlova is juist gestorven. Diep bedroefd is haar echtgenoot en leider: Victor D'André. Met zijn volledige balletgroep en honderden besproken steden van Pavlova's tournee, tracht D'André zijn eigen verdriet te vergeten terwille van 't publiek en van het balletgezelschap. De enigste die zijn vrouw, Anna Pavlova kan vervangen is Olga Spessivtseva, zegt hij, en laat haar dan onmiddellijk overkomen. De volgende twee jaar danst Spessivtseva onder D'André's leiding. Overal ter wereld word ze gehuldigd en toegejuicht, maar het dringt niet tot haar door. Olga veelt zich dood ongelukkig.

Dag en nacht vervolgen de Wilis haar. Victor D'André maakt zich vaak bezorgd over haar neerslachtigheid en over haar driftige uitvallen gedurende de repetities.

Het eerste bedrijf van "Giselle" komt tot een einde. De dans waarin zij krankzinnig wordt begint.....

In 1934 reist zij met D'André's balletgroep naar Australië, waar zij zeer nerveus aankomt en zonder enkele reden een telegram aan haar moeder stuurt: "Mijn benen zijn verlamd!". Verschillende doctoren onderzoeken haar, maar kunnen geen enkele teken van verlamming waarnemen.

Uiteindelijk gelooft zij dit dan en gedurende enige tijd danst ze be-

ter dan ooit tevoren. Daarna klaagt zij dat geesten haar omringen die haar voeten willen afsnijden. Dan, op een koele November avond, terwijl Olga Spessivtseva en Anatole Viltzak in de coulissen hun beurt afwachten om hun pas-de-deux te dansen, keert Olga zich plotseling woevend tot haar partner en schreeuwt: "Raak me niet aan! ik wil die pas-de-deux niet dansen, ik dans iets anders en al-léén!"..... en zo gebeurt het. Een week later is het toneel klaar gemaakt voor het ballet "Giselle". De toeschouwers in de volle zaal wachten met grote spanning.

Het gordijn gaat op en het ballet begint.

De verlegen Olga met het Madonna-gezichtje, danst voortreffelijk de rol van het verlegen volksmeisje Giselle.

Giselle wordt bedrogen en het publiek voelt het lijden in Olga. Giselle wordt krankzinnig en Olga's vertolking hiervan maakt het publiek angstig. Is dit Olga Spessivtseva die de rol van "Giselle" danst, of is dit Giselle zelf???

Albrecht komt op haar toe; de Stervende Giselle kijkt naar hem op met ogen die niets blijken te zien, dan vraagt ze met een doffe stem:

"Wat wil je"

Als gebroken loopt ze met de handen voor haar gezicht het toneel af.

Olga Spessivtseva heeft nooit meer gedanst.....

Tech is haar leven niet geëindigd. Het is nog steeds het eerste bedrijf van "Giselle".

George Brown hest hij. Hij is een eenvoudige Amerikaan met een eenvoudige naam. Hij is geen artist en heeft niets met het toneel uit te staan, maar hij veraf-

goedt Olga Spessivtseva en haar dans kunst. Voor hem betekent zij iets zó liefs en teers als van een andere wereld.

Olga sluit in haar eenzaamheid spoedig vriendschap met hem en George Brown neemt de verantwoordelijkheid op zich om voor haar te zorgen, nu zij niet meer in staat is te dansen.

Eerst wonen ze heel rustig in Parijs en dit komt haar gestel ten goede. Vlak voor het uitbreken van de oorlog vertrekken ze echter naar New York, waar korte tijd na hun aankomst George Brown plotseling overlijdt aan een hartaanval.

Meteen slaan ook de Wilis weer hun slag. Midden in een conversatie met de burens beeldt zij zich in dat zij de beroemde ballerina is; angstig roept zij uit dat ze op tournee naar Parijs, Londen en Buenos Aires moet, waar ze omringd wordt door geesten die haar voeten willen afsnijden.

In een poging om weg te rennen voelt ze de verlamming in haar benen optrekken tot aan haar hart. Ze huult om George, maar George Brown is er niet meer om de beklemmende gedachten te verdrijven en haar te troosten.

Psychiaters onderzoeken haar en constateren dat zij in een inrichting dient te worden opgenomen. Ze wordt naar het Hudson River hospitaal overgebracht, en daar is het waar zij nu nog leeft. Ze is 58 jaar, heeft nog steeds het melancholieke Madonna-gezichtje en is nog altijd verlegen.

Haar hospitaalkamer is het graf geworden van de levende "Giselle"

E.A.

MAG IK EVEN UW AANDACHT?

VOOR DE LIEFHEBBERS VAN GOEDE MUZIEK.

Zoals te begrijpen valt, hebben de meeste Gramfoonplatenwinkeliers een bekendmaking in hun zaak hangen, waarop te lezen staat, dat platen niet worden meegegeven naar huis om ze daar te beluisteren, alvorens tot kopen wordt overgegaan. Vaak is er in de winkel wel een gelegenheid om de plaat te horen. Maar even vaak ook onder verre van ideale omstandigheden. Men denke maar eens aan het rumoer van de straat, etc. Zodat het haast niet mogelijk is, een globale indruk van de opname te krijgen. Dat is voor de serieuze liefhebber een groot bezwaar. Maar... en hier zit, naar ik meen wel veel goeds in, er is een gelegenheid om dat bezwaar voor een heel groot deel te ondervangen.

Eén der platenhandelaars in Oranjestad heeft het voorstel gedaan te komen tot de oprichting van een vereniging van platenliefhebbers, die dan eens per maand bij elkaar komen in een geschikt gebouw, om daar te luisteren naar verschillende opnamen.

Hij wil dan met de nieuwste opnamen van fabrieken als: Philips en RCA voor de dag komen. Blijkt er belangstelling te zijn, dan is hij bereid deze platen met een bepaalde korting aan de leden van deze "disco-club" te verkopen.

Ons eiland telt vele verzamelaars

van uitstekende opnamen en daarnaast nog tientallen enthousiaste luisteraars naar goede muziek hen gebracht door Philips, RCA, Columbia, Westminster, etc. Het moet dan ook, volgens mij, mogelijk zijn, zo spoedig mogelijk tot de oprichting van zo'n "platenclub" te komen. En wie onder U geïnteresseerd is voor dit voorstel, kan dat aan mij laten weten, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, adres Venezuelastraat 23, Oranjestad. Maar talm U niet te lang!!

J. J. Stam

De VOLKSUNIVERSITEIT ARUBA

brengt U deze maand interessante lezingen van Prof. A. Donkersloot en Dr. Zaneveld

Men leze de advertentie in dit blad.

TO KEEP HEALTHY AND STRONG,

ask for

Rey de Copas Rum

ONCE TASTED, ALWAYS WANTED

DE TROMPET

(SLOT)

Voor de pompen gingen werken zou dat niet meer veranderen. Hij draaide zich om, liep de trap op en begon zich af te scheren. In de spiegel zag hij de kamer, het bed, de telefoonkast; toen hij beter keek zag hij ook het raam met de grijsheid daarachter. De dingen hebben opgehouden te bestaan, dacht hij. Hij spoelde zijn gezicht af en zag dat hij zich gesneden had. De aluin brandde op zijn huid. Natuurlijk had hij weer vergeten vaseline te kopen. Toen hij zijn bed had opgemaakt, ging hij zitten wachten tot het eerste telefoongesprek zou doorkomen. Zelfs het erf vlakbij kon hij niet meer zien; zo dik was nu de mist.

Hij probeerde de verandering die was ingetreden onder woorden te brengen, maar het werd niet meer dan een murmelen en een zuchten, zoals het water had gedaan vóór deze dag. Hij voelde dat hij zijn vrouw voor de tweede keer had verloren en dat het ditmaal onherroepelijk was. Nu de dijk was gesloten en het land weldra ging droogvallen, waren de schimmen der verdronkenen uitgeweken naar plaatsen, waar het water dieper is dan de hemel hoog en waar eb en vloed het onafgebroken in beroering houden. Daar zouden zij zich verenigd hebben met allen die hun waren voorafgegaan, kinderen zowel als volwassenen. "O God", zei Leopold. Ineens herinnerde hij zich de trompet. Hij begon weer te hopen. Hij bukte zich en greep onder het bed. Langzaam wikkelde hij het instrument uit de flanellen lap: het blonk alsof het nooit in het zeewater had gelegen. Leopold ging op het bed zitten, de trompet op zijn schoot. Zijn vingers gleden langs de buis en treuzelden aan het mondstuk; een voor een drukte hij de ventielen in. "Ik moet weer gaan spelen", dacht hij. Hij herinnerde zich de avonden van de Harmonie, in de rokerige toneelzaal van "Het Wapen van Zeeland", hoe hij een solo had moeten blazen; hoe de burgemeester hem gecompliceerd had. Hij glimlachte en keek naar de trompet. "De Harmonie", zei hij. "Weet je het nog? Hoe we

verleden jaar op Kerstmorgen 'n aubade brachten aan de zieken Opoe De Later kwam voor het raam, zo uit haar bed, de witte muts nog op". Wanhoop snoerde zijn keel toe. Hij zag dat zijn handen beefden. Vaster klemde hij ze om de trompet. Een wilde lust tot vernielen steeg in hem op. Hij keek om zich heen. De spiegel, dacht hij, het eerst de spiegel en met de trompet. Zweetdruppels kwamen op zijn voorhoofd. Hij rees overeind, de trompet in zijn rechterhand, deed een paar passen en haalde uit. De telefoon begon te bellen. Langzaam ging zijn arm omlaag. Ombeweeglijk bleef hij staan. Het bellen hield op en begon opnieuw. "Ik hoef niets te zeggen", dacht hij; "Ik hoef alleen maar door te verbinden". De Trompet vloog in een boog maar zijn bed. Het was zijn zuster. Ze was al in Z: ze hadden hem willen verrassen, maar ze waren opgehouden door de mist. De kinderen zouden zelf even aan de telefoon komen. "Dag vader", hoorde hij Koen zeggen. Het ontroerde hem zo, dat hij niet verstond wat de jongen verder zei. Toen Marietje kwam, lette hij beter op. "U mag het nog niet weten" zei ze. Er waren een paar stemmen door elkaar en daarna bleef het even stil. Toen, heel vlug, Marietje weer: "We brengen een kerstboompje mee en een hele doos slingers.

Tante is nog niet op", zei Leopold: "we gaan een wandeling maken". Toen hij de kamer, waar vroeger de zusters hadden geslapen, was binnengekomen, hadden de kinderen al recht overeind in hun bed gezeten, verbaasd om zich heen kijkend, of ze zich in een sprookjeshuis bevonden. "Kunnen jullie jezelf wel aankleden"? vroeg hij. Ze knikten, blij dat ze mochten opstaan. Leopold ging naar beneden, belde het kantoor in Z. en vroeg toestemming om een uur te mogen uitgaan. De telefoniste beloofde de gesprekken zo lang te zullen aanhouden en wenste hem een gelukkige Kerstmis, een wens die Leopold hartelijk beantwoordde, want het weerzien met de kinderen en de gezelligheid die zijn zuster had weten te maken, terwijl ze met z'n allen het boompje optuigden hadden zijn gemoed verlicht. Toen uit de doos met versieringen ook een heel klein glazen trompetje was gekomen, had hij triomfantelijk de echte trompet laten zien en verteld hoe hij die in het zand achter het erf had gevonden. Zijn zuster had tranen in de ogen gekrezen, maar de kinderen hadden gewild dat hij de taptoe zou blazen, zoals hij vroeger ook wel gedaan had, als ze naar bed moesten. "Morgen", had hij beloofd; "morgen".

Ook de tweede nacht na de sluiting van de dijk had Leopold vast geslapen. Met een gevoel van geluk was hij wakker geworden. Hij had gedroomd; hij had muziek gehoord; meer kon hij zich niet herinneren. Met Koen en Marietje ieder aan een kant liep hij het erf af. "We zullen dezelfde weg gaan, die ik iedere dag heb genomen, voor de dijk dicht was," zei Leopold. "Eerst de zandplaat helemaal af en dan om een grote plas heen naar het kerkhof; verder kom je niet, want daarachter begint het water

ook nu nog". De kinderen waren stil. Ze probeerden de omgeving te herkennen, maar toen hun dat niet lukte, keken ze, als hun vader, recht vooruit naar het water. Graag hadden ze geweten waar vroeger hun huis had gestaan, maar ze durfden het niet vragen. Veel liever ook zouden zij naast elkaar hebben gelopen, zonder de grote zwiigende man tussen hen in, voor wie ze een beetje bang waren, omdat alles zo anders was geworden dan vroeger. Terug gaan naar het dorp had voor hen betekend teruggaan naar hun huis, waarvan ze wel wisten dat het weg was — ze hadden het zelf in de golven zien verdwijnen, als het dak niet was blijven drijven, waren ze ook verdronken — maar waarover ze, sinds ze bij hun tante waren, samen zó veel hadden gefantaseerd, dat het soms geleken had of het nog bestond. Over hun moeder hadden ze nooit met elkaar gepraat, om dezelfde reden als waarom ze nu niet wilden vragen

naar het huis. Het kerkhof hadden ze altijd iets griezeligs gevonden en dat hun vader juist dáár heen wilde begrepen ze niet.

Ze waren er, voor ze er erg in hadden, want het smeedijzeren hek, dat vroeger aan de ingang had gestaan, was verdwensen. Ópeens zagen ze op regelmatige afstanden van elkaar rechthoekige stenen uit het zand steken, die allemaal in dezelfde richting stonden en waarop witte spikkeltjes zaten. "Weepokken zei Leopold.

"Kijk eens, een zeester", riep Koen.

Ze bleven staan.

"Bij vloed kwam het water hier overheen", legde Leopold uit. "Iedere dag bleef er een beetje zand achter en zo is een soort heuvel gevormd."

De kinderen bogen zich over de zeester. "Hij leeft nog", zei Koen; "hij beweegt". "Verderop liggen er een heleboel", zei Leopold; "ook grotere; laat die maar liggen".

"Daar hebben we gelopen" zei Marietje, wijzend op de voetsporen, een groot en twee kleine, die zij in het zand hadden achtergelaten. Ze ging terug om te kijken of haar voetje wel in de afdruk paste. Lang geleden, een zomerdag aan het strand, had ze net zo gedaan.

"Zullen we tot aan het water lopen", vroeg Leopold.

Ze knikten tegelijk. Ze waren opeens veel minder bedrukt. De zandplaat liep snel omlaag. Daar was het kerkhof, zoals het altijd was geweest; alleen waren de heesters dood en stonden hier en daar zerken onder water.

"Ik ben hier iedere dag heengegaan", zei Leopold. "Sommige dagen kon ik door het water heen de namen op de zerken lezen. Als de wind deze kant uitkwam, stond het water veel hoger en dan lukte het niet."

Ze liepen tot ze niet verder konden. Ofschoon het bladstil was, was het in lange tijd niet zo helder geweest. Aan de overzijde lag de dijk. Hij moest de kinderen wijzen waar het was geweest.

"De polder komt nu gauw droog", zei hij; "dan gaan we er weer wonen". Toen wees hij ze ook de plek waar het huis had gestaan. Ze herkenden het niet en begonnen te huilen. "Ik heb jullie iets beloofd", zei Leopold; "gisteravond". Door hun tranen heen keken zij hem aan, niet wetend wat hij bedoelde. Onder zijn jas haalde hij de trompet vandaan. Met zijn linkerhand zette hij haar aan zijn mond; de vingers van zijn rechterhand verdeelde hij over de knoppen. Hij keek recht voor zich uit. Toen begon het te schetteren over het water. Een geweldige muziek, helder en scherp, voor de levenden en de doden.

Ed. Hoornik.

Een Jaar

☆ **Volksuniversiteit**

SUPERCLEANING - LAUNDROMAT

Voor gezinswas vanaf Cfl. 40- per maand
Speciaal vrijzellentariet, Was en Drycleaning
inbegrepen Cfl. 25- per maand

De Volksuniversiteit is wel een der jongste spruiten van het CCA. Tevens is de V.U. typerend voor de activiteiten van het CCA, immers, het initiatief is uitgegaan van dit lichaam. Na enkele mislukte pogingen is een groep onderwijs-mensen aangezocht, welke poging het huidige resultaat heeft gehad. Vroeger bleek het nogal eens bezwaarlijk lezingen te organiseren van experts die om enigerlei reden hier korte tijd verbleven. Ook de idee om op Aruba 'n filiaal van de indertijd op Curacao bestaande volksuniversiteit op te richten was niet vruchtbaar gebleken.

Als we bekijken wat er tot heden bereikt is, komt men tot de conclusie dat doorwerken van de V.U. gerechtvaardigd is. Een groot deel van de bijna tweehonderd leden wordt gevormd door Europese Nederlanders, die er gemakkelijker toe besluiten, naar een lezing te gaan dan vele Arubanen. Ook betekent het voor hen een contact met de cultuur die hun ruggesteun is. Het aantal niet-europese Nederlanders vertoont een verheugende toename, sommige avonden bedraagt dat 25%. Vooral de oudleerlingen der Mulo-scholen e.d. zal men moeten trachten te bereiken. Zij hebben voldoende basiskennis en taalbeheersing om zich verder te ontwikkelen.

Een beperking wordt het bestuur opgelegd door de geringe mogelijkheden. Buitenlandse gasten die iets te bieden hebben komen betrekkelijk zelden, en dan vaak vrij onverwacht, zij moeten

gepolst worden, zitten aan een tijdschema gebonden, bovendien is niet ieder een geboren spreker. Ook op Curacao tracht men enige krachten te trekken, en verder moet men de krachten die hier aanwezig zijn inschakelen, een reserve die men zo weinig mogelijk aanspreekt, om een zekere distinctie te bewaren, en om komkommertijden te overbruggen. Helaas is geen profeet in eigen land geerd. Eigen initiatief wordt nooit doorkruist, zodat talencursussen e.d. buiten het terrein vallen. Vele andere cursussen durft men vaak niet goed aan, wegens de zeer geringe belangstelling, zoals bijv. chemie, letterkunde. Een cursus die thans loopt: "Wat wil een automobilist graag van zijn auto weten ('s Woensdags in de ATS) wist niet meer dan plm. 25 mensen te trekken, ondanks zeven radiobeleiden, vier advertenties, en tweehonderd convocaties, terwijl

hier praktisch iedereen een auto bezit. Hoe zal het minder populaire cursussen vergaan? Ook 'n tweetal lezingen over Shake speare werden in onvoldoende mate bezocht. Toch mag men bogen op een gemiddelde van 43 bezoekers (over 22 avonden)

Voor de toekomst stelt men zich voor: cursus speciale keuken, causerie over medisch onderwerp, dito over biologisch onderwerp, en nog een bijzondere lezing, ter gelegen van het lustrum. Verder nog enkele artistieke avonden, plus nog wat in de schoot der toekomst verborgen ligt.

Over financiële bijzonderheden zullen we bij het lustrum niet reppen. De leden betalen een geringe contributie, en verder..... Maar degenen die op de hoogte zijn van de subsidie die een ope-aar-bezoeker in Amsterdam geniet, zou van de bedragen heus niet opzien.

Rest nog de opmerking dat 'n gerieflijk lokaaltje niet aanwezig is, en dat de schoollbanken wel eens hard vallen.

Derhalve: "Ga door".

DUM.

LAAT

CULTURA

OOK EENS AAN UW

KENISSEN ZIEN

OOK VOOR HEN HEBBEN

WIJ EEN EXEMPLAAR.

DANK U.

De enigste Drycleaning op Aruba is
SUPERCLEANING - 5194 (2 lijnen)

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

FEBRUARI 1955

No. 11

Circus Europa

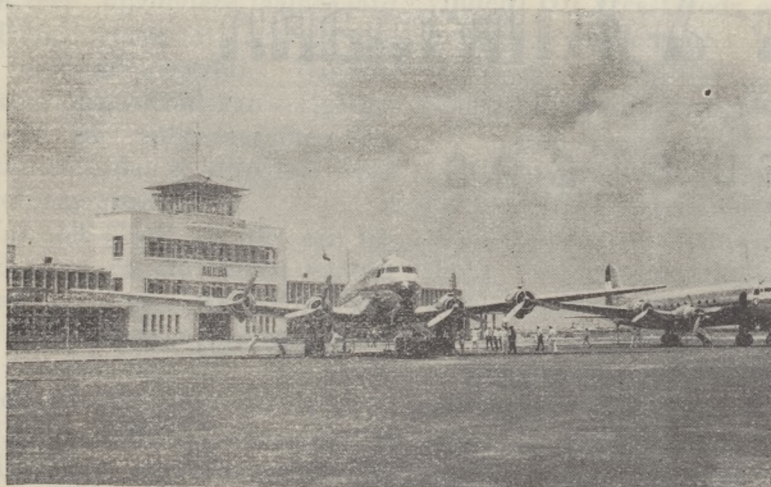
In 't grote circus met de vele masten,
de tweede arena's en het blaasorkest;
met paarden, leeuwen, tijgers en de rest,
zijn U en ik de dagelijkse gasten.

We zien er Mendès-France aan de trapeze,
De Gaulle bezweert het Russisch slangenbroed,
Légendre tovert uit zijn hoge hoed
lekken en gaten in 't défensie-wezen.

Daar steigert door de Oosterse arena
het witte vredesros van Malenkov;
in een gedurfde stunt toont Molotov
de strijd tussen een duif en een hyena.

Op het „moment suprême” sluit men zijn ogen,
de trommel roffelt — stort het dak in puin?
Dan staan de grote vier, hoog in de circuskruin
het koude zweet van hun gelaat te drogen.

A. C.
"De Linie"

Luchthaven Dakota, Aruba

Redactie: J. J. STAM
Druk: GENERAL PRINTING

INHOUD

Circus Europa	blz 3
Guillaume van der Graft ..	blz 5
Het Residentie-orkest in het Concertgebouw	blz 9
Cultura voor de Jeugd .. .	blz 10
Van de Volksuniversiteit ..	blz 12
Filmiga nieuws	blz 14
Jacques Fath	blz 15
Rhythm-Dansschool	blz 16
Arubaanse Muziekschool ..	blz 17
Heet van de Naald	blz 19

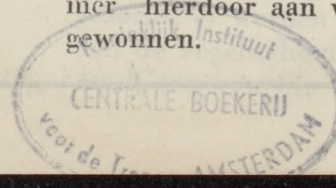
REDACTIONELE ONTBOEZEMING

Moeilijkheden met de copy zijn er de oorzaak van dat deze keer gebruik moest worden gemaakt van een reeds lang verkregen recht, copy van het Katholieke Weekblad "De Linie" over te mogen nemen.

Waar dit gebeurde is dat steeds vermeld. Helaas moest daardoor copy van de Sticusa een maand blijven liggen, het kon nu eenmaal niet anders.

Vanaf deze plaats onze hartelijke dank aan "De Linie" en wij zijn er zeker van, dat dit nummer hierdoor aan waarde heeft gewonnen.

S.

Spritzer & Fuhrmann

JEWELERS

ORANJESTAD
PHONE 1320

SAN NICOLAS
PHONE 5014

ARUBA
NETHERLANDS ANTILLES

Guillaume van der Graft-bezeten van de taal.

In elk gedicht van Guillaume van der Graft gebeurt iets. Als het weinig is, dan is er in de taal alleen een opvallende wending, 'n spel met woorden en hun betekenissen, een schertsende dubbelzinnigheid, een charmante buiteling, een felle kerf; als het veel is, is er bovendien een praegnante ervaring, erotisch, vaderlijk of religieus. Maar het gebeuren in de taal is altijd primair. De eigenlijke betekenis ligt nooit in het psychologische of in de gedachte alleen:

Geloof je met je hart?
ik geloof met de taal.

Daarom hebben we te doen met een echt dichter. De taal maakt het hem pas mogelijk te leven en bepaalde dingen te beleven en ze levend te assimileren. Hij is bezeten van de taal. Zijn gedachten zijn diep, wijd, veelzijdig; zijn gevoelens ontwaken onophoudelijk in en aan alle ervaringen van het moderne leven. Dat heeft hij met duizenden gemeen, maar zijn taaldrift maakt hem tot een bijzonder, een gezegend mens, een verschijning, die ons gelukkig maakt. Hij is ons niet slechts vertrouwd omdat hij ons de woorden uit de mond neemt, die we hadden willen zeggen, maar omdat hij woorden in onze mond legt, die wij niet hadden kunnen vinden. Het is of hij daardoor allerlei uitingen mogelijk maakt. Deze zeer bijzondere taalbegaafdheid maakt hem tot een tolk van een moderne generatie. Hij formuleert ongevormd aanwezige gevoelens met zulke accenten en rhythmten, dat ze daardoor pas beleefbaar worden.

Van der Graft is niet een bevrijd mens en zijn kunst bereikt tot nu toe geen seraphische hoogten. Hij is modern, gecompliceerd van wezen, niet stil eenvoudig, direct, lucide. Maar hij is ook niet echt verveeld, vermoeid of cynisch. Zijn scherp en snel intellect is niet zelden gevaarlijk snel en scherp - doet zijn verzen in

tallose facetten flikkeren, de emoties wisselen vlug en capricieus, zijn fijn gehoor speelt met verrassende klankcombinaties in rijm en binnenrijm. In zijn geest combineert zich het gegeven van de moderne levensvormen met de bezinning op aloude waarden. Hij kan verzinken in meerdere verleden tijdperken maar hij kan en wil zijn moderne mentaliteit niet wegvermommen. Het verleden dient hem niet om er een indirecte rol in te spelen. Hij beleeft het ten volle als contrast. Hij idealiseert het niet, beklagt het, beschuldigt het soms. Het is doodgelopen, doodgeleefd. Het verleden maakt in Vianen de pas op de plaats. Een romantisch dromer kan hij dus niet worden; deze vlucht of troost is hem niet toegestaan. Hij moet, nerveus levend in het heden, dáár en nergens elders antwoord en houvast vinden. Hij vreest voor een ingehouden levenstempo:

maak mij eenzijdig en gespannen.

Als in hem eruditie, psychologisch zelfbesef, religieuze hartstocht, samengaan, kan er een gedicht worden gemaakt van een argeloze inzet, maar meteen tot het monumentale zich verwijden- de klank, een onvergetelijk beeld, waarin vele kleine motieven in lichte beweging de tragische grondgedachte om wervelen:

.....

Al mag men Van der Graft als

dichter niet allereerst benaderen om de inhoud van zijn werk, dat wil niet zeggen, dat deze inhoud minder belangrijk zou zijn. Integendeel: zijn gedachten zijn even gespannen als de vorm der taal. Ze zijn even "modern".

In enkele lekespelen, die nog niet gepubliceerd zijn, heeft hij, in de lijn van Nijhoff, maar met veel minder strakke bijbelse binding, in een bloeiende allegorie een nieuwe vorm van prediking getracht te vinden. Geestige chansons vormen een lofwerk om de pagina:

.....

Tot dergelijke overwegingen brengt hem de parabel van de vijf wijze en vijf dwaze maagden. Men moest vrezen, dat vele Christenen en niet-Christenen vreemd zullen staan tegenover zijn gedachten. Men krijgt in hem te maken met een Christendom, dat in allerlei opzicht voor de bestaande (Nederlandse) Christenheid vreemd is in zijn radicalisme en universaliteit, zijn originele, gewaagde expressie, zijn onomzichtigheid. Het is vervuld van oeroude bijbelse grondbeseffen, ook daar waar men geen enkele bekende of vertrouwde of gewantrouwde klank aantreft: zonde, schuld, verworpenheid, angst, geloof, hoop.

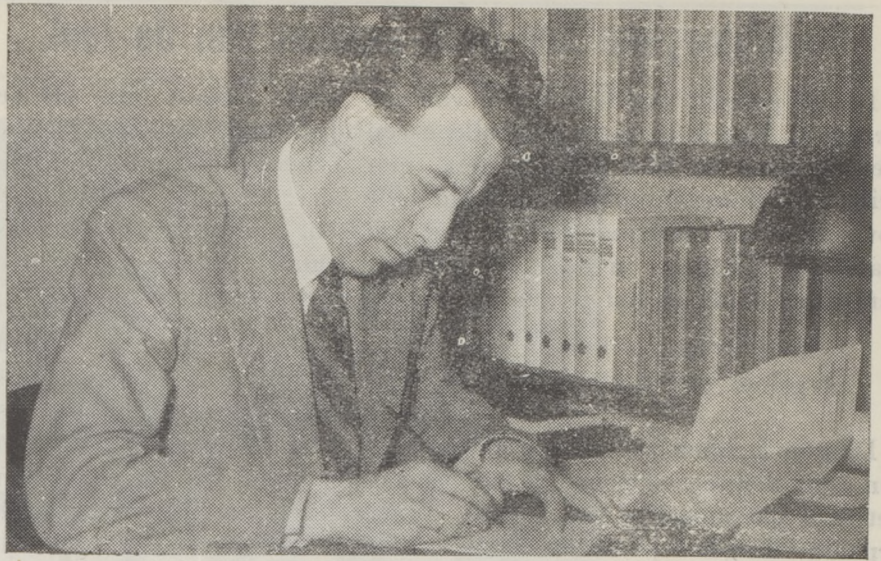
.....

Zijn verzen kunnen vervuld zijn van Christus, maar zonder dat diens naam genoemd wordt. Op anonyme wijze is Hij tegenwoordig.

Wij drukken hierbij een gedicht af, dat daarvan een opmerkelijk voorbeeld geeft: Vragenderwijs. In dit gedicht wordt overal in de schepping naar antwoord gezocht: er worden vragen gesteld aan de vogels, bomen en het water. Geen van die kosmische ele-

menten geeft antwoord. En plotse-ling - het schijnt allereerst een vondst van 't rijm - op de wanhopige vraag: wat isser dan, wat isser dan? tekent zich een gestalte af, een naamloze visserman, die met al deze elementen blijkbaar niets te maken heeft, de grote Visser, die het water (der reiniging) onder zijn voeten heeft, en de boom, (van het kruis) op zijn rug draagt en de vogel op zijn hoofd. In de schemerende contouren van het sobere gedicht herkennen wij de oude symbolen van zondvloed, doop, kruis en Geest. Merkwaardig: de taal heeft het spoor gewezen!

Van der Graft bespeelt een "lyra non Davidica". Wie aanneemt, dat een gelovend mens zo gemakkelijk thuis en tevreden is

Guillaume van der Graft — bezeten van de taal

Residentie-orkest in het concertgebouw

je — Vlak voor de inzet zijner jubileumconcerten heeft het 50-jarige Residentie Orkest onder leiding van zijn dirigent Willem van Otterloo een aantal concerten gegeven in het Concertgebouw te Amsterdam. Zulks ter vervanging van het uithuizige Concertgebouworkest. Een zware taak! Maar toch óók een dankbare taak vanwege de zo gelukkig uitgevallen acoustiek der grote zaal van het beroemde Gebouw. De voortreffelijke kwaliteiten van het jubilerende orkest en zijn huidige leider heeft men volop kunnen waarderen. Zo onder meer de veelzijdigheid van hun répertoire en de ordelijke afwerking in de uitvoeringen.

Ofschoon welhaast geëvenaard door de indrukwekkende uitvoering van Schumann's ouverture

Vervolg pag. 9

in de gegevens van het leven, zal zich verwonderen als hij in dit werk de moderne verwarring aantreft in klacht, spot, weer. Voortdurend komt men woorden tegen als onbehuisd, onvoldaan, gebrokenheid. De dichter voelt zich tegenover de vrede van het dorp een vreemde

Dit "crazygevoel" heeft hij nog nader omschreven:

en ik sta weer een beetje wrevelig apart en als altijd een beetje crazy.

.....

Maar al kent hij de bezoeking van deze stemmingen, hij blijft toch niet steken in wanhoop en walging, er brandt in hem een heimwee en hartstochtelijke verwachting. Hij zoekt in het heden een doorwaadbare plaats in een verraderlijke stroom

In de bundel 'Landarbeid', die het dorpsleven zal beschrijven, kan hij slechts tot deze gedichten komen via een uitvoerig gedicht op Amsterdam: hij benadert het dorpsleven als een stedeling en het wordt dan ook allesbehalve een idylle. De pastorie van Mastland is wel uitgewoond. Het dorp wordt gezien in zijn daemo-

nische gemoedelijkheid. Het leven ligt in een woeste slaap. De vrede graast onder een koepel met dreigende wolken. De hengeleer in de Voorstraat zit met zijn schedel in de bolhoed van de maan en vist Noach's duif en Jona's vis. Midden in het leven komen de tekenen van een overzijdse herkomst. In dit dichtwerk spelen de dieren hun wonderlijk spel en de kinderen maken verrukkelijke reizen. De stad gaat een "dies irae" (dag van gericht) tegemoet en in het dorp "loopt de stilte op alle dagen". In talloze vormen wenkt, dreigt, waarschuwt de vernieuwing, een laatste, een eschatologie.

Ik hoop niet dat deze dichter omdat hij van water en dood spreekt, door de critiek terstond zal worden gedoodverfd met een "moedercomplex". Welmenende hygiënist schijnen het nodig te vinden om dichters als jonge katten in het geboortewater te verdrinken. Ik heb binnen een zeer kort tijdsverloop zo reeds Lodeizen en Nijkoff zien drijven.

E.L. Smelik

De Wijsheid is een vrouw,
dat staat in de Spreuken geschreven,
de wijsheid is een vrouw,
zij is niet na te streven -
leven en laten leven
is alles wat zij wou,
de wijsheid is een vrouw.

De Dwaasheid is een dame,
zij heeft een ponteneur,
de dwaasheid is een dame,
zij gaat te kust en te keur,
zij staat aan elke deur
met ogen als reclame,
de dwaasheid is een dame.

HET ORGELCONCERT

Wij speelden in de orgelpijpen,
hadden ons eerst verscholen in de kerk.
Ik was het liefst van al het volle werk,
maar dat ligt voor geen dichter voor het grijpen

Dus koos ik het pedaal, maar zij wou zachter
en hoogerop en werd een flûte d'amour.
Zo speelden wij een voorspel, ik liep stoer
voorop en zij bedeesd erachter.

Ik hoorde haar het speelterrein verkennen
met spitse treden over 't orgelfront.
Ik zag bezonken in het rond,
toen kwam zij eensklaaps naar beneden rennen.

en naderde tot op een paar octaven.
Niet dichter, want zij was een fluit.
Sinds draag ik op de handen haar geluid
en speel een fors koraal boven de graven.

De eeuwige sneeuw is onteigend,
door steenkolengruis bedolven,
de regenboog uitgelekt
tot een olievlek op de golven.

men schiet maar zijdelings op als een kreeft
en houdt zich zo voortdurend op de helling.
En alles is of alles is geweest.
Wat er gebeurt, gebeurt als een herhaling,
ik ben een pop, getekend uit verveling,
loop naast mijn lichaam en denk naast mijn geest

VRAGENDERWIJS

Ik vroeg het aan de vogels
de vogels waren niet thuis

ik vroeg het aan de bomen
hooghartige bomen

ik vroeg het aan het water
waarom zeggen ze niets
het water gaf geen antwoord

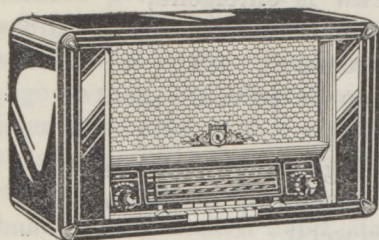
als zelfs het water geen antwoord geeft
hoewel het zoveel tongen heeft
Wat is er dan

Wat is er dan
er is alleen een visserman

die draagt het water
onder zijn voeten
die draagt een boom
op zijn rug
die draagt op zijn hoofd een vogel.

GUILLAUME VAN DER GRAFT

Vergeet niet op Dinsdag . en Donderdagavond af te
stemmen op onze Radio - programma's over Radio Kelkboom.

ERRES RADIO KY 549

Er is maar één **ERRES**

ZO **JUIST** ONTVANGEN

Het allernieuwste dat op Radiogebied verkrijgbaar is,

de **ERRES KY549T**

- * 5 BANDEN MET DRUKKNOPSYSTEEM
- * 9 LAMPEN MET 14 FUNCTIES
- * 2 LUIDSPEKERS VOOR LAGE EN HOGE TONEN 10" EN 7"
- * INGEBOUWDE DIPOLE ANTENNE
- * DRAAIBARE FERRIET ANTENNE
- * TREK-DRUK UITGANG
- * HOGE TONEN REGELAAR
- * BESS REGELAAR

EEN ERRES TOESTEL ZOALS ER NOG GEEN OP ARUBA VERKRIJGBAAR IS.

KOMT U EENS PRATEN OVER DE AANTREKKELIJKE **ERRES**
BETALINGS VOORWAARDEN
VOOR UW OUDETOESTEL ONTVANGT U DE PRIJS DAT HET WAARD IS.

VOOR SERVICE KOOPT EEN **ERRES**

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD. — CASA ELECTRONICA — SAN NICOLAAS
J. M. KELKBOOM — ORANJESTAD

Ze Komen binnenkort weer, de
NIEUWE *Supermatic*

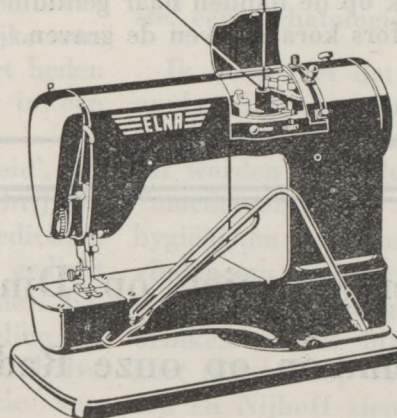
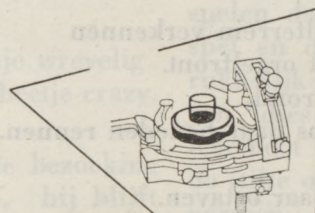
Zulk een naaimachine heeft U nog
nimmer gezien!

Werkelijk vol-automatisch!

Bezoekt onze show-room en vraagt eens een
demonstratie, zonder enige verplichting

WESTBEST

Kruisweg / Steenweg - ORANJESTAD - 1128

RESIDENTIE-ORKEST IN HET CONCERTGEBOUW

Vervolg van pag. 6

Manfred, was toch het onbetwistbare hoogtepunt van dit Haagse intermezzo in het Concertgebouw de ongeëvenaarde vertolking van Diepenbrock's *Electra* - muziek volgens de suitelezing voor concertgebruik van Prof. dr Eduard Reese in de matinée van Zondag jongstleden. Alle mogelijkheden voor het aanvaarden van deze toneelmuziek in de concertzaal waren in de uitvoering met overtuigend resultaat uitgebuit.

De soliste Dame Myra Hess heeft ditmaal slechts 'n „moreel” succes behaald: de grote kunstenaar was in de bres gesprongen voor de „zwakke” Beethoven van het zgn. „Tweede” Pianoconcert, dat enkele jaren na zijn ontstaan en gelijktijdig met het zgn. „Eerste” (Opus 15) in druk verscheen

als Opus 19. Pleidooien voor dit jeugdwerk zijn in het Concertgebouw reeds gehouden omstreeks 1935 door een Franse soliste in samenwerking met Pierre Monteux, in de Beethovencyclus 1942 door Willem Andriessen in samenwerking met Willem Mengelberg, in Januari jongstleden door de Engelse solist Solomon in samenwerking met Kubelik. Doch wij onderschrijven het afwijzend oordeel van Beethoven's jongste biograaf van betekenis: Paul Bekker.

Herman Krebbers en Theo Olof, die beurteling als eerste concertmeester van het Residentie Orkest fungeren, traden beiden op als solist resp. met het Violconcert van Brahms en het Vijfde van Mozart. Bijzondere vermelding verdient ook de accurate uitvoering van Saint-Saëns' attractieve Derde Symfonie (met orgel), die onallegaagse eisen

van precisie stelt. Niet minder respectabel was de uitvoering van Strawinsky's Petrouchkasuite volgens de oorspronkelijke lezing; maar onze herinnering aan de nieuwe versie uit 1947 van Strawinsky zelf, zoals wij die leerden kennen in uitvoeringen van het Concertgebouworkest onder Pierre Monteux en Ferenc Fricsay, is door dit besluit van de Haagse staggione niet weggewist. De nieuwe versie verdient onder meer krachtens haar klankhelderheid de voorkeur.

De Linie.

Voor advertenties in
Cultura
wende men zich
tot de Heer
D. LUGO
Tel. 1 0 5 8

Verlicht Uw huis helder. Het is niet duur

Hieronder volgt een kostenvergelijking voor een gezin van 5 personen, dat de avond gezellig thuis doorbrengt. Deze familie meent terecht dat de kosten voor een goede verlichting zeer zeker gewettigd zijn in vergelijking met de 8 maal zo hoge kosten voor de bescheiden geneugten van deze avond.

ALGEMENE KOSTEN:

5 koppen koffie	f. 0.40	
5 soft drinks	f. 0.55	
10 sigaretten	f. 0.25	f. 1.20

VERLICHTING:

1 tafellamp	100 W.	
1 schemerlamp	40 W.	
1 leeslamp	60 W.	
	200 W., gedurende 5 uren	f. 0.15

Franz Schubert,
1797 - 1828

Franz Schubert werd geboren op 31 Januari 1797. Zijn vader was onderwijzer in een voorstadje van Wenen. Reeds op jeugdige leeftijd leerde Franz vioolspelen en werd een tijd later naar een zekere Meneer Holzer gestuurd om zangles. Omdat de jonge Franz zo'n mooie stem had werd hij aangenomen als "Sängerknabe" van de hofkapel. Daar kreeg hij les van Salieri, die ook bekend geworden is als leermeester van Beethoven en Liszt.

Toen hij zijn mooie jongensstem kwijtraakte omdat hij de haard in de keel kreeg, kwam hij weer thuis. Hij ging studeren voor hulponderwijzer, niet omdat hij dat zo'n mooi beroep vond, maar om vrij te zijn van militaire dienst. Spoedig schreef hij zijn eerste liederen en volgden andere grote werken. Ondanks al die prachtige liederen en andere composities heeft Schubert het zijn hele leven lang erg arm gehad. Zoals zo vaak het geval is geweest met de grootmeesters der muziek, vond ook Schubert maar weinig eer en roem in zijn leven. Een goede betrekking bij een orkest of bij een theater kon hij niet krijgen en hij moest leven van zijn muzieklessen en van de opbrengst van zijn composities. Een enkele keer was dat wel eens de moeite waard en kon hij zijn schulden betalen. Want hoewel hij erg sober leefde, moest hij door gebrek aan contanten wel schulden maken. Franz Schubert stierf tenslotte aan de typhus op een leeftijd, waarop veel andere mensen pas echt beginnen te leven. Dit verklaart ook zijn grafscript, waarvoor de dichter Grillparzer deze woorden schreef: "De

dood begroef hier een rijk bezit, doch nog schoner verwachttingen." Van de talloze liederen wil ik hier noemen: Erbkönig, Heidenröslein en de liederbundels; Die schöne Müllerin en Die Winterreise. Verder schreef Schubert Symfonieën, (Unvollendete), pianomuziek (sonaten en kleine stukken, die de naam Impromptu, Wals en Moment musical dragen) en kamermuziek (kwartetten, trio's,

Sprookje van Grim.

De Bremer Stadsmuzikanten.

Er was eens een man, die een ezel had. De ezel werd oud, en de baas dacht er over hem af te danken. De ezel had dit wel in de gaten en maakte zich uit de voeten. Hij trok naar Bremen. Want daar kon hij nog wel een heel goede stadsmuzikant worden, naar hij dacht. Toen hij een flink eind gelopen had, zag hij opeens een jachthond langs de weg liggen, hijgend en steunend als iemand, die zich buiten adem gelopen had.

Zeg, wat lig jij daar te hijgen? vroeg de ezel.

Ach, antwoordde de hond droevig, nu ik oud wordt en iedere dag zwakker en nu ik niet meer zo goed kan jagen, wil mijn baas mij doodmaken. Nu ben ik weggelopen. Maar waarmede moet ik nu m'n brood verdienen?

Weet je wat, zei de ezel, ik ga naar Bremen om daar stadsmuzikant te worden. Ga met me mee, en kom in het orkest van de stad. Ik speel op de fluit, en jij slaat de pauk.

Dat vond de hond een mooi idee, en samen trokken ze verder naar Bremen. Het duurde niet lang, of langs de kant van de weg zagen ze een kat zitten, die treurig voor zich uit staarde.

Wat is er met jou gebeurd, oude snorrebaard? vroeg de ezel?

Wie kan vrolijk zijn, als alles hem tegenloopt, antwoordde de kat. Omdat ik op leeftijd gekomen ben, mijn tanden bot geworden den zijn, en ik liever achter de kachel zit, dan de hele dag achter muizen te jagen, wou de

Forellenkwintet, enz.)

Dank zij de gramfoonplaat kunnen wij hier op Aruba ook heel veel muziek van Schubert beluisteren en er van genieten. En mocht je nog meer over deze grote musicus willen weten, lees dan eens het mooie boek dat Dr. Helene Nolthenius over Schubert heeft geschreven, speciaal voor jonge mensen. Het draagt als titel: Onvoltooide Symphonie.

J. S.

vrouw mij verdrinken. Maar ik heb gauw de benen genomen. Nu is echter goede raad duur. Wat moet ik nu beginnen, om niet van honger om te komen?

Ga met ons mee naar Bremen. Jij kunt immers 's nachts prachtig zingen. Dan kun je daar stadsmuzikant worden.

Dat kat vond dat een prachtig plan, en ging aanstonds mee.

Even later kwamen de vluchtelingen voorbij 'n hoenderhof. Op de muur zat een haan oorverdovend te kraaien.

CULTURA VOOR DE JEUGD

Hé daar, zei de ezel, je gekraai gaat ons door merg en been, wat is er aan de hand?

Wel, antwoordde de haan, vandaag moest de boerin wassen, en daarvoor had ik mooi weer voor-speld. Wat is mijn beloning? Morgen komen er gasten, en nu moet de keukenmeid mij vanavond de nek omdraaien en soep van mij koken. En nu kraai ik nog eens voor het laatst uit volle borst.

Doe niet zo dom, haan, zei de ezel en ga met ons mee naar Bremen, in plaats van je de nek te laten omdraaien.

Daar had de haan wel zin in. En ogen zij met vieren op weg.

Maar intussen werd het al donker, en ze waren nog lang niet in Bremen. Toen zij bij een groot bos kwamen, besloten zij daar te overnachten. De ezel en de hond gingen onder een hoge boom liggen, de kat op een van de takken, terwijl de haan naar het bovenste topje vloog. Want daar voelde hij zich pas veilig. Voor hij insliep keek hij eerst nog eens in alle richtingen rond, om te zien of er nergens onraad was.

Heel in de verte zag hij een klein lichtje branden, en hij riep tegen zijn kameraden, dat er in de buurt een klein huis moest zijn, want hij zag duidelijk het verlichte raam.

Wel, wel, zei de ezel, dan moeten we daarheen. Want het hotel waar we nu slapen is niet zo erg best.

En zo gingen ze weer op weg, in de richting van het licht. Bij iedere stap werd het groter, totdat ze zich tenslotte bevonden voor een hel verlicht rovershuis. De ezel, die het grootste was, sloop naar voren, en gluurde door het

venster naar binnen.

Wat zie je daar, Gruawtje, vroeg de haan.

Een gedekte tafel, met heerlijk eten en drinken er op, zei de ezel likkebaardend. De rovers zitten er omheen, en laten het zich goed smaken.

Dat zou voor ons ook wel iets zijn, zuchtte de haan.

Ja, zaten wij daar ook bij, bromde de hond.

En de dieren overlegden met elkaar, hoe ze het zouden aanleggen om de rovers het huis uit te jagen. Eindelijk hadden ze een mooi middelje gevonden.

De ezel zou met zijn voorpoten op de vensterbank gaan staan, de hond moest op de rug van de ezel klimmen, de kat boven op de hond, en ten laatste zou de haan weer op de kat vliegen, en op haar kop gaan zitten. Toen dat allemaal gebeurd was, begonnen zij op een teken van de ezel opeens muziek te maken: de ezel balkte, de hond blafte, de kat miauwde en de haan kraaide.

Toen stormden zij plotseling allemaal tegelijk 't vertrek binnen, zodat de ruiten rinkelden. De rovers sprongen verschrikt op bij dit ontzettend lawaai, dachten niet anders dan dat er een spook binnen gekomen was en vluchtten in dodelijke angst het bos in. Toen zetten onze vier vrienden zich om de tafel, zochten het lekkerste uit wat er te vinden was, en aten alsof ze in geen weken iets gehad hadden.

Toen ze genoeg gegeten hadden, deden zij het lichtje uit en zochten allemaal een slaapplaatsje uit zoals hun dat het beste beviel. De ezel ging languit op de grond liggen, de hond achter de deur, de kat bij het vuur, en de haan

ging in de hanebalken zitten. Wel-dra sloepen allen in. Toen het over twaalfen geworden was, en de rovers uit het bos zagen, dat er in hun huis geen licht meer brandde en er alles rustig geworden was, zei de hoofdman: We hadden ons niet zo bang moeten laten maken door wat lawaai, kom, laten we naar huis gaan, en kijken wat er eigenlijk gebeurd is.

Een van de rovers, die vooruit gestuurd was, vond alles stil, en ging naar de keuken om licht aan te steken. Toen hij de gloeiende vurige ogen van de kat zag dacht hij dat dit gloeiende kooltjes waren, en wilde er een lucifer bij aansteken. Maar daar was de kat niet van gediend. Die vloog hem in het gezicht en krabde hem onbarmhartig. De rover schrok daarvan zo geweldig, dat hij de achterdeur uit wilde vluchten.

Maar de hond, die daar lag, sprong plotseling op en beet hem in zijn been. En de ezel gaf hem een flinke trap met zijn achterpoot. De haan die van al dit lawaai wakker geworden was, liet ineens vanuit de hanebalken een vrolijk "kukelekuuuu!" horen.

Toen liep de rover zo hard als hij maar kon naar de hoofdman terug en zei: Neen, maar in dat huis is op het ogenblik een afschuwelijke heks, die me aangevlogen is en met haar lange nagels in het gezicht gekrabd heeft en voor de deur staat een man met een mes, die me in mijn been stak. Op de binnenplaats ligt een zwarte draak, die me met een knots geslagen heeft en boven op het dak zit de rechter, die luidop riep: Breng die schelm hier bij mij, pak hem! Nou, u begrijpt, ik maakte dat ik wegkwam.

En de rovers waagden het niet meer, dat huis binnen te gaan. En onze vier Bremer stadsmuzikanten hadden het zo naar hun zin, dat zij er nooit meer uit wilden.

VAN DE VOLKSUNIVERSITEIT

Op 18 en 20 Febr. j.l. hield Prof. Donkersloot onder auspiciën van de V.U. een tweetal lezingen getiteld: Heeft de roman nog toekomst? en De Werkelijkheid der poëzie. De geleerde spreker begon zijn eerste lezing met een historisch overzicht van de verschillende verschijningsvormen van de roman. De Ilias en de Odyssee passeerden de revue en uit de middeleeuwen werden de Ridderromans genoemd. Vervolgens kwamen de eerste romans in de vorm die ons vertrouwd is. (Richardson in Engeland) En tenslotte arriveerden we dan via de grote vertellers van Engeland (Dickens), Frankrijk (Balzac) en Rusland (Dostojewski) bij de moderne roman-fleuve (Romains-Martin du Gard).

In deze vorm van de roman constateerde de spreker de tekenen van ontbinding, die het genre bedreigen. Dit is dus een bedreiging van binnenuit. Er zijn echter ook bedreigingen van buitenaf. De levensomstandigheden zijn veranderd, er zijn andere vormen van ontspanning (radio, film, televisie), de maatschappij wordt meer en meer gemechaniseerd. Tot een definitieve slotsom kwam de spreker niet. Wel besloot hij met enkele opmerkingen, waaruit men zou mogen concluderen, dat er altijd wel mensen gevonden zullen worden, die geboeid worden door het wonder van het verhaal.

In zijn tweede lezing (De werkelijkheid der Poëzie) begon Prof. Donkersloot met zich af te vragen of zijn titel geen paradox inhield. Immers voor velen is de poëzie juist niet "de" werkelijk-

heid. Hij beantwoordde deze vraag met de opmerking, dat er over de werkelijkheid ook wel verschil van mening kan bestaan, als men haar theologisch of wijsgerig beschouwt. Vervolgens poneerde hij de stelling dat de poëzie haar eigen werkelijkheid heeft en in dit verband citeerde hij de uitspraak van Verwey, dat Poëzie is: ons gevoel van de werkelijkheid, ontdaan van tijdelijkheid en toevalligheid. Dit werd dan geïllustreerd met enkele Middeleeuwse gedichten (Ghequetst ben ick van binnen-Egidius waer bestu bleven? en enkele citaten uit de Ilias en de Odyssee)

Tot de middelen, die de dichter bezit om zijn werkelijkheid uit te beelden rekende de spreker dan de "ver"-beelding, waarbij vaak 't wonderlijk verschijnsel zich voordoet, dat ze als 't ware gevangen is in het woord van de dichter. Het zou niet anders en niet beter gezegd kunnen worden. Daarnaast is er het vermogen van de dichter om associaties te maken, die voor de hand liggen en daardoor een verrassende en trefende werking hebben. (Marnix Gijsen: Met mijn erf voor in de bankkluis) Bovendien gaan ook de gewoonste dingen glanzen, wanneer het licht der poëzie ze beschijnt. Zei Gorter niet: Er is iets dat bekoort in ieder ding? Tenslotte ziet de dichter meer. "Ik heb een ceder in mijn tuin geplant", zeg Han Hoekstra, "Gij schijnt hem niet te willen zien". Al deze middelen en vermogens versterken het enthullende licht waarin de poëzie de werkelijkheid plaatst en misschien is dit nog het diepzinnigst, dat deze onthulling zich voltrekt in en

door het edele spel van rythme en klank. Het thema van de eerste lezing werd uiterst summier en schools behandeld. Wij hadden dan ook de indruk, dat het gehoor zich nog gaarne wat verder had laten leiden in de gebieden, die de spreker ontsloot, gebieden die in de Antillen vaak weinig betreden zijn. Het blijft natuurlijk moeilijk een enigszins bevredigend verslag van dergelijke bijeenkomsten te schrijven, daar ook de hele sfeer waarin alles zich afspeelt, van groot belang is. Dit geldt zeer zeker voor de tweede lezing, waarin Prof. Donkersloot de gedichten, die zijn betoog illustreerden, voorlas. Dit voorlezen gebeurde op een uiterst sobere, maar zo indringende wijze, dat de gedichten als het ware opnieuw ontstonden. Samenvattend kunnen we zeggen, dat we Prof. Donkersloot en de V.U. dankbaar mogen zijn voor het schoons, dat zij ons boden.

W.

VOLKSUNIVERSITEIT ARUBA

Ten behoeve van de toehoorders van de lezing van Drs. Goslinga over "Caracas, Stad van de Rode Daken" geven wij nog de titels van de werken die de spreker aangehaald heeft. Deze boeken zijn te bestellen bij Fa. de Wit. Ramon Diaz Sanchez: Guzman, Elipse de una ambición de Poder. Rondon: Guzman Blanco, el autócrata-civilizador.

Cova: Bolivar, el Superhombre.

Guzman Blanco.

Carreño: Vida anecdótica de Venezolanos

Geen betere Scotch Whisky dan

Red Hackle

WAAROM DRINKT MEN HIER OP ARUBA VEEL
BED HACKLE?

OMDAT RED HACKLE HEERLIJK VAN SMAAK IS
EN BOVENDIEN DE ANDERE DAG U GEEN
"KATER" BEZORGT

AGENTE :

Mario S. Arends Inc.

ORANJESTAD

SAN NICOLAS

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

GENERAL STORE

C. L. JULIAO

HENDRIKSTR. 1 -- O'STAD

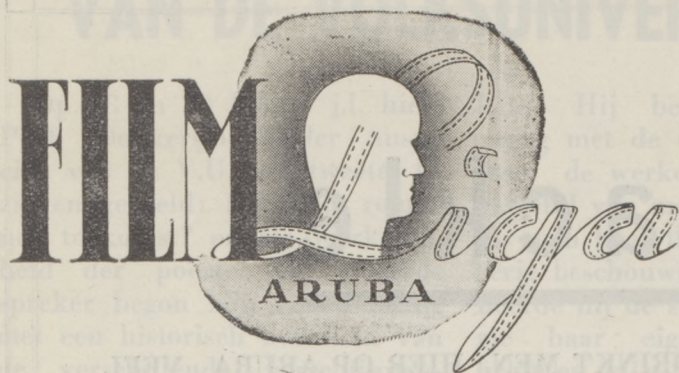

Goede elektrische apparaten

en materiaal tegen betere

prijzen en de beste service

Beleefd aanbevelend.

"ALLES IS VERGEVEN
EN VERGETEN."

In Februari zal onder auspiciën van de Filmliga de bekende film "Alles is vergeven en vergeten" vertoond worden. Aan de Telegraaf ontleenden wij de volgende critiek aangaande deze film. Sacha Guitry is de cynicus bij uitnemendheid als dat laatste woord tenminste gebruikt mag worden in dit verband. Maar niet zo zeer zijn cynisme dan wel zijn spiritualiteit stempelt hem tot een Franse nazaat van Oscar Wilde, een wat wildere uitgave, want de uitermate uitbundige comedietjes vloeien hem bij de vleet uit de pen en worden meesal fluks van de planken op het celluloid gebracht.

Zijn de gevallen niet al te frans en niet al te veel dialoog, dan mogen wij zo nu en dan van een celluloidversie profiteren. Zoals U weet wordt bij Guitry nooit de deugd, altijd de ondeugd beloond. Klassiek blijft daarbij "Le Roman d'un Tricheur," geschreven, geregisseerd, gespeeld "par moi-meme", waarvan men het begin nooit zal vergeten. De spruit uit een groot gezin, die centen uit de winkellade

heeft gestolen om knikkers te kopen en voor straf niet mee mag eten van de heerlijke champignons. De hele familie sterft aan paddestoelenvergiftiging en men ziet het kereltje achter een stoet van lijkwagens naar het kerkhof dribbelen.

Ook in "Alles is vergeten" wordt de ondeugd beloond. Ook hier doet Guitry ten volle mee, al laat hij het spel in de bekwame handen van Michel Simon, die hij geestig en met veel bravour introduceert.

Michel Simon is Paul Braconnier, een eenvoudig dorpsbewoner, die het te kwaad heeft met zijn kwaadaardige echtgenote. Het mens heeft de beschikking over een verschrikkelijk humeur en maakt daar een overvloedig gebruik van. Zij is bovendien de halve dag van de wijn in de olie en is druk doende moed bijeen te drinken om haar Paul uit de weg te ruimen.

Van deze afschrikwekkende echt krijgt men een typisch Guitry-beeld: het echtpaar aan de dis, grauwend, snauwend, brommend, kwade blikken werpend, een hap Strindberg, maar dan via de radio opgediend met het lif-lafje van een Franse chansonnière die over de liefde zingt. Het is bijna navrant cabaret.

Via dezelfde radio komt Braconnier op een idee. Hij hoort het interview met een advocaat, die zijn honderdste vrijspraak viert. De man maakt onderscheid tussen "meurtrier" en "assassin" en weet op wonderlijke wijze moordenaars te doen terugkeren in de maatschappij. Braconnier ziet er iets in. Hij spoort naar Parijs zoekt de advocaat op en zegt: "Ik heb mijn vrouw vermoord. Wilt U mij verdedigen?" Enfin, de advocaat gaat spits aan het uitpluizen en wikt en weegt door Braconnier een handje geholpen, de verzachtende en bezwarende omstandigheden. Aan de hand hiervan construeert de slimme Braconnier de ideale moord. 's Avonds thuis werkt hij volgens recept en in de rechtzaal staat hij tenslotte zo sterk in zijn schoenen, dat hij het wel zonder advocaat af kan. Alle waarden worden op een geestige manier omgedraaid en de spot is niet van de lucht, maar het gebeurt met "esprit", met een verfijnd gevoel voor situaties en schakeringen.

Het verhaal is geen bijzaak maar toch ook weer geen hoofdzaak. Zonder de geestige nuanceringen zou het niet meer zijn dan een goede vondst. Van Michel Simon ziet men een voortreffelijke rol, maar ook de andere rollen zijn goed "vergeven". Men denkt speciaal aan Germaine Reuver, de pastoor van Jean Duvaleix en de advocaat van Jean Dubecourt. Niettemin slokt Sacha Guitry, ditmaal zonder te spelen, het leeuwendeel van de eer op, een ondeugd, waarvoor wij hem van harte belonen.

JACQUES FATH

De dood van Jaques Fath op 42-jarige leeftijd is een grote slag voor de Franse haute couture. Maar ook in vele andere landen wordt getreurd om het vroege verlies van deze ontwerper. In 1936 nog de jongste couturier van Parijs, was hij na de oorlog de eerste van de „tovenars met de naald”, die een contract aanging met een van de grootste Amerikaanse confectie-fabrieken, Joseph Halpert, en bracht zo zijn exclusieve modellen binnen het bereik van vele vrouwen met een bescheiden beurs.

Maar voor het zover was brak de oorlog uit. Fath was „cannonnier” en moest de naald en het tekenbord verwisselen voor de wapenen. Hij verdiende het Croix de Guerre en de Légion d'Honneur en werd door de Duitsers gevangen genomen op de dag van Frankrijks overgave. Hij ontsnapte echter en heropende zijn Parijse salon. In de donkere dagen die volgden ontwierp hij eenvoudige jurkjes, waarin de Française zich gemakkelijk en sierlijk kon voortbewegen op de fiets — toen nagenoeg het enige vervoermiddel in Parijs.

Na de bevrijding wilden de vrouwen aan beide zijden van de Oceaan het leed vergeten. Jaques was klaar: hij ontwierp elk jaar en elk seizoen een nieuwe collectie met „petites robes” voor overdag en de meest sprookjesachtige avondtoiletten voor de tijd waarin iedere vrouw de nuchterheid en het zakelijke wil vergeten.

Naast een verfijnd ontwerper van vrouwen-dromen, was Fath ook een gewiekst zakenman. Niet alleen begreep hij, dat alleen een alliancie met de confectie-industrie de kwijnende haute couture kon redden, hij leerde ook van de

zakenwereld, dat reclame een van de sleutels is tot succes. Hij zorgde er voor, dat alle kranten wisten welke beroemdheden hij onder zijn klanten telde: de Koningin van Engeland, de Prinses de Rethy, filmsterren zoals: Lana Turner en Moira Shearer. Rita Hayworth kocht eens zeven en twintig Fath-toiletten tegelijk. Elk daarvan kostte haar slechts 150.000 francs. Het was geen wonder, dat de „Musketier Couturier” die begonnen was met 'n kapitaaltje van 1500 francs zich de naam verwierf van „Couturier des Vedettes”.

Zijn studio werd nu behangen met zijde en gehuld in het waas van speciale Fath-parfums. Hij kocht een kasteel, waar hij ieder jaar de uitbundige gastheer was van de grootste beroemdheden op een bal masqué. De champagne vloeide daar als water en de pers kwam wekenlang ruimte te kort om de dwaze manier, waarop de befaamde gasten zich hadden uitgedost, te beschrijven.

Fath's succes creëerde vele legendes over zijn liefde voor rijkdom en schoonheid, maar de ontwerper bleef werken; zijn vak bleef zijn grootste liefde. Hij begon met twintig creaties; met het stijgen van zijn roem verwachtte de mode-wereld er negen honderd per seizoen: eclatante modellen, die zijn nieuwste lijn in meest geprononceerde vorm accentueerden; draagbare jurkjes met alleen de „handtekening” van de meester in een knoop, een bijzonder geplaatste zak, die ge-

reproduceerd konden worden tot in het oneindige.

Fath tekende door en bleef lachen, ondanks het feit dat zijn dokters hem verteld hadden, dat de ziekte waaraan hij leed ongeneeslijk was. De kleine midnettes, die voor hem werkten, apprecieerden zijn grote liefde voor het vak; toen het enige maanden geleden bekend werd, dat alleen een dagelijkse bloedtransfusie zijn leven kon verlengen, ijverden zij voor de kans om toch bloed te mogen geven voor „de baas”, die stervende was. Het mocht niet baten; terwijl zijn knappe mannequins in vele vreemde landen zijn laatste scheppingen vertoonden, stierf Jaques Fath, het slachtoffer van een ziekte waarvoor zelfs de beroemdste dokters die zijn vrouw Genevieve geconsulteerd had, geen geneesmiddel konden vinden.

Genevieve, de trouwe gezellin van het „enfant terrible” van de Parijse modewereld, zal de beroemde zaak van Fath voortzetten. Zij heeft zo lang en zo nauw met haar man samengewerkt, dat zij alle knepen van 't vak kent. De naam Jaques Fath, die toch wel 'n speciaal hoofdstuk in de kronieken van de haute couture zou zijn blijven vormen, zal worden voortgezet en de toekomst zal leren of Genevieve's talenten voldoende zullen zijn om in het rijk van de mode de plaats te handhaven, die haar jeugdig gestorven man daarin had veroverd. P.

De Linie.

TO KEEP HEALTHY AND STRONG,

ask for

Rey de Copas Rum

ONCE TASTED, ALWAYS WANTED

RHYTHMISCHE DANSSCHOOL

Het vorig jaar is in Amerika in de kersttijd een nieuwe versie van het reeds oude ballet "De Notenkraker" opgevoerd, onder leiding van de choriograaf en danser: George Balanchine.

Het verhaal van de Notenkraker speelt zich af in Duitsland, in het jaar 1816.

Het ballet is als volgt:

Eerste bedrijf:

Kleine Clara Stahlbaum en haar ondeugende broertje Fritz proberen door het sleutelgat en door een kier in de deur, in de kamer te kijken, waar hun ouders druk bezig zijn met het versieren van een grote kerstboom.

Clara en Fritz mogen nog niet binnengaan, maar als de gasten arriveren is eindelijk de avond van het Kerstfeest aangebroken.

De kinderen spelen met hun neefjes en nichtjes rond de kerstboom en mogen daarna met de groten de quadriles en polka's meedansen.

Later op de avond als grootvader en grootmoeder komen, begint het uitdelen der cadeautjes. Ook komt de oude heer Drosselmeyer met zijn kleine neefje geschenkjes brengen.

Wat een vreugde heerst er nu onder de kinderen!

Mijnheer Drosselmeyer heeft 3 poppen meegebracht: een harlekijn, een Columbine en een houten soldaatje, die voor de kinderen dansen! Maar het mooiste van alles is een kleine Notenkraker-pop, waar Clara meteen verrukt over is. Zij neemt het in de arm en wil er mee spelen, maar haar jaloerse broertje rukt het van haar weg en gooit 't hard op de grond. De Notenkraker is ge-

broken. Mijnheer Drosselmeyer bindt zijn zakdoek om de "gewonde" plek en de kinderen mogen er nu alleen nog maar naar kijken. In een halve cirkel zitten ze er omheen, op de grond. Ze zijn moe geworden van al het spelen en van opwindning.

De kaarsjes van de kerstboom zijn ook bijna afgebrand en langzamerhand vertrekken de gasten. Clara en Fritz worden naar bed gebracht, doch Clara kan de slaap niet vatten. Op haar tenen loopt ze terug naar de donkere kamer om haar Notenkraker te halen. Ze hoort nog iemand praten en bang dat ze gezien zal worden, verstopt ze zich achter een gordijn en valt van vermoeidheid in slaap.

In haar droom lijkt het of de kerstboom groter en groter word, de takken strekken zich uit naar alle hoeken van de kamer en nu ziet ze ook dat er muizen zijn, maar deze zijn groter dan zijzelf!

Juist als Clara wil wegrennen komt er een regiment houten soldaatjes aan, die de muizen verslaan.

Als zij haar Notenkraker wil pakken verandert deze ineens in een levensgrote jongen, in wie zij Mijnheer Drosselmeyers neefje herkent. Buiten begint het te sneeuwen. Als bij toverslag ligt Clara plotseling in een mooi bedje wat door onzichtbare handen wordt voortgetrokken tot het midden van het toneel.

De kerstboom verdwijnt, de ramen gaan vanzelf open en de sneeuwvlokken dansen naar binnen in het schijnsel van de maan. Tweede bedrijf:

De muziek gaat over in een vlugger tempo. De sneeuwvlokken dansen alsof de wind met hen stoeit; terwijl Clara en de Notenkraker (Drosselmeyer's neefje' die nu gekleed is in een rose fluwelen pakje) toekijken. Dan ineens zien zij de sneeuwvlokken niet meer. De kinderen bevinden zich in een wit bos, bij het goud-rose paleis van de Suikergoed-Fee. 8 Engeltjes kondigen op gouden bazuinen aan, dat de Fee in aantocht is. De Fee danst op hun toe, in haar prachtig rose tenue bestikt met diamanten.

Zij leidt de kinderen naar een bootje, gemaakt van walnoten en samen varen zij naar een platform, waar de kinderen zoveel mogen snoepen als ze willen. Doch al dit lekkers wordt óók levend!

De chocolade verandert in een groep Spaanse dansers, die zeer mooi gekleed zijn in zwart fluweel en wit satijn.

De koffie verandert in een vrolijke Sultan, die op een karpetje gedragen wordt door vier papegaaien.

Inplaats van twee kopjes thee staan er nu 2 Chinese meisjes vóór hun met een zwart gelakte kist, waaruit een Chinees jongen springt die zijn kunstjes vertoont.

Op de bekende wijs van de Trempak springen de rose-wit en blauw-witte zuurstokken door hoepels naar binnen.

Een marsepein herderinnetje geeft daarna haar dans ten beste. De grote gembertaart blijkt een danseres te zijn, gekleed in een enorme hoepelrok. De voorkant

van deze rok opent zich als een gordijn en dan staan er ineens 10 kleine meisjes, die de gemberkoekjes zijn.

De muziek gaat over in een wals en op de maat draaien bloemen van suikergoed in grote cirkels rond het platvorm.

In het midden danst de dauwdruppel. Zij is allerliefst in haar witte tenue en glinsterend kroontje, maar mooier dan dit alles is toch de Suikergoed- Fee met haar partner in het pas-de-deux.

Wat jammer dat deze mooie droom moet eindigen!

De muziek wordt zachter en het walnoten-bootje vaart terug met Clara en haar viendje, nagewuifd door de bewoners van Suikergoed-land.

Het doorzichtige gordijn, dat de droom van de werkelijkheid onderscheidt gaat open en op het

toneel ziet men de kleine jongen en het meisje, hand in hand staande in het bootje, in het licht van een zonnestraal.

E.A.

ARUBAANSE MUZIEKSCHOOL

De eerste werkzaamheden in het nieuwe jaar stonden in het teken van de naderende examens. De nieuwe, verzwaarde examen-eisen worden gestencild ter beschikking van de leerlingen gesteld, zodat iedereen precis kan weten, wat er gevraagd wordt.

Er zijn nu 9 verschillende examens: A1, A2, A3, B1, B2, B3, C1, C2, C3.

Afdeling A kan beschouwd worden als de lagere school der muziek. Afdeling B is de "H. B. S.", terwijl C de Universiteit, of-

wel het conservatorium vertegenwoordigt. Deze laatste afdeling is ook inderdaad een vakafdeling. De examens worden gehouden in de Paasvacantie. Aangezien nu ook de leerlingen uit San Nicolaas en Noord zullen meedoen, wordt het voor de examinatoren nog een omvangrijk werk!

In de eerstkomende maanden hopen wij leerlingenuitvoeringen te organiseren in Noord en Oranjestad. Het werk in Santa Cruz zal beginnen met een propaganda middag op 6 Februari.

Ten slotte mogen wij niet eindigen, zonder de leraren van San Nicolaas te complimenteren met hun succesvolle werk, dat voor het eerst tot uiting kwam in de goed bezochte leerlingenuitvoering in December j.l. in het Caeciliatheater.

B.

FOTO IDEAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's
zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,
ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,
en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

VERGEET NIET.... GAS

Uw gascilinder voor het
weekend te laten vullen

TELEFOON 1198

ARUBA GAS SUPPLY

HEET VAN DE NAALD

Deze keer geachte Lezer(es), zou ik Uw belangstelling willen vragen voor enkele mooie, soms zeer mooie, opnamen van Nederlands Fabrikaat. Dit laatste slaat dan vooral op de plaat.

In 1954 kreeg L. van Beethovens 3de Symfonie, bekend onder de naam Eroica, de Grand Prix de Disque. Deze onderscheiding viel Philips te beurt met de opname van deze Symfonie in een uitvoering van het Berlijns Philharmonisch Orkest onder leiding van Paul van Kempen.

Het is inderdaad een prachtige opname geworden en velen onder U zullen dit werk in deze uitvoering willen bezitten.

Bestelnummer A 00177 L

Van het zelfde orkest onder leiding van Paul van Kempen bracht Phillips ook een opname van Beethovens 7de Symfonie. Deze plaat staat practisch op een even hoog niveau en had m.i. e- vengood de Prix kunnen krijgen. Elke luisteraar zal deze uitvoering dan ook hogelijk waarderen.

Bestelnummer A 00180 L

Driemaal is scheepsrecht en daarom tot besluit van deze Philipserie nog een derde Beethovenplaat. Het betreft hier de 6de Symfonie, de Pastorale, die werd uitgevoerd door de "Wiener Philharmoniker" onder leiding van één van Nederlands beste dirigenten, Willem van Otterloo. Ik kan me goed voorstellen, dat iemand die begint met een kleine discotheek alle drie opnamen graag zal willen bezitten. En hij zal er heel veel muzikaal genoegen aan beleven. Ook deze

6de wordt een ieder van harte aanbevolen.

Bestelnummer A 00176 L

En tenslotte zijn hier dan nog enkele "buitenlandse" platen. De jongste zoon van Johann Sebastian Bach was de vreugde van zijn vader. Daarnaast was het deze zoon, Johann Christiaan, die grote invloed had op Mozart, vooral door zijn opera's in Italiaanse stijl. Mocht U dus een ogenblik denken bij het horen van deze plaat: "Dat is Mozart," dan kunt U het heter omdraaien en zeggen: "Wat klinkt Mozart toch precies als Johann Christiaan Bach". Historisch bent U dan ook beter verantwoord.

Als U dus deze plaat koopt, verzekert U zich van een heerlijk concert, temeer nog omdat de opname heel mooi is.

U kunt op deze plaat luisteren naar: Sinfonia in Es groot Opus 18 No. 1, Sinfonia Concertante in A gr. voor viool en cello en aan de andere kant naar het concert in Es gr. voor Cembalo en Strijkorkest, Opus 7 No. 5. Kostelijke muziek waarmede Columbia veel eer inlegt.

Columbia ML 4869.

En de laatste plaat brengt ons werken van Franse componisten die door Paul Paray en het orkest van Detroit worden uitgevoerd. Paray onderscheidt zich door zijn opvattingen, die vaak heel weinig gemeen hebben met die van andere dirigenten. Zijn Gallische afkomst is echter voldoende waarborg voor een goede interpretatie van deze werken.

Uitgevoerd worden: L'Apprenti

Sorcier (Dukas), Pelléas et Mélisande (Fauré) en Le Festin de de l'araignée (Roussel)

Mercur MG 50035.

TEBA.

RADIO-PROGRAMMA

VAN HET C. C. A.

in de maand Februari.

Programmalleider J. J. Stam.

- 1 Februari: Engels programma.
Scottish Country Dances.
The adventures of Oliver Twist and Fagan by Charles Dickens. Radio play North Country Sketches by the English composer Frederick Delius.
- 3 Februari: Lezing Volksuniversiteit Aruba.
«Over slapen»
Ernstige Muziek. Van Beethoven: 3de Symfonie.
- 8 Februari: Lezing Volksuniversiteit Aruba.
«Natuurschoon en Kunst-schoon»
Gevarieerd programma van lichte muziek.
- 10 Februari: Boekbespreking door T. J. M. Versteeg. Onderwerp: Nieuwe Boeken voor de Jeugd.
Leoncavallo: I Pagliacci (opera) eerste deel.
- 15 Februari: Lezing Volksuniversiteit Aruba.
Hoe ontstond de wereld der sterven».
Opera: I Pagliacci van Leoncavallo. Tweede en laatste deel.
- 17 Februari: Kamermuziek.
Divertimento in Es groot van W. A. Mozart, viool, altviool en cello.
Sonate No. 3 van Joh. Brahms, piano en viool.
- 22 Februari: Vastenavondprogramma.
Lichte klanken en vrolijke muziek.
- 24 Februari: Boekbespreking door T. J. M. Versteeg. E. M. Remarque: Een tijd van Leven en van Sterven.
Vocale muziek. — Koren zingen voor U: —
- 1 Maart: Lezing Volksuniversiteit Aruba.
Hoe ontstond de wereld der sterven». II.
L. van Beethoven: 6de Symfonie (Pastorale).

CULTURA

MAANDBLAD VAN HET CULTUREEL CENTRUM ARUBA

JAARGANG 1

MAART 1955

No. 12

NOCH VAN 'T LYDEN CHRISTI

Wie hangter zo deerlijk, geteystert, geschonden,
Roosverwig, vol striemen en wonden,
Tot smaadheyd en schande aan 't kruyshout verheven ?
Wat heeft hy, wat heeft hy misdreven ?

Dat isser het Slacht-lam, zoo heylig gebooren
Tot breeking en lessing van tooren :
Zijn misdaad is liefde, uytvloeijen en geeven,
Dat kost hem, dat kost hem zijn leeven.

Kost hem dat zijn leeven, die schoonste van allen,
Hoe is hij in 't lijden vervallen ?
Of is het uyt liefde en heylige minne;
Wat zal hy daar mede dan winnen ?

Wat anders als 't leeven der eeuwige zielen,
Die droevig in zonden vervielen !
Op dat hy die schulden verzoene en boete,
Zoo druypen zijn handen en voeten.

Ach Jesus ! beminde, hoogwaarde, en schoone,
Wie zal u, wie zal u beloonen ?
Uw weldaad die gaat ons vermogen te boven;
Wy willen u prijsen en looven.

Jan Luyken. 1649 - 1712.

I N H O U D

Noch van 't Lyden Christi	blz.	3
Ook kunst behoeft organisatie	blz.	5
Radio-programma	blz.	7
Heet van de naald	blz.	9
Cultura voor de Jeugd	blz.	10
Over de kunst van het proeven	blz.	11
Van de Volksuniversiteit Aruba	blz.	12
Waar blijft de geluidsfilm?	blz.	14
Bach's Mattheus-Passion	blz.	16
De Muziekschool in Santa Cruz begonnen	blz.	17
Lift	blz.	18

Redactie: J.J. STAM
Druk: GENERAL PRINTING

VAN DE REDACTIE

Het is met een zekere voldoening dat wij hier melding maken van het feit, dat met dit nummer "CULTURA" het jaar rond is gekomen. Was het aanvankelijk de bedoeling in Cultura een orgaan te hebben, dat het nieuws van de afdelingen wereldkundig(!) maakte, de plaatsing van artikelen van schrijvers uit Nederland en zeker ook van Aruba heeft Cultura een breder fundament gegeven. Ons maandblad voorziet in een behoefte, omdat daarin problemen van sterk uiteenlopende aard worden besproken. Daardoor krijgt de lezer(es) de gelegenheid zijn of haar kennis omtrent verschillende culturele problemen te vergroten en te verdiepen.

Betreffende de inhoud van dit nummer zouden wij de aandacht willen vragen voor het interessante artikel van Lex van Delden over de Mattheus-Passion. Daarnaast vindt U zeer lezenswaardige artikelen over de organisatie van het Kunstleven in Engeland, over het "stiel" van de wijnproever, etc.

Verder ligt het in de bedoeling in elke aflevering een gedicht te plaatsen. Deze keer is het een prachtig gedicht van Jan Luyken over het Lijden van Christus.

En tenslotte, beste lezer(es), vragen wij U toch vooral nota te nemen van het feit, dat in de eerste week van April Bach's monumentale schepping, de Mattheus-Passion, te beluisteren zal zijn via Radio Kelkboom.

S.

OMEGA Seamaster

Spritzer & Fuhrmann

Juweliers

ORANJESTAD

SAN NICOLAS

VOOR ADVERTENTIES IN CULTURA WENDE MEN ZICH

TOT DE HEER D. LUGO, TEL. 1058

OOK KUNST BEHOEFT ORGANISATIE

Na de oorlog, in 1946, heeft de Britse regering een Raad voor kunst (Arts Council) ingesteld van 16 niet-gesalarieerde leden met de taak het kunstleven te bevorderen. Het zojuist verschenen jaarverslag 1953|1954 van deze commissie begint met de merkwaardige zinsnede dat er in Engeland nog nooit zoveel publieke belangstelling voor kunst-manifestaties is geweest, en dat het publiek nog nooit zoveel geld ervoor heeft betaald, maar dat toch de voornaamste kunst-instellingen zouden moeten sluiten zodra zij niet meer gesubsidieerd zouden worden. De oorzaak voor deze zonderlinge staat van zaken is de stijging van onkosten sinds de oorlog, waartegen het groter aantal bezoekers en de verhoogde entreprijzen toch niet kunnen opwegen.

Een typisch voorbeeld is de Grote Opera te Londen, waar 2.000 plaatsen zijn, en die vrijwel altijd vol is. Er zijn 6 avondvoorstellingen per week en één matinee, en de entree-prijzen zijn niet laag. Voor behoorlijke plaatsen moet men ongeveer 10 gulden betalen maar er zijn natuurlijk ook een beperkt aantal galerij-plaatsen van 'n rijksdaalder of zo. Gemiddeld brengt de opera-kassa per week 70.000 gulden op, en voor het seizoen (van 43 weken) £ 300.000, dus drie miljoen gulden. Maar dit geld gaat schoon op alleen al aan salarissen van musici, zangers en zangeressen, en de ballet-danseressen en -dansers. Er moet nog £ 240.000 bij aan subsidie, welke op advies van de Arts Council wordt verleend, om de rest van de onkosten goed te maken: salarissen van het toneel-personeel, vervaardigen van costuums en decors, onderhoud van het gebouw, enz. Het enige zou dus zijn de entree-prijzen te verdubbelen, want méér bezoekers zijn niet te bergen, en dat zou opera- en ballet-bezoek voor het grote publiek veel te duur maken.

Dezelfde moeilijkheden onder vinden toneelgezelschappen symphonieorkesten, tentoonstellin-

gen en wat dies meer zij. De schouwburgzalen, concertzalen en tentoonstellingen worden druk bezocht en de entreprijzen zijn zo hoog mogelijk gesteld, maar de onkosten zijn zo groot geworden dat er vrijwel overal subsidie bij moet. Wanneer er iets heel bijzonders is te horen of te zien ... meestal dus artisten van wereldfaam ... is het publiek wel bereid dubbele prijzen te betalen, maar in het algemeen zou een verhoging van entreprijzen het bezoek verminderen en de totale opbrengst van de kassa niet voldoende doen toenemen. De subsidie wordt, zoals reeds aangestipt, meestal op advies van de Arts Council door de Schatkist betaald. Per jaar betaalt de Schatkist langs die weg meer dan een half miljoen pond sterling uit, om, precies te zijn £ 533.000. Het jaarverslag van de Arts Council stelt de vraag of andere bronnen niet aan die subsidie zouden kunnen bijdragen.

De Arts Council denkt hierbij aan verschillende mogelijkheden. Er is in de eerste plaats de mogelijkheid van subsidie van gemeentewege. Slechts heel weinig gemeenteraden in Engeland geven geld uit aan kunstmanifestaties. Eigenlijk zouden de gemeentera-

den in Engeland culturele manifestaties financieel behoren aan te moedigen. Maar gemeenteraden in Engeland plegen bij het opmaken van hun begrotingen vooral te denken aan wat zij als meer urgent beschouwen: huisbouw, verbetering van verkeerswegen, sociale uitkeringen, onderwijs, enz. en die hoofdstukken eisen al zoveel geld op, dat er niets overblijft voor subsidie aan toneel- of muziek-uitvoeringen.

Zeker een dozijn Britse steden geven nu al geregeld elk jaar een Festival van muziek of toneel, d.w.z. enige weken lang worden er uitvoeringen gegeven die niet alleen bedoeld zijn om de plaatselijke bevolking eens iets moois te laten zien en horen, maar ook gasten van buiten te trekken. Deze bezoekers van buiten moeten in hotels logeren, eten in de restaurants, kopen in de plaatselijke winkels, en bezoeken allerlei andere gelegenheden waar zij geld spenderen. Hotelhouders, winkeliers, en anderen die aan dit bezoek verdienen, zijn daarom bereid bij te dragen aan de subsidie voor zulk een Festival. De Arts Council wijst erop dat deze mogelijkheid om bijdragen voor kunst-subsidies te krijgen nog lang niet voldoende wordt aangegrepen in andere steden. De commissie wijst er in dit verband ook op dat het kunstleven vrijwel nergens behoorlijk is georganiseerd.

Organisatie van het plaatselijke kunstleven, aldus de Arts Council, zou niet alleen tot het ontstaan van een lokaal Fonds voor kunstmanifestaties kunnen leiden. Op die manier kan ook worden voorkomen ... wat thans maar al te vaak gebeurt ... dat on-georganiseerde kunstmanifestaties elkaar schade berokke-

nen. Het jaarverslag geeft daar voorbeelden van die men kluchtig zou kunnen noemen, als het niet zo jammer was dat alle partijen er nadeel van ondervinden. Er zijn ettelijke vrij grote steden in Engeland waar het hele jaar door eigenlijk niet veel op kunstgebied is te doen. De bioscopen draaien er de gewone films, het plaatselijke theater van niet al te goede acteurs en actrices speelt er voor half-lege zalen overbekende stukken, en zo nu en dan komt er een niet al te goed orkest een middelmatig concert geven, waar niet veel mensen naar komen luisteren. Opeens blijkt dat alle impressario's in de stad het lumineuze idee hebben gehad elk op hun gebied met iets bijzonders te komen maar omdat zij hun plannen uit angst voor concurrentie in het geheim hebben voorbereid, komen zij onfortuinelijkerwijze allen tegelijk in dezelfde weken met hun tractatie aan. De bioscopen draaien bijzondere films, die alle bioscoop liefhebbers graag willen zien. In de schouwburg treedt een eerste-rangs gezelschap op met interessante, nieuwe stukken. In dezelfde tijd worden er de prachtigste concerten gegeven. Het gevolg is dat het publiek alleen maar een keuze kan maken uit voorstellingen die het anders, als er tijd voor ware geweest, allemaal graag zou hebben bezocht en er wordt onverwacht een geconcentreerde aanval op de beurs gedaan, in plaats van dat de financiële last over een verloop van tijd wordt verdeeld. Iedereen lijdt er schade door, en dat alleen maar omdat er geen plaatselijke kunst-commissie is, die er voor zorgen kan dat al dat moois over enige maanden wordt verdeeld in plaats van dat het sa-

menvalt in de korte periode van enige weken.

De permanente lasten voor de plaatselijke musea zijn al tientallen jaren door gemeenten als iets normaal aanvaard. Elke gemeente-begroting telt een vaste post van subsidie voor deze gemeente-instellingen, en er wordt nooit aanmerking op gemaakt. Maar het is bijna alle gemeenten klaarblijkelijk niet mogelijk een volgende stap te ondernemen en ook subsidie voor toneel- en muziek-uitvoeringen als iets normaal te beschouwen. De schuld hiervoor rust eigenlijk op de schouders van het publiek meer dan op die van de gemeenteraadsleden. Indien de belastingbetalers zouden aandringen op uitbreiding van de post "subsidies" voor culturele instellingen, zou elke gemeenteraad ertoe moeten overgaan. Ook op het gebied van beïnvloeding van de plaatselijke publieke opinie zou een plaatselijke kunstcommissie heilzaam werk kunnen verrichten. Een parallel voorbeeld voor deze druk op gemeenteraden is in de meeste Engelse steden gemakkelijk te vinden: er zijn talloze voorbeelden dat op gemeenteraden druk is uitgeoefend voor 't aanleggen van sportvelden, en die zijn er meestal wel gekomen als de plaatselijke sportliefhebbers maar lang genoeg aanhielden. Waarom zouden muziek- en toneelliefhebbers geen succes kunnen hebben met een dergelijke campagne?

Het is haast vermakelijk te zien dat de Arts Council in zijn jaarverslag telkens voorzichtig is met het poneren van algemeen geldende stellingen omdat de ervaring heeft geleerd dat ook in het kunstleven volkomen onverwachte verrassingen vaak voorko-

men. Sommige kunst-manifestaties zijn in de ene stad 'n geweldig succes, en in een andere, waarvan men zou zeggen dat zij er heel goed mee te vergelijken is, een volslagen mislukkig. De ervaring heeft geleerd dat het zeer gewaardeerd wordt indien verschillende orkesten elkaar afwisselen: het orkest van Manchester speelt in Birmingham, en dat van Birmingham in Manchester, en zo gaat het in het hele land toe, daar plaatselijke muzikliefhebbers gaarne eens een ander orkest dan dat van hun eigen stad horen. Maar vreemd genoeg is dat allermintst het geval met de plaatselijke toneelgezelschappen. De Engelsen houden den veel van toneel, en er zijn in Engeland meer dan honderd steden met haar eigen, plaatselijke toneelgezelschap, soms bestaande uit beroepsspelers, soms amateurs, soms een mengsel van beide. Maar wie zou denken dat een "ruil" van toneeluitvoeringen, naar het voorbeeld van orkesten, overal zou worden gewaardeerd. heeft het mis! In heel wat Engelse steden zijn de plaatselijke toneelliefhebbers blijkbaar zo gewend aan en gesteld op hun plaatselijke soort van toneelvoorstellingen, dat gast-voorstellingen helemaal niet welkom zijn. Een uitzondering vormt altijd een bezoek van een eerste-rangs gezelschap uit Londen. Maar onderlinge ruil met gast-voorstellingen van plaatselijke toneelgroepen wordt, zoals gezegd, in 'n groot aantal Engelse provinciesteden helemaal niet gewaardeerd. Waarom? Het is 'n raadsel waar nog niemand 'n verklaring voor heeft weten te vinden.

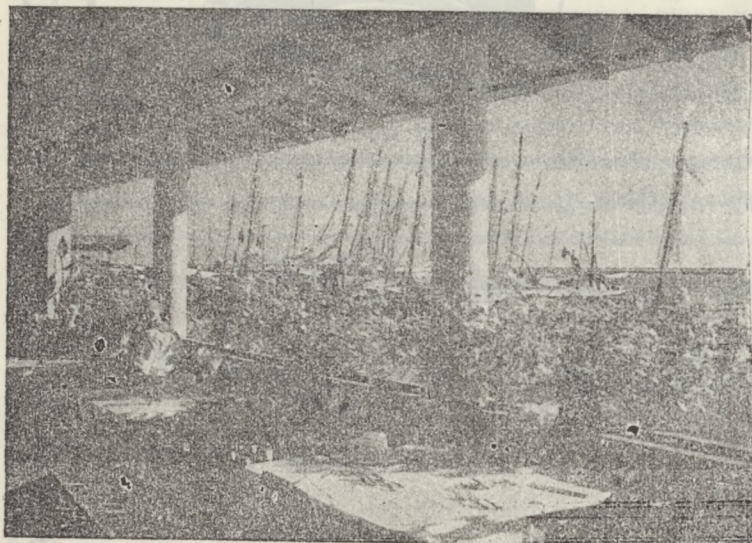
Men kan nog lang doorgaan met het opmerken van zonderlinge streekverschillen. Wanneer

men Londen niet meerekent zijn er in heel Zuid-Engeland slechts twee plaatselijke symphonie-orkesten. In Midden-Engeland met een slechts iets talrijker bevolking, zijn er vijf! Alweer: waarom? Niemand kan het zeggen. In sommige districten van het land is koorzang een muziekuiting die blijkbaar in de plaatselijke bevolking leeft. Elders is men weer veel meer gesteld op blaas-orkesten.

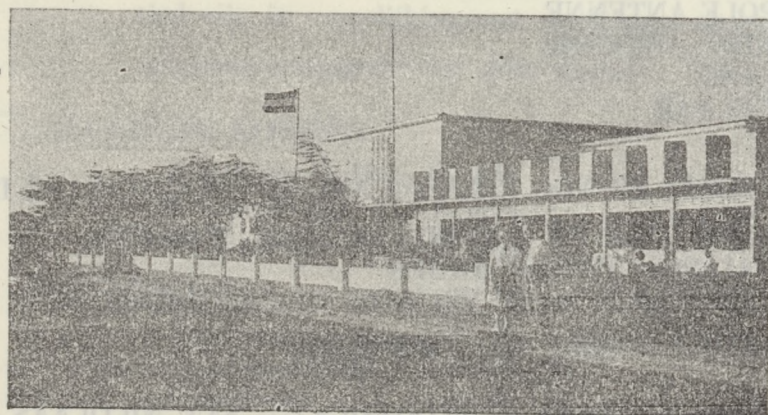
Deze eigenaardigheden maken duidelijk waarom men een nationale instelling als de Arts Council niet mag verwijten dat

zij niet overal even actief is, en waarom de Arts Council trouwens zelf in het jaarverslag aandringt op het vormen van plaatselijke kunstcommissies: al deze locale verschillen zijn van uit één centraal punt niet meer te overzien. Nationaal doet de Arts Council zonder twijfel goed werk volgens de opdracht die zij heeft gekregen, maar voor haar regionale taak heeft zij locale steun en advies nodig, en dat kan eigenlijk het best alleen van de plaatselijke burgerij uitgaan.

C. J. van Sluys

*Gezicht op
de haven
vanuit
Restaurant
Trocadero
Oranjestad*

*Strand-Hotel
Oranjestad*

RADIO-PROGRAMMA van het C.C.A. in de maand Maart.

PROGRAMMALEIDER: J. J. STAM

- 1 Maart: Gevarieerd programma van lichte muziek.
- 3 Maart: Lezing Volksuniversiteit Aruba. «Hoe ontstond de wereld der sterren». II
L. van Beethoven: 6de Symphonie (Pastorale).
- 8 Maart: Lezing Volksuniversiteit Aruba. «Hoe ontstond de wereld der Sterren». III
Manuel de Falla: La Vida Breve. (opera) eerste deel.
- 10 Maart: Boekbespreking door T.J.M. Versteeg.
Licht Klassieke Muziek.
- 15 Maart: «De Instrumenten van het orkest». I causerie door J.J. Stam.
Kamermuziek.
- 17 Maart: Lezing Volksuniversiteit Aruba. «Natuurschoon en Kunst-schoon».
Manuel de Falla: La Vida Breve. (opera) vervolg.
- 22 Maart: Lezing Volksuniversiteit Aruba. «De toekomst van de Mens» I.
Muzikale Luisterwedstrijd.
- 24 Maart: Het Lijden Christi in de Poezie. Samenstelling: T. J. M. Versteeg.
Declamator: Henk van Ulsen.
- 29 Maart: «De Instrumenten van het orkest». II causerie door J.J. Stam.
Lichte Muziek.
- 31 Maart: Lezing Volksuniversiteit Aruba. «De toekomst van de Mens» II.
Herdenking sterfdag Debussy (26 Maart 1918).
- 5 April: Lezing Volksuniversiteit Aruba. «De toekomst van de Mens» III.
Mattheus-passion van J. S. Bach.. (eerste deel)
- 7 April: Mattheus-passion van J. S. Bach. (Tweede deel).

Ze Komen binnenkort weer, de
NIEUWE **ELNA**
Supermatic

Zulk een naaimachine heeft U nog
 nimmer gezien!

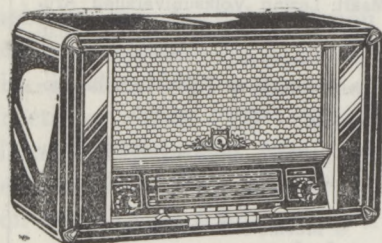
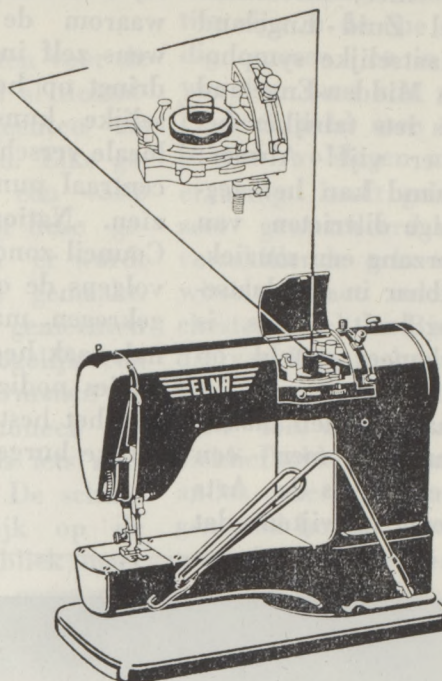
Werkelijk vol-automatisch!

Bezoekt onze show-room en vraagt eens een
 demonstratie, zonder enige verplichting

WESTBEST

Kruisweg / Steenweg - ORANJESTAD - 1128

ERRES RADIO KY 549

Er is maar één **ERRES**

ZO JUIST ONTVANGEN

Het allernieuwste dat op Radiogebied verkrijgbaar is,

de **ERRES KY549T**

- * 5 BANDEN MET DRUKKNOPSYSTEEM
- * 9 LAMPEN MET 14 FUNCTIES
- * 2 LUIDSPEKERS VOOR LAGE EN HOGE TONEN 10" EN 7"
- * INGEBOUWDE DIPOLE ANTENNE
- * DRAAIBARE FERRIET ANTENNE
- * TREK-DRUK UITGANG
- * HOGE TONEN REGELAAR
- * BESS REGELAAR

EEN ERRES TOESTEL ZOALS ER NOG GEEN OP ARUBA VERKRIJGBAAR IS.

KOMT U EENS PRATEN OVER DE AANTREKKELIJKE **ERRES**
 BETALINGS VOORWAARDEN
 VOOR UW OUDETOESTEL ONTVANGT U DE PRIJS DIE HET WAARD IS.

VOOR SERVICE KOOPT EEN **ERRES**

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD. — CASA ELECTRONICA — SAN NICOLAAS
 J. M. KELKBOOM — ORANJESTAD

Heet van de naald

Deze keer vraag ik Uw aandacht, discophiel, voor slechts één opname. Philips heeft een — ik zou haast zeggen — historische opname gemaakt van Mahler's Achtste Symphonie. Dit gebeurde op 3 Juli 1954 in de "Ahoy"-hal te Rotterdam. Bij gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het Concertgebouw werd deze "Symphonie der Duizend" uitgevoerd. Elf Rotterdamse koren, evenzovele solisten, een meer dan verdubbeld Rotterdams Philharmonisch Orkest en de leider van het geheel, Eduard Flipse, hebben het aangedurfd deze opgaaf uit te voeren.

En dank zij de ervaringen die tijdens de repetities werden opgedaan, is deze reportage-opname, want dat is het toch tenslotte, een vrij goede geworden.

Mahler's werk zelf is geschreven op de tekst van de oude hymne "Veni Creator" en op het slot van Goethe's Faust, beginnende met de woorden: "Waldung, sie schwankt heran". Het vraagt een dubbel gemend koor, jongensstemmen, solisten en de zwaarst denkbare orkestbezetting. En zelfs deze middelen waren maar nauwelijks voldoende om uit te drukken wat Mahler wilde uitdrukken in deze Symphonie.

Men kan natuurlijk bezwaren hebben tegen bepaalde delen van de opname, maar wij moeten niet vergeten, dat Mahler dit werk nooit bedoeld kan hebben voor de microfoon. Zoals gezegd over het algeportage goed en uit historisch oog-

punt bezien zeer belangrijk. Een tweede gelegenheid zal zich niet gauw meer voordoen.

Ook op Aruba kunt U deze opname krijgen. De Heer Valen heeft deze Achtste Symphonie in voorraad. Het zijn twee platen die de nummers Philips A 00226 en 00227 dragen.

U krijgt door deze opnamen zeker een indruk van het grootse dat Mahler voor de geest gezweefd moet hebben toen hij in zeer korte tijd dit gigantische en zeker ook machtige werk schreef.

De uitvoering zelf is een grandioze manifestatie en doordrongen van een hooggestemde sfeer.

Teba.

Verlicht Uw huis helder. Het is niet duur

Hieronder volgt een kostenvergelijking voor een gezin van 5 personen, dat de avond gezellig thuis doorbrengt. Deze familie meent terecht dat de kosten voor een goede verlichting zeer zeker gewettigd zijn in vergelijking met de 8 maal zo hoge kosten voor de bescheiden geneugten van deze avond.

ALGEMENE KOSTEN:

5 koppen koffie	f. 0.40	
5 soft drinks	f. 0.55	
10 sigaretten	f. 0.25	f. 1.20

VERLICHTING:

1 tafellamp	100 W.	
1 schemerlamp	40 W.	
1 leeslamp	60 W.	
	<u>200 W.</u> , gedurende 5 uren	f. 0.15

GEORG FRIEDRICH HANDEL 1685 - 1759.

Op uitdrukkelijk verlangen van zijn vader studeerde de jonge Händel eerst in de rechten. Maar daarnaast vond hij toch nog tijd voor de studie van de muziek. Hij kreeg les van een strenge leermeester, Zachow genaamd, die hem uitstekend les gaf, zodat Händel al spoedig hoog geprezen werd als kerkorganist. Toen hij 18 jaar oud was, vertrok hij naar Hamburg, waar hij als violist en cymbalist bij de opera werkte. Daar kreeg hij bezoek van een Prins uit Toscane, die hem wist over te halen naar Italië te komen om daar zijn studie te voltooien.

En zo trok Händel naar Florence, Rome, Napels en Venetië, de muziekcentra van Italië in die tijd. Hij hoorde daar muziek van de Scarlatti's, van Marcello en Corelli. Zelf componeerde hij ijverig door en hij had veel succes als opera-componist. Door die successen werd hij benoemd tot hofkapelmeeester te Hannover. Erg druk had Händel het daar niet en daarom ging hij vaak stilletjes naar Engeland. De vorst van Hannover werd echter koning van Engeland en ging in Londen wonen. Toen bleef Händel maar wat uit de buurt. Door een list wist hij weer in de gunst te komen van Koning George. Hij schreef n.l. het bekende "Water-music" dat tijdens een plezierreisje van de Koning op een andere boot werd uitgevoerd. De Koning was in een goede bui, vergaf hem het feit, dat hij er verschillende keren stilletjes tussen uit was gegaan en verhoogde zelfs zijn jaargeld.

In 1719 stichtte Händel de "Royal Academy of Music", een operavereniging waarvan hijzelf met 2 anderen directeur werd. Voor deze vereniging heeft hij tientallen opera's geschreven. Een ander soort opera echter zou zijn vereniging heel veel schade toebrengen. Dat was de "Beggars Opera" van John Gay, die een spot-opera schreef, waarvan de muziek bestond uit volksliederen en in die opera werden vooral de hogere standen er fijntjes tussen genomen. Maar ook de Italiaanse opera's (en die werden door Händel uitgevoerd en ge-

schreven) werden belachelijk gemaakt. De belangstelling van Händel voor de opera werd snel minder en nu wierp hij zich op een geheel ander muzikaal terrein; dat van het oratorium.

In 1738 schreef hij het wereldberoemde werk "The Messiah". Daarna volgden "Judas Maccabaeus", en "Jephta". Blindheid, aanvankelijk alleen aan het linker-, maar later ook aan het rechteroog, dwong hem met schrijven op te houden. Maar Händel was niet verslagen. Toen hij niet meer kon schrijven, begon hij zijn orgelwerken uit het hoofd te leren en speelde die op concerten. Zijn dood kwam vrij plotseling en geheel onverwacht. Hij werd begraven in de Westminster Abbey.

Händel heeft heel veel gecomponeerd. Ik wil hier noemen de Suites voor klavier, de orgelconcerten (voor orgel en orkest), "Water Music", "Firework Music" en de Concerto Grossi voor orkest. Van zijn talrijke oratoria noemde ik er al een paar. De meest bekende en ook het meest uitgevoerd is wel "The Messiah". Daarin komen o.a. voor het Hallelujahkoor en de prachtige sopraanaria: "I know that my Redeemer liveth" — Ik weet dat mijn Verlosser leeft —.

Van dit oratorium zijn verschillende opnamen in de winkels verkrijgbaar. Als je de kans krijgt dit oratorium te horen, maak daar dan gretig gebruik van. Maar neem er dan een tekstboekje bij. Je geniet er des te meer van.

J. S.

Tussen de drukke woelige dag en het moment dat je aan tafel gaat hoort een pauze, een overgang, een aanpassing.

Maar zit je dan eenmaal dan verwacht je ook iets van die wijn.

Dan ontkurk je de fles heel, heel voorzichtig.

Dan ruik je, vol beheerste spanning, aan de kurk.

Dan hef je het glas tegen het licht en je bewondert de kleur.

Dat laat je de wijn in het glas walsen, tot het bouquet er dronken van wordt en zich eerder van de wijn laat losmaken, dan eigenlijk wel de bedoeling was.

Dan laat je de geest van de wijn je reukorgaan wellustig langzaam exciteren tot een extase, die je eerste slok noodzakkelijk maakt "comme l'amour après une carresse".

Dan wacht je een moment. Met de streling in de neus en de liefde van de eerste slok in het vooruitzicht.

Dat is het mooiste het hartstochtelijkste moment.

Dan proef je.

En alles wat je aan smaak en geest en ziel en liefde bezit wordt gemobiliseerd om de kwaliteiten, om al de charmes en liefelikheden, om het karakter, de aristocratie de elegance, maar ook heel het lichaam van die wijn te kunnen toetsen en te kunnen bewonderen.

Maar bij die eerste kennismaking geeft die wijn, die de wereld en de mensen kent, zich nooit geheel. Vandaar dat het langzaam verder drinken zo'n opwindende en tevens bevredigende bezigheid is. Steeds ontdekken je zoekende zinnen iets nieuws.

En zo benader je het mysterie van de wijn.

U zult om dit alles misschien en beetje moeten lachen. Maar voor de wijnkenner is het proeven een hele ernstige zaak.

Jan Brusse

OVER DE KUNST VAN HET PROEVEN

Voor de Fransen is het proeven van wijn een kunst. Een kunst waar men heel ernstig over kan spreken.

Hoe proeft men wijn?

Laten wij U, met de povere middelen die ons ter beschikking staan, een beschrijving van deze ceremonie mogen geven.

Men herkent de "grand dégustateur", die men ook wel "un grand prêtre" noemt onmiddellijk aan de bijna religieuze manier, waarop zijn hand het glas gaat benaderen. Hij omarmt de steel met zijn vingers en hij heft zijn glas op tot de hoogte van zijn ogen. Vorseend zoekt zijn blik of de doorschijnendheid van zijn wijn door niets wordt getroubleerd. En hij bewondert, wat men in vakkringen "la robe" noemt. Dat wil zeggen, hij bestudeert de kleur. Kleren maken de man zegt men en zo kan men in de wijnstreken horen zeggen dat "la robe fait le vin". Natuurlijk zegt de *kleur* nog niet alles. En het is zeker niet waar dat de wijn met de diepste kleur steeds de beste is. Want in dat geval zou de "gros rouge qui tache", de grove rode wijn, die echte vlekken maakt, een eerste plaats in de wijn-sociëteit in nemen. En iedereen weet dat de gros rouge voor de wijnliefhebbers is wat het straathondje is voor de hondenkenner. Na de kleur van de wijn geïnspecteerd en bewonderd te hebben voert de grote priester van de proefkunst zijn glas, waarin hij de wijn laat walsen, naar zijn neusholten om het bouquet langzaam tot zijn reukzintuigen te laten doordringen. "Il hume le bouquet".

Nu is de werkelijke kenner al in staat om U uitvoerig over de kwaliteiten van de wijn, die hij dus nog niet geproefd heeft, te vertellen. Toegegeven moet worden dat het bekijken en het ruiken van de wijn slechts een voorspel vormen.

Het is bij het proeven zoals bij de liefde, men komt eens onherroepelijk tot de daad. Als dit grote moment is aangekomen, dan slaat de dégustateur zijn ogen neer en hij drinkt met kleine, bedachtzame slokjes. Zijn soepele tong laat het edele vocht door zijn mond spelen, waarna hij het met methode langs het mediterende gehemelte laat rollen. Hij zegt niets, hij verkeert in een trans, zoals het de schilder vergaat, die zijn inspiratie gevonden heeft; hij proeft.

Nu kan hij zich gaan verdiepen in het bezingen der kwaliteiten van de wijn, of hij kan met zijn gezonde critiek komen.

Maar de kunst van de dégusta-

teur gaat nog verder. Hij slaagt er in feilloos te voorspellen hoe de wijn, die hij geproefd heeft zich in de komende jaren zal ontwikkelen. Hij kent de wetten, die de wijn bij het groeien naar de volwassenheid beïnvloeden. En zijn oordeel beslist met een onweerlegbare zekerheid over de toekomst van de wijn.

Wie van wijn houdt, houdt ook van zijn intérieur.

Wie de Bordeaux verkiest houdt van een strak intérieur, met weinig tierelantijnen. Een schilderij op een grote, lichte muur. Een paar, strakke stoelen en een mooie, gave tafel. Een boekenkast, die je beschouwt als je betere ik, omdat alles wat groot en mooi is uit heel de menselijke geschiedenis erin verzameld is.

Wie de Bourgogne refereert voelt zich het best thuis in een gezellig huis.

Met veel mooie prenten aan de muur, uitnodigende kussens op een rode divan. Gemakkelijke

stoelen en een tafel, waaraan vele vrienden kunnen zitten. Op die tafel staan de flessen wijn, die met zorg zijn uitgezocht. 's Morgens zijn zij al uit de kelder gehaald en ze staan heel de dag in de eetkamer vanwege de temperatuur. Wij voelen ons ook niet prettig wanneer we het warm of te koud hebben.

Met de wijn is dat net zo. Te koude wijn geeft kippenvel, te lauwe wijn smaakt lamkendig.

Maar niet alleen de wijn wordt met zorg uitgezocht. Ook het glas. Grove wijn in een groot glas schenken is als een mooie vrouw, die men in zakken wil kleden.

Het elegante glas moet het een eer kunnen vinden, die edele wijn te mogen behelzen. Een groot glas is tot een dergelijk gevoel niet in staat. Het glas moet dun zijn en de vorm mag de geest van de wijn niet laten ontsnappen. Het moet niet alleen onze smaak, maar ook onze reuk het hoogste genot weten te verschaffen. Voor de wijn bij de mond komt moet het bouquet eerst de neus verblijden. Het glas moet de wijn vol liefde vasthouden, omlijsten, zoals de gotische bogen het oude glas in lood omvatten.

Die glazen staan op tafel, als U na Uw nerveuze dag thuiskomt. En de flessen staan er bij, bescheiden, eenvoudig, maar ook zelfbewust als een wijze vriendin.

Nu vergaat het mij zo, dat ik na zo'n vermoeiende dag vol geharrewar en stoffig gedoe graag eerst een douche neem voor ik aan tafel ga. Die met zorg gedekte tafel, die wijn, de vorm van de glazen, dat vertrouwelijke intérieur waar het stil en intiem is, dat alles heeft, ik zou bijna zeggen, iets heiligs. Men stapt ook niet met een paar modderschoenen op een geliefd tapijt en voor men een nieuw boek ter hand neemt wast men zijn handen.

VOLKSUNIVERSITEIT ARUBA

VAN DE VOLKSUNIVERSITEIT

Lezing:

DE ZEE ALS WOONRUIMTE VAN PLANTEN EN DIEREN

door Dr. J. ZANEVELD, gehouden op Aruba in de Julianaschool

In de 1300 miljoen kubieke kilometer zee zijn de omstandigheden natuurlijk niet overal dezelfde; temperatuur, zoutgehalte, hoeveelheid opgeloste anorganische en organische stoffen e.d.m. zijn van plaats tot plaats verschillend. Iedere plant en ieder dier nu stelt bepaalde eisen aan zijn omgeving of *milieu*. Uit verschillende groepen van het planten- en dierenrijk verkiezen sommige soorten dezelfde uitwendige omstandigheden, zodat die dan ook met elkaar een *levensgemeenschap* vormen. Die organismen zijn dan ook onderling afhankelijk van elkaar in zo'n gebied of habitat.

In zee zijn een zestal van dergelijke grote habitats te onderscheiden; drie daarvan bevinden zich in open zee en drie andere bevinden zich op de bodem. Van het aller-grootste belang voor alle andere levende wezens is de pelagiale habitat, d.w.z. het gebied van de zee dat zich tot op ongeveer 200 m diepte uitstrekt. Dit gebied ontvangt namelijk nog licht van de zon en daardoor is het mogelijk, dat er planten leven. Planten zijn namelijk in staat met behulp van dat zonlicht met eenvoudige hulpmiddelen, nl. water, koolzuurgas en voedingszouten de voor hun eigen lichaam noodzakelijke stoffen te maken! Daartoe is het dier nooit in staat en ook de mens niet; zij zijn altijd direct of indirect van de planten afhankelijk. Maar een plant kan alleen als fabriek fungeren, wanneer het ook nog de beschikking heeft over een merkwaardige stof, bladgroen of *chlorofyl* geheten. Daarom is dit pelagische gebied in zee de bakermat van de *producenten*; alle andere organismen en ook de planten die geen chlorofyl bezitten, zijn hiervan afhankelijk. Dat zijn de *consumenten*. Daarom is het toch mogelijk dat in de diepzee dieren leven.

Het bestuderen van het plantaardig en dierlijk leven in de zee gaat

met grote moeilijkheden gepaard vanwege de *hydrostatische druk*, die bij iedere tien meter die men dieper gaat, met 1 atmosfeer toeneemt.

Er is evenwel één habitat waar het leven der zee wel te bestuderen is en dat is het gebied tussen hoog- en laagwater. Het was reeds in 1844 aan de Zweed Oerstedt opgevallen, dat er in dit gebied in de gematigde streken een *viertal gordels* te onderscheiden waren, nl. een groene, een bruine, een rode en een kleurloze, van boven naar beneden gaande aan de kust. Het zijn de wieren of *algen* die in horizontale zônes groeiende, deze kleuren veroorzaken.

Eerst in 1915 werd er opgemerkt, dat ook dieren langs de kust in bepaalde horizontale gordels voorkomen. Het spreekt vanzelf dat de organismen, die in het bovenste deel van de litorale habitat voorkomen, dikwijls lange tijd als landorganisme moeten kunnen leven, terwijl de organismen uit het onderste deel van het litoraal slechts bij springtij wel eens boven water uitkomen. Alle andere tussen hoog- en laagwater voorkomende organismen komen dus twee maal per etmaal enkele uren onder water te staan en twee maal er boven. Ze moeten dan ook wel op

een zeer bijzondere wijze aangepast zijn aan deze periodieke wijzigingen in hun milieu. Een dier dat enkele uren lang gewend was zuurstof uit het water op te nemen, moet dit daarna weer voor een ongeveer even lange tijd uit de lucht kunnen doen. Nu bezit ieder organisme een potentie tot variabiliteit, maar het is nog steeds een open vraag of deze aanpassing zo ver kan gaan, dat zich uit een typisch waterorganisme een landorganisme kan ontwikkelen. Zo leven verschillende soorten alikruiken (slakken) zeer ver boven het zeeniveau op steenglooiingen, maar toch zijn ze afhankelijk gebleven van het zeewater omdat de jongen zich daarin alleen kunnen ontwikkelen en niet op het land.

In de tropen is deze horizontale zonering nog niet bestudeerd, maar dat deze ook daar voorkomt bewezen kleurenslices, die spr. van verschillende punten van Curaçao door hem gemaakt, kon laten zien. Het ware zeer te wensen, dat mede door de oprichting van een *Marienbiologisch Instituut* ook dit probleem kon worden aangepakt. Het is zonder experimenten niet mogelijk te weten te komen, waarom er vaak zulke scherpe grenzen tussen de woongebieden van de verschillende planten- en diersoorten bestaan. Daartoe zijn studies van de levenswijze van deze organismen en van de milieufactoren noodzakelijk. Dat dergelijke studies een grote praktische waarde kunnen hebben, is duidelijk.

Het C.C.A. is in de aether,
elke Dinsdag - en Donderdag-
avond van 9 tot 10 uur via

Radio Kelkboom

Geen betere Scotch Whisky dan

Red Hackle

WAAROM DRINKT MEN HIER OP ARUBA VEEL
RED HACKLE?

OMDAT RED HACKLE HEERLIJK VAN SMAAK IS
EN BOVENDIEN DE ANDERE DAG U GEEN
"KATER" BEZORGT

AGENTE:

Mario S. Arends Inc.

ORANJESTAD

SAN NICOLAS

E. & G. MARTIJN (ARUBA) LTD.

GENERAL STORE

C. L. JULIAO

HENDRIKSTR. 1 O'STAD

Goede elektrische apparaten

en materiaal tegen betere

prijzen en de beste service

Beleefd aanbevelend.

Waar blijft de geluidsfilm?

Nu we al weer een kwart eeuw leven met dag in dag uit in de bioscopen geluidsfilms, kan men zich in een moment van bezinning de vraag stellen: wat heeft de geluidsfilm ons verder gebracht in onze filmwaardering? Toen destijds de sprekende film zich aandienende bij monde van de schreeuwende All Jolson, werd ten aanzien van de filmkunst de klok een eind terug gezet. Het verfilmde toneel kreeg grotere kansen dan ooit.

Toen het vurig begeerde geluid op het filmdoek er eenmaal was, bleek men niet in staat het filmbeeld en het filmgeluid los van elkaar te waarden. De stoute gedachte van de toenmalige avantgarde — teneinde van de nood een deugd te maken — het geluid te accepteren als een zelfstandig middel naast het beeld om aldus tot een nieuwe realiteit in de filmkunst te komen, heeft zich op de dag van vandaag nog lang niet over de gehele linie doorgezet. Eerder is er op dit punt achteruitgang te constateren dan vooruitgang. In de dagen onmiddellijk na de komst van All Jolson c.s. in de bioscopen is er naar verhouding meer moedige geluidsfilmkunst tot stand gekomen dan tegenwoordig het geval is. Vooral de Duitse avantgarde heeft de strijd lang volgehouden. Het waren geen pogingen om de schaduwen te laten spreken, maar om een verantwoord gebruik van het geluid te maken in een autonome filmkunst. En sindsdien hebben wij iedere poging die werd gedaan om iets anders te brengen dan de alleen maar sprekende film, begroet als een winstpunt. Maar het is goed vast te stellen dat alle waarden die op een gegeven moment in de film worden ontdekt, vaak blijken zeer betrekkelijk te

zijn. Omdat men niet altijd direct kan vaststellen of men te doen heeft met een toepassing die slechts incidentele betekenis heeft op de weg van een verdere evolutie, of dat inderdaad een nieuw stijl-middel zich aankondigt met baanbrekende krachten tot een vernieuwing. Het laatste is naar mijn smaak in de geluidsfilmperiode te weinig gebeurd. Alle hoogpunten in deze periode dragen maar zeer ten dele een experimenteel karakter. Er wordt wel altijd beweerd dat de avantgarde na de komst van de geluidsfilm het bijtje er bij neer heeft moeten leggen uit gebrek aan geld, omdat een geluidsfilm maken nu eenmaal duurder is dan het maken van een stomme film, maar naar mijn mening heeft menige avantgardist zich al te snel terecht bevonden binnen de mogelijkheden van de filmindustrie. Hoevele grote namen die we destijds in de speelfilmindustrie zagen verdwijnen zijn wat hun integriteit betreft, geleidelijk aan in rook opgegaan. Wanneer men aan het compromis begint, geeft men zichzelf prijs. De geluidsfilm heeft zich in de loop der jaren wel weten te evolveren, maar wat wij vroeger zagen als knappe geluidsfilms, heeft in de meeste gevallen ons thans niet veel meer te zeggen. Als men nu een film terugziet als "Sous les toits de Paris" van René Clair, ziet men een met vaart gedraaide film, waarin men geen opmerkelijke stunts in de toepassing van het geluid kan ontdekken. Destijds wel. Hetgeen bewijst dat de geluidsfilm in al die jaren is geëvolueerd. Hoewel het geluid volgens onze waarneming van nu nog lang niet z'n plaats in een autonome geluidsfilmkunst kreeg toebedeeld. En wanneer men tegenwoordig een nieuwe film van Clair te zien krijgt — van de regisseur dus die in '31 met het

voorbeeld van zuivere geluidsfilm "Le Million" voor de dag kwam — dan vraagt men zich meestal af, waarin deze nieuwe film — uitgezonderd wat Franse esprit — zich wel onderscheidt van de gangbare speelfilm, waarin men het met het geluid op een accoordje heeft gooid. Josef von Sternberg, is de man geweest die ons de feilloze werking heeft voorgehouden van de geconcentreerde dialoog. Dezelfde die later is doorgebroken in de grote Franse films uit de vooroorlogse periode. Daarin kreeg men films te zien, waarin bijvoorbeeld Jean Gabin als hoofdrolspeler door een strakke regie in toon gehouden, slechts gelegenheid werd gegeven tot het uitbrengen van korte, hijgende woorden, waarachter men werelden kon vermoeden, die terecht in een film niet tot en met de laatste punten en komma's onder woorden gebracht hoeven te worden. In Duitsland heeft Nitz Lang een paar films gemaakt, later ook in Amerika, waarin adembenemende fragmenten geluidsfilm zijn aan te wijzen, waarvan men tot elkaar zei: "Nu zijn we op de goede weg. Het geluid als dramatisch ingrijpend zelfstandig element gaat de filmrealiteit beïnvloeden". Een in dit opzicht volmaakte film was misschien wel "Crime without passion" van de scenarioschrijvers Ben Hecht en Mac Arthur. In Engeland heeft Alfred Hitchcock zijn sublieme speelfilms gemaakt. Carol Reed heeft ons al jaren geleden zijn prachtige "Bank Holiday" laten zien. Meesterwerken van filmkunst heeft men aanschouwd vlak voor de tweede wereldoorlog, toen de Franse filmmakers hun "films noirs" brachten, waarin normale geluiden werden vervuld van noodlotsdreiging en het karakter droegen van een verdoemenis.

De defaitistische inhoud van die films, waarin de mensen aan hun fatum "mens te zijn" te

gronde gingen, spreekt de na-oorlogse mens echter niet meer aan. Ondanks het geraffineerde resultaat van een perfecte camera- en microfoonbehandeling. Men kan zich thans afvragen: wat was er in deze films van blijvende waarde voor de geluidsfilmkunst? Geen mens vindt het nog een noodzakelijkheid de verworvenheden in de vormgeving der sombere Franse films terug te eisen in de bioscopen. Van de geconcentreerde vorm waarin de inhoud was gegoten, heeft men zich afgekeerd. Hoe voortreffelijk films als "Quai des brumes", "Le jour se lève", "Marchand d'amour", "Remous" en "Le charette fantôme" ook waren, zij hebben niet geleid tot het opentoten van een vernieuwde kunstzinnige realiteit. Dit heeft in Nederland Max de Haas wèl gedaan in zijn "Ballade van de hoge hoed"! Daarin was uitsluitend sprake van een dialoog tussen beeld en geluid. Deze film droeg dan ook volkomen het karakter van een experiment. De geluidsfilmrealiteit van de "Ballade" had bovendien nog het verrassende element van het alledaagse, schijnbaar bijeengevoegd door brokstukken beeld en geluid, die men in het alledaagse leven zo voor de voeten loopt. Met andere woorden: er was een minimum aan bedacht verhaal, aan intrige. Er was een directere aanraking met het leven dat wij allemaal kennen uit de ervaringen van alledag. Ook bij de Duitse avantgarde zijn dergelijke pogingen gedaan, eerst in de stomme, later in de geluidsfilmperiode. De filmkunst niet meer als een mogelijkheid tot vlucht uit hetgeen wij zijn, maar een mogelijkheid om wat wij zijn en wat wij dagelijks ervaren een grotere evocatieve kracht te geven. Het zou zo gek niet zijn om Max de Haas in dit verband een der eerste neo-realistten te noemen. De Engelsman David Lean wist in de voortreffelijke

geluidsfilm "Brief encounter" de gehele ervaring van een vrouw die haar huwelijksgeluk bijna in gevaar brengt, ondanks alle intieme geïsoleerdheid van de buitenwereld, in zodanig frappante vorm te vertellen, dat *noch het oog noch het oor van de toeschouwer een ogenblik voor die buitenwereld werd gesloten*. Vooral dit openhouden van de buitenwereld, waar alles normaal het gangetje van alledag gaat, terwijl een mens individueel een crisis doormaakt, bleek een uitzonderlijke mogelijkheid die de geluidsfilm de filmkunst had te bieden. Wat dit betreft echter staat "Brief Encounter" nog altijd op eenzame hoogten. En als men naar Italië kijkt, waar na de tweede wereldoorlog de meest verrassende vernieuwing van de filminhoud zich heeft baangebroken, ontwaart men behalve de doorbraak van een felle sociale belangstelling in een realistische trouw aan het leven der minderbedeelden, ook een doorbraak van de geluiden van alledag naar de hevigste innerlijke conflicten. Dit is een der eerste werkelijk belangrijke winstpunten van de geluidsfilm! In sommige Franse films van de laatste tijd merkt men eveneens frappante pogingen in deze richting. Orson Welles slaakte op dit terrein enkele revolutionaire kreten in zijn film "Burger Kane". Misschien dat het nog eens zo ver komt, dat in de goede geluidsfilms in het geheel niet meer het geluid van de ons omringende wereld wordt gereproduceerd, maar de weerklank van het geluid in ons. Vooral in dit opzicht gaf Welles enkele aanwijzingen. Op meerdere plaatsen in zijn film deformeerde hij het geluid om daar-

mee een bepaalde innerlijke gesteldheid tot expressie te brengen. Wanneer de film zich zal gaan bezighouden met de weerklank van het geluid in ons, zullen wij vroeg of laat voor het probleem worden gesteld de bestaande film-aesthetiek te herzien. Want deze is nu nóg voornamelijk gericht op de functie van het beeld, op de expressie van een film als visuele ervaring. Deze expressie was bij de stomme film in haar beste uitingen volledig. Wanneer het zo ver komt, dat het geluid in een film een deel van deze expressie gaat overnemen, is het dan nog nodig de beeldcompositie zo gaaf en volledig mogelijk te maken, als vereist zou zijn zonder geluid? Het filmpje "Masquerade" van Max de Haas is in dit opzicht wellicht een vingerwijzing. Wanneer het geluid zo integraal in de filmrealiteit is opgenomen als hier het geval is, is het beeld alléén niet meer voldoende, maar maakt het — stom vertoond — een aangestaste indruk. Intussen is het voorlopig wel voldoende om vast te stellen, dat de meest progressieve verdieping van het verschijnsel film tot in de gebieden der kunst, waar men dus bepaalde emoties ondergaat als schoonheidsontroering, nog altijd hangt in de toepassing van het geluid, terwijl de filmtechniek al verder is gegaan en bezig is het filmbeeld te kleuren, te verwijderen tot cinemascoop en wat al niet meer. Daarmee raak ik dan aan de bijna tragisch tweespalt, steeds duidelijker zich aftekenend, tussen de film als medium tot kunst en de film als een natuurgetrouwe nabootsing van de "net-echte" werkelijkheid.

B. J. BERTINA

TO KEEP HEALTHY AND STRONG, ask for

Rey de Copas Rum

ONCE TASTED, ALWAYS WANTED

DE MATTHEUS - PASSION VAN J. S. BACH

De weken voor Pasen zijn voor de Nederlandse koorzangers steeds aanleiding om de Matthäus Passion van Bach tot klinken te brengen. Het is een merkwaardige traditie, die er voor zorgt dat het werk tientallen malen in verschillende plaatsen wordt uitgevoerd, en een stad als Amsterdam krijgt het alleen al een keer of tien te horen, binnen het bestek van een week of drie. Dat is veel, rijkelijk veel, maar men dient hierbij te bedenken dat het om een fascinerend meesterwerk van grootse allure gaat, dat wellicht in staat is duizenden en nog eens duizenden altijd weer opnieuw te boeien, en bovendien mag men niet vergeten dat hier het Lijdensverhaal van Christus onderwerp van behandeling is, een religieus gekleurde geschiedenis dus, waarheen de aandacht van tallozen om buitenmuzikale redenen eveneens kan uitgaan.

Later wij voorop stellen dat de Matthäus Passion inderdaad een gigantisch werk is van onbegrijpelijk diepe en diepzinnige aard, van ongehoorde overtuigingskracht en van ongeëvenaarde expressiviteit, die de menselijke ziel niet alleen raakt en ontroert, maar haar bovendien deelgenoot maakt van een aangrijpend universeel gebeuren, en wel zo dat de hoorder gaat meebelevén, tot actieve deelname wordt gewekt. Het is vooral de bouw, de vorm van Bachs enorme compositie, die ongeveer drie uren in beslag neemt, welke voor de overrompelende invloed ervan verantwoordelijk gesteld moet worden.

Bekijken wij eerst eens de tekst die een wonder van architectuur is, hoewel hij uit heterogene elementen is samengesteld. De grondslag wordt gevormd door de hoofdstukken 26 en 27 van het Evangelie van Mattheus, waaraan niets werd veranderd. Ze omvatten het verhaal van Christus lijden van de aankondiging af door Christus zelf, tot en met de graflegging. Bach gebruikte daarvoor de vertaling van Martin Luther, in de oorspronkelijke spelling. Een enkele versregel werd uit het Hooglied overgenomen. Dit geheel kan men beschouwen als het Evangeliegedeelte van het werk, dat wil zeggen dat het Evangelie-verhaal door de Evangelist (tenorsolo) wordt verteld, waarbij enige handelende fi-

guren als Christus zelf (bassolo), Judas, Hogepriester, het volk (in de vorm van koren) met deze Evangelie-woorden optreden. Men zou kunnen zeggen dat dit deel het drama voorstelt waarnaar het publiek moet luisteren, als bij een opera-opvoering.

Maar Bach nam daar geen genoegen mee. In die Bijbeltekst laste hij koraalverzen en vrije gedichten. In de laatste liet hij op zijn aanwijzingen vervaardigen door de postbeambte Christian Friedrich Henrici, die onder het pseudoniem Picander als dichter van twijfelachtig niveau bekend was. Henrici maakte zo de teksten voor aria's en vrije koren, welke werden toegemeten aan de kerkgemeente, de aria's aan individuele belijders, de koren aan de gemeente in haar totaal. Diezelfde gemeente als geheel kreeg eveneens de koralen te zingen welke Bach uit het bezit der Lutherse kerk overnam en ze op onfeilbaar juist gekozen plaatsen in het werk inlaste. Resumerend kan men zeggen, dat aria's, koralen en vrije koren de gezamenlijke reactie van de gemeente zijn op wat de dramatis personae uit het Evangelie voordragen. En zo wordt de luisterende gemeente actief betrokken in het Bijbelgebeuren, of symbolisch uitgedrukt: de mensheid gaat deelnemen aan het Lijdensver-

haal, dat in elk individu afzonderlijk zich kan afspelen.

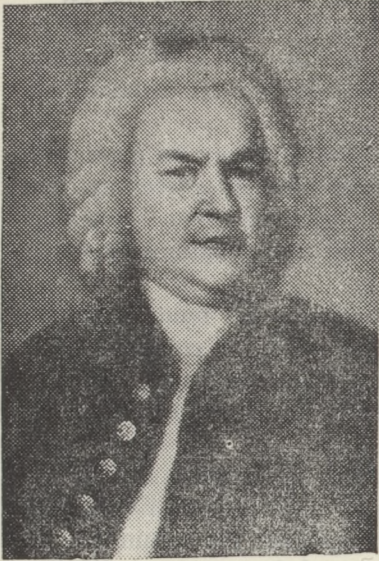
Wie Bachs schepping zo beschouwt, kan er niet anders dan een universele strekking in onderkennen, die ver uitgaat boven het incidentele lijden van Christus, dat voor Bach niet meer dan een aanleiding moet zijn geweest om aan de hand ervan de mensheid een spiegel voor te houden, een middel tot inkeer en bewustwording.

Het is duidelijk dat deze architectuur geen verminkingen in de zin van weglatingen (coupures) toelaat. De wezenlijke betekenis zou anders volledig verloren gaan. Het heeft echter lange tijd geduurd voor dit besef doordrong, en nog niet lang geleden kon men in ons land maar hoogst zelden een volledige uitvoering van de Matthäus Passion te horen krijgen. Schuld daarvan is een uitvoeringspractijk, die in de vorige eeuw ingang had gevonden en van lieverlede tot traditie was verheven. Na Bachs dood heeft het nog honderd jaar geduurd voordat de in 1809 geboren Mendelssohn, op zijn twintigste jaar, het werk weer tot uitvoering bracht. Tot die tijd was de Mattheus Passion volledig in vergetelheid gebleven, en men moet Mendelssohn dan ook dankbaar zijn voor deze vernieuwde "premiere". Voor de romantische luisteraar moet het meesterwerk echter te lang zijn geweest en dus werd het in verkorte vorm tot klinken gebracht.

Men schrapte aria's, koren of Evangeliefragmenten, en maakte het op die manier pasklaar voor een auditorium dat gewend was naar muziek te luisteren louter en alleen als muziek, zoals die op welk ander concert ook werd uitgevoerd.

Dat was nog niet alles. Ook de stijl waarin het stuk werd op-

De Muziekschool in Santa Cruz begonnen

Joh. Seb. Bach
1685 - 1750

De propaganda-middag op Zondag 6 Februari te Santa Cruz gehouden is een groot succes geworden. De grote zaal was practisch geheel bezet en het waren vooral de jongeren, die gekomen waren om te luisteren naar de muzikale prestaties van Aruba's jeugd. Onder leiding van de heer J. J. Stam werd een behoorlijk programma vrij vlot afgewerkt.

Leerlingen uit vrijwel alle afdelingen van onze school traden op en toonden hun kunnen op de piano, de viool, de blokfluit en de gitaar. Ook het Kinderkoor verleende weer medewerking. Een hartelijk applaus van de jeugdige luisteraars toonde overduidelijk, dat het gebodene op hoge prijs werd

gesteld. Onder de aanwezigen zagen wij ook de Eerw. Heer Kapelaan, Mevrouw Tromp en verschillende ouders.

Op 12 Februari vond de eerste inschrijving van leerlingen plaats. Vervolgens was er nog gelegenheid tot inschrijven op 16 Februari.

Ongeveer een dertigtal leerlingen kwamen zich melden. Ook nu had de piano veel belangstelling, maar daarnaast was het de gitaar, die de meeste aandacht vroeg. En tot slot waren er een drietal belangstellenden voor de viool.

Door de grote medewerking van de E. E. Zusters Dominicanessen en de Zeereerw. Heer Pastoor is het mogelijk geworden in Santa Cruz te beginnen. Vanaf deze plaats daarvoor hartelijk dank.

FOTO IDEAAAL

(KUSTER'S HANDEL MAATSCHAPPIJ)

Het adres voor de wereldberoemde camera's

zoals:

LEICA, ZEISS IKON, ROLLEIFLEX,

ROLLEICORD, REVERE, ROBOT, AGFA,

en vele andere merken

The Home of Fine Cameras

Nassaustr. 8 Oranjestad. Tel. 1012

VERGEET NIET.... GAS

Uw gascilinder voor het
weekend te laten vullen

TELEFOON 1198

ARUBA GAS SUPPLY

Vervolg van blz 16

gediend, werd aan die romantische opvattingen aangepast. En zo kreeg het een gestalte, waarin het programmatische, het drama tot essentie werd verheven: een opera in oratoriumvorm, die hevige pathetische accenten en sentimentele, puur menselijke expressiviteiten niet schuwde. Dat bleef zo bewaard tot op de huidige dag zelfs, en het gevolg is dat naast de volledige vorm, waartoe een moderne opvatting leidde, ook de onvolledige, uit de romantiek overgeleverde stand is blijven houden.

Ik heb het vorig jaar enige uitvoeringen van de Mattheus Passion bijgewoond, zowel in de onverkorte als in de verkorte versie, en in het laatste geval ging de verminking steeds gepaard met de pathetiek en sentimentaliteit waarvan ik hierboven reeds gewaagde.

Het onbegrijpelijkste daarbij vond ik dat men geen enkele logica in de schrappingen kan aantreffen. Want het was niet zo dat men bijvoorbeeld slechts de belijdenis van de gemeente aan coupures onderhevig maakte, maar ook het Evangelieverhaal zelf werd danig aan het snijmes blootgesteld, zodat zelfs van het drama als opgevoerd verhaal niet eens alles werd gespaard. Een onbegrijpelijke en ontoelaatbare verminking, die er op wijst dat sommige lieden Bachs Mattheus Passion wensen uit te voeren alleen om een reeks prachtige "nummers" te laten klinken, geschikt om goede solostemmen en mooie koren te doen schitteren, daarbij ondersteund door even voortreffelijke instrumentallisten. Dat het niet de bedoeling kan en mag zijn om louter en alleen maar "nummers" uit te voeren, behoeft na het bovenstaande nauwelijks nog betoog.

Gelukkig is de laatste jaren meer begrip doorgedrongen, en

kan men thans ook vertolkingen in volledige vorm horen. In het Concertgebouw te Amsterdam heeft Eduard van Beinum direct na de bevrijding gebroken met de traditie van Willen Mengelberg die de verkorte versie placht uit te voeren. Van Beinum heeft sindsdien het volledige werk met soberheid, zonder theatraal uiterlijk vertoon laten klinken, en hij is waarlijk de enige niet die dat doet. In de Grote Kerk van Naarden zorgt de Nederlandse Bachvereniging reeds van ver voor de oorlog ervoor dat die volledige vorm het publiek wordt voortgezet.

Toch schieten al deze uitvoeringen nog in één opzicht te kort. Want allemaal maken ze gebruik van één koor en één, zij het in tweeën gedeeld, orkest, met daarbij één stel solisten. En dat, hoewel Bach stellig bedoeld heeft zijn werk door een dubbel ensemble te laten uitvoeren.

Dat wil zeggen: twee ensembles, die elk uit een koor, een orkest en de erbij behorende solisten dienen te bestaan. Alleen op die manier kan men bijvoorbeeld bereiken dat bepaalde uitroepen nu eens van deze, dan weer van die zijde schijnen te komen. Bij mijn weten is er slechts één dirigent die het heeft aangedurfd zulk een volledige scheiding tot stand te brengen, en wel zo dat de gemeentekoren (waarbij ook de solisten van de gemeente) aan de kant van het publiek worden opgesteld, waarmee de deelname van de mensheid wordt gesymboliseerd. Het is Bertus van Lier, op wie ik hier doel. Hij heeft zijn gescheiden opstelling reeds in 1946 te Rotterdam, grotendeels met amateurs ingang doen vinden, en sindsdien is daar een traditie ontstaan, die de laatste drie jaren ook te Amsterdam wordt verdedigd. Van Lier doet dit met grote overtuig-

L I F T

Zoals de kip hoort bij het ei, zo hoort de lift bij de soldaten; men kan er eeuwig over praten: de lift hoort er nu eenmaal bij.

Men gaat niet voor de pure pret op mars met het geweer op schouder; wie omging met een vulpenhouder vindt bij een stengun geen verzet

Is 't wonder dat men na een week van exerceren en corveeën weg wil van de kazerneweeën? En raakt de wereld nu van streek.

Wanneer de jongens in hun drift om snel naar huis en lief te komen, hun ongeduld niet kunnen tomen en vurig duimen om een lift?

A. C.

"De Linie"

Op Dinsdag 22
Maart wordt over.
Radio Kelkboom
een

Muzikale Luisterwedstrijd
gehouden Het C. C. A. stelt
hiervoor enige fraaie
prijzen beschikbaar

ging, en men krijgt uit zijn uitvoering de indruk dat hier werkelijk wordt meebeleefd, meer en bewoogener dan in de overige uitvoeringen het geval is. Waar bij de laatste zonder uitzondering het concertelement op de voorgrond staat, is onder Van Liers leiding een nieuwe factor zich komen aandienen: dat is het gevoel deelgenoot te zijn aan de grootse, universele gebeurtenis die Bach aan de hand van het Lijdensverhaal heeft willen symboliseren.

Lex van Delden

